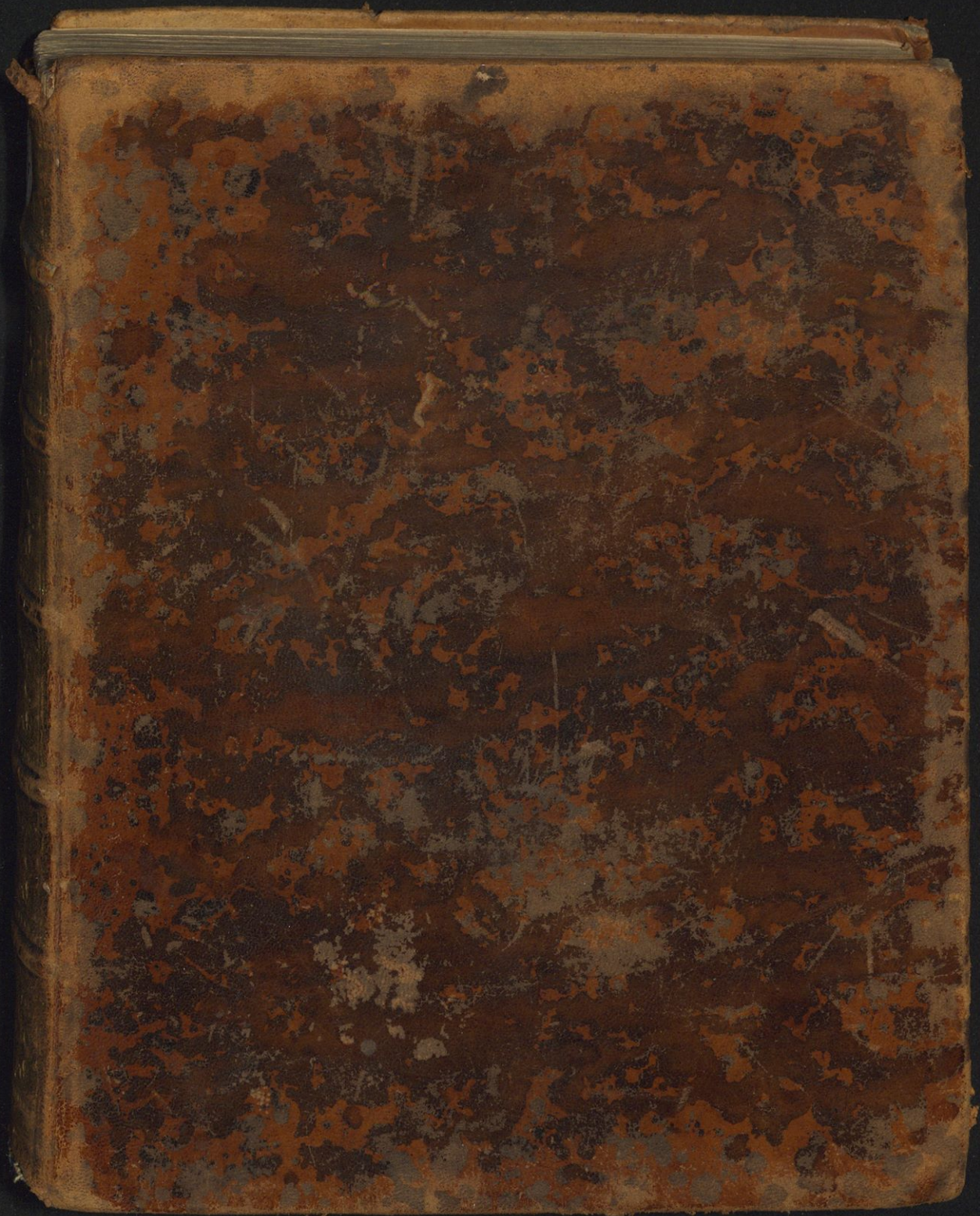
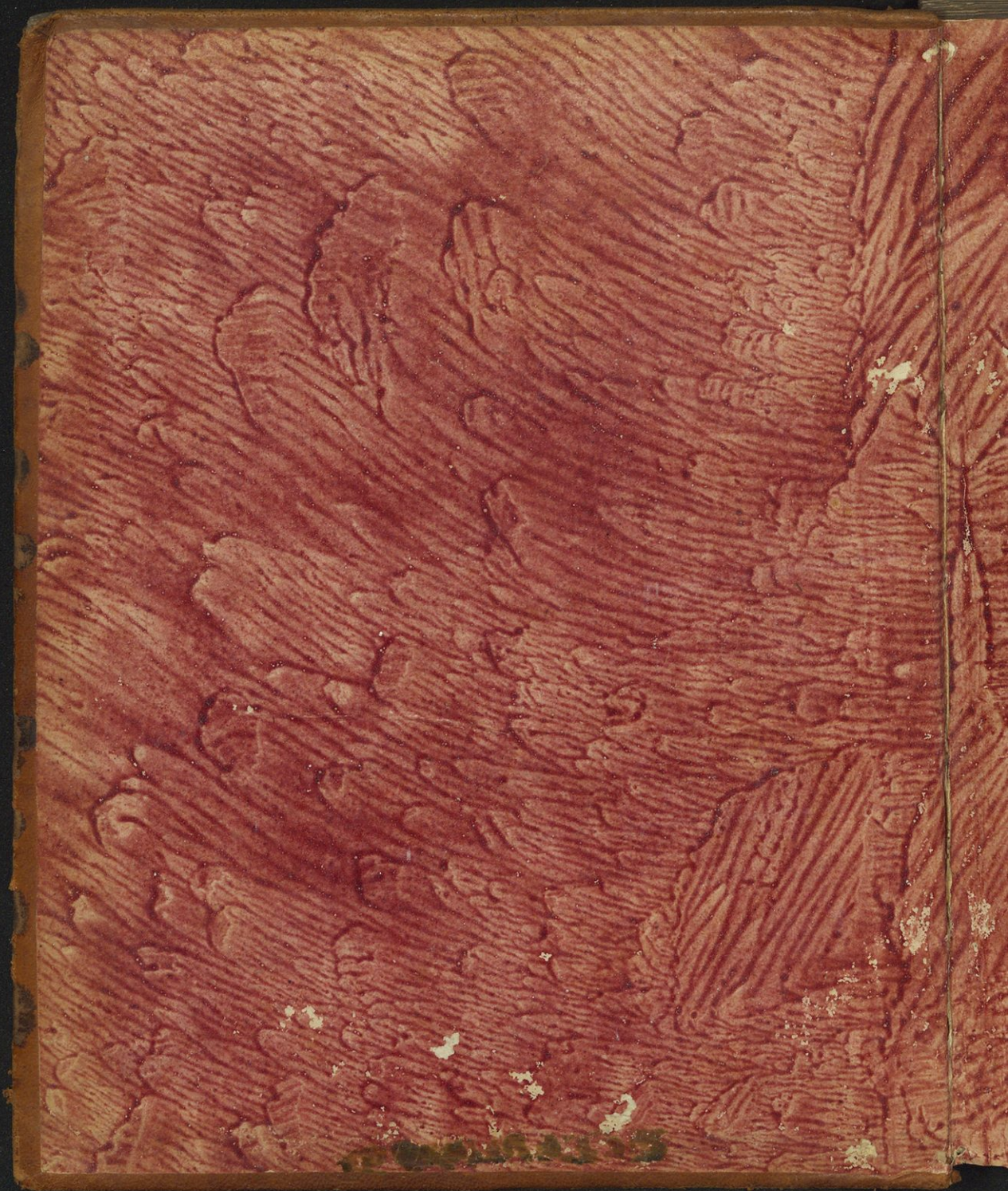
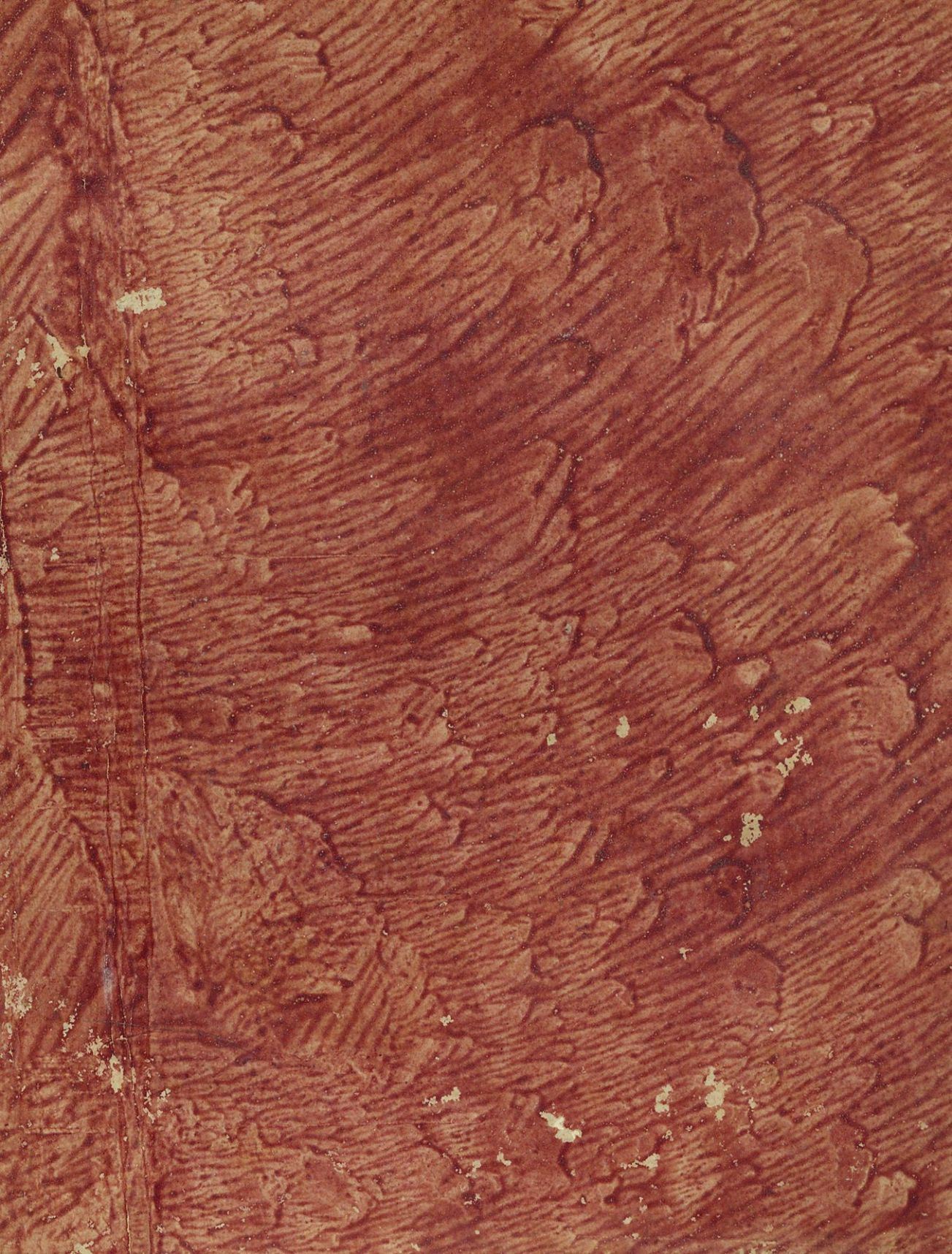

225. I P. 2

D. 2.

DIPLOMATARIA. SACRA.
DVCA TVS. STYRIAE.
PARS. ALTERA.

MARIAE. THERESIAE.
AVGVSTAE.

HONORIBVS. DICATA.
A. JOHANN E. FRANCISCO.
COM. CRISTIANI.

DVM. IDEM.

SVB. AVGVSTISSIMIS. AVSPICIIS.
IN. COLLEGIO. REGIO. THERESIANO. S. J.
TENTAMEN. PVBLICVM.

EX. PHYSICA. HISTORIA. ARCHITECTVRA.
JURE. NATURÆ.

ET.
PHILOSOPHIA. MORALI.

SVBIBAT.

ANNO. SAL. MDCCLVI. MENSE. SEPTEMBRI.

V I E N N Æ.

APVD. JOANNEM. THOMAM. TRATTNER. S. C. R. MAIEST.
AVLAE. TYPOGRAPHVM. ET. BIBLIOPOLAM.

DIPLOMATARIA SACRA.

DVCATVS. STYRIAE.

PARS ALTERA.

MARIAE. THERESIAE.

AVGVSTAE.

HONORIBVS. DIGNATA.

A. JOHANNES. ERANISCO.

COM. CRISTIANI.

DVM. IDEM.

SVB. AVGVSTISSIMIS. AVSPICIIS.

IN. CONCLAVIO. REGIO. THERESIAE. S. J.

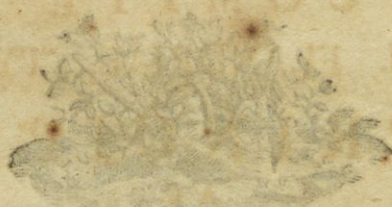
TENTAMEN. PNBALICVM.

EX. PHYSICA. HISTORIA. ARCHITECTURA.

JURIS. NATVRAE.

PHILOSOPHIA. MORALI.

ANNO. SAL. MDCCCLVI. MENSE. SEPTEMBRI.

020029464

V I N N I A.

AVVD. JOHANNES. THOMAS. TRATTNER. S. C. R. MAJEST.
AVVAE. TYPOGRAPHVM. ET. BIBLIOPOLAM.

AVGVSTISSIMAE.
INVICTISSIMAE. AC. GLORIOSISSIMAE.
ROMANORVM.
IMPERATRICI.
MARIAE. THERESIAE.
HVNGARIAE. ET. BOHEMIAE.
REGI.
ARCHIDVCI. AVSTRIAE.
DVCI.
BVRGVNDIAE. BRABANTIAE. MEDIOLANI. STY-
RIAЕ. CARINTHIAE. CARNIOLAE. LVXENBVRGI.
WÜRTENBERGI. VTRIVSQVE. SILESIAE.
PRINCIPI. SVEVIAE.
MARCHIONI.
S.R.I. BVRGOVIAE. MORAVIAE. VTRIVSQVE. LVSATIAE.
COMITI.
HABSPVRGI. FLANDRIAЕ. TYROLIS. &c.
PRINCIPI.
A C.
DOMINAE. DOMINAE.
CLEMENTISSIMAE.

CLEMENSIS

DOMINAE

PRINCIPIS

HABSPURG FLANDRIAE TYROLIS &c.

COMITI

S. R. L. BURGONIAE MORAVIAE VIRISQUE LUSATIAE
MARCHIONIS

PRINCIPIS SUEVIAE

WÜRTEMBERG VIRISQUE SILESIAE
LIE. CARINTHIAE. CARNIOIAE. LUXEMBURG

BURGUNDIAE. BRABANTIAE. MEDIOLANI. STY.

DVC

ARCHIDUC. AVSTRIAE

REGI

HUNGARIAE. ET. BOHEMIAE

MARIAE. THERESIAE

IMPERATRICI

ROMANORVM

INVICTISSIMAE. AC. GLORIOSISSIMAE

ANGUSTISSIMAE

AUGUSTA

*Dudum est, quod me ac studia mea
omnia TIBI, & Augustæ TVÆ domui
in animo tacitus consecrarim; id
enim Collegii huius Theresiani, in quo versor,
instituto admonitus, id domestico parentis
exemplo edoctus, id denique vel ipsa natu-
ra, & ingenii propensione persuasus in votis
semper habui, ut quidquid labore & ingenio
assequi possem, id omne Principis & Reipu-
blicæ commodis aliquando deserviat. Nunc
quo-*

A T S V S V A

*quoniam Clementia TVA fecit, ut sub tanto Tuo Nomine, & auspiciis in lucem prodire, & hæc animi mei sensa palam testari hoc loco audeam, id tanquam omen in reliquam vitam lætus accipio, quo futurum auguror, ut hæc qualiacunque studia, quæ dici-
ri TIBI concedis, etiam usu ipso reipublicæ, id est, TVIS commodis impendere mihi per TE liceat. Hanc felicitatis meæ summam dum unice expecto, Majestatis TVÆ pedibus ea,
qua*

qua par est, animi demissione advolvor, certus me a commodis tantæ Domine, cujus obsequio me totum addixi, nullo unquam casu, nullo unquam periculo dimovendum. Interea, quando ita permittis, has paginas gloriosissimo Nomini Tuo inscriptas solio Tuo admoveo, non quod dignum quid Majestate TVA adferre me putem, sed quod intelligam, ingratum TIBI accidere non posse, quod litterarium. Tum vero maxime, ut aliquod saltem
tenuē

*tenue animi huius ac voluntatis meæ pi-
gnus extet, quo testatum facerem, me nihil
ardentius cupere, quam ut in omni vita dici
merear*

SACRÆ MAJESTATIS TVÆ

clientum infimus

IOHAN. FRANC. COM. CRISTIANI.

EDITOR LECTORI SALUTEM.

In hac altera Diplomatariorum Styriæ parte plures quidem, ac in priore, Sacri ordines in censum veniunt; minor tamen documentorum, pro singulis cœnobiis sese offert numerus, quorum etiam haud pauca compendio duntaxat exhibentur. Itaque minus prolixa quædam Diplomataria isthic exhibemus, nihilo tamen minus utilia, ac pretiosa, quæ olim REVERENDO PATRI SIGISMUNDO PUSCH S. J. ab ipsis fere sacris asceteriis,

))

lau-

laudabili sane, gratique animi memoria digna liberalitate communicata fuere.

Dabimus itaque in hoc volumine *Diplomataria* sequentia : primo *Cistercii Runensis* cum *Abbatum* catalogo : deinde *Cartusie Seizensis*, cum serie *Priorum* : tertio *Cartusie* olim *Gyriensis*, cum affecto *Priorum* catalogo : quarto *Diplomatarium* domorum, seu præfecturarum duarum in Styria nobilissimi Ordinis Equitum Teutonicorum, quarum altera *commenda*, ut vocant, *Græcii*, altera prope Petovium in *Sontag* seu *Grossontag* constituta fuit : quinto denique *Diplomatarium Miscellum*, quod non nisi pauca cœnobiorum aliquot documenta contineat : nempe Ordinis S. Benedicti *Admontensium*, & ad S. *Lamberti* : item olim *Obernburgensium* : deinde *Parthenonis in Studeniz* Ordinis S. Dominici, *Canonice Voraviensis* denique, & *Cisterciensium in Neuberg* : ac *Parthenonis in Merenberg*. De singulis pauca isthic prælibanda duximus.

Runa seu *Rune*, *Riuna*, *Rowna*, *Raina*, est percelebre, constantique religionis laude florens S. Ordinis Cisterciensis cœnobium, Græcio in septentriones
aliquot

aliquot passuum millibus remotum. Primus ad extruendum hoc asceterium, in terris Austriacis Cisterciensium primum, animum appulit, primaque sacrae ædis, in honorem S. DEI Genitricis Mariæ, fundamenta poni iussit LEOPOLDUS Marchio Styrensis, qui fundos quosdam per patrem suum Ottokarum IV. Marchionem a Comite Waldone in valle Riune comparatos, surgenti monasterio contulit circa annum MCXXVIII. Sed affecto pio operi immortuus LEOPOLDUS, SOPHIÆ conjugii dulcissimæ, Henrici nigri Bavariæ Ducis filia, cujus instinctu id susceperat, perficiendum reliquit, extinctus die XXVI. Octobris MCXXIX.

Primus Runensium Abbas GERLACHUS, e celebri Franconiæ Eboracensi cœnobio accitus est, sub cuius pio prudentique gubernio sacra illa familia majora in dies incrementa cepit. Hactenus dicta vel e primis duobus *Diplomatarii Runensis* documentis, collato tempore obitus LEOPOLDI Marchionis, facile deducuntur. Alteri horum Diplomati notitiam debemus, haud alibi obviam, de duabus LEOPOLDI March. & SOPHIÆ filiabus, ELISABETHA videlicet & MARGARETHA.

Præterea cetera Runensium chartarum emolumenta, neque pauca illa, neque exigua, quibus accedit Dominorum *Abbatum* integra series. Raritatem Runensium documentorum illud satis ostendit, quod in Cl. *Petri Georgisch indice Geographico - Topographico ad Regesta Chronologico - Diplomatica*, nulla *Runensis* coenobii occurrat memoria.

Runense Diplomatarium excipit *Seizense*. Prima totius Germaniæ Cartusia in Seiz, loco Styriæ inferæ, haud procul Gönwizio, ab OTTOKARO V. Styriæ Marchione circa an. MCCLI. constituta fuit, si recentiori, de hoc anno, Seizensium notitiæ acquiescimus. Vetera certe, quæ superant, documenta, ad an. MC. LXIV, consummati jam tum pii operis mentionem faciunt. Seizensium documenta pleraque vulgaverat celeberr. *P. Bern. Pez*, Tom. VI. *Thesauri anecdotorum*, seu in *Codice Diplomatico - Epistolari*; sed quoniam dispersæ illic toto opere, aliisque immixtæ sunt Seizensium tabulæ: porro *Puschius* in manuscripto suo *Seizensium Diplomatario*, alia quædam documenta (licet omissis aliis) adjunxit, atque hæc in ordinem redacta *Priorum Seizensium Catalogo*, historicis notitiis pretioso,

so, locupletavit; Puschianum hunc codicem isthic re-
præsentandum putavi. Floret hodieque illustribus re-
ligiosæ observantiæ exemplis Cartusia Seizensis, DEO,
in honorem S. Virginis Mariæ, & S. Johannis Bapti-
stæ, omniumque Sanctorum consecrata.

Alterius in Styriæ agro Celejano, qua Croatiam
& Carnioliam respicit, Cartusiæ *Gyriensis* chartas sub-
nectimus. Quæ hujus sacrae eremi exordia, quæve tem-
porum vicissitudines fuerint, hic non commemoro; sed
benevolum Lectorem remitto ad brevem notitiam, quam
de *Gyriensi Cartusia* ex tabulis *Seizensibus*, *Gyriensibus*,
& *Schedis Puschianis* &c. ipse conscripsi, atque Gyri-
ensibus chartis adjungendam curavi. Seizensium & Gy-
riensium documentis multa debemus, e quibus Soune-
kiorum, postea Celejæ comitum, genealogiam alias il-
lustrare conati sumus. Gyrienses chartæ, si unam alte-
ramve a CL. LUDEWIGIO editas demas, antea, quod
ego norim, non sunt vulgatæ; tametsi pleræque sint
diplomatum compendia.

Cartusiana duo Diplomataria consequitur duplex
Diplomatarium illustrissimi Ordinis Equitum Teutonico-

rum, nempe totidem in Styria domorum seu *commendarum*, quarum altera ad Gracium urbem, loco S. Kunigundi sacro, hodie *S. Mariæ am Lech* dicto constituta fuit, a FRIDERICO (bellicoso) Duce Austriæ, Babenbergensium postremo, an. MCCXXXIII. (*)

Altera *commenda*, in *Sontag* seu *Suntag*, vel *Grosfontag*, infra Petovium, fundatorem, aut certe locupletatorem nacta est *Fridericum Dominum de Petovia* seu *Pettau*, circa *initium* sæculi XIII. Ejus rei fidem facit diploma primum, quo Fridericus de Petovia, filius Friderici modo dicti, confirmat donationes patris sui, anno MCCXXII. his verbis ("Quod Fridericus pater noster recolendæ memoriæ pro remedio animæ suæ, ac progenitorum nostrorum contulit venerabili domui Hospitali S. Mariæ Teutonicorum Jerosolymitani, proprietatem suam in Dominico (*germanice-Sontag*) cum medietate decimæ ejusdem terræ, eo tempore cum prædictam terram memorandus pater noster de manibus Ungarorum eripiens, licet vacuum adhuc & in-

(*) Teste Diplomate primo, quo, metropolis Styriæ, *Gracium*, vocatur *Gracium Bavaricum* seu *Barisch Grätz*, ut a *Vindo-Graciæ* discerneretur. Vetustiores chartæ *Grätz* tantum Styriæ urbem principem appellant.

"& inhabitatam, primo suæ subjugavit potestati. Unde sæpe dicti patris nostri volentes imitari vestigia ---)

Hanc inferæ Styriæ partem a Friderico seniore de Petovia Hungaris ereptam existimo anno MCIC, quo bellum, Emericum inter Hungariæ regem & Leopoldum ducem Austriæ & Styriæ, gestum est, idque eodem, aut sequente anno terminatum. Itaque post annum MCC. a Friderico Petovionensi Teutonicis Equitibus agros circa Grossontag contributos fuisse credo.

Diplomata isthæc commendæ Græcensis, & Grossontagensis qua ex Manuscriptis, qua ex editis collegit PUSCHIUS; pleraque vero horum jam ediderat doctissimus RAIMUNDUS DUELLIUS in *Historia Ordinis Equitum Teutonicorum Parte III. Cap. IV. & V.* Chartis ipsis syllabus earum præmittitur, notaturque, quænam DUELLII loco citato, quæve *Manuscriptis* debeantur: quædam Græcensia omnino hic primum, quædam pleniora eduntur.

Postremum exhibemus *Diplomatarium Miscellum*, in quo sunt pauca quædam aliquot cœnobiorum tabulæ.

Admon-

Admontensium, & *S. Lamberti* celeberrima duo Ord. S. Benedicti ac laudatissima asceteria huc denique rejecta fuisse nemo miretur. Nam *Admontensium Codicem Diplomaticum* fane locupletem utilique ordine digestum, juris publici dudum fecit *Cl. P. Bern. Pez. Thesauri anecdotorum Tomo III. Parte III.* Quare non nisi *Catalogum Abbatum*, & pauca, a *PUSCHIO* item conscripta, isthic exhibemus documenta, quæque ab anno *MCCXLV.* ad *MCCXCV.* excurrunt, apud *PEZIUM* desiderata. *S. Lamberti* magni nominis Monasterium, adeo funestis obnoxium fuit incendiis, ut chartarum veterum pleræque iisdem absumptæ fuisse ferantur. Ut ut sit: inter chartas *PUSCHIANAS*, vix unum aut alterum diploma hujus adeo illustris cœnobii inveni. Quare, ut ne nihil darem, edita etiam alibi, isthic inferenda duxi: neque sic, nisi perpauca obtinui.

Sequuntur documenta *Cænobii Obernburgensis*, Ordinis S. Benedicti, quod circa annum *MCXL* a *Diebaldo de Chagere*, & uxore ejus *Truta*, in honorem S. Deiparæ Virginis *MARIÆ* fundatum fuisse e primo documento discimus. De nonnullis hujus asceterii Abbatibus & rebus notitiam, qualem potui, non qualem vellem, conscripsi, & chartis *Obernburgensibus* præfixi, quam ibi consulet, qui volet.

Stu-

Studenizensis parthenonis, Ordinis S. Dominici, hodieque insigni religionis laude florentis, duæ duntaxat adsunt publicæ tabulæ, cum rudi quadam narratione, germanice conscripta, de cœnobii exordiis. Initium debet hoc Sacrum Virginum asceterium SOPHIÆ, viduæ D. Richeri de Sunek, filiæ D. Alberti de Rohats, quæ fundato circa annum MCCLXIII. hoc parthenone, subinde eidem se associavit, teste utraque hujus cœnobii charta; porro laudato cœnobio SOPHIAM præfuisse, notitia germanica perhibet: eandemque jam vita functam tabulæ anni MCCLXXXVI. commemorant.

Diplomata quædam illustris collegii Canonorum regularium S. Augustini in *Vorau* seu *Vorowe* me invenisse gaudeo. Libet Collegii hujus intra Fridbergam & Hartbergam, ad Hungariæ limitem siti, primordia, ac meritas laudes ipsis SIGISMUNDI PUSCHII verbis efferre, qui *parte I. Chronologiæ Sacræ Ducatus Styriæ*, pag. 353, dum Ottokaro V^o Styriæ Marchioni filium Ottokarum natum, ad an. MCLXIII. perhibuit, ita pergit: "Marchio ne quid erga superos gratitudinis omittet, Deiparæ, divoque Apostolo Thomæ, cum insigni Canonorum regularium collegio odeum illustre

"condidit. Extant testes foundationis literæ, quæ Prin-
 "ceps ita loquitur : (Divini timoris, & amoris intuitu
 "pro salute nostra, & dilectæ conjugis nostræ CHUNE-
 "GUNDIS, & charissimi filii nostri OTTAKERI quoddam
 "prædium nostrum, *Vorome* dictum, ad Juvaviensem
 "sedem potestativa manu tradidimus, & in eodem viros
 "religiosos, secundum regulam Beati Augustini viventes,
 "jugiter ibi permanfuros, auctoritate Domini nostri
 "Eberhardi, venerabilis Archiepiscopi, collocavimus.
 "Acta sunt hæc Anno Dominicæ Incarn. MCLXIII. apud
 "Fischaha. &c.) Hæc itaque sub Leopoldo, primo an-
 "tistite collegii Voraviensis fuere primordia, quod no-
 "stra ætate sic floret, ut virtutum & scientiarum regia
 "haud immerito appellari possit.) Hæc PUSCHIUS.

Sequitur charta singularis fundati an. 1327. Ci-
 sterciensis ordinis præclari cœnobii in *Neuberg*, seu
Novo Monte, quod superiorem Styriam ornat, ad
 Austriæ fines, haud procul a via regia situm, quæ per
 vallem Muerziam in Austriam deducit.

Sacrum agmen claudent tabulæ de nobilissimo par-
 thenone in *Merenberg* seu *Mæbrenberg*, in Styria infe-
 riore,

riore, ad Carinthiæ fines constituto, qui sub regula S. Augustini, secundum constitutiones sacri ordinis Prædicatorum in hodiernam diem floret. Fundatores circa an. MCCXXI. & an. MCCLI. locupletatores fuere GEISLA Domini ALBERTI de MERENBERG vidua, cum filio SIFRIDO, quem ab Ottocaro Rege Bohemiæ excruciatum, hæ tabulæ *Martyrem* appellant.

Atque ita finem in præsentī impono vulgandis nonnullis sacrorum Styriæ ordinum Diplomataris, quorum pene omnium apographa Puschianæ industriæ debeo. Quod si aliorum, quæ hic prætermisâ sunt, cœnobiorum, aut commemoratorum plura atque ampliora documenta nactus fuero, libens in me ea publico impertiendi laborem suscipiam. Plane enim mihi persuadeo, sacrorum collegiorum honorem, propriamque, ac publicam utilitatem, hac documentorum editione, promoveri: nihil discriminis porro religiosi illis cœtibus inde enasci; contra vero aperte hisce tabulis doceri potius, quam justis titulis, ea possideant, quæ Divina Bonitas, piorum Principum ac Nobilium liberalitate iisdem impertiit, ad perpetuam sanctissimi nominis sui laudem & gloriam, quam hac etiam opella promotam cupimus.

Diplo-

Diplomatariis *Excerpta* quædam e *Necrologiis* cœno-
biorum Styriæ subjunximus, atque Catalogo illustrium
personarum, quarum in Diplomatibus fit men-
tio, uti priore in parte, opellam omnem
conclusimus.

DIPLOMATARIUM
COENOBII RUNENSIS
ORDINIS CISTERCIENSIS.

DIPLOMATARIUM
CONOBII RUENENSIS
ORDINIS CISTERCIENSIS

DIPLOMATA CISTERCII RUNENSIS.

I.

Leopoldus fortis, Marchio Styriæ, fundator Cistercii Runensis, circa an. 1129.

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis. Ego Leopoldus DEI favente gratia Marchio de Styra. Notum esse cupio, qualiter instinctu dilectæ meæ conjugis Sophiæ, rogatu etiam fidelium meorum, cuidam ministeriali meo Rudigero tradidi prædium quoddam in Hartperch Bavaricæ metæ, decem videlicet & octo mansus, sursum versus stratam Hungaricam, a rivo Saven dicto, per Lungwiz alterum rivum, ad

tertium rivum Lavenze. Tradidi autem ei prædictum prædium in proprietatem omnimodam ea ratione, ut si prædictus Rudigerus sine successione legitimi hæredis obierit, idem prædium Sanctæ Mariæ ad Rune, & fratribus ibidem DEO militantibus de reliquo servitutum delegetur. Hunc enim locum ipsi Sanctæ DEI Genitrici, semperque Virgini Mariæ pro mea, meorumque salute a fundo construxi, fovi, dilexi. Igitur proprio hanc paginam sigillo feci præmuniri. His etiam personis præsentibus in Graz feliciter acta sunt hæc. Fridericus & filius ejus Goteschalchus de Hunnesperch, & Meginhardus frater ejus. Waltherus de Treisma, Odalricus Capellanus, & avunculus ejus Rudolfus. Adalram de Waldekke, Adalram de Ege, & Adelbertus frater ejus Otto de Rukkerefpurch, Helmhardus, Friedericus, Udalricus, Ditmarus de Gracz, Goteschalchus de Dirnsteyne, Goteschalchus de Hoveleyn, Henricus de Dunkensteine, Chonradus de Daven, Dietrich & frater ejus Friderich de Miresdorff, Friderich de Waltstein, & alii.

Leopoldus Marchio Styrensis obiit Anno MCXXIX. VIII. Kal. Novembris; quod ex Chronicis Voraviensi, Cremisaniensi, & Runensi comprobavit R. P. Pusch Chronolog. Sacræ ducatus Styriæ Parte I. pag. 303.

II.

Chunradus I. Salzb. Archiep. de fundatione Cænobii Runensis consummata. 1138.

In Nom. S. & Indi. Trin. Chunradus Divina favente clementia Sanctæ Salz. Ecclesiæ Archi Episcopus. Leopoldi Marchio-

nis

nis devotam intentionem, intentamque devotionem in medium adducimus. Hic ergo monasticum ordinem diligens quosdam ferventissimi propositi Monachos de Eboracensi monasterio ascivit, eosque in valle quæ dicitur Rune collocans, quidquid futuræ illorum necessitati, quieti, ac stabilitati congruebat, ordinavit, assignavit, delegavit, denique tale prædium, quale Pater suus Otakar Marchio, a Comite Waldone in Valle Rune, Lunchwiz, & Sonegorestorff per traditionem acceperat, eis delegavit, & dum viveret, servire fecit. Ipse quidem obiit, uxori autem hoc egregium opus pie ac fideliter inceptum, felicius consummandum reliquit, quæ in administratione Marchiæ, parvulum filium Otakerum scilicet juniorem nutriens, marchiam quidem strenue, ac civiliter rexit, filioque servavit, monasterio autem non segnus, quam maritus providere, atque consulere cœpit. Nempe factò ibidem Abbate, & Dominico grege multiplicato, agros, quos seculares quique in valle illa possidebant, agris foris positis cambivit, & fratribus contulit. Ergo his omnibus legitima commutatione redemptis, & in summam libertatem redactis, præsentibus nobis, ac Venerabili fratre Nostro Romano Gurcensi Eppo, aliisque compluribus monachis, clericis, & laicis in Monasterio, quod dicitur Rune, congregatis, processit Domina Sophia Marchionissa, matrona admirabilis, ac honorum memoria digna, cum filio Marchione Otakero nomine, factaque solemniter donatione, tradidit potestativa manu, quidquid in Valle Rune, Lunckwiz, ac Sonegorestorff habuit,

buit, vel acquirere potuit, DEO & Sanctis ejus ad stipendium fratrum inibi Christo militantium, cum quæsitis, & inquirendis &c. Fecit hoc pro remissione peccatorum suorum, pro salute filii, ac filiarum suarum, Otokari scilicet Marchionis, Elyzabet, ac Margarethæ, maximeque pro redemptione animæ mariti sui, Leupoldi Marchionis, Socerique sui Otokari Senioris, Heinrici Ducis, Ottonis, de Naun (*quæ dynastia postmodum villa, & portus Naonis dicta, ex diplom. Millestad. per Rudolphum Archiducem dato*) Waldonisque Comitis, cujus idem locus patrimonium fuerat, nec non pro remedio animarum utriusque parentis omniumque fidelium deff. Hanc traditionem, & investituram traditionis accepi ego Chunradus Salzburgenfis Archiepiscopus cum Abbate ejusdem Monasterii nomine Gerlach adstante, & acclamante clero, & populo cum testibus subnotatis, Walthero de Treisme, Swiker de Gestink, Hadamor de Choteren, Dietmar Mordex, Rudolff de Buzzenberg, Sigebodo de Wolchinsfeine, Rudolff Juniore de Pekach, Adalbert de Rota, de Ministerialibus vero Marchionissæ Wulving de Brozete, Luitold de Wilhalmspurg, & frater ejus Luitpold, Otachar de Slierbach, Richer de Churidingen, & frater ejus Hermand, Helmhard, Udalrich de Hasilbach, Chunrad Chrowath, Beringer de Capella, Rupert de Liboche, Volcholt de Stire, Engilger de Wilhalmspurg, & frater ejus Sigihard, Simpold de Cheinach &c. Facta igitur donatione, testibusque per aurem attractis, assumpta Stola, & virga pastorali in medium processimus,

cessimus, si aliquis donationem illam impetere, vel infringere
auderet, semel, & secundo, tertioque perquirentes. Sed cum
nullus foret, qui se manifestaret, nos pacem monasterio, fratri-
bus, rebusque fratrum imbannivimus, adjicientes, ut quæ-
cunque ecclesiastica secularisve persona, locum illum, resque
loco adtinentes invadere, minuere, vel demere ulterius præ-
sumpserit, si Ecclesiastica est, ab ordinis & officii sui dignitate
cadens, etiam stipendii Ecclesiastici amissione multetur: Si ve-
ro secularis, a participatione Dominici Corporis & Sanguinis
alienata communione quoque Ecclesiastica careat &c. Acta
sunt hæc Anno Inc. Dominicæ: millesimo centesimo tricesimo
octavo, Indictione prima, die octavo Kal. Martii, præsentē
ipso Domino Chunrado Salzb. Eccl. venerando Archi-Episcopo
regente Runense monasterium Gerlach humili Abbate, admini-
strante Marchiam Sophia Marchionissa cum filio Otokaro.

CHS
R
AV
B

Signum Dñi
Chunradi, Sé
Salzb. Eccles.
D. G. Archi-Ep.

T
K
R
A

Signum Dñi
Otakari March.
Invictissimi.

Ego Romanus Gurcensis Eccles. Episcopus, vicem Chun-
radi Archi-Episcop. tenens recognovi.

III.

Conradus Rex confert Runæ prædium. Werendorff. 1144.

In nom. S. & Indiv. Trin. Cunradus Divina favente clementia Rom. Rex Secundus. Omnium tam futurorum, quam præsentium noverit industria, qualiter quidam nobilis homo, Engelschalcus videlicet de S. Dyonisio villam, quæ dicitur in Werendorff, quam a Marchione Otakaro de Stiria in beneficio tenebat, eidem Marchioni resignavit, humiliter petens, ut & ipse fratri nostro Heinrico Illustri Bavariorum Duci, a quo ipse eandem villam habebat, pro salute animæ suæ redderet. Otakarus justas preces exaudiens, eandem villam fratri nostro Heinrico Bavariorum Duci resignavit, sed & frater noster Dux qui eam a nobis, & a regno nostro beneficiario jure possidebat, libere & sine omni contradictione sæpe dictam villam nobis reddidit. Nos ergo ob regni nostri firmam stabilitatem, & animæ nostræ, nostrorumque parentum salutem præfatam villam Ecclesiæ de Rune & fratribus ibidem DEO, & Sanctæ Mariæ perpetuæ Virgini servientibus in proprietatem donavimus. An. Dom. Incarn. milles. centes. quadrages. quarto. Indict. septima, regnante Cunrado Rom. Rege Secundo, Anno vero regni ejus septimo, Datum Wirzeburg, feliciter Amen.

IV.

Ottocarus V. Marchio, præter alia, tres Villas, Rez, Strafindl & Judendorff, Runensibus confert. 1146.

In Nom. S. & Ind. Trin. Ego Otakarus misericordia & permissione altissimi Marchio Stirensis. Tradidi & delegavi manu propria super Altare Sanctæ DEI Genitricis, semperque Virginis Mariæ in Rune, delegatione rata, & confirmatione perpetua duas salis patellas in Enstall ad Ahorn, & beneficia duo in Mittelendorff, & in Hartberg unum beneficium, & duas curtes cum vinea. Et hæc omnia ad manum, & in præsentiarum. Post dies autem vitæ meæ filiis succedentibus, sive non succedentibus, hæc allodia illi Ecclesiæ confirmavi. Villam quæ dicitur Raeze, & aliam quæ vocatur Strafindl, & tertiam quæ nuncupatur ad Judæos. Sed & uxor mea Chunigundis Marchionissa, cum huic stipulationi non adesset, prompto tamen animo & libenti meæ devotioni annuens, per manum cujusdam nobilis hominis, nomine Conrad de Wistrize, Bernhard de Stubiach, Wulfine de Stein, Richerus de Everdinge, Hertnid de Orte &c. Acta sunt hæc Rune An. ab Incarn. Dom. mill. centes. quadrages. sexto, indict. nona, sexto Idus Junii, regnante Conrado Rom. Rege Secundo, Anno regni ejus nono.

Epoche legitima.

V.

Heinricus de Dunckenstein prædia in Weikersdorff Runensibus transcribit. 1146.

In Nom. &c. Omnibus christianæ fidei professoribus propagamus strenuum quendam Otakari Marchionis Ministerialem, nomine Heinricum de Dunckenstein, in expeditione christianæ militiæ Hierosolymam profecturum delegasse super altare B. DEI genitricis, semperque Virginis Mariæ in Runa, pro remedio animæ suæ, ac fratris, & parentum suorum ex patrimonio suo mansum unum in Sullendorff, & Curtifera, quot quot sui juris erant, in Wickersdorff sita; mansum quidem, & unum ex Crutiferis in præsenciarum, reliqua vero filiæ fratris Alberonis, nomine Gertrudis usibus, ad tempus usque vitæ suæ concessit, præfixa conditione, ut post ipsius decessum in omnimodam Runensis Ecclesiæ perpetuitatem devenirent. Acta sunt hæc An. Inc. Dom. milles. cent. quadrages. sexto, indict. IX. sub die decimo sexto Kal. Julii in loco, qui vulgo Stanga dicitur, præsentē, ipsamque delegationem accipiente reverendæ memoriæ, Runensis Cœnobii Abbate Gerlaco, missarum solemniis in prato loci ejusdem ab eodem Patre peractis adstante, & attestante Marchione Otakaro, cum numerosa fidelium suorum multitudine, ex quibus aliquos subter annotari curavimus. Wulvingus de Chapsenberch cum filiis Ottone & Wulvingo, Sigehard de Flaze, Durinc de Starchenberch, During de Mutenstorff, Chonno, Albero, & Mein-

& Meingo, de Chirchove, Wolfker de Lazzenkirchen, Gerhard de Hizling, Albero & frater ejus Udalricus de Dunckenstein, Eckehard de Erla, Otakar de Newenchirchen &c. Ego Otakarus nutu Superni Opificis Marchio Styrensis perscriptæ illius delegationis traditionem sub præsentia mea rite celebratam denuntio, & paginam hanc exinde conscriptam Sigilli proprii impressione confirmo. Signum Otakari Marchionis Invictissimi.

VI.

Conradus Rex prædium inter Sedingam & Sußtrizam Runensi Monasterio donat. 1146.

In nomine &c. Conradus Divina favente gratia Roman. Rex Secundus. Omnium tam futurorum, quam præsentium novit industria, qualiter nos ob regni nostri firmam stabilitatem, & animæ nostræ, dilectæque conjugis nostræ Gertrudis Reginae salutem, pagum, vel possessionem regno pertinentem, sitam inter flumina Sußtrizam & Sedingam usque ad discrimina alpium desuper adjacentium a Marchione Otakaro, & Heinricho Duce Baviaræ, qui prædictum pagum jure beneficii possidebant, liberavimus, & in honorem Sanctæ DEI Genitricis Mariæ Runam ad usus fratrum DEO ibidem Serviencium libera donacione tradidimus &c. Data sexto Idus Julii, indict. nona, An. Dom. Inc. mill. cent. quadrag. sexto. Regnante Chunr. Rom. Rege Secundo, Anno regni ejus nono. Actum in Episcopatu Ratisponensi &c.

VII.

Ottokarus Marchio Cambium inter Abbatem Runenf. & Lambertinum firmat 1146.

In Nomine &c. Ego Otakarus Divina favente Clementia Marchio Styrensis significo, quod duo Reverendi Abbates, Runensis videlicet Cænobii, & quod dicitur S. Lamberti res utriusque monasterii facta legitima commutatione, in alterutram ditionem transferre decreverunt. Hujus itaque Concambii juxta votum, ac petitionem eorundem venerabilium virorum, ego sequester ac mediator effectus concordi sententiæ ex prædiis antedicti Martyris allodium Sedingen appellatum Beatæ DEI Genitrici, ac perpetuæ Virgini Mariæ, fratribusque sub ejus patrocinio in Runa DEO famulantibus manu potestativa delegavi ex possessionibus autem Rune pertinentibus monasterio S. Lamberti quæ subiecta & nominatim expressa sunt, delegavi, scilicet ad Mottersdorff cellarium petrinum, vineam unam ad Gumpoldeschirchen cum una curte, vineam unam ad Vischah &c. &c. His igitur Abbatum illorum unanimi consensione patratis, testes nihilominus, quorum adstipulatione res gesta est, placuit annotari. Wernhard de Stoffe, & frater ejus Heinricus. Hertnit de Orte, & frater ejus Helmhardus, Hertwich de Stade, Swicker de Gestinck, Cholo de Truhfen, & frater ejus Goteфрид, & Regimbertus. Udalricus de Greze, Adelram de Waldekke, Odalricus de Wilheringe, Englger de Wilhalmspurg &c.

Anno

Anno ab Inc. Dom. mill. centes. quadrag. sexto. Indictione nona. Sub undec. Kal. Septemb. Regnante Chunr. Rom. Rege Secundo, anno regni ejus nono. Runensi Cœnobio præfidente Domino Gerlaco, monasterii S. Lamberti Domino Udalrico Abbatibus &c. Data Graze feliciter Amen.

VIII.

Eberhardus I. Salisb. declarat Runensēs, a decimis immunes. 1156.

In Nomine &c. Eberhardus Divina favente Clementia Archiepiscopus Salisb. Gerlaco Venerabili Runensi Abbati, ejusque successoribus in perpetuum. (declarat illud monasterium a decimis omnibus esse immune.) Interfuit huic actioni Dominus Romanus Sanctæ Gurcensis Eccl. Venerabilis Episcopus. Et hujus testes sunt ipse Episcopus, Otakar Marchio, cujus & Bullam intrinsecus pagina continet, Hertnidus de Rode, Godeschalcus Schirlinc, Otto de Chapfenberch, Ludovicus & frater ejus Hertwicus de Glanekke, Udalricus de Chranichberg &c. Facta est autem hæc tradicio apud Libniz, privilegium Fresaco per scriptum tradidimus apud Modniz quinto Kal. Martias An. Dom. Incar. mill. cent. quinquag. sexto, Indictione quarta, Pontificatus nostri anno nono, regnante Imperatore Friderico.

IX.

Lis dirempta ob prædium Sedingensē inter Abb. Lamb. & Runens. 1159.

Eberhardus favente Domino Salz. Archiepiscopus. Anno de hinc milles. centes. quinquagesimo nono Domin. Incarn.

cum post felicis memoriæ Udalrici Abbatis excessum, Otkerus quidam ex Admuntensi Cœnobio Monachus regendo S. Lamberti monasterio tertius successisset, hic idem Abbas importuna fratrum suorum suasionem pellectus spe recuperandi prædii Se-
dingensis tunc jam latius exculti sub Adriano Papa quarto Ro-
mam adiit, susceptisque ab eo literis ad Dominum Eberhardum Salz-
b. Archi-Episcop. tale Jussum detulit, ut vocato in præsen-
ciam suam utroque Abbate partium quæstiones dirimeret, qua-
tenus in restituendo prædio Monachis S. Lamberti omnimodo
assisteret. Indicto igitur apud Göße super hac re conventu quar-
to Kal. Junii adest Abbas ille cum fratribus, Abbas vero Runen-
sis Dom. Gerlacus corporis infirmitate venire prohibitus, Prio-
rem suum Dom. Beronem, cum fratribus illuc vice sua direxit &c.
(Post longam rationum allegatarum narrationem prædium Ru-
nensibus assignatum est.)

Locus & dies diplomatis, quod re ipsa mera narratio est non additur.

X.

Otokarus VI. Marchio Curtifera Græcensia Runæ confert. 1164.

Otokar annuente cælesti clementia Marchio Styrensis &c. Cum
omnis ubique sancti propositi viros honorandi velle mihi
adjaceat, Runensem tamen Ecclesiam, videlicet locum sepul-
chri Patris mei, meæque dormitionis speciali diligentia in am-
plian-
dis ejus possessionibus accurandam, hereditaria utriusque
paren-

parentis devotio commendat. Itaque petitioni venerabilis Gerlaci Abbatis libenter annuens tria curtifera in suburbano castrⁱ Grez sita, certisque terminis a ceterarum habitaculis distincta eidem Domui DEI manu potestativa contradidi, delegavi, confirmavi &c. Feci autem traditionem ipsam manu mea in urbe Graze, testibus quam pluribus, ex quibus eos tantummodo, qui per aurem trahi potuerunt, in præsenti placuit annotari. *Udalricus Praefectus* de Graz, & filius ejus *Udalricus*, *Albero* de *Nourenberch*, *Hartvicus* de *Glanecke*, *Frowen* de *Ortenburc*, *Englfrid* de *Grez* &c. An. Dom. Inc. milles. centes. sexag. quarto. *Friderico* Imper. Rom. Aug. præsidente DEO amabili *Archi-Episcop.* *Eberhardo*, *Runenſe Cœnobium* regente *Reverendo Abbate Gerlaco*.

XI.

Ottocarus Marchio Ultim. confirmat donationem Comitum de Schala.
1179.

In Nom. &c. *Otokarus* nutu superni Opificis *Marchio Styr.* *Illustrium personarum*, *Hainrici* videlicet, & *Sigenhardi Comitum* de *Schala* laudabile factum notificamus hi namque nobilissimæ prosapiæ, carne pariter & affectu fratres ex prædiis suis in *Marchia* sitis villam *Choullestorff* Dom. DEI, Sanctæ Mariæ in *Rune* delegantes, advocatum atque tutorem, me existere petierunt. Sane traditionem eandem in præsentiarius fecerunt. Itaque *Abbas*, fratresque *Runenſes* ne tantæ principalium per-

sonarum liberalitati, quasi minus grati, tam amplæ possessionis redditibus carere illos paterentur, collectas undecunque centum marchas eis in præsentì ad manum contulerunt. Verum memorabiles illi Domini, nobis quoque sanguine proximi, nullo horum ufuros se professi sunt, quo usque centum marchas ad integrum cœnobio prædictum prædium annuis censualibus redditibus repræsentaret &c. Testium eorum solumodo, qui per aurem trahi potuerunt, nomina hic sunt annotata. Otto de Welgo-we, Illsungus de Brunne, Landfridus de Eppenstein &c. Ego autem donationis hujus cartam conscribi curavi, & Sigilli proprii impressione firmavi. Acta sunt hæc Dom. Inc. Anno mill. cent. septuages. nono.

Bullas duas Urbani III. Papæ, datas An. 1186 & 1187. vide ad finem Runensis Diplomatarii Num. LXVII & LXVIII.

XII.

Ottakarus Dux Styriæ I. tres villas Runensibus restituit. 1189.

In Nom. &c. Otakarus divina favente clementia Dux Styrensis notifico, quod Pater meus felicitis memoriæ Otakar Marchio de Styra monasterium Rune, quod Pater suus Marchio Leopoldus cognomento fortis, avus meus a fundo construxit, & ubi etiam sepultus quiescit, votum Patris adimplens prædiis suis ampliare curavit. Fecit autem hoc cum assensu benevolo conjugis suæ, matris meæ Cunigundis Marchionissæ, tradens super Altare DEI Genitricis, semperque Virginis Mariæ in Runa
duas

duas falis patellas in Enstall apud Ahorn &c. (Ut supra in privil. parentis § 4.) Cum igitur ego Patri defuncto heres successissem, supradictas tres villas (nempe Reze, Strafindl, & Judendorff) ad meum detinui servitium, donec tandem DEI nutu commonitus, & meam injustitiam recognoscens easdem villas ex toto abdicans Domui DEI restitui & testium, qui subscripti sunt, adstipulatione confirmare studui. Fuerunt ergo per aurem tracti, Ortlibus Archipresbyter Capellanus meus de Vischah, *Heinricus Plebanus de Greze*, Conradus Plebanus de Marchburch, Wernhardus Plebanus S. Roudberti ad Rabam, Conradus de Chindenberch, Otto de Volchinstorff, Otaker de Grez, Herman de Glichenberch &c. Acta sunt *Greze in Civitate* omnia ista, Anno Dom. Inc. milles. centes. octuag. nono, Indict. sept. die quarto Idus Aug. die videlicet S. Laurentii, Romani apicem Imperii tenente Friderico Imperatore Augusto, filio vero ipsius Henrico Rege vice ejus regnum administrante, Salzb. autem Eccles. Archi-Episcop. Adalberto, Runense porro Cœnobium regente Willehelmo humili Abbate.

XIII.

Leopoldus Dux Styr. ex ferrifodinis munificus erga Runenses. 1205.

In Nom. &c. Liupoldus D. G. Dux Styriæ, & Austriæ notum esse volumus, quod fratribus de Runa dedimus in fodina ferri nostri, quantum eis utilitatis provenire potest ex quatuor follibus. Et hanc paginam Sigillo nostro munitam ad hujus do-

nationis confirmationem conscribi fecimus Anno Dom. mill. ducentes. quinto. Hujus rei testes sunt, Ulricus de Stubenberch, Otto de Hasselowa, Otto de Grez, Otakar de Grez, Otto de Cremese, Otto de Lapide, Rudegerus de Blanckenwart, & alii multi.

Edidit hoc fragmentum Ludewig. Tom. IV. reliqui. Mst. p. 183.

XIV.

Leopoldus Dux Styr. confirmat donationem Luitoldi & Elisabethæ de Guettenberg. 1206.

Leopoldus D. G. Dux Styriæ & Austriæ. Notum esse cupimus, qualiter nobilis Matrona Elisabeth de Gutenberg, Alpes quæ vocantur Necistel pium votum viri sui Leutoldi secuta fratribus de Runa recognovit, eisque testamento confirmavit &c. Datum Anno. Dom. milles. ducentes sexto. Testes hujus sunt Wernhard de Schowenberch, Godefridus & Otto de Truchsen, Dietmar de Rotenstain, Otto de Grez, Wiganus de Clamme, Reinpertus de Mourekke, Albero Pincerna, Otaker, & filii ejus Otaker & Ulricus de Grez, Herrandus de Wildonia, Wichardus de Carlesperg, Erchengerus de Landeser, Otto de Werven, Wichardus de Waltstein, Rudegerus de Blanckenwart, & alii multi.

Ulricus dictus de Wildonia notifico, quod avia mea quondam Elizabeth dicta de Gutenberch Alpes, quæ vocantur Necistel

cistel Runensi Cenobio delegavit, quam etiam donationem inclytus quondam Leupoldus Dux roboravit &c. M. CC. LX.

XV.

Leopoldus Dux confirmat donationem Ottokari Ducis de Alpbis Gottenfeld. 1210.

L iupoldus divina cooperante clementia Dux Austriæ & Styriæ. Innotescat, quod piæ recordacionis Antecessor noster Dux Styriæ Otoker alpes, quæ dicuntur Gottenfeld (sunt istæ prope Hirschegg) DEO & gloriosæ Genitrici ejus intactæ Virgini Mariæ in Runa manu potestativa contradidit, nos igitur, quod pii predecessores nostri conferre censuerunt; duximus confirmandum. Sane ut brevitatis utamur compendio, quatuor mansos Bavaricos in villa Brenstede sitos, dicto monasterio plenaria potestate contulimus, quos hoc eodem autentico volumus confirmari. Testes sunt Herrardus de Wildonia, Ulricus de Stubenberch, Dietmarus de Liechtenstein, Otto de Cremse, Hertnidus de Orte, Godefridus de Truchsen, Otakarus de Graze, Otto de Graze, Albero Pincerna, Rudigerus de Blankenwart, Albero de Dunckenstein &c. Acta sunt hæc Anno ab Incarn. Dom. milles. ducentes. decimo, die nono Kal. Novembr. In villa, quæ dicitur Stadelhove.

XVI.

Leopoldus Dux Styr. de Salinis in Aborn, 1211.

Lieopoldus Dux Aust. & Styr. Notum esse cupio, quod fratres in Runensi Cœnobio antiqua donatione prædecessorum meorum, quandam Salinam habuerunt in loco, qui dicitur Ahorn, quam annis sexaginta, & eo amplius, usque ad tempora nostra absque infestatione pleno jure possederunt. Hanc Salinam pene exhaustam prædicti fratres renovare volentes novam Salinam foderunt, quam suis, ut licuit, & libuit, usibus aptaverunt. Eorum itaque ductus exemplo, & quorundam famulorum meorum instinctu placuit, ut e vicino in eodem monte aliam Salinam fieri præciperem. Quo facto inter præfectos utriusque Salinæ, meæ videlicet & Runensium frequens oriebatur jurgium, dum uterque suum sequerentur commodum; sed partis nostræ viris prævalentibus, & totius operis primatum obtinentibus consveta necessarii Salis mensura fratribus negabatur Runensibus, qua necessitate jam dicti fratres coacti nos frequenter adierunt, & suum nobis defectum lamentabiliter aperuerunt. Nos vero justitiæ, pacisque intuitu, eorum necessitati, & nostræ saluti providentes statuimus, ut in compensationem Saline, Runenses fratres annis singulis centum modios Salis de manibus officialium nostrorum accipiant, & quidquid insuper quæstus nobis inibi accreverit, decimam semper marcham habeant. Porro ut absque temporis ambiguitate, que danda sunt accipiant;

ant; statuimus, ut quodocunque volunt, aut possunt debitum Salis accipiant, denariorum vero dimidiam partem in Festo S. Michaelis, reliquum in Festo S. Georgii. Hæc nostra institutio, pacisque compositio, pari consensu fratrum Runensium est approbata, & coram Ministerialibus nostris recitata, & testium subscriptorum adstipulatione roborata, qui cum plurimi adessent, eorum tantum nomina intitulata sunt, qui inter ceteros digniores fuerunt. Capellani Ducis, Ulricus, Henricus, Liupoldus, Piterolfus. Ministeriales: Herrandus de Wildonia, Ulricus de Stubenberch, Otto de Grez, Otakarus de Grez, & filius ejus Otakarus, Heinricus de Orte, Albero Pincerna, Rudigerus de Blankenwart, Bertholdus Dapifer de Emerberch, Otto de Lapide, Diepoldus de Liuben, Eschwin de Grez. Acta sunt hæc Anno Inc. Dom. milles. ducent. undecimo Indictione decima quarta.

XVII.

Leopoldus Dux testatur redemptas decimas. 1217.

Liupoldus D. G. Dux Austriæ simul & Styriæ (exprimit redemptionem decimarum solvendarum Archi-Episcop. Salzb. a Runensibus ex vineis in Weickerstorff, memoratque datos eidem quatuor mansos in Austria, unum scilicet in Montestorff, duos in Subellesdorff, unumque in Bolltenowe, & unum mansum in Marchia, in Villa, quæ dicitur Eicha.) Hujus rei testes sunt, Herrandus de Wildonia, Reimbertus de Moureke,

Albero Pincerna de Grymenstein, Dietmarus de Liechtenstein, Berchtoldus Dapifer de Emerberch, Heinricus de Trübenswinkl, Ulricus Plebanus de Vischah, Cunradus de Vischah &c. Acta sunt hæc Anno Dom. Incarn. milles. ducentes. decimo septimo.

XVIII.

Leopoldus Dux Litem componit inter Run. & Lambertinum Abbatem. 1222.

Luipoldus Dux Aust. & Styriæ (componit lites inter Abbatem Runensem, & Lambertinum de Sylva Sedingensi.) Testes autem hujus compositionis sunt: Hermanus Præpositus de Sekowe, Heinricus de Merin, Scriba Stiria, Luipoldus notarius noster Hermannus Capellanus noster, Ulricus de Pekach, Hartnidus de Ort, Otto de Truchsen, Reginbertus de Mourekke, Albero Pincerna, Rodegerus de Blankenwart, & frater ejus Marchwardus, Lutoldus & frater ejus Ulricus de Wiltonia, & plures alii. Acta sunt hæc Anno Inc. Dom. milles. ducentes. vigesimo secundo, die quinto Idus Januarii in Grez feliciter Amen.

XIX.

Ottocarus Bob. Dux Styr. Domiciliis Runensium immunitatem confert. 1252.

Otakarus D. G. Dux Aust. & Styr. & Marchio Moraviæ statuimus, quatenus in curiis & mansionibus civitatum, quas
ex

ex consuetudine ordinis soliti sunt cellaria appellare, sive sint in Grez, sive in nova Civitate, nullus nostrorum officialium, tributum, vel thelonium, quod vulgo dicitur Steura exigere, nulli etiam intra clausuras locorum prædictorum liceat hominem capere, spoliare, sanguinem fundere, vel ad iudicium seculare trahere, sed sint ipsa loca, tanquam atri a DEO sacrata ab omni incurfu quietata, semper libera & inconvulsa. Si qua vero in præsentiarum in villis quibuslibet talia habent cellaria, vel imposte- rum sunt habituri eandem, quam præmisimus, se gaudeant ha- bere libertatem &c. Datum in Grez Anno Dom. milles. ducent- tes quinquagesimo secundo, Indiēt. decima. Testes sunt No- tarii nostri Willhelmus & Gotschalculus, Witigo scriba Styrensis, Albero de Chunring, Henricus Pincerna de Haspach. & alii quam plures.

XX.

Udalricus Dux Carinth. quosdam agros Runensibus donat. 1256.

Nos Ulricus Dux Carinthiæ, & Dominus Carniolæ &c. Pro remedio Patris nostri bonæ recordationis, Bernhardi quon- dam illustri Ducis, Carinthiæ Cœnobio in Runa septem Mansos in villa Scheufflich &c. Perpetuo delegavimus. Acta sunt hæc Anno Dom. mill. ducent. quinquag. sexto, Indiēt. XIV.

XXI.

Udalricus Salisb. Archi-Episcop. confirmat Runens. privil. 1259.

Ulricus D. G. Salzb. Archi-Episcopus (confirmat omnia privilegia a suis Antecessoribus Monasterio Runensi data) Actum in Grez secundo inchoante Majo, Anno Dom. milles. ducentes. quinquages. nono. Hujus rei Testes Otto Plebanus de Grez.

XXII.

Stephanus Hungarus Dux Styriæ confirmat privileg. Runens. Græcii. 1259.

Stephanus D. G. Rex, primogenitus Belæ quarti illustris Regis Ungariæ, & Dux Styriensis (confirmat omnia Runensium privilegia.) Ad hujus itaque nostræ potestionis, & concessionis memoriam, & robur præsens privilegium duplicis Sigilli nostri impressione fecimus roborari Anno Dom. milles. ducentes. quinquages. nono. Stephano Bano totius Slavonie, Baas Magistro Tavernicorum Comite de Trinchin, Dyonyfio Magno Dapifer. Com. Zeladiensi, & Capitaneo Petoviæ, Nicolao Judice curiæ nostræ, Wulfingo de Stubenberch Judice Provinciali, Bernardo & Ulrico Com. de Phanberch, Ulrico de Liechtenstein &c. Actum in Grez, septimo. Kal. Junii.

XXIII.

Otocarus Bohemus, Dux Styrr. priviil. & Jura Runens. confirmat.
 1260. Græcii 25 Decemb.

Ottakarus D. G. Dominus Regni Bohemiæ, Dux Aust. & Styriæ, ac Marchio Moraviæ &c. Notum igitur fieri volumus quod prædium quoddam situm ad flumina Veustrizam & Sedingam, usque ad discrimen alpium desuper adjacentium a ferenissimo Rege Rom. Conr. secundo collatum, nec non alodium Sedingen appellatum, quod Otakarus Marchio Styriæ prædicto Cœnobio tradidit, item Alpes, quæ vocantur Neiztall usque ad Berntal, quas Socer noster inclytus Dux Aust. & Styriæ Leopoldus ad preces nobilis Matronæ Elizabeth de Gutenberch confirmavit &c. Igitur ut cuncta hæc rata permaneant, paginam hanc Sigillo nostro jussimus roborari. Datum in Grez Anno Rom. M. CC. sexagesimo, in die Natalis Domini, Testes hujus rei sunt venerabilis Bruno Olomucensis Episcop. Illustris Dux Carinthiæ Ulricus cognatus noster, Wocho de Rosenberch &c. &c. In Styria Rudolf & Leutoldus fratres de Stadeke, Wulfgangus de Stubenberch, Fride-ricus de Petove, Hertnidus de Wildonia, Hertnidus de Orte, Godfridus de Marchburch, Wigandus de Messenberch, & alii quam plures.

XXIV.

*Ottokarus Bohem. confirmat immunit. Runenf. ab advocatis Vienna
1260.*

Otacharus D. G. Dominus regni Boh. &c. Omnibus præfentes literas inspecturis (confirmat privilegia, præsertim vero immunitatem ab omnibus advocatis.) Hujus rei Testes sunt, Ulricus Canonicus Frisingensis, Notarius Styriæ, Henricus de Liechtenstein, Wulfingus de Stubenberg, Rudolf & Leutoldus de Stadeke, Ulricus de Liechtenstein Hertnidus de Orte, Fridericus de Petovia, Herrandus de Wildonia, Gotfridus de Marchpurch, & alii. Actum in Vienna Anno Dom. milles. ducentes. sexagesimo. Datum VI Idus Martii.

NB. Annus 1260 juxta ipsum originale est legitimus, & in ipso signatur Idibus Martii. Cera rubra equitem Ottakarum exhibet.

XXV.

Ottokarus confirmat Runenf. Castrum Helfenstein Anno 1260.

Otacharus Dominus regni Bohem. &c. Dilecto fideli suo Henrico de Liechtenstein, nec non Capitaneo Styriæ Fidelitati tuæ committimus loco nostri, quod Runensem Ecclesiam tibi habeas fideliter commendatam. Volumus siquidem quod possessionum in Helfenstein specialiter autoritate nostra te facias in omnibus defensorem &c. Datum apud Lynzam Anno Dom. mill. ducent. sexagesimo, die nono Kal. Junii.

Adverte

Adverte Castrum Helfenstein, quod Otakarus de Grez habebat tanquam feudum Salisburgense, a Friderico Bellicoso (ut ipse ait) jure dictante fuisse distructum, & Runensibus approbante Eberbardo Archi-Episcopo donatum.

XXVI.

Wochois de Rosenberg Capitan. Styriae de Castro Helfenstein 1261.

Nos Wocho de Rosenberch Capitaneus Styriae. Notum facimus, quod cum *Amelricus* venerabilis Abbas & Conventus Runensis a viris nobilibus Bernhardo & Henrico dictis Comitibus de Phanneberch, in sua & monasterii sui possessione Helfenstein nominata injuste turbarentur, praelibati fratres coram nobis, ceterisque Provincialibus apud Marchpurch in placito Generali querimoniam moventes, ipsam possessionem cum omnibus pertinentiis obtinuerunt legitime, probantes testibus idoneis, ac viris nobilibus, videlicet Gotfrido de Marchpurch, Ulrico de Liechtenstein, & Herrando de Wildonia, qui sub jure jurando protestati sunt, quod Dominus Fridericus fel. record. quondum Dux Austr. & Styr. montem, in quo Castrum Helfenstein fuerat constructum, cum praediis, & attinentiis suis omnibus quod praedium jure feudi ab Ecclesia Salisburgensi habebat, cedente sibi jus feudi viro nobili quondam Otakero de Grez, monasterio & fratribus donaverit &c. Testes Dominus Rodulfus de Stadeke, Dominus Ulricus de Liechtenstein, Wulfingus de Erenvels, Wigandus de Messenberg, Henricus de

Scherffenberch, Wulfingus de Hannau &c. Acta sunt hæc Anno M. CC. sexagesimo primo, Kal. Aug.

NB. In alio baud absimili instrumento, inter testes quoque Sifridus de Merenberch, & Cholo de Saldenbove. Item Volchmari Jud. Græcensis.

XXVII.

Udalricus Salisb. confirmat immunitates Runenf. Græcii. 1269.

Ulricus D. G. Sanctæ Salzb. Eccles. Archi-Eiscop. Apost. Sedis Legatus &c. (Immunitates Runenf. quoad decimas persolvendas a suis antecessoribus datas confirmat.) Actum in Grez, secundo intrante Majo, Anno M. CC. sexages. nono. Hujus rei testes sunt Henricus Plebanus Salzburgenfis, Otto Plebanus de Grez. &c.

XXVIII.

Otocharus Bohem. confirmat quandam donationem Pragæ. 1271.

Otakarus D. G. Rex Boëmiæ, Dux Aust. Styriæ, & Karinthiæ, Marchio Moraviæ, Dominus Carniolæ, Marchiæ, Egræ, & Portus Naonis, omnibus præsens scriptum inspecturis &c. (confirmat donationem cujusdam mansi Runensibus factam a quodam Rudigero Cive Græcensi.) Actum Pragæ Anno Dom. M. CC. septuages. primo, tertio Idus Octobris, Coronationis nostræ Anno decimo. Datum ibidem &c. Anno & die prædictis. Indict. decima quinta.

XXIX.

XXIX.

Friderici Pulcri Mandatum ad Judicem in Aufse. Græcii. 1312.

Fridericus D. G. Dux Aust. & Styr. Dom. Carniolæ &c. Prudenti viro Judici in Aufse &c. (mandat, ut Runesibus juxta Diploma Leopoldi superius n. 16. adductum, salem & pecunias solvat) Datum apud Grez Anno Dom. milles. trecent. duodecimo, octavo Kal. Febr.

XXX.

Elisabethæ Aug. mandatum simile. 1312.

Elyzabeth. D. G. quondam Rom. Regina Prudenti viro Judici in Aufse &c. (Decretum verbotenus simile præcedenti, quod filius dederat) Datum in Graze Anno M. CCC. II. octava Kal. Febr.

XXXI.

Friderici Pulcri, Græcii. 1314.

Fridericus &c. (Diploma Germanicum datum Runens. vi cuius per triennium a persolvendo ad equile Ducis pabulo declarantur immunes.) Datum Græcii feria sexta ante Dominicam Oculi. Anno milles. trecent. decimo quarto.

XXXII.

Friderici Pulcri ad Judicem Muræpontanum Græcii. 1316.

Fridericus D. G. Rom. Rex semper Augustus. Prudentibus viris Judici, juratis, & universis civibus in Prucha &c. (mandat, ne telonium ex sale Runensium exigant) Datum in Grez, quarto Idus Febr. Anno Dom. milles. trecentes. decimo sexto, regni nostri anno secundo.

XXXIII.

Ejusdem Mandatum ad Burgrav. Starckenberg Græcii. 1316.

Fridericus &c. Strenuo viro Eglolfo de Schellemburg. ceterisque, qui pro tempore fuerint, Burggraviis in Starkem-berch (prohibet ne advocatiam Weicherstorffii, quod Runensis Cænobii bonum est, usurpare præsumant.) Datum in Grez, IV. Idus Febr. Anno M. CCC. XVI. Regni Nostri anno secundo.

XXXIV.

Ejusdem Mandatum ad Cives Marchpurg. Græcii. 1316.

Fridericus &c. Judici, Juratis, & Civibus in Marchpurg (Prohibet, ne ullum censum a domo Runensium ibidem sita exigant.) Datum in Greze, pridie Nonas Maji, Anno Dom. milles. trecentes. decimo sexto, regni secundo.

Ejusdem privilegium singulare Græcii. 1316.

Fridericus &c. Universis Sacri Romani Imperii fidelibus &c.
(quod Runenses ab omni contributione & exactione sint
immunes, eas tamen a subditis exigere in suum commodum
possint, quoties aliis a Principe contributio indicitur.) Datum
in Graz, quarto Nonas Maji, Anno Dom. milles. trecentes.
decimo sexto, regni secundo.

XXXVI.

Ejusdem Mandatum ad Capitaneum Styriæ. Voitspergæ. 1316.

Fridericus &c. Strenuo viro, Ulrico de Walse Capitaneo
Styriæ. (Mandat, ut observet privilegium num. præced.
adductum, & ab aliis faciat observari.) Datum in Voyzberg,
VII Idus Maji, Anno regni secundo.

XXXVII.

Fundatio Ejusdem Missæ perpetuæ. Græcii. 1319.

Fridericus &c. Universis præsentis literas inspecturis (donat
Runensibus centum marchas denariorum Græcensium, ut
bona emant, ex quibus decem marcharum census annuus col-
ligatur, ad alendum peculiarem Sacerdotem in monasterio, qui
missam quotidianam pro Principis salute dicat, post obitum
vero perpetuum anniversarium celebretur solenniter.) Datum

in

in Greza, Kalendis Januarii Anno milles. trecentes. decimo regni nostri anno quinto.

XXXVIII.

Ejusdem ad Judicem in Voytsperg. Græcii. 1320.

Fridericus &c. Landscribæ Styriæ, nec non Judici in Voytsperch. (Mandat, ne Runenses a cædendis in nemore Sedingensi arboribus impediant.) Datum apud Grezam nonis Augusti. Anno Dom. milles. trecentes. vigesimo, regni anno sexto.

XXXIX.

Ejusdem Mandatum ad Jud. in Aufsee. Græcii. 1320.

Fridericus &c. Diploma Germanicum, quo sub mulcta pecuniaria mandat Judici & Officialibus in Aufsee, ut Runensibus debitam falis quantitatem &c. persolvant.) Græcii feria III. ante Laurentii, Anno Dom. M. CCC. XX. Regni anno sexto. Aliud simile latinum Nonis Augusti Græcii.

XXXX.

Elisabethæ Aug. ad Judicem in Aufsee Græcii 1320.

Elisabeth D. G. Rom. Regina. Prudenti viro Judici in Aufsee. (Mandat ut annum pecuniæ ac falis censum Runensibus persolvat.) Datum in Grez Anno Dom. milles. trecent. vicesimo, XII. Kal. Nov.

XXXXI.

XXXXI.

Friderici ad Aufseens. Runæ. 1327.

Fridericus &c. (Diploma Germanicum, simile illi, quod superius n. 39. habetur,) Datum in monast. Runensi, Sabbatho post Sancti Matthiæ, Anno regni decimo tertio.

XXXXII.

Friderici Pulcri, Immunitas Domus Muræpont. 1329.

Fridericus &c. (Immunitatem confert domicilio Runensium Muræponti in platea Græcensi sito ad Muram.) Diplom. Germ. Datum Græcii die S. Vincentii Anno Dom. milles. trecentos. vigesimo nono, regni nostri, anno decimo quinto.

XXXXIII.

Ottonis Hilaris. Græcii. 1331.

Otto Dux Aust. & Styriæ. (Diplom. Germ. quo firmat commutationem cujusdam Villæ inter Runenses, & quendam civem Muræpontanum) Græcii die S. Ruperti 1331.

XXXXIV.

Ejusdem immunitas Domus Marburg. Græcii. 1332.

Otto Dux Aust. & Styriæ, Prudentibus viris Judici, Juratis, & Civibus in Marchpurga. (Immunitas domus Runensis in Marburg.) Datum in Greza die B. Mathiæ Ap. An. 1332.

XXXXV.

Ejusdem dantis Runensibus Satisfactionem ob damna bellica. 1332.

Otto (Diploma Germ. quo Runensibus census annuum sex marcarum argenti in Sembriach assignat ad compensanda damna per suum bellum iis illata Viennæ fer. III. post festum omnium Sanctorum. Anno 1332.

XXXXVI.

Ejusdem firmantis privil. Vdaldrici Carinthiæ Ducis. Græcii 1338.

Otto D. G. Dux Aust. Styriæ, & Karinthiæ, Dominus Carniolæ, Marchiæ, Portus Naonis, Comes in Habspurch, & Kyburg, nec non Lantgravius Allaciæ. Honorabiles & religiosi viri Hertwicus Abbas monasterii Runensis nobis privilegium quoddam Ulrici Ducis Karinthiæ felicitis mem. super donatione quadam obtulerunt &c. (Confirmat idem privilegium) Datum in Greza feria quarta ante Dom. Reminiscere, Anno MCCCXXXVIII.

XXXXVII.

Alberti mandantis Judici in Auße &c. 1334

Albertus Dux Aust. & Styriæ, Dominus Carniolæ &c. (mandat Judici in Auße, ut Runensibus annuum census persolvant.) Græcii Anno MCCCXXXIV. feria VI. ante festum S. Michael Archang.

XXXXVIII.

XXXXVIII.

Alberti firmantis privilegia. Viennæ 1338.

Albertus D. G. Aust. & Styr. Carinthiæ &c. (confirmat immunitates a fratre Friderico quondam Rom. Rege monasterio Runensi indultas, easdemque pariter a fratre suo Ottone, anno elapso Viennæ in festo S. Barb. roboratas.) Datum Wiennæ fer. VI. ante Dominicam Lætare MCCCXXXVIII.

XXXXIX.

Joannæ Austriacæ firmantis eadem privilegia Rottenmanni. 1345.

Johanna D. G. Dux Aust. Styr. Carinthiæ &c. (confirmat easdem immunitates.) Datum in Rottenmann, Domin. ante S. Michaelis. Anno Dom. 1345. Germanice.

L.

Rudolphi IV. Confirmantis omnia privil. Runens. Græcii 1360.

Rudolfus quartus D. G. Palatinus Archidux Austriæ Styriæ & Carinthiæ, Princeps Sveviæ, atque Alsaciæ, Dominus Carniolæ, Marchiæ ac Portus Naonis, nec non Sacri Romani Imperii supremus Magister Venatorum, omnibus in perpetuum. (confirmat prolixo diplomate omnia Runensium privilegia.) Hujus rei Testes sunt reverendi in Christo Patres, & Domini amici nostri carissimi, Dominus Ortolfus Archi Episcop. Salisburg. Apostolicæ Sedis Legatus, Paulus Episcopus Frising. Gotfridus

duſ Episcopuſ Patavienſis, Joannes confirmatuſ Gurcenſis noſtræ Curie Cancellariuſ, Ludovicuſ Episcopuſ Chyemenſis, Ulricuſ Episcopuſ Seccovienſis, & Petruſ Episcopuſ Laventinuſ. Item nobiliſ viri avunculi noſtri dilecti, Albertuſ Palatinuſ Comes Karinthe, Meinharduſ & Heinricuſ Comiteſ de Goritia, nec non Comes Otto de Ortenburch. Item fideleſ noſtri dilecti, Ulricuſ & Hermannuſ fratreſ Comiteſ de Cylia, Comes Joanneſ de Phanberg, Capitaneuſ noſter Karinthe, Eberharduſ de Waſſe, de Lynza, Capitaneuſ noſter ſupra Anaſum, Leutolduſ de Stadekke, Capitaneuſ noſter Carniolæ, Stephanuſ de Meiſſow Marſchalcuſ, Albertuſ de Puechaim, Dapifer, Heidenricuſ de Meiſſow, Pincerna, Fridericuſ de Chreusbach, Magiſter Venatorum Auſtriæ. Item Fridericuſ de Waſſe, de Grez Pincerna, Rudolf Otto de Liechtenſtein Camerariuſ, Fridericuſ de Petovia Marſchalcuſ, Fridericuſ de Stubenberg, Dapifer Styriæ. Item Fridericuſ de Aufenſtein Marſchalcuſ, Hertniduſ Chreig, Dapifer, Hermannuſ de Oſterwiz Pincerna Karinthe. Item Joanneſ Turſo de Raucheneg, Ulricuſ & Otto de Stubenberg, Gottſchalcuſ de Neutperg, Hermannuſ de Kranichperch, Hertniduſ de Pettovia, Hermannuſ de Landenberg noſter Provincialiſ Mareſcalcuſ Auſtriæ, Heinricuſ de Hakenberch, noſter Magiſter curiæ, Pelegrinuſ Strewno, Albertuſ Ottenſteiner Magiſter coquinæ, Albertuſ Pincerna Magiſter Cellariorum, Wilhelmuſ Pincerna de Liebenberg Diſpenſator panis noſtræ curiæ, & plureſ alii. Datum in Grez in die

S. Blaſii

S. Blasii Anno Dom. MCCCLX. Ætatis nostræ anno vicesimo primo, regiminis vero secundo. *NB. In diplomate German. post Eberb. de Walse Capit. supra Anasum, rursus ponitur Eberhardus de Walse Capitaneus Styriæ.*

LI.

Rudolphi IV. confirmantis Immunit. Run. Græcii 1360.

Rudolfus (Diploma Germanicum, quo Eberhardo de Walse Capitaneo Styriæ mandat, ut Runenses in suis juribus, vi quorum ipsi fuorum subditorum ex indulto Alberti Parentis iudices sunt, tueatur.) Græcii fer. VI. ante festum Purificationis, Anno MCCCLX.

LII.

Rudolfi fundatio Missæ perpetuæ. 1365.

Rudolfus (Diploma Germanicum, quo fundos aliquot Runensi Cœnobio transcribit, ut quotidie in Sacello Mariano, Strafindleni sacrum ad aram templi mediam legatur, ibidemque lampas perpetua ardeat.) Viennæ Dominica Reminiscere, Anno MCCCLXV. regiminis anno septimo.

Adverte, quod in hoc diplomate prima vice Rudolphus Carniolam inter Ducatus num ret.

LIII.

Alberti & Leopoldi confirm. privil. Run. Græcii 1367.

Albertus & Leopoldus fratres (confirmant privilegia a Rudolpho IV. pie defuncto Runensibus collata.) Græcii fer. II. post S. Jacobi Ap. Anno MCCCLXVII. Germ.

LIV.

Alberti immunitatem a vectigali tribuentis Viennæ 1371.

Albertus (Diplomate Germ. declarat Runenses per omnes terras Austriacas a vectigali fuorum vectigalium esse immunes.) Viennæ fer. II. post S. Andræ, Anno Dom. MCCCLXXI.

LV.

Ejusdem de Advocatia Run. Græcii 1372.

Albertus (Diplom. Germ. declarat Advocatiam Runensis Cœnobii nulli alteri, præterquam sibi competere, ac fratri suo Leopoldo.) Græcii fer. IV. post S. Laurentii, Anno MCCCLXXII.

LVI.

Ejusdem de Lite cum Voitspergens. ob Sylvam, Græcii 1372.

Albertus (Literis Germanicis litem inter Voitspergenses & Runenses dirimit, quoad Sylvam parti utrique cæduam.) Græcii die Assumpt. B. M. V. Anno MCCCLXXII.

LVII.

Guilielmi condonantis jus montanum & decimas. Græcii 1399.

Wilhelmus (Diplomate Germ. Runensibus condonat in perpetuum obligationem solvendi juris montani & decimarum ex quatuor vineis Luttenbergensibus, idque simul nomine fratrum suorum, Leopoldi, Ernesti, ac Friderici, monasterio vicissim perpetuum pro domo Austriaca anniversarium spondente.) Græcii fer. II. post S. Marci Evang. Anno MCCCXCIX.

Adver-

Adverte, quod hic idem Guilielmus anno præced. 1398. die Sanctæ Elizabethæ omnia Runens. privileg. firmaverit.

LVIII.

Guilielmus remittit Obligationem pabuli ad equile Ducis. Græcii 1399.

Guilielmus (Condonat monasterio obligationem solvendi pabuli ad Equile Ducis, Diplom. Germ.) Græcii Sabb. ante Simonis & Judæ, Anno milles. trecent. nonages. nono.

LIX.

Leopoldi privilegium Græcii. 1405.

Leopoldus (Diplom. Germanico mandat Capitaneo, ejusque Vicario in Styria, ut Runensium quoad Tribunalia immunitatem servant illibatam) Græcii Sabb. ante Convers. S. Pauli, Anno MCCCCV.

LX.

Ernesti Mandatum ad Præf. Scherffenb. Græcii. 1409.

Ernestus (Diplom. Germanico mandat Præfecto sui Castrî Scherffenbergensis, ne subditos Runenses gravet) Græcii. Anno MCCCCIX. die Ascens.

LXI.

Ernesti definitio Limitum &c. Græcii 1409.

Ernestus (Diplom. Germ. ad preces Angeli Abb. Runensis confirmat diremptam olim litem, quoad fines inter Dominium Gestingense, & pagum Judendorff.) Græcii die S. Elisabethæ, Anno MCCCCIX. In eodem diplomate mentio Friderici de Fledniz Capitanei Styriæ, cujus vicarium agebat Conradus Windischgrezer.

LXII.

LXII.

Sigismundi Imp. Diplomata omnia Confirmantis. Constantiæ 1418.

Sigismundi Imper. (Diplomate Germ. confirmat omnia privilegia Monasterii Runensis, idque in specialem suam protectionem recipit.) Datum Constantiæ feria II. post festum Purific. Anno MCCCCXVIII.

LXIII.

Ernesti dirimentis Litem Græcii 1423.

Ernestus (Literis Germanicis dirimit quandam litem inter Angelum Abb. Runensem, & Nicolaum Zeyrekker.) Græcii. fer. V. post Pascha. Anno milles. quadring. vices. tertio.

LXIV.

Fridericus Imper. nova privil. Runens. & Novi montis Abb. a Pont. petit. Græcii 1461.

Friderici Aug. Pacifici (Literæ, quibus a Pio II. postulat, ut quemadmodum jam alias usum Pontificalium, & facultatem consecrandi Calices, ac Altaria propriæ Ecclesiæ Abbatibus Cisterciens. Runæ, Novimontis, & Novæ civitatis indulget, sic etiam indulgeat, ut altaria portatilia, calicesque aliarum Ecclesiarum in suis Ecclesiis consecrare possint.) Datum in Grez, Anno millesimo quadring. sexagesimo primo die vicesima quarta mensis Novembris.

LXV.

LXV.

Mandatum ejusdem ad Præf. Gösting. Neostadii. 1476.

Fridericus Aug. (Mandatum Germ. ad Andream Preiner præfectum arcis Gestingensis, ne Runenses molestat.) Neostadii fer. III. ante Georgii. Anno MCCCCLXXVI.

LXVI.

Ejusdem ad Aufseenses. Græcii 1479.

Frid. Aug. (Mandat Aufseensibus, ut censum consuetum Runensibus solvant.) Græcii Dom. ante OO. SS. Anno Dom. MCCCCLXXVIII.

LXVII.

Bulla Urbani III. P. M. Pontificatus anno II. 1186. ad Runenses.

Urbanus Episcopus Servus Servorum DEI, dilectis filiis Abbatu & conventui Monasterii de Runa Cisterciensis ordinis, Salisburgensis Diœcesis, salutem & Apostolicam benedictionem. Justis petentium desideriis dignum est nostrum Pontificalem præbere consensum & vota quæ a rationis tramite non discordant, effectu prosequente complere; quapropter dilecti in Domino filii vestris justis postulationibus grato concurrentes assensu omnes libertates & immunitates a Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris monasterio vestro concessas, nec non libertates & exemptiones sæcularium exactionum a Regibus & Principibus, & aliis Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, terras quoque & possessiones decimas, & alia bona vestra, sicut ea omnia juste ac pacifice obtinetis, vobis, & per vos eidem monasterio Auc-

toritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communivimus, salva in prædictis decimis moderatione concilii generalis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, aut ei ausu temerario contravenire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem omnipotentis DEI, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum apud Urbem veterem VII. Kal. Januarii, Pontificatus nostri anno II.

LXVIII.

Bulla simillima Urbani III. ac magna ex parte eadem verba continens.

Data Anno 1187.

Datum apud Urbem Veterem VII. (IV.) Idus Aprilis Pontificatus nostri Anno II.

Urbanus III. electus est. 1185. die 25. Novembris. Franc. Pagi Brevarii Rom. Pontif. Tom. III. pag. 127.

SERIES

D. D. ABBATUM

RUNENSIUM.

I.

Gerlacus de Dunkenstein Runensis Monasterii Abbas Primus, ad Petitionem DEO dilecti Principis Leopoldi Marchionis Styriæ, missus per DD. Adamum primum Abbatem in Ebrach Anno Döm. 1129. cœpit hanc Abbatiam construere ad honorem Sanctæ & individuæ Trinitatis, & Intemeratæ Mariæ semper Virginis gloriosæ, & per annos 35, uno mense, 13 dies, quibus hanc novellam, plantationem strenue gubernavit, velut Athleta Dignissimus, cursum suum feliciter consummavit. Hic namque venerabilis Præsul divinis atque humanis scientiis non mediocriter instructus, virtutum elegantia decoratus, temporalium administratione sagax, & providus hanc Vallem Runensem silvarum densitate cæteris inhabitabilem elegit, in qua ipse, & posterius a sæcularium strepitu segregati Christo summo Regi liberius militarent: Prædictus itaque Abbas & sui devoti filii primi hujus monasterii architecti, advenæ & peregrini de terra longinqua adsciti sumptibus largiflue per Principes terræ ministratis, hoc sacrum monasterium fundaverunt, propriis manibus laboraverunt, plurima ædificia erexerunt, literas originales conscripserunt, non minus exercitiis

laboriosi, quam religione devoti. Hujus itaque venerabilis Abbatis tempore per ipsius providentiam, & piorum fundatorum largam donationem monasterium Runense fuit in multis possessionibus inchoatum.

II. Ottmarus ex Comitibus de Schalach secundus Abbas in Runa Anno Domini 1165. institutus, & hujus monasterii curam gessit Pastoralem Annis 24. Hic paternæ sollicitudinis scilicet Domini Gerlaci imitator pervigil, quid quid iste Religiose inchoavit, hic continuavit diligenter tam in spiritualium administratione, quam in possessionum aquisitarum conservatione.

III. Guillelmus Muregger Abbas tertius in Runa Anno Domini 1189. canonice institutus Runensem rexit Ecclesiam annis sex, vir columbinæ simplicitatis, & sacræ religionis Zelator fervidus plus spiritualibus intendens, quam temporalibus, in libris sacræ Legis comparandis animum applicuit.

IV. Conradus de Grodno Abbas quartus in Runa, Anno Domini 1195, regulariter institutus in hac DEO dicata domo annos 10. humeros suos curæ supposuit Pastoralis, qui sanctæ religionis cultor fervidus, subiectis sibi filiis normam recte vivendi exhibuit verbo pariter & exemplo: Hujus Præfulis tempore fidelium ex devotione monasterio datæ sunt possessiones multæ.

V. Theodoricus de Greiffenegg quintus Abbas in Runa Anno Dom. 1205. Legitime institutus diligenti sollicitudine præfuit

præfuit monasterio annis 14. Antistes iste venerabilis illustratus DEI gratia in magna puritate monasticæ disciplinæ cum suis devotis filiis vivens memoriam, dignam benedictionem suis Successoribus dereliquit. *Verosimilius Anno 1215 obiit, Idibus Julii.*

VI. Engelbertus ex familia comitum de Helffenstein, sextus Abbas Runensis Anno 1215. regulariter institutus, monasterium rexit utiliter annis septem, qui sacris suis meritis (*Anno 1215. ex dipl. Can. secor. 36. dato VII. Kal. Julii, jam erat Abbas Run.*) clarescentibus de hoc loco ad matrem Runensium Abbatiam in Ebrach translatus est: In diebus vero sui regiminis Monasterium Runense in privilegiis multis & possessionibus felicia suscepit incrementa.

VII. Ludovicus Stadtegger, septimus Abbas in Runa Anno 1226. canonice institutus, Monasterii annis 20 curam Pastoralem gessit. Hic gratia diversarum virtutum adornatus speciali devotionis claritate in domo DEI tanquam gemma splendidissima relucebat.

VIII. Rudolphus de Landelier octavus Abbas Runensis Anno Dom. 1246, regulariter institutus, hoc sacrum Cœnobi-um per annos novem utiliter gubernavit: Hunc venerabilem Præsulem præclare conversationis sancta merita non inferiorem præcedentibus Abbatibus rediderunt: nam armis virtutum præcinctus spiritualibus adversus antiqui hostis machinamenta cum subjectis sibi filiis protegente, & adjuvante Domino, viri-

liter triumphavit. Hujus venerandi Antistitis tempore aucta fuerunt bona monasterii juribus & possessionibus multis.

IX. Ammelricus Graffendorffer Abbas in Runa nonus, Anno Dom. 1255, canonice institutus annis 10, & 6 mensibus hujus sacri monasterii curam gessit Pastoralem; hic sacrae religionis Zelator fervidus, quæ verbo docuit opere demonstravit, & fidelis in minimis transferri meruit ad majora: nam posteaquam plurima laude digna in hoc gessit monasterio, meritis suis exigentibus factus est Episcopus Lavantinus. Hujus Abbatis tempore Dominus benedixit monasterio in possessionibus & juribus multis.

X. Bernardus de Blankenbarth decimus Abbas Runensis Anno Dom. 1265. regulariter institutus, annis 14 vigilantia sollicitudine monasterium hoc administravit. Hic pietatis cultor, consolator pauperum, afflictorum refugium, commissam sibi Ecclesiam auxit, in bonis spiritualibus & temporalibus dilatavit.

XI. Reynoldus Comes de Pfanberg Abbas in Runa undecimus, Anno Dom. 1280. legitime institutus annis 12 huic Runensi præfuit monasterio. Hujus Pastoris sancta conversatio suis subditis iter diversarum virtutum exhibuit verbo pariter & exemplo, qui cum cæteris mortalibus currens in hujus vitæ studio in augmentatione spiritualium atque temporalium bonorum se demonstravit sedulum provisorum.

XII. Henricus a Sonnenberg, Abbas in Runa duodecimus Anno Dom. 1292. ante festum Dyonyssii canonice electus, & insti.

& institutus annis II. hujus cœnobii curæ præfuit pastorali, & licet ipse principaliter divinis intentus esset obsequiis in administratione Mariæ vacantis otio, in administratione & acquisitione rerum temporalium sagax & providus, Martham se exhibuit sollicitè ministrando.

XIII. Albero Zebinger, decimus tertius canonice electus Abbas in Runa Anno Domini 1303, atque in hoc sacro monasterio Abbatiali administratione per 20 annos sublimatus præluxit; memoriam laude dignam post ejus occasum posteris dereliquit. Per hujus venerandi Pastoris diligentiam & Christi fidelium devotionem bona non pauca in possessionem devenerunt monasterii.

XIV. Hugo Reindeneg in Runa decimus quartus Abbas Anno Dom. 1323 legitime institutus, laudabiliter & utiliter præfuit, postquam bona non exigua monasterio procuraverat, nono Anno sponte resignavit.

XV. Hertwicus de Emerberg dignitatem obtinet Anno Dom. 1331, utiliter & prudenter onus sibi impositum annis 18 portavit, & devotæ imitationis exemplum suis ipse successoribus dereliquit. Monasteriumque Runense multis in possessionibus ampliavit.

XVI. Sigefridus de Waldftein, Abbas in Runa decimus sextus. Dignitatem promeruit ob singulares virtutes, quas in eo lucere videbant Religiosi anno 1349. Fuit enim mitis admodum, & misericors, patiens & timens DEUM, speculum omnium

omnium virtutum, & honor, decusque monasterii. Hinc Generalis Reformator, & Visitator monasteriorum Hungariæ (postquam Ludovicus Rex Hungarorum orthodoxam fidem recepiſſet) declaratus eſt, hæreſes ibidem extirpavit, hominesque ad priſtinam vitæ normam reduxit. Venerabilis hujus Præſulis tempore monaſterium Runenſe poſſeſſionibus & juribus multis ejus prudentia fuit dilatatum. Rexit annis 19.

XVII. Otto de Thurn anno 1368. ad regimen monaſterii ſubvectus, uno ſolum anno hujus ſacræ congregationis Paſtor exſtitit pervigil; Vir omni laude præ cæteris dignus, fuit in diſciplina monaſtica ab ineunte ætate apprime inſtructus.

XVIII. Nicolaus Scharff in defuncti locum anno 1369. regulariter ſubſtituitur, religioſe rexit Eccleſiam annis 15. Venerandus iſte vir in ſtudio Pariſienſi ſcholæſticis diſciplinis non mediocriter inſtitutus, habuit intellectum illuminatum, & affectum charitate inflammatum, & ſacræ doctri-næ rivulis areolam ſibi commiſſam, ut flores & fructus parturiret, irrigavit.

XIX. Petrus Purkſtall Abbas in Runa decimus nonus Anno Dom. 1384 canonice eligitur, Annis 14 non tam præfuit, quam profuit monaſterio Runenſi; columbina ejus ſimplicitas plus fructu operum, quam foliis verborum oves ſibi creditas enutrivit, tandem propter grandævæ ſenectutis incommoda, gravesque corporis moleſtias commiſſam ſibi adminiſtrationem ſponte reſignavit.

XX. Angelus Mansee Anno 1399, 7 Junii Præsentibus L.D. Abbatibus Petro Ebracensi Visitatore, & Conrado Morimundenfi famoso Theologiæ doctore, ad sui Antecessoris muneris fastigium evectus est. Hic antecessorum laudes & virtutes nunquam intermoriturus in certum ordinem tanta sui cum commendatione recollegit, ut Ernesti Styriæ Ducis loco ad concilium Constantiense legatus fuerit, quinimo ejus etiam meminerit Innocentius IV, commissa ei, & Abbati sanctæ Crucis, Cathedralis Ecclesiæ Pataviensis, atque ipsius Episcopi tam in capite, quam in membris Visitatione. Extant itidem ejusdem Innocentii aliæ duæ Epistolæ, in quibus ad instantiam Ducis Austriaci super translatione & collocatione corporis beati Colomani, quædam ei injunguntur peragenda. Infirmitatibus tandem debilitatus & fractus, postquam vineam Domini Runæ 25 Annos indefesse operatus fuisset, & multis bonis ampliasset, factorum quidem necessitati in festivitate spineæ coronæ Domini cessit Anno 1424. in Runensium tamen posterorum animis tanquam virtutum & meritorum idea, superstes vivit.

XXI. Joannes Seylleer Græcio oriundus Anno Domini 1424. canonice electus, uno anno hanc rexit Abbatiam. Morte præventus Anno 1425 die Palmarum de hac luce subtrahitur est.

XXII. Joannes Eichstetter, vigesimus secundus Abbas Runensis Anno Dom. 1425 legitime in regimine successit, illoque fruitur 3 annis, senio confectus libere resignavit, & Zagrabii diem clausit extremum. G

XXIII.

XXIII. Joannes de Waldtstein Anno Dom. 1428. Canonicus electus, in spiritualibus & temporalibus honeste gubernavit 3 annis.

XXIV. Hermanus Krottendorff ab Abbate Ebracensi Henrico in defuncti locum per formam compromissi regulariter constituitur Anno Dom. 1436, in festo S. Urbani : hanc Runensem rexit Ecclesiam 33 annis, mensibus duobus. Venerabilis hic Præsul maximam curam gessit, ne cœnobium se vivente damnum aliquod pateretur, exemplarem duxit vitam, multaque ac varia scripsit, mortuus in octava Epiphaniæ anno 1469.

XXV. Nicolaus ab Horn Abbas designatur Runensis An. 1469. nonis Martii in Præsentia DD. Abbatum S. Crucis, Commissarii Ebracensis, Nicolai Novimontensis, Joannis Neostadiensis, & Joannis Rauffeneck, Theologiæ Doctoris & Professoris. Sedit 2 Annis, mortuus est 1472.

XXVI. Christianus Ganfer, Carniolus Anno 1472 prædecessoris officium promeruit, eoque religiosissime 7 annis functus est. Hinc vocatus ad aulam Maximiliani Imp. Consiliarius, Confessarius, & Concionator est effectus.

XXVII. Wolfgangus Schröttl anno 1480 Abbas creatur, vir doctus, pius, sermone facundus, monasterio suo tam fideliter, utiliter, & feliciter 35 annos præfuit, ut virum præclarum decet, Justus, cunctis amabilis, constans fuit, maxima erexit ædificia. Obiit anno 1515.

XXVIII. Joannes Lindelaub Silesius, antea Abbas Sanctæ Trinitatis Neostadii, Runæ anno 1515 sufficitur, & annis 14 præsidet, in temporalibus vir insignis. Post supremus Styriæ Capitaneus, demum a Capitulo Generali ad Generalem Visitatorem omnium monasteriorum Styriæ, Carinthiæ, & Carniolæ ordinis nostri est designatus.

XXIX. Joannes Zollner per importunitatem fratris sui viti intrusus Anno 1529. Sedit annis quatuor, Præpositus antea in Griffen. Quot Antecessores laudes promeruerè, hoc ille demeruit, spolians Ecclesiam in Thesauris & reliquiis, ex monasterio clam fugiens, Suffraganeus Ratisbonæ factus, quo honore spoliatus, Parochus in monte S. Viti prope Leobium, misere obiit.

XXX. Hypolitus Huettensteiner Vicarius in Gradtwein, Abbas in Runa regulariter per conventum electus anno 1533. Post 16 septimanas obiit.

XXXI. Joannes Vngnadt Baro in Sonekh, loco filii sui Ludovici, qui in Juvenili ætate habitum regularem se suscepturum promiserat, adultus autem assumere prorsus abnegabat, pro Commendatore se intrusit anno 1533, vestigiis Joannis Zollner 16 annis insistens, resignare compulsus est.

XXXII. Martinus Duelacher resignato Joanne Vngnadt Abbatiae dignitatem regulariter & ab Abbatibus ordinis adeptus est anno 1549. Viriliter admodum in spiritualibus & temporalibus annis 10 præfuit, & ita profuit, ut præterquam quod

omnibus virtutibus ornatus fuerit, destructa restauravit, omniaque, quæ aliorum desidia, & Vngnadii Voragine consumpta erant, in pristinum statum reduxit; denique subiecta monasteria per Vngnadt ab obedientia declinata, videlicet Campiliorum in Austria, Victorienſe in Carinthia, Sitticenſe in Carniolia, Sti. Gotthardi in Sclavonia, Dupolcenſe in Croatia, per Bullam a Sede Apostolica impetratam ad priorem obedientiam compulerit; hinc virtutum suarum intuitu a Paulo III. Papa Episcopus Calipoliensis intitulatus est. Postmodum vero Ferdinandi Romanorum Regis Confiliarius, demum in Episcopum Neostadiensem per ipsum promotus est, cui Episcopatum resignavit, Hydropisi laborans interiit, cujus anima vivat DEO in perpetuum.

XXXIII. Bartholomæus de Grundenek, Abbas in Runa trigessimus tertius habitum Regularem sub Rev. Dom. Martino Abbate suscepit Runæ, & professus, Abbas dein S. Trinitatis Neostadii in Austria, insignis, bonus, fidelis, ordinatione quadam divina Canonice a Conventu Runensi postulatus, & in præsentia DD. Abbatum Bernardi de Victoria, Commissarii Ebracenſis, Joannis Campiliensis, nec non Dom. Joannis Fain Theologiæ Doctoris & Professoris, 12 Calendas Februarii anno 1559 electus est. Hic Præsul donis multis naturalibus, & supernaturalibus effulſit, nova, eaque præclara ædificia erexit, præbens sibi subiectis normam recte, & religioſe vivendi, aluit scholares, qui non Cænobio tantum, sed & toti Provinciæ utilitati fuerunt,

fuerunt, fuit omni virtutum genere ornatissimus. 18 Annis Abbatizavit.

XXXIV. Georgius Freyfeisen. 34 Runæ Abbas. 21 Aprilis Anno 1577. secundum statuta ordinis electus, vir magnæ prudentiæ, tantæque gravitatis, & Judicii, ut primum interioris Austriæ locum tenentem, dein quadriennio Cameræ Præsidentem egerit, obiit feliciter, postquam 28 regnasset annos.

XXXV. Mathias Gulcher, natione Belga in ejus Cathedrali Anno 1605 per postulationem collocatur, ante novæ civitatis in Austria Abbas, Plebejis non solum, sed etiam Proceribus charus, & Imperatoribus, spiritualium & temporalium auctor egregius, diligens, & sollicitus Visitator & Reformator monasteriorum sibi subditorum: hinc Consiliarius Imperatoris, & Procerum Styriæ deputatus. Clavum tenuit annis 22, mensibus novem, e vivis discessit Anno 1628, die 8 Maji Græcii, verus Pater Patriæ, & monasterii nostri, quod eundem in effigie, quam fidele etiamnum marmor exhibet, superstitem veneratur, vera Columna.

XXXVI. Matthæus Mayerle Styrius, prius Abbas in Landtstras, tum in Sittich, demum unanimi consensu Abbas constituitur Runensis; rexit autem non nisi anno uno, mensibus duobus, obiit non sine parvo planctu suorum, 7 Augusti Anno 1629.

XXXVII. Blasius Hylzer Styrius ad culmen hoc tractus potius, quam sua voluntate ductus, habenas tenere cœpit Anno 1629. Hic sic Mariæ otio deditus est, ut eo liberius fru-

cendi gratia, Abbatis cefferit munere in die S. Francisci Anno 1643. cui eodem die subrogatus est.

XXXVIII Balthasar Styber 38 Abbas Runensis. Pie & laudabiliter Annis 29. mensibus septem præfuit, ter inclytorum statuum Styriæ deputatus. Ad Cœlestem discessit Patriam 23 Aprilis Anno 1673. Multa post se posteritati relinquens monumenta.

XXXIX. Candidus Schillinger Canonice obtinuit dignitatem ejus 10 Junii, Anno 1673. in qua Religiose vixit 11. Annis, summo cum dolore suorum voragine mortis absorbtus Voravii 10. Sept. Anno 1684.

XL. Alanus Matte Græcensis per regularem Electionem sequitur in regimine, 12 Novembris An. 1684. quod Annis 11. & mensibus septem sapienter tenuit, Mortuus Anno 1694. 4. Julii.

XLI. Jacobus Zwigott Græcensis, ejus dein adeptus est mitram 19. Augusti An. 1696. Vir tam in temporalibus, quam spiritualibus, ac omni virtutum numero apud suos & externos celeberrimus, Pastor extitit Venerabilis Annis 13. Mensibus tribus, obiit in Dom. 20 Novembr. 1709.

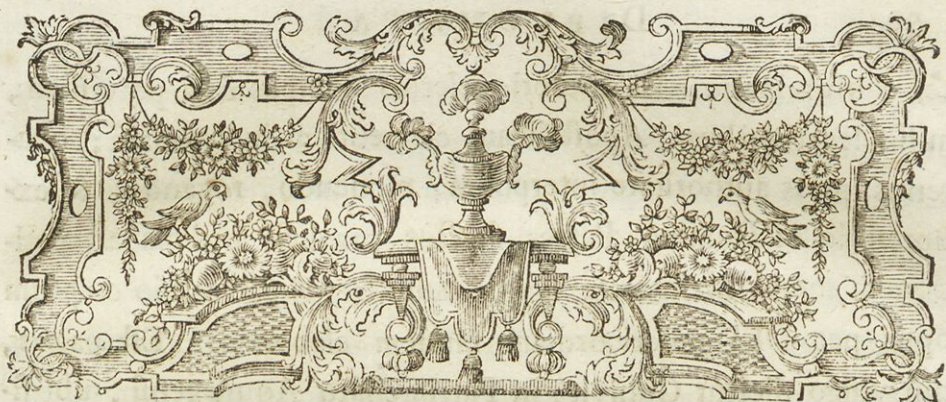
XLII. Placidus, electus 10 Januarii 1710. ad meritorum præmia evocatus est 1745. 14. Februarii.

XLIII. Reverendissimus Dominus *Marianus* electus 10. Maij 1745. vivit & feliciter gubernat.

DIPLOMATARIUM
CARTUSIÆ SEIZENSIS.

5

DIPLOMATARIUM
CARTELLI SEPTENTRIONIS

DIPLOMATA CARTUSIÆ SEIZENSIS

I.

*Otacher, marchio Styriæ ab se fundatam dotat Cartusiam Seizensem
anno. 1165. seu 1164. Post diem natalem Domini.*

In nomine sanctæ & individue Trinitatis. Otacer Marchio de Styria Divina Fav. Clem. Ego Otacer Marchio de Styria omnibus præsentis & futuri temporis Christi fidelibus memorandum trado; & ut Nubem oblivionis omnibus ejus detergam, privilegium inscribi jubeo, & impressione Sigilli mei corrobore: Qualiter ordinem Cartusiensis Heremi in marchia meâ ditionis transplantaverim. Igitur ad laudem omnipotentis Dei, & Virginis perpetuæ Dei genitricis Mariæ, Votum desiderio animi diu prælibatum, Divina cooperante gratia felici-

H

ter

ter consummavi. Et ut voti celerius compos fieri potuissem, missis legationibus, Apostolicam clementiam interpellavi; quatenus ipsius autoritate interposita, monendo, rogando, & exhortando in Domino Patres sanctos prædicti ordinis ad petitionem meam inclinaret: sicque tanto fretus patrocinio coeptum opus per DEI misericordiam tandem elaboravi. Est pagus, qui vulgo dicitur Gunivitz in Patriarchatu Aquilegenſi, ubi fitum est prædium, eminentioribus montibus circum septum, ante dicto ordini aptissimum, quod a Liupoldo ministeriali meo legitimo Concambio conquisi, retribuens ei quatuor villas istas Wides, Malchen, Chobilenlach, Lonke, & Manſum unum in Windiskengrätze, sibi & uxori suæ, & liberis suis, in jus & proprietatem hæreditariam. In quo prædio, in honore Domini nostri JESU Christi, & sanctæ genitricis ipsius perpetuæ Virginis Mariæ, & Sancti Joannis Baptistæ, omniumque Sanctorum Reverendissimi ordinis cellam fundavi; & prædium Cambitum ibidem super altare potenti manu legavi, cum omnibus suis usibus, & appenditiis, ad idem pertinentibus, quæſitis & inquirendis, cultis & colendis, pascuis, piscationibus, aquis aquarumque decursibus. Posui præterea terminos illius cellæ, sicut aquæ & nives decurrunt ab apicibus montium usque in vallem ipsam in parte una, & in parte altera usque ad prædium Gurcensis Ecclesiæ. Et tale dedi præceptum, ne quis terminos Heremitarum ibidem inhabitantium venationibus, piscationibus, vel pascendis gregibus, vel lignis succidendis, ne-

ve ullis tumultuosis accessionibus, contemplatores DEI inquietare, vel ordinem illorum perturbare præsumat. Si quis vero hujus nostræ constitutionis edictum recognoscens, contemptor temerarius exstiterit, advocato loci, si liber vel ministerialis est, decem libras componat: si de ordine plebejo est, XXX solidos persolvat. Hujus etiam constitutionis meæ seriem nulli successorum meorum liceat infringere. Nolo etiam, & omnibus interdico, ne Patriarcha, vel aliquis Episcoporum potestatem habeat immutandi ordinem Cartusiensem in loco memorato. Quod si ordo prædictus, causis intervenientibus, quod DEUS avertat, in eodem cænobio aliquando non fuerit, prædium idem in usus meos, vel hæredum meorum redigatur. Ad confirmationem hujus traditionis & legationis meæ testes subscripti sunt per aurem tracti. Ego Otacer DEI gratia Marchio de Styria, Henricus Pris, Erchenbertus gener ejus, Liutpoldus de Hoheneke, & filius ejus Werardus, Alram, Richerus, Kotschalch, Otto, Wulvinch, Otto, Dietmar, Alber, Ulrich, Ortolf, Ulrich, Liutwin, Ulrich, Iwan, Liutold, Marchart, & alii quam plures. Acta sunt hæc anno Incarnationis Dominicæ MCLXV. (1165.) Alexandro III. Apostolicæ Sedi præsidente, Friderico Imperatore regnante, Udalrico in Cathedra Aquilegenfi, præsidente, Basilio Priore in Eremo Cartusiensi, Beremundo Priore loci hujus existente feliciter amen.

Otochari Marchionis de Styria, tanquam fundatoris Cartusie in Seitz, anniversarium extat in perantiquo Seitzensi Necrologio die

ultima Decembris, quod tamen ibidem anticipari & solemniter reddi solet secunda, aut tertia hebdomada in adventu, cum sua die reddi non possit.)

II.

(1173. Udalricus, seu Ulricus II. Patriarcha Aquitejæ quædam donat Seizensibus.

In Nomine sanctæ & individuæ Trinitatis. Nos quidem Dei gratia Ulricus sanctæ Aquilegensis Ecclesiæ Patriarcha & Apostolicæ sedis Legatus cunctis Christi Fidelibus, tam futuris, quam præsentibus, notum esse volumus: qualiter vineas & campos, totamque proprietatem, quam plebs de Gonnuwitz apud Sitze habere dignoscebatur, per Concambium ab eadem plebe, consensu Fratris nostri Sigarhardi plebani ejusdem plebis, in pleno Capitulo apud Obrenberch in plebe sancti Cantiani, communi consilio Fratrum nostrorum expedivimus, ipsamque proprietatem Ecclesiæ S. Joannis de Savina constitutæ, nec non & Fratribus ibidem Domino Famulantibus in remedium animæ nostræ, ac antecessorum nostrorum, proprietario Jure in perpetuum habendam & possidendam donavimus & tradidimus. Prædictæ vero Plebi de Ponuwitz decimas XV. mansuum, qui in loco, qui dicitur Ainoth, sunt constituti, cum omni integritate videlicet cum parte nostra, & plebani, de communi consilio in Concambium perpetuo habendas & possidendas tradidimus. Quod quidem, ut verius inconvulsam in ævum permaneat, præsentem paginam inde conscribi & Sigillo nostro insigniri

insigniri Fecimus. Actum est hoc Feliciter anno Domini MCLXXIII. (1173.) Indictione III. præsentibus Fratribus nostris, Wernardo Terg. & Friderico Peten. Episcopis. Engelbrechto Abbate de Obremberg, Ottone Jun, & Piligrino Præpositis, Joanne Priore ejusdem Ecclesiæ S. Joannis, Richero, Piligrino & Regnardo Capellanis, Pertholdo Saun. Archidiacono, Sigardo Plebano de Gonuwitz, Bernardo de Bilstaine, Friderico de Scalach, Gunthero de Slunx, Lamberto de Vraslais, Tancredo & aliis fratribus Capituli. Laici etiam cognoverunt, Gehardus de Suneck, Leupoldus de Honehe, Albertus de Nasceniwoze, Eberhardus de Chazent, Woscalgus de Wicster, & alii. Ego Romulus Aquilegensis Ecclesiæ Magister Scholarum, mandato Domini Patriarchæ scripsi, & dedi.)

III.

Seizenfēs adhortatur 1177. Alexander Papa III. quo Venetiis fuit, a die 23 Martii ad medium Octobris.

Alexander Episcopus Servus Servorum DEI, dilectis Filiis Abbati & fratribus in Valle S. Joannis morantibus salutem & apostolicam benedictionem. Cum Divina inspirante gratia, mundo & pompis ejus penitus abrenunciantes, in districtæ Religionis habitu soli Domino elegeritis militare, decet vos divitias seculi & blandimenta respuere, tribulationes, angustias, & paupertates patienti animo sustinere, ut eorum participes effici mereamini, quibus dictum est, beati pauperes spiritu, quoniam ipsi possidebunt terram. Ideoque discretionem vestram per

Apostolica scripta monemus attentius, & exhortamur in Domino, quatenus Religionem & honestatem ordinis vestri, & claustrum custodiam incessanter, sicut convenit, observantes, ita operibus charitatis studeatis diligentius insudare, quod exinde Creatori vestro possitis merito complacere, & æternæ retributionis præmia, auxiliante Domino, promereri. Nos enim dilectum filium nostrum, nobilem virum Otokarum Marchionem Styrensem per nostra scripta attente rogavimus, ut vos propensius diligat, manuteneat, & honoret, & vobis in faciendis domibus vestris consilium conferat, & auxilium opportunum. Datum Venetiis in Rivo alto II. Kal. aprilis.

IV.

1184. *Lucius III. P. Veronæ fuit, quo Seizensibus privilegia de ordinatione indulgit.*

Lucius Episcopus, Servus Servorum DEI, dilectis Filiis, Joanni Priori, & fratribus de Valle S. Joannis salutem & Apostolicam benedictionem. Quanto ferventius observantiæ regulari faciente Domino insudatis, tanto sincerius universitatem vestram diligimus, & quieti vestræ attentius debemus & volumus providere. Ea propter vestris postulationibus annuentes, auctoritate vobis apostolica indulgemus: ut, si temporibus ordinationum Diocesani Episcopi copiam habere nequiveritis, liceat vobis alium Catholicum invitare: de quo diocesanim non oporteat timere antisitem, quod talis ordinationis occasione terminos Episcopi opatus sui in aliena jura velit extendere, & ipsius diocesani

cesani minorare : qui vocatus auctoritate nostra , quod postula-
veritis , largiatur : nec id a vobis imposterum quasi debitum re-
quirere possit. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostræ concessionis infringere , vel ei ausu temerario con-
traire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit , indignatio-
nem omnipotentis DEI , & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum
ejus , se noverit incursum. Datu in Veronæ X. Kal. Febr.

V.

1184. *Lucius III. Seizenses in tutelam suscipit.*

Lucius Episcopus , Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Jo-
anni Priori , & Conventui Domus de Valle S. Joannis Sa-
lutem , & Apostolicam Benedictionem. Religiosæ conversatio-
nis honestas , in qua Jugum Christi sub libera Servitute porta-
tis , ita vos nobis commendabiles reddit : ut justis vestris pe-
titionibus Apostolicum præbeamus paterna benignitate Favorem ,
& circa profectum religiosæ Domus , in qua Divinis estis culti-
bus mancipati , charitatis nostræ viscera dilatemus. Eapropter
Dilecti in Domino Filii , votis & postulationibus vestris benigno
concurrentes assensu , prædictam Domum vestram cum omnibus
pertinentiis suis , sub beati Petri & nostra protectione suscipi-
mus , & præsentis scripti patrocinio communimus , statuentes :
ut intra terminos vestros nullus vobis in occupandis pascuis , vel
nemoribus succidendis , aut in oppressionibus occasione venatio-
num , vel piscationum quarumlibet exercendis , aliquam infer-
re molestiam qualibet temeritate præsumat , aut homines vestros
capere

capere, vel res alias vestris usibus deputatas violenta debeat incursione turbare. Sed omnia potius bona vestra sub sedis Apostolicæ munimento illibata vobis & inconcussa permaneant, vestris & successorum vestrorum usibus profutura. Decernimus ergo, ut nemini liceat hanc paginam nostræ protectionis & institutionis infringere, & personas, & res vestras temeritate quolibet molestare. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Veronæ XII. Kal. Martii.

VI.

Lucius III. P. monet nobiles de Gouwitz, ne Seizensibus obſint.

Lucius Episcopus, Servus Servorum Dei, Dilectis Filiis, Nobilibus Viris O. O. & L. de Gouwitz (*Ortolfo, Otacharo, & Leopoldo*) Salutem & Apostolicam benedictionem. Cum vos ab infestatione Servorum Dei ipsa magis debeat reverentia Divini timoris avertere, non otiosum tamen esse putavimus, ut hoc intelligere, & observare possitis, per Literas vos Apostolicas commonere; nostra saltem increpatione commoniti, destinatis impoſterum, sicut expedit vobis, Dei Servitoribus adversari. Pervenit autem ad audientiam nostram, quod vos, unde satis dolemus, proprii periculi consideratione postposita, Dilectos Filios nostros, Viros religiosos de Valle S. Joannis multipliciter infestatis, eum sine dubio in ipsorum gravaminibus offendentes, qui facultatem vobis largitus est in terris, qua per suffragia

gia Servorum ejus, eorum societatem habere possitis in cœlis. Cavendum ergo est vobis, ne convertatis ad perniciem, quod datum est ad salutem: & unde majorem potestis a Domino consequi gratiam, inde, quod absit, ejus incurratis offensam. Unde nobilitatem vestram per Apostolica Scripta monemus attentius, & pro vestra ipsorum salute præcipimus, quatenus a prædictorum Fratrum vexationibus abstinentes, nullas eis injurias, nullas eorum rebus molestias inferatis: Sed ita de cætero, pro superni reverentia Conditoris, & nostræ interventionis obtentu, eisdem Patribus mites & placabiles sitis, quod propter hoc in vobis nec supremum judicium debeat inquirere quod puniat, nec audiat interim Ecclesia Dei, quod debitæ justiciæ severitate percellat. Datum Veronæ XII. Kal. Martii.

VII.

1184. *Lucius III. Seizenses Possessiones firmat.*

Lucius Episcopus, Servus Servorum Dei, Dilectis Filiis, Cartusiæ Fratribus, qui sunt in Valle S. Joannis Salutem & Apostolicam Benedictionem. Justis petentium desideriis facilem nos convenit præbere assensum, & vota, quæ a rationis tramite non discordant, effectu prosequente complere. Eapropter, Dilecti in Domino Filii, vestris justis postulationibus grato concurrentes assensu, prædium de Gunuwitz in Patriarchatu Aquilegenfi, in quo sunt cellæ vestræ fundatæ, cum usibus & appenditiis a Dilectis Filiis nostris, viris nobilibus, Otacher Marchione de Styria, & Otacher Duce Filio ejus or-

dini vestro concessum, sicut illud iuste & pacifice possidetis, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti Patrocinio communimus. Hujus autem prædii termini, sicut in ejusdem Marchionis Rescripto habetur, sunt apices montium usque in vallem, & ex altera parte prædium Gurcensis Ecclesiæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli App. ejus se noverit incursum. Datum Veronæ XIII. Kal. Aprilis.

VIII.

(1187. *Ditricus Episc. Gurcensis dat Seizensibus prædium.*

In nomine Sanctæ & individue Trinitatis. Ego Ditricus Dei gratia Gurcensis Ecclesiæ humilis Minister. Notum sit omnibus Christi fidelibus, tam futuris quam præsentibus, qualiter Wolvingus de Capfenberc partem de beneficio suo, quod habetur a nobis, quæ vocatur Rohrbach, cum appendiciis suis, cultis & incultis, dedit Deo, & Beatæ Mariæ, & Fratribus ordinis Cartusienfis in Valle S. Joannis Deo Servientibus; sed quia præfatum Beneficium dare non potuit, nisi quam diu vivit, nos rogatu Domini Papæ Lucii, & rogatu Domini nostri Alberti Salzburgensis Archi-Episcopi, & assidua Fratrum prece, quos diligimus, quod Wolvingus minus potuit, supplevimus: Consilioque tam Cleri, quam ministerialium Ecclesiæ Nostræ, pro remedio animæ meæ, atque omnium Fratrum, ac Ministeriali-

um nostrorum, præfatis fratribus memoratum prædium, sicut superius determinatum est, conferimus, & in perpetuum confirmamus, & hanc scedulam impressione sigilli nostri roboratam eidem monasterio in testimonium tribuimus. Hujus rei testes sunt Hertnidus Præpositus Gurcensis, Arnoldus Custos, Chunradus Canonicus, Adelungus, Joannes, Poto, Wlvingus, & Leo, Capellani, Ernestus, Wlscalcus, Heinricus, Bertholdus, Sigemar, Fridericus, Pertoldus de Schalcke, Pilgrinus, Alexander: Pero, Syticensis Abbas, Wilhalmus Prior de Gyriowa. Datum anno incarnationis Dominicæ MCLXXXVII. (1187) Indict. V. XI. Kal. Februarii, actum Pilstein feliciter. Amen.

Dietrici Episcopi Gurcensis anniversarium extat in Seizensium Necrologio antiquo die XXI Martii.)

IX.

1182. Otacher Dux Styriæ Seizensem Cartusiam augeat.

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis. Ego Otacher DEI gratia Dux Styrensis omnibus Christi fidelibus, tam futuris, quam præsentibus, per præsentia scripta notum fieri volo: quod Pater meus memoriæ felicis Otacher, Marchio Styrensis ad laudem & gloriam omnipotentis DEI, & ejus Genitricis ac perpetuæ Virginis Mariæ, sanctique Joannis Baptistæ, & omnium Sanctorum, consilio & auxilio Reverendissimi Papæ Alexandri, fratres de ordine Cartusienfi adduxit in Marchiam nostræ ditioris, eosque in loco, qui nunc Vallis S. Joannis dicitur, collocavit. Nos vero nominis & hæreditatis ipsius successores, vo-

tum desiderii animi sui prælibatum, sed morte, quæ nulli par-
cit, præveniente minus perfectum, plenius consummavimus.
Fratres autem, qui primo venerunt, morem gentis nescientes,
terra utrum fæcunda, an infæcunda esset, minus caute atten-
dentes, multo minus, quam eis sufficere poterat, acceperunt:
cum Pater meus multo plura eis dare voluisset. Unde ad tan-
tam penuriam post mortem Patris mei devenerant, quod locus
pene destructus fuerat. Nos vero hoc cognoscentes ad restitu-
tionem eorum citius manum porreximus. Pater meus dederat
eis XII. modios salis in Grauschar, XX. massas ferri in Leuben,
& unam saumam olei ibidem, decem & novem mensuras mel-
lis in Tyver, & alia quam plura. Nos vero ad hæc addidimus
cutes & pelles omnes, quarum carnes consumimus in tribus
Præposituris Marchpurch, Rakerspurg, & Tyver, absque Do-
minicis diebus, & tribus diebus in Natali Domini, & Pasca,
& Pentecosten. Dedimus eis etiam Villam quæ sibi contingua
est, nomine Sitz, & omnes servos & ancillas, qui tunc tem-
poris fuerant in eadem Villa. Dedimus quoque eis, quid quid
in Villa, quæ Rogotz dicitur, habebamus & mansum unum in
Oplonitz. Præterea constituimus eis singulis annis dari octo
Marcas de eleemosynis Patris mei, Gretz unam, Rakerspurch unam,
Marchpurch unam, Rogotz unam, Tyver unam, Diernstein unam,
Lescenech dimidiam marcam, Judenburch dimidiam, Leuben di-
midiam, Sachsenvelde dimidiam. Et quia Pater meus, quando e os
adduxit, ædificia necessaria eis se facturum promissit, nec in
hoc

hoc eis subtraximus manum nostræ pietatis : quin potius constituimus eis XV. marcas dari singulis annis, quo usque necessaria ædificia construantur. Adhuc autem, quia pascua, quæ infra terminos eorum sunt, pecoribus eorum non sufficiunt, concessimus eis pascua per terram nostram tam in Alpibus, quam in Campis planioribus. Concessimus etiam, si quis Ministerialium nostrorum prædia sua, vel alia quælibet, quæ absque consensu & licentia nostra dare non possunt, eis conferre voluerit : quod libere, & absque ullius contradictione faciat ; & ipsi libere absque ullius infestatione perpetua jure possideant. Ortolphus quoque de Gönwitz, & Otacher, ac Leupoldus frater ejus, pro remedio animarum suarum, atque omnium prædecessorum suorum fratribus in præfato loco DEO servientibus libere & absolute concesserunt piscationem per totam aquam, quæ Oplonitz dicitur ; & per illam similiter ; quæ Treuna nuncupatur : & hoc ad memoriam perpetuam in hoc privilegio notari præceperunt. Hæc & alia, quæ sive Pater meus, seu nos, eis contulimus, quæsitæ cum inquirendis, culta cum colendis, & cum omnibus ad ea pertinentibus, agris, vineis, pratis, pascuis, piscationibus, venationibus, libere, & absque omnium sæcularium inquietudine tradidimus. Tale quoque præceptum statuimus, ne quis terminos Heremitarum ibidem inhabitantium, venationibus, piscationibus, vel pascendis pecoribus, vel lignis succidendi, sive aliis quibuslibet tumultuosis accessibus, contemplatores DEI inquietare, vel quietem tantæ religio-

nis audeat perturbare. Si quis vero hujus nostri edicti temerarius contemptor extiterit, advocato loci, si liber & ministerialis est, X. libras componat; si de ordine plebejo, triginta solidos persolvat. Advocatiam vero ejusdem loci, neque Pater meus, neque nos, alicui tradere volumus, nisi nobismet ipsis. Ut autem hæc rata & inconcussa permaneant, privilegio confirmamus, & impressione nostræ imaginis arctius corroboramus. Adhuc autem ad supradicta addidimus, ac firmum ac ratum esse decernimus, si quando DEUS eis in prædiis eorum argentum, vel aliquid tale invenire donaverit, libere, & absque ullius infestatione possideant. Hujus rei testes Otto de Chunesberg, Henricus de Trus, Leutwinus de Sunenberg, Henricus de Buten, Leupoldus frater ducis, Dietmarus, & Ulricus frater ejus de Butenowe, Arnolphus de Rustorf, Arnolphus de Wartenberg, Otto Sun, & filii ejus, Duringus, Otto, Henricus, & Hergunguerus, Poppo de Chlam, Perchtoldus de Stegue, Rodulfus de Quindebere, & alii multi. Istud privilegium ego Otaker hoc modo præcepi inscribi, & inscriptum, coram me ante Ecclesiam Rachersburch multis præsentibus est lectum, & a me firmiter confirmatum Anno Domini MCLXXXII. (1182) Indictione prima, regnante Friderico Imperatore, & Gotfredo Patriarcha Aquilegenfi existente.

Otochari Ducis Styriæ, velut Filii Fundatoris, extat anniversarium in antiquo Seizenfi Necrologio die 9 Maji.

X.

1185. *Otocharus dux Styriae Seizensibus vetera firmat & nova donat.*

Nos Otocharus Divina miseratione Dux Styrensis, iudicibus, præpositis, & officialibus universis, sub nostro Dominio constitutis, gratiam & salutem. Quoniam Divina bonitas suos cultores beneficiis nunquam destituit, sed divitiis & honoribus circumquaque multiplicat, Fel. Mem. Patris nostri Otochari Marchionis Styriae pium erga dilectos nobis Fratres in Seitz favorem, & in extinctum, propensius exequi cupientes confirmamus eisdem concessas omnes libertates, donationes, & gratias ab ipso, præcipientes easdem ab omnibus firmiter observari. Volentes insuper prædictos Fratres majore libertatis privilegio gratulari, ne surreptione aliqua posterorum, a nobis indulta eis largitas quandoque intereat, præcipimus; quæcunque ipsis de nostra gratia superaddita sunt in ferro, cutibus, & sale, & aliis secundum continentiam suorum privilegiorum, indifferenter ab omnibus, quocunque nomine censeantur, qui vice nostri pro tempore fuerint instituti Capitanei, Iudices, vel Provisores in Styria, inviolabiliter custodiri. Adjicimus etiam firma Sanctione, ne quis Contractus, Donatio, sive injuriæ Remissio, vel Compositio circa invasores dictæ Foundationis absque Communi Consensu Prioris & Fratrum prædicti loci facta, teneat a quocunque: & ne quis hominem capere, occidere ignem apponere intra Claustrum ipsorum & Hospitale, aliqua temeritate præsumat, vel ipsos Fratres, aut homines eorum ad aliquas præstationes vel operas in muris, Fossatis,

tis, vel calce coquenda, seu vecturis, in expeditionibus faciendis, aut ad alia quævis publica servitia compellere. Interdicimus quoque, & sub nostræ obtentu gratiæ districtius inhibemus: nequis officialium nostrorum, sive Judicum, nec non ministerialium, tractatibus, sive causis in exercendis judiciis, contra homines eorum aliququaliter se immisceat, nisi rogatus, quid quid illud fuerit quæstionis, & ubicunque natum fuerit, exceptis civitatibus, oppidis, & aliis locis principalibus: Ubi de more a nobis, & a nostris officialibus causæ soleant agitari; & hoc solum extendi ad proprios Ecclesiæ ordinamus, interdicta etiam eis in hac parte jurisdictione qualibet, sicuti in possessionibus eorum, compitis, sive villis inter Colonos eorum effusio sanguinis oriatur. Quodsi ex occasione hujuscemodi percussus interierit, & ad publicum judicium Causa deducta fuerit per querelam, nisi præmissio legitimo Examine, utrum livore malitiæ, seu ulciscendi animo, an causa propulsandæ injuriæ, commissum inciderit, contra reum decernimus nullatenus procedendum, cedentibus bonis ejus, vel eorum, qui pro talibus sive pro quibuslibet aliis sceleribus indistincte, plectendi fuerint, Fratribus, & Ecclesiæ supradictæ integraliter, jure vel consuetudine contraria non obstante sine autem, officiales nostri vel iudices ob vindictam patrati sceleris malefactorem nequaquam expetant, nisi publicus latro, vel fur fuerit, seu alias damnatorum varietate criminum maculatus. Concedimus etiam hominibus eorum in silvis & pascuis, aquis, & piscationibus cum nostris

nostris hominibus ubique plenam Communionem, habitam ex antiqua consuetudine, vel præscriptam. Inhibemus etiam, ne quis homines eorum exactione, steura vel tributis persolvendis de rebus suis, quas conservandas, vel vendendas ad publica fora inferunt, seu emptas deferunt, aliququaliter audeat perturbare. Ut autem ista firma, & inconcussa imposterum permaneant, nostri Sigilli munimine præsens scriptum fecimus communi. Datum in Rakerspurch V. Kal. Octobris, Indictione tertia, Incarnationis Dominicæ anno MCLXXXV. (1185.) præsentibus Ottone de Kunegsberch, Dietmaro de Buthenowe, & Ulrico fratre ejus, Rudolfo de Chinnenberg, Arnolfo de Wartenberch, Leutwino de Sunnenberg, & aliis quam pluribus.

XI.

1274. *Confirmatio præcedentis Chartæ per Otocharum Regem Bohemiæ.*

Nos Otocharus DEI gratia Rex Bohemiæ, Dux Austriæ, Styriæ, & Carinthiæ, Marchioque Moraviæ, Dominus Carniolæ, Marchiæ, & Ægræ, ac portus Naonis, scire volumus universos præsentis literas inspecturos, quod ex parte fratrum monasterii in Seitz vidimus & recepimus quoddam privilegium sub sigillo fel. mem. Ducis Otochari, non cancellatum, non vi-tiatum, cujus tenor est talis. Nos Otocharus Divina miseratione Dux Styrensis.

(Inferitur ex toto præcedens Otochari Ducis Styriæ diploma de anno MCLXXXV. & eo inserto subjungitur.) Verum quia divini numinis bonitas suæ liberalitatis in nos gratiam tan-

to copiosius diffundit; quanto nos suæ Majestati obnixius & studiosius noverit inservire: nos æternæ retributionis intuitu, ac pro genitorum nostrorum salute, cupientes fratres supradictos & domum de Seitz largitatis regiæ privilegio, sive beneficiis collatari, confirmamus & approbamus, scripti præsentis indicio, universas donationes, libertates & gratias, concessas sibi per memoratum Ducem Otocharum, & patrem ejusdem, præcipientes, eas sibi ac suis hominibus inviolabiliter ab omnibus, quemadmodum superius expressum est, custodiri. Ad hæc suæ religionis propositum favore amplioris gratiæ prosequentes, absolvimus eos, & liberos esse volumus ab omni exactione, sive Steura, & ab aliis quibuslibet servitutibus, ac præstationibus, vel subsidiiis, atque ratione Juris Civilis, quod vulgo purchrecht dicitur, vel arearum suarum, quas divisim detinent, Nicolaus de Seitz, & Wolfhardus civis in Marchpurch, una cum cellario interjecto, seu alias quomodolibet tenebantur: mandantes ipsos ex nunc & in posterum in his & similibus minime molestari. Volumus etiam, ne quovis modo, jure, vel consuetudine, nisi de mandato nostro & imperio speciali, ac fratrum prædictorum consensu, homines ipsorum proprios libertate manumissionis quis emancipet: si qui ex talibus hætenus aufugerunt, ad Dominum Ecclesiæ ex præcepto & indulto potestatis regiæ revocatis. Datum in Gretz per manum Magistri Ulrici Prothonotarii, Incarnationis Dominicæ Anno MCCLXXIV. eptimo Kal. Maji, Indiæ. II.

XII.

1195. *Leupoldus dux Styriæ confirmat donata a Patre suo.*

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis Amen. Omnium facta mortalium temporalem motum sequuntur, & deficientibus hominibus, ipsorum simul facta, intereunt; unde necesse est, ut quæ natura sua tendunt ad interitum, literarum adminiculo fulciantur, & ab oblivionis interitu defendantur. Ego igitur Leupoldus divina gratia Dux Styrensis, testimonio scripti præsentis, notitiæ posterorum transmitti desidero, quod Eleemosynam decimarum quatuor villarum, videlicet duarum Rachis, Vedoai, & Rogotz, quam Pater meus, mihi æquivocus, intuitu DEI & ob animæ suæ & parentum suorum remedium, Cartusienfis ordinis Fratribus in Valle S. Joannis vitam Heremiticam ducentibus concessit, ratam habemus, & Sigilli nostri impressione roboramus. Actum apud Marchburch anno ab incarnatione Domini MCLXXXV. (1195.) astantibus nobis, Errando de Vildonia, Vulwingo de Caphemberch, Ulrico de Ortemberc, Ortolfo de Gonowitz, Domino Henrico plebano de Meeri, & Richero Fratre ejus, & Dietmaro Trossardo.

D. Leupoldi Ducis Styriæ & Austriæ anniversarium extat in Seitzensi antiquo Necrologio ultima Decembris.

XIII.

Circa 1199. Leupoldus Dux firmat donationem Maiebtildis.

Leupoldus Dei gratia Dux Austriæ & Styriæ universis Christi fidelibus in perpetuum. Notifico modernis & præsentis

lineæ testimonio futuris: quod Domina Maichtildis patrimonium suum, quod jure hæreditario in quietâ habuit possessione, per manum meam pro remedio animæ suæ, nec non parentum suorum, contulit Ecclesiæ de Valle S. Joannis. Ut autem hæc sua traditio rata maneat in ævum, & inconvulsa autoritate scripti & Sigilli nostri præcipimus.

D. Maichtildis anniversarium extat in antiquo Seitzensi Necrologio die 22. Septembris. Sed qualis hæc Domina fuerit in illo non exprimitur.

XIV.

1207. Leopoldus Dux confirmat & auget possessiones Cartusie in Seiz.

In nomine sanctæ Trinitatis & individue unitatis, inchoanda sunt omnia opera pietatis, Amen. Noverint omnium ætatum fideles Christi; quod ego Leupoldus Dei gratia Dux Austriæ Styriæque ad laudem & gloriam omnipotentis DEI, & ejus genitricis perpetuæ Virginis Mariæ, atque S. Joannis Baptistæ, ordinem Cartusiensis Heremi in Marchia nostræ ditionis per antecessores meos, Marchiones scilicet & duces, Apostolica Autoritate transplantatum, piæ devotionis intuitu diligere, ac propter multorum incurfantium infestationem, qui ejusdem ordinis executores in suis possessionibus ac terminis inquietant, sub nostræ potestatis tuitione fovere necessarium duximus: & ad nostræ salutis augmentum, quod prædecessores nostri, prædicti ordinis domui Vallis videlicet S. Joannis contulerunt, nos ratum & inconcussum haberi decrevimus. Et ut quietius, ac securius

securius collata possideant, terminos possessionum suarum antiquitus positos confirmamus: quorum positio talis est. In introitu ipsius Heremi a cacumine montis usque Meran, inde per colliculum, qui est supra Villam, quæ dicitur Gundramstorf, deinde ad vadum aquæ, quæ dicitur Treüm, exinde usque ad ponticulum, qui est juxta locum illum, ubi aqua Treüm alludit monti; & ita superius usque ad villam, quæ dicitur Zuchedole, & illam cum omnibus appenditiis suis & ita usque ad terram Liupoldi de Hoheneke, & villam quæ dicitur Rosbach, quæ a Vulwingo ministeriali ducis Otochari, prædecessoris mei, cambita est, cum omnibus ad illam pertinentibus; & inde per cacumina montium, sicut aquæ & nives ad ipsam vallem decurrunt, ita ut ad turrem illam, quæ est juxta locum, qui dicitur Betsech. Verum, quia hi sunt termini per antecessores meos antiquitus constituti, opportunum duximus ejusdem constitutionis etiam antiquos testes subscribi. Quorum hæc sunt nomina; Comes Henricus, Otto & Wolfgangus, Cholo & Henricus, Leudewicus, Offo, Dietmarus de Gretz, Hertnidus de Wildonia, Ortolfus de Tolet, Reimbertus, & alii quam plures ministeriales Otochari nepotis mei. Præterea, ne præfatus ordo in prædicto loco situs aliquem defectum sustineat, de rebus nostris supperaddere curavimus, ante Petovium scilicet: villam unam majorem, nomine Britzlausdorf, quæ tempore Rudolphi de Rassa in duas supanias divisa est: aliam minorem, nomine Predansdorf, ultra fluvium vero Pulzau, novalia quædam: in

villa quoque, quæ dicitur Rogotz, quatuor mansus, qui a Domino Richero de Turre nostro juri cesserunt: & in villa mea ultra Drahwam, quæ dicitur Nebou, mansum unum ad colendam ejusdem Ecclesiæ vineam. Et hæc omnia cum appenditiis suis, pascuis scilicet, & piscationibus, ac decimis, nihil juris nobis inibi retinentes, libera & quieta possessione tenenda tradidimus. Hujus rei testes sunt Hertnidus de Ort, Albertus de Roats, Otacher de Gonowitz, Liupoldus Frater ejus, Cunradus Magister Cellarii, Wernherus de Marburch, Marquardus de Boseth Præpositus in Marburch, & alii quam plures ministeriales, quorum nomina scribere longum duximus. Ut autem hæc rata & inconvulsa permaneant, privilegio confirmamus, & impressione imaginis nostræ corroboramus. Acta sunt hæc anno Incarnationis Dominicæ MCCVII. Romanæ sedis Pontifice Innocentio III. Romanorum Rege Philippo. Aquilegensis Ecclesiæ Patriarcha Wolffero. Existente in Valle S. Joannis Priore Nicolao.

D. Leupoldi Ducis Austriæ & Styriæ, cum titulo fundataris Cartusiæ in Gyriova, anniversarium extat in antiquo Seitzensi Necrologio die 28 Julii.

XV.

(1213. Leopoldus Dux confirmat donationem D. Tbiemonis de Elsnitz.

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis Amen. Liupoldus DEI gratia Dux Austriæ, & Styriæ, omnibus Christi fidelibus in perpetuum. Ne res gesta, diuturno temporum fluxu, hominum memoriæ subtrahatur, placuit per præsentium continentiam modernis & futuris transmittere: quod Dominus Thy-

mo de Elsnitz quoddam prædium, quod a nobis multis annis possederat, pro remedio animæ suæ, parentumque suorum, Ecclesiæ Vallis S. Joannis ordinis Cartusienfis, in præsentia nostra partem in Eleemosyna reliquam in pretio XII marcarum contulit; ejusdemque neptis, nomine Hespeth, cum pueris suis, pro parte sua ab eadem Ecclesia sexaginta marcas recepit, eidemque Ecclesiæ in perpetuum possidere concessit. Nepos etiam jam dicti Thymonis nomine Henricus, tunc Vicarius in Saxenberch, partem ejusdem prædii, quæ se contingebat, præfatæ Ecclesiæ tribuit, & pro reliqua parte XIII marcas accepit. Et notandum, quod Dominæ Hespeth venditionis apud Ratigospech testes fuerunt, Dominus Marquardus Plebanus ejusdem Ecclesiæ, Henricus Sacerdos, Rainaldus Sacerdos, Otto Sum, & frater ejus Archingerus, Hermannus de Ponichil, Conradus de Sacco, & frater ejus Henricus, Hiltegrinus Neve, & Popo miles, Liutoldus miles, Gebehardus officialis de Ratigoispech, Rudigerus officialis de Marpurch, Siboto miles de Oplonitz, curiæ præco, & frater ejus Sele. Ex parte vero Domini Henrici Sacerdotis, cognati ejusdem, testes sunt Sacerdotes. D. Fridericus de Sala, Riwinus, Pertoldus plebanus de Obernburch, Petrus Diaconus, Arnoldus Subdiaconus, Otocharus & frater ejus Liutpoldus de Gönwitz, Viscalus de Ravenberch, & frater ejus Eberhardus de Leuberch, & alii quam plures. Acta sunt hæc apud Marpurch in præsentia nostra, & ministerialium nostrorum, videlicet Ulrici de Stube-

ben-

benberch, & Ottonis de Cremes, & Ulrici de Marpurch, & Heinrichi de Vorenberch, & Otochari de Gonowitz, & Liupoldi fratris ejus, & aliorum quam plurimorum, anno ab Incarnatione Divini Verbi MCCXIII. (1213) Data per manum Heinrichi Notarii Plebani de Retze.)

XVI.

1235. *Fridericus Dux Austr. roborat donationem Seizensibus factam.*

Fridericus DEI gratia Dux Austriæ & Styriæ, & Dominus Carniolæ, universis Christi fidelibus in perpetuum. Ad notitiam præsentium & futurorum. Volumus pervenire, quod Domina Sophia de Leunbach quinque mansus in villa, quæ dicitur Lasnitz, quos jure hæreditario & quæta possessione habuit, per manus nostras tradidit Ecclesiæ Vallis S. Joannis in Seitz, partim in Eleemosynam, partim pro restitutione damnorum, quæ Cunradus de Leunbach, nepos ejusdem Dominæ, intulerat Ecclesiæ memoratæ. Dedit etiam eosdem mansus pro remedio animarum omnium parentum suorum, vivorum & defunctorum, cum omni integritate, nihil sibi juris retinens in eisdem: sed in perpetuum præfatæ Ecclesiæ, & fratribus ordinis Cartusienfis, possidere concessit, rogans ac petens prædictam donationem sigilli nostri munimine roborari. Cujus precibus annuentes, ut eadem donatio rata in ævum, & inconvulsa permaneat, præsentem paginam scribi fecimus, & sigilli nostri impressione firmari. Testes, Ulricus de Bocca, Bernhardus de Schowenberch, Rambertus de Mureke, & filius ejus, Herman-

nus de Chranichsberch, Bertoldus de Emberberch, Hatmannus de Sunneberch, Wichardus de Arnstein, Henricus de Hakenberch, Conradus de Himberch, & alii quam plures. Acta sunt hæc in Petovia V. Kal. Maji, Anno Incarnationis Dominicæ MCCXXXV. (1235)

XVII.

Stephanus Rex, & Dux Styriæ, Belæ IV. Fil. Hospitale in Zerewalde Seizensibus attribuit.

Stephanus DEI gratia Rex, primogenitus Illustris Regis Ungariæ, & Dux Styriæ, omnibus præsens scriptum inspecturis salutem in omnium Salvatore. Divina potentia in humanis licet rebus ludere consueverit, piis tamen actibus non illudere sed arridere tanquam cooperatrix domestica & fautrix ter optima invenitur. Ob hoc pios pie eligens cooperatores mundi principatus, magistratusque hominum, ipsis quos dignos viderit, liberaliter donare consuevit. Nos igitur ad principatum Styriæ Ducatus divina gratia præelectus dignum judicamus, ut quævis nostra in memoriam posterorum digne vertatur actio, præsentiumque cognitioni perfectius innotescat: quod domum hospitalis in Zerewalde, quam pro recreatione debiliū, consolatione infirmorum, receptione quoque quorumvis viatorum per Dominum Ottocharum Marchionem Styriæ, Ducesque ejusdem terræ, antecessores, sic fundatum invenimus; cui cuncta bona placent, non solum in bonam, sed & in meliorem duximus dignum condicionem commutare, non immutatis veteribus ex

devotione institutis institutionibus, sed novis Divinitus inspiratis actibus fiducialiter & adauctis, locum sine ordine ordini approbato commendando; Religionem scilicet Eremitarum ordinis Cartusienfis S. Joannis Baptistæ vitam venerabilem & statum profitentium, ad laudem & honorem summi DEI genitricis & perpetuæ Virginis Mariæ instituendo, universaliter Fratribus ibidem DEO famulantibus terram hæctenus ab origine institutionis possessam in Ecclesiis, villis, hominibus, sylvis, pratis, pascuis, piscationibus, montibus, agris, vel quocunque nomine possessionis exarari, seu etiam terminis determinari & distingui poterit, illis donatione perpetua, regali clementia inducti, libere donamus: ita ut nulli officiali, seu alicui Castellano nostræ dominationis in terra prædictorum fratrum aliquid nomine advocatiæ, vel alterius cujusvis exactionis liceat ausu aliquo extorquere. Domini Ulrici Saltzburgensis tunc Archi-Episcopi petitione pro tam legitimo actu interpellante, favore quoque nobilium terræ & assensu ibidem favorabilium accedente. Et ne nebulosa intentio, subdola quoque inversio, adversatrix bonorum, noverca quoque justorum actuum, perspicuum nostræ munus donationis, tam solemne, tamque præclarum, in religionis augmentum feliciter inductum ob progenitorum nostrorum, nostramque salutem audeat ausu temerario irrumpere, & quacunque violare rebellionem, auctoritate nostra, mille aureorum pœnam instituimus invasoribus nostræ ordinationis & repugnatoribus: ita tamen, ut major pœna excessus maneat majores. Ad supradictorum

dictorum generalem observationem literis presentibus duplicis
figilli nostri munimen dignum duximus appendendum. Datum
anno Domini MCCLIX. (1259)

XVIII.

Stephanus Capitaneus Styriae 1254. sub Stephano rege & duce Styriae.

Nos Stephanus Banus Dux totius Sclavoniae, ac Capitaneus
Styriae, universis Christi fidelibus: *Ita initium cujusdam diploma-
tis sub dato apud Gratz MCCLIV. (1254.) quarto Idus Septembris.*
In quo villas duas adjudicat Cartusiae in Seitz contra Dominum
Vienionem militem de Gybel.

XIX.

(1237. Bertholdus Patriarcha Aquilegiae Seizensibus donata firmat.

Bertholdus DEI gratia sanctae Aquilegensis Diocesis Patriar-
cha, dilectis in Christo Fratribus, Petro Priori, & Con-
ventui de Seitz ordinis Cartusienfis salutem, & ipsorum apud
DEUM orationibus adjuvari. Cum & plantare religionem, &
plantatam fovere modis omnibus teneamur; nos vestris justis pe-
titionibus inclinati, concessionem decimarum in plebe de Go-
nowitz, & in plebe de Chose, item in plebe de Sluntz, atque
in plebe S. Leonhardi, a fel. mem. Otocharo Styriae, & Lui-
poldo Austriae & Styriae ducibus, monasterio vestro factam,
de consensu Capituli nostri, ratam habemus ac firmam, ac
presentis scripti munimine Confirmamus. Datum apud Utinum
anno Domini MCCXXXVII. (1237.) Indictione decima. IV.
Kal. Junii, presentibus Friderico Concordiensi Episcopo, Ja-

cobo Mosacensi Electo, Ioanne præposito S. Stephani, Bertholdo Villacensi Archidiacono, Magistro Philippo & Gerardo, Canonicis Aquilegensibus, ac plerisque aliis. Et ut hæc præfens pagina robur obtineat, perpetuæ firmitatis, ipsam Sigillo nostro & Aquilegensis Capituli iussimus insigniri.)

XX.

(1202. *Rudolfus de Rasia quædam Seizenibus offert.*

In nomine Domini nostri JESU Christi, DEI æterni, qui DEUS æternus regnat sine fine supernus. Anno ab Incarnatione ejusdem Domini nostri JESU Christi MCCII. (1202) Indictione V. tertio Idus Aprilis. Cum inter Ottonem Sacconem & Philippum lis verteretur, Duce Leopoldo tam Styriam, quam Austriam ductante feliciter, in præsentia Domini Colonis de Rasia, fratris subscripti donatoris & Alrimi de Wissestaine, Vscialci Confratris hospitalis S. Mariæ de Rasia, Gaibardi filii Corradi de Sunbech, Walteri de Wlancistaine, Odorici de Rasia, Geroldi de Rinbito, Conradi de Talein, Armerici de Tochendorf, Conradi de Marchia, & aliorum; in mundi congerie hujus sic docet nos agere, ne in die ultionis cum hædis possimus connumerari: date Eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis, dicit Dominus. Idcirco in DEI nomine ego Rudolphus de Rasia, sanus mente & corpore, non per violentiam, sed integra mea bona voluntate, consentiente uxore mea Hildruda, pro remissione peccatorum nostrorum, confirmo donationem duarum villarum positarum in planitie juxta Traam in confinibus civitatis

civitatis Petoviæ; & appellatur, tam una quam altera, Candin: quas obtulimus DEO, & Beato Joanni de Seitz, super altare in die consecrationis Ecclesiæ memoratæ, præsentem Domino Gottifredo Aquilegenſi Patriarcha, Poppone Episcopo, Ortolfo, Otokaro, & Leupoldo de Gunuwitz, Geroldo de Ribintzo, dicto Corrado de Marchia, & aliis. Ea enim conditione ſupraſcriptam donationem memoratus donator firmavi; ut quancumque unum conjugalium, ipſum, aut uxorem ejus, mori contigerit, ſtatim dicta Eccleſia jure donationis poſſeſſiones, redditusque integraliter habeat in perpetuum ſuperioris villæ: in qua redditus quinque manſorum nunc habet, prout inferius declarabitur. Et quancumque alter deceſſerit, in ſupradicto tenore habeat aliam, in qua habet redditus nunc manſi unius: ita ut ab illis diebus in antea, præſcripta Eccleſia habeat, teneat, poſſideat, & frutur optima libertate cum omnibus illorum juribus, proprietatibus, ſuperioribus, & inferioribus pertinentiis, acceſſionibus, ingreſſibus, & egreſſibus ſuis, ſine alicujus, vel aliquorum contradic-tione. Et ſic Dominum Priorem Nicolaum recipientem pro Eccleſia miſit in tenutam & liberam poſſeſſionem; & quinque nominatorum manſorum redditus ſuperioris villæ cum unius manſi redditu inferioris in ſigno & teſtimonio protinus, & absolute conceſſit: & promiſit iterum Eccleſiæ ipſi tam per ſe, quam per ſuos hæredes prætaxatam donationem firmam & ratam, omni tempore habere, & nullo modo contravenire, ſed ab omni homine authorizare potius, ac

penitus defensare, & in tali ordine me Petrum scribam, melius, quam possem, scribere, rogavit. Actum est in porticu ejusdem S. Joannis in præsentia supradictorum testium. † Ego Petrus scriba specialiter ad hoc rogatus, & bona fide, quam vidi, & audiavi, scripsi, & signo victoriosissimæ Crucis eam autentificavi, complevi, & insuper dedi.

Rudolfi de Rasia, & Hiltrudis uxoris ejus anniversarium extat in perantiquo Seitzensium Necrologio die 15 Novembris.

XXI.

1206. Otacher de Genuwitz munificus erga Seizenses.

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis Amen. Ego Otacher de Genuwitz notum esse volo tam futuris, quam præsentibus, quod sanus mente per DEI gratiam, & integer corpore, ob respectum animæ meæ, uxorum mearum, omniumque parentum meorum, duos mansos, qui sunt in Villa de Oplonitz, Ecclesiæ Vallis S. Johannis, per manus Dom. Liupoldi filii Liupoldi Ducis Austriæ, Styriæque, in præsentia Dom. Nicolai Prioris, in perpetuum trado cum appenditiis suis, assistente ejusdem Ecclesiæ conventu, præsentibus etiam testibus, Domino Ruberto de Reëbsach, Domino Ottone de Radisdorf, Domino Ordolfo de Blanchenstein, & Domino Marquardo de Bosche. Quod ut ratum & inconcussum permaneat, Sigilli mei impressione munio & corroboro. Actum est hoc in clauistro præfatæ Ecclesiæ anno ab Incarnatione Domini MCCVI. (1206.)

Otochari

Otochari de Gonowitz anniversarium extat in antiquo Necrologio Seizenfi die 11. Novembris, uti & fratris ejus Ortolphi 25 Februarii. Redditur ibidem annue in mense Junio anniversarium Domini Leopoldi de Gonowitz: sed an hic prædictorum Fratrum, Pater, aut Frater, aut posterior aliquis de Familia fuerit, me latet. In eodem Necrologio die 15. Augusti refertur anniversarium Domini Leupoldi, Filii Ducis Austriae & Styriae.

XXII.

(Intra 1187. & 1204. Bertholdus Dux Meraniae, confirmat donata a Patre suo Bertholdo.

In nomine sanctæ & individuae Trinitatis Amen. Ego Bertholdus DEI gratia Dux Dalmatiæ, & Marchio Istriæ, per præsens scriptum præsentibus & futuris insinuo, & Sigilli mei impressione ratum facio, & confirmo id, quod Pater meus Marchio Bertholdus, pro salute animæ suæ, omniumque prædecessorum ac successorum suorum, obtulit DEO, & beatæ Mariæ, & fratribus Ordinis Cartusienfis in valle S. Johannis DEO fervientibus. Est autem hoc, in Windisckinggrätz dedit prædictis Fratribus singulis annis duos modios de frumento, & decem mensuras de Brasio: dedit etiam de omnibus rebus nostris propriis, quas sibi vendemus, aut etiam ememus, quod nullus præsumat a nobis telonium exigere: aut, si quid per viam eundo, seu redeundo duxerimus, nec tributum dare, nec exactionem aliquam exigere, aut violentiam inferre quisquam audeat. Simili tenore dedit quoque nobis, ne quis telonium aut tributum in foro suo Stein a nobis accipiat. Si quis autem hanc nostram potestativam traditionem infringere præsumperit, sciat se nos graviter offendisse, & ob hanc gratiam nostram perdidisse.

Hujus

Hujus rei testes sunt hi, Engilbert de Wrisperch, Pertoldus de Ufeldorf, Witego de Libegilberch, Wernherus Pincerna, Bernardus de Funfingen, Traiboro de Andetz, Cunradus de Kirchchem, Otto de Weifisberch.

XXIII. XXIV. XXV.

Gregorius IX. P. Seizensia in tutelam recipit, & gratias imper-
tit anno 1228. Datum Perusii. XV. Kal. Decemb. (*B. Pez. Cod. Diplom. P. II. p. 80.*) Alexandri IV. p. M. bullæ duæ pro Seiz. Pontif. anno III. (*B. Pez. ibid. p. 104. 105.*) anno 1257.

XXVI.

(1267. *Ulricus Dux Carinthiæ confirmat, & auget decessorum gratias.*

Nos Ulricus DEI gratia Dux Carinthiæ & Dominus Carniolæ constare volumus tam præsentibus, quam futuris quod nos consideratis, & per singula intellectis his, quæ Privilegia Fratrum Ordinis Cartusienfis in Valle S. Johannis DEO servientium continebant, omnem gratiam a nostris prædecessoribus eis factam, & jam cum augmentatione aliquorum, quæ annis singulis dari solent in Windischgrätz eis longo tempore consveta, ratam habere duximus, concedentes eis, ut in prædio Windischgrätz ubi prius frumenti duos modios, & brasii decem mensuras habuerunt, deinceps viginti mensuras brasii & quatuor modios de frumento annis singulis habeant, jugiter possidendos. Præterea concedimus fratribus ante dictis, ut omnia, quæ ipsi ad usus proprios vendiderint, vel etiam comparaverint in civitatibus

tatibus nostris, Stein, ac Windischgratz, sine teloneo transeant, atque muta. Denique præcipimus universis ad districtum Domini nostri respectum habentibus, ut, ubicunque prædicti Fratres ierint, aut bona eorum fuerint constituta, nihil eis exactionis aut gravaminis inferatur. Ad quorum omnium Confirmationem præsentem literas eis damus, Sigilli nostri munimine roboratas. Datum in Scheütz prope Laybacum anno Domini MCCLXVII. (1267.) XI. Kal. Junii.

D. Ulrici Ducis Carinthie, & Domini Carniolie, ut fundatoris Cartusie in Frantz, anniversarium extat in antiquo Seizenfi Necrologio, die 26. Octobris.

XXVII.

1233. *Theodora Leopoldi ducis Austriæ vidua, meriti largitatem auget.*

In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Si quid hominum circumscriptio vult esse ratum & stabile, ne labatur a memoria, prolapsu temporis, illud debet litterarum serie perennari. Notum sit ergo omnibus, ad quos præsens pagina pervenerit, & maxime officialibus in Judenburch; quod ego Theodora pro remedio animæ nostræ, & dilecti mariti nostri, Leopoldi, felicitis memoriæ, ad saumam olei, quæ singulis annis de providentia Domini nostri Ducis accessit Cænobio Vallis, S. Johannis, statuimus & firmiter mandamus ab Officialibus in Judenburch supperaddi singulis annis alteram saumam olei ad confratrum ejusdem Cænobii cibaria lautius condienda. Ne igitur, ut prædictum est illud, quod firmiter fieri statuimus, a memoria

hominum forte tollat oblivio, & per mutationem & decursum temporis impediri valeat, quod volumus esse ratum & stabile, præsentem paginam decrevimus Sigilli nostri munimine roborari. Acta sunt hæc in Judenburch anno ab Incarnatione Domini MCCXXXIII. Indictione VI. (1233.)

XXVIII.

1277. *Fridericus de Pettau, in Seizenses Munificus de telonio.*

Notum sit omnibus tam præsentibus, quam futuris, quod ego Fridericus de Pettovio Sanctæ domui in Valle S. Johannis in remedium animæ meæ, ad subsidium ejusdem domus, duas partes telonei, scilicet Pettoviæ, quæ me contingunt, & tertiam partem fratris mei, eo consentiente contuli libere & quiete, ita tamen, ut in omnibus negotiis, quæ ipsum cœnobium, & domum privatim respiciunt, nullum ab eis teloneum exigatur. Si quid vero homines, vel rustici eorum ibi negotientur, debite teloneum suum persolvant. Hanc ergo collationem eis libere & potestative traditam, ne quis de posteris nostris consanguineus aut alienus infringere unquam conetur, sigilli mei munimine confirmavi.

XXIX.

1298. *Hertnidus Episcop. Gurcensis Ulrico Priori Seizensii confirmat donata ab Episcopis decessoribus.*

Nos Hertnidus DEI gratia Gurcensis Ecclesiæ Episcopus præsentibus profitemur, ac declaramus universis præsentibus & futuris, intuentibus præsens scriptum: quod veniens ad præsentiam

fentiam nostram vir venerabilis frater Ludovicus, Prior de Seitz, ex parte propria, & sui capituli, offerens nobis literas fel. record. Dom. Ulrici Episcopi Gurcensis, prædecessoris nostri, sigillo suo, ac Gurcensis capituli sigillo munitas, continentes quandam gratiam ab eo, capitulo de Seitz factam, a nobis humiliter postulavit: ut prædictam approbare gratiam DEI intuitu dignaremur. Dictarum itaque litterarum prædictarum prænominati prædecessoris nostri tenor talis est positus in hæc verba. Notum sit omnibus Christi fidelibus, tam præsentibus, quam futuris, quod nos Ulricus DEI gratia Gurcensis Episcopus cum capitulo nostro fratribus de Seitz ordinis Cartusienfis talem gratiam contulimus; ut, si quis ministerialium nostrorum, vel hominum, sive Clericus fuerit, sive Laicus qualiscunque conditionis, pro remedio animæ suæ ac parentum suorum aliquas possessiones, quas a nobis habent in feudum, fratribus dictis dare voluerint. Nos cum capitulo nostro ipsis prædictas possessiones in perpetuum concedimus possidendas. Et ut hoc ratum & firmum sit, has literas inde confectas nostro sigillo cum sigillo nostri capituli fecimus roborari. Acta sunt hæc in Gurka Anno Domini MCCXLIII. (1243) V. Idus Junii. Nos etiam zelo divino moti volentes ex animo sæpe præfati prædecessoris nostri, visi sapientis & circumspecti, salubribus inhærere vestigiis, gratiam prænominatam similiter præsentibus approbamus, ac ipsas litteras inde confectas, nostro sigillo cum sigillo capituli nostri communitas præfatis fratribus offerimus in evidens testi-

monium & cautelam. Datum in Strasburga Anno Domini MCCLXXXVIII. (1298) in die sive festo Sancti Benedicti Abbatis.

XXX.

1241. *Wilhelmus de Honeke compensat damna Seizenfibz illata.*

In nomine sanctæ & Individuæ Trinitatis, Amen. Cum omnium facta mortalium temporalem sequantur motum, & pereuntibus hominibus simul & eorum acta intereant, necesse est; ut, quæ sua natura tendunt ad interitum, litterarum adminiculo fulciantur, ne a posterorum memoria fluxili dilabantur. Hinc est, quod nos Wilhelmus de Honeke præsentis scripti testimonio tam pie præsentibus, quam futuris innotescere volumus: quod nos aliquando nostra culpa & immerito Ecclesiæ Vallis S. Johannis damna satis gravia & diversa intulimus, sicut non oportuit, nec decebat. Tandem ad nos reversi, & divino nutu ammoniti, prædictæ Ecclesiæ & Fratribus ibidem DEO famulantibus de illatis satisfacere cupientes, ipsos cum devotione convenimus, sicut pios, & in Villa, quæ Lintenbach dicitur (in qua Filius noster Lupoldus piæ memoriæ memoratæ Ecclesiæ per consensum nostrum, quinque manus pro remedio animæ suæ in articulo mortis donaverat) nos alios quinque manus in eadem villa præfatæ Ecclesiæ & Fratribus supererogavimus pro emenda. Insuper ad eorum benevolentiam amplius obtinendam sorori nostræ Dominæ Elisabeth de Miltenburch consulimus, & assensum præbuimus: ut in Villa Strenewitz quatuordecim

manus

mansus prænominatæ Ecclesiæ, partim pro salute animæ, partim pro pretio decem & octo marcarum venderet & donaret. Quod & ipsa, sicut bonorum actuum instauratrix, illico effectu mancipavit, & per manus nostras dictos mansus donatos sive venditos super altare S. Johannis contulit & transmisit. Deinde brevi succedente tempore, superveniente nobis corporis infirmitate, & morbo acutissimo invalescente, Testamentum disponere decrevimus in quo inter cætera mediante Domino Ottone Plebano de novæ Ecclesiæ Confessore nostro, & Priore Dom. Petro, & Plebano de Bonikel, & aliis quam pluribus, sæpe dictæ Ecclesiæ ob salutem & remedium animæ nostræ ac Parentum nostrorum sex mansus in villa Brettenbuch, & alios decem in villa Swertowitz cum omnibus suis pertinentiis, sive sylvis, sive campis, piscationibus, venationibus, sive quibuscunque ceaseantur nominibus, perpetua erogavimus hæreditate. Nec ignorandum ducimus, quod omnia supradicta donata, sive quæ Soror nostra superius nominata, sive quæ nos Ecclesiæ S. Johannis donavimus, tali titulo contulimus, ut nullus Successorum nostrorum aliquid juris sive dominii alicujus, & præcipue advocatiæ, in illis prædiis sibi liceat, aut aliquatenus debeat usurpare. Sed ea libertate, qua Antecessores nostri & nos ipsi possedimus, tali jam dictam Ecclesiam & ejus incolas super datam scilicet a nobis terram liberos & perpetuos ordinavimus possessores. Ne igitur hanc donationem nostram, ac sororis nostræ, perfidorum calumnia laceßere attentaverit;

sed ut magis multorum testimonio fulciatur, prænominatæ Ecclesiæ præsens documentum fieri, & nostro Sigillo iussimus communiri. Hujus itaque rei testes sunt Petrus Prior Vallis S. Johannis, Cunradus Sacerdos, & Superius nominati Plebani Wilhelmus de Hoheneke, Cunradus de Lewenbach, Henricus de Gratz, Hermannus de Pilstein, Henricus de Grunah, & Frater suus, Hugo de Hoheneke, & cæteri quam plures. Acta sunt hæc anno ab Incarnatione Domini MCCXLI. mense Junio (1241.)

XXXI. XXXII.

Rudolfus Rom. Rex Cartusiam Seizensem in tutelam recipit, & immunitatem impertit. Viennæ IV. Idus Januarii 1277. ubi Comes Pfannenbergius & N--- de Pettovia iudices Styriæ appellantur.

Idem confirmat Albertus I. Dux Austriæ 1290. *Datum Viennæ Idus Novembris MCC. Nonagesimo 3. Pez. Cod. Dipl. Parte II. p. 134. & pag 169.*

XXXIII.

1302. Otto de Liechtenstein beneficus in Seizenses.

Ego Otto de Liechtenstein, Camerarius Styriæ, profiteor; universis tenore præsentium manifestans; quia, sana deliberatione præhabita, & matura cum manu, consensu & voluntate liberorum prædilectorum, Ottonis & Rudolphi, proprietatis jus, sive directum Dominium, quod mihi competebat in Villa, quæ dicitur Marchwartzdorf, sita apud aquam Oplonitz, cum quibuslibet suis attinentiis & juribus, debitis & consuetis, videlicet

delicet heubis, agris, pascuis, piscationibus, sylvis, seu lignis, quæsitis & inquirendis, cultis & incultis, quocunque nomine censeantur, ob salutem animæ meæ, nec non omnium progenitorum meorum, quorum memoria sit in pace, dedi & assignavi absolute, nullius contradictione obstante, honorabilibus & Religiosis Viris Monasterii Cartusienfis ordinis Vallis S. Iohannis in Seitz, ab eisdem, suisque Successoribus proprietatis titulo, facultate libera, jurisdictione inviolabili, perpetuo possidendum: tali nihilominus conditione adjecta & inclusa; quod ipsi Domini & Fratres prædicti mihi confraternitatem tam in vita, quam in morte plenariam in DEI nomine donaverunt. Spoponderunt etiam; quod, cum de ergastulo hujus corporis fuero de medio evocatus, mei habebunt memoriam in Missis, Orationibus, vigiliis, jejuniis & eleemosynis usque in tricesimum diem mei decessus, nec non in aliis bonis suis operibus quibuscunque, quemadmodum Fratris alicujus ex ordine decedentis. Item anniversarium meum & progenitorum meorum singulis annis sine omissione aliqua, concedente Domino, celebrabunt, Ipso etiam die anniversarii, vel die præcedenti, vel subsequenti, ad institutionem ordinis eorum in prandio generaliter omnibus Fratribus pitantia fiat, seu consolationis refectio specialis, secundum quod eorum facultas ipsis ad hoc poterit suffragari, in cuius rei evidens testimonium & cautelam præfato monasterio ordinis Cartusienfis Vallis S. Joannis in Seitz istas literas editas super hujusmodi donatione rite & rationabiliter facta assignavi,

Sigil-

Sigillorum videlicet mei, filiorumque meorum praelibatorum munimine fideliter roboratas. Ut autem majorem vigorem id factum per diuturna tempora fortiretur, decrevi testes, qui huic donationi, sive delegationi aderant, subnotari. Qui sunt, D. Meinhardus spectabilis Comes de Ortenburch, Domini Eberhardus, Henricus & Ulricus Fratres de Walsee, D. Hermannus Marschalcus de Landenberg, D. Fridericus de Stubenberch, D. Hertnidus de Petovia, D. Bertholdus Dapifer de Emberberg, Magister Bertholdus Protonotarius Curiae & Plebanus in Holabrunn, Ulricus & Chunradus Fratres de Marchpurga affines mei, & plures alii fide digni. Datum & Actum apud Gratz in praesentia Domini mei, Domini Rudolphi Illustris Ducis Styriae & Austriae, anno Domini MCCCII. (1302) proxima Feria tertia ante diem S. Joannis Baptistae.

D. Ottonis de Lichtenstein anniversarium redditur annue Seitzii in mense Septembri.

XXXIII.

1305. *Otto de Liechtenstein iudex provincialis Styriae, Favorem success. Seizensibus pollicetur.*

Venerabilibus ac Religiosis viris, Priori & Conventui Domus Vallis S. Joannis in Seitz ordinis Cartusiensis, Otto de Liechtenstein Camerarius Styriae & Iudex Provincialis, quidquid poterit promotionis, amicitiae & honoris, charitatis & fervoris altitudinem, quam ad me DEO inspirante geritis, cum gaudio perpendens, vestrae puritati concedo largiendo: quod omnibus
liber-

libertatibus & gratiis factis vobis a felicibus Fundatoribus vestris, Illustribus Principibus Styriæ, quas privilegiis eorum, vel etiam Regum Romanorum, seu aliorum Principum Austriæ, Styriæ, aut Carinthiæ, potestis ostendere, debeatis frui in omnibus integraliter & gaudere; ita videlicet, quod is, qui in Provinciali Judicio vices meas gesserit, vestram sinceritatem neque in Familia, neque in colonis, neque in possessionibus, aut in quibuscunque rebus vel factis ad vos spectantibus, nullo modo præsumat aliquatenus perturbare. Adjicio quoque, quod, si vos, vel quicumque ex vestris de quacunque re mihi, vel vices meas gerenti, vel gerentibus, querelas feceritis, plenum judicium fieri, & protectio, & defensio (quas judicium & gratia admittunt;) tanquam meis charissimis debeat sine dilatione qualibet adhiberi. In cujus rei testimonium & robur perpetuum, præsens scriptum mei Sigilli munimini vobis tradidi roboratum. Datum & Actum in Prucka anno Domini MCCCXV. (1305.) proxima die Sabbathi ante Festum S. Andreæ Apostoli.

XXXV.

Rudolfus Dux Austriæ & Styriæ favet Seizenfibus. Datum Raggerspurch Dominica post inventionem S. Stephani. *Deest annus. Bernardi Pez. Cod. diplomat. P. II. pag. 202. N. CCLXXXVII.*

XXXVI. *Idem Rudolphus Dux Seizensi Cartusiae confirmat 1305 collata olim
ab Otacharo Duce Styriae.*

„Hujus rei testes sunt: Illustris Leopoldus Dux Austriae, fra-
„ter noster. Venerabilis Pater Dominus Ulricus Seccovi-
„ensis Episcopus, Magister Bertholdus prothonotarius noster,
„Hermannus Marschalcus de Landenberch, Ulricus de Waltsee
„Capitaneus Styriae, Berchtoldus Dapifer de Emersberch, &
„quamplures alii fide digni.

„Datum & actum in Brucca Styrensi, anno Domini mille-
„simo trecentesimo quinto, Nonis Maji.

Bernardus Pez ibidem N. CCLXXXVIII.

XXXVII.
Ottobonus Patriarcha Aquilejae Clero suo praecipit, ut Seizen-
sis Cartusiae immunitati, commodisque consulat, etiam, si
opus sit, per censuras ecclesiasticas. *Datum Utini anno Domini
MCCCV. in crastino conversionis S. Pauli Apostoli.*

Bernardus Pez ibidem pag 203. N. CCLXXXIX.

XXXVIII.

Otto & Rudolphus de Liechtenstein Ottonis patris, & alias donationes
Seizensibus factas ratas volunt, 1311.

U niversis Christi fidelibus praesentia percepturis Otto & Ru-
dolphus Fratres, & haeredes Domini Ottonis de Liechten-
stein Camerarii Styriae, & Judicis Provincialis, cum firmo ro-
bore perpetuam memoriam subscriptorum. Quoniam gloria Pa-

rentum

rentum in bonis augetur filiis, filiorumque felicitas, piorum opera parentum imitando, clarescit; cupientes itaque charissimi patris nostri præfati Domini Ottonis passu saluberrimo, quo semper Religiosorum utilitatem adauxit & commoda, semitis ambulare: sicut ipse, sic & nos bona habita deliberatione de maturo consilio omnes prærogativas, libertates, immunitates & gratias a felicibus & præclaris Fundatoribus & aliis illustribus Principibus Austriæ & Styriæ, fratribus domus Vallis S. Joannis in Seitz Ordinis Cartusienfis Aquilegensis Diœcesis concessas ratificamus, & pro nobis & hæredibus nostris perpetuo liberaliter approbamus; statuantes firmiter eas universas & singulas, sicut in privilegiis eorum (præcipue illo, quod Dominus noster Fridericus, Illustris Dux Austriæ, Viennæ in castro suo, nobis præsentibus, eis contulit) exprimitur, ab omnibus, qui Provinciale judicium vice patris nostri & nostra, & hæredum nostrorum qualitercunque tenuerint, ipsis & omnibus hominibus eorum in cunctis possessionibus suis, & ubique locorum, plenissima interpretatione, inviolabiliter conservari. In cujus rei testimonium & robur perpetuum, hoc præsens scriptum sigillorum nostrorum appensione duximus communiri. Datum Viennæ in præfato castro anno Dom. MCCCXI (1311) XIV. Kal. Octobr. præsentis præfati Domini nostri Friderico, illustri Duce Austriæ, & aliis quam pluribus fide dignis.

CATALOGUS PRIORUM CARTUSIÆ VALLIS S. JOANNIS IN SEITZ.

I.

Dom. Beremundus, Cornubiæ, ut dicitur, *Comes ex Regia Anglorum Stirpe*, anno MCLX. a D. Julio Episcopo Prænestino, & D. Petro titulo S. Eustachii Diacono, Cardinalibus introductus cum suis in Gonowitz, ibi in domo Parochiali tam diu, usque dum Seitzii ædificia construerentur habitationi congrua, substitit. Factum id anno MCLXIV. quo anno, Prioris titulo jam condecorabatur, teste Foundationis diplomate. Verum quot annis deinceps præfuerit, an Seitzii remanserit, vel an in partes Burgundiæ redierit, incompertum est. Illud certum ultra annum MCLXXII. Seitzii non præfuisse, & valde verosimile, eum rediisse, non solum in patriam, sed etiam promotum anno MCLXXIV. ad Episcopatum Sistaricensem. Qui enim Beremundus apud R. P. Joannem Columbi, & apud Samarthanos, anno 1174. Electus dicitur ibidem Episcopus, hic in Catalogo Episcoporum ex Ordine nostro assumptorum a Leone de Vasseur olim collecto inter Cartusianos numeratur.

II.

Dom. Joannes hujus nominis primus, *vir valde religiosus, qui Patres extrema fere inopia laborantes, industria sua & Exemplo sublevavit.* Præfuit ab anno saltem MCLXXIII. usque ad anno MCLXXXV. uti ex archivo constat. Quot annis deinceps præfuerit, non liquet.

III.

Dom. Nicolaus I. *Predecessoris sui strenuus æmulator; sub quo in dedicatione Ecclesiæ anno MCLXXX. per Gotfridum Aquilegiensem facta, plurima monasterio oblata fuerunt.*

Ita Catalogus, quem Seitzio obtinui. Gotfridum Patriarcham Aquilegiensem (qui in notis ad Ughellum in Italia sacra ab anno 1182. non ultra annum 1195. Patriarcha fuit) consecrasse Ecclesiam Seitzensem certum est, & hanc dedicationem, accidisse anno 1190. traditio habet. Verum an hæc sub Nicolao Priore facta sit, non adeo liquet; certe, si Nicolaus anno 1190. præfuisset, uti certo adhuc præfuit anno 1247. D. Petrus, debuit utriusque tam Nicolai, quam Petri regimen se in plurimos annos extendisse, aut unus inter ipsos extitisse, oblivioni traditus. Ut a dubiis præscindam, præfuit Nicolaus saltem ab anno 1202 usque ad annum 1208. uti Documenta certa habent. Cujus obitus dies assignatur die 17. Martii.

IV.

Dom. Petrus I. *Magnæ sanctimonix & famæ, domique, forisque, in publicis litteris anno 1247. datis vocatus vir providus & sanctus*

sanctus. Præfuit faltem ab anno 1234. ufque ad annum 1247. uti literæ in Archivo docent.

V.

Dom. Burchardus Prior faltem ab anno 1260. cujus Notitia ex unicis, fed authenticis habetur literis, foundationis videlicet Cartusiæ in Franitz, in quibus anno 1260. Kal. Novemb. datis post Dietricum Episcopum Gurcensem inter testes citantur Burchardus Prior vallis S. Joannis in Seitz, & Georius Prior in Gyriowa.

VI.

Dom. Jacobus I. *Oecõnomus optimus, qui privilegia per Ottocharum Regem Bohemiæ confirmari petiit, & obtinuit, aliaque plura comparavit.* Præfuit faltem anno 1270. & 1272. decimo Kal. Novembr. Adfunt in Archivo literæ de anno 1273. die S. Jacobi Apostoli signatæ: in his allegantur F. Godfridus de Victoria. F. Chunradus Procurator, & F. Sifridus Conversus in Seitz, nulla facta mentione de Priore Domus: unde colligo, D. Jacobum pro eo tempore fuisse translatum in Gyrio, ubi obiit die 19 Novemb. fed anno incerto.

VII.

Dom. Hismido, vir plane egregius, & præclare de toto ordine meritis, Prior in Seitz ab an. 1273. ut videtur, usque ad annum 1281. Hic anno 1280. qua Prior Vallis S. Joannis in Slavonia subscriptus legitur in Diplomate Fundatoris Domus S. Crucis in Jaresio: & anno 1281. ad instantiam Fundatricis a

Capitulo Generali factus est Prior prædictæ Domus in Jaresio. Ubi obtenta tandem misericordia (ita vocare solemus absolutio-
nem a Prioratu :) plenus dierum obiit anno 1311. die 9. Febru-
arii. Monachus in Domo Vallis S. Hugonis, cum beneficio
pleni Monachatus per totum ordinem, quo majus nec Reve-
rendissimo Patri Generali dari sæculo XIV. solebat.

Primus ex omissis ab authore Catalogi fuit Hismido.

VIII.

Dom. Rudolfus Prior saltem anno 1281. hoc enim anno de eo
extat documentum datum XVII. Kalend. Julii.

IX.

Dom. Ludovicus, Prior saltem ab anno 1290. usque ad 1298.
ita testantibus variis inter hos annos datis instrumentis.
Unde de eo Catalogus: *Ut optimus Pater familias censum monasterii
auxit, privilegia confirmari curavit, altare S. Crucis in capitulo ere-
xit, & altare S. Johannis consecrari fecit.*

X.

Dom. Gotfridus, Prior Seitzii saltem ab anno 1306. die 17
Martii, usque ad annum 1314. *Æterna memoria dignissi-
mus, summis Pontificibus, Cardinalibus, Regibus, & Principibus cha-
rus & venerabilis. Sub cujus regimine Fridericus Abbas ad S. Lam-
bertum in Styria ordinem nostrum in Seitz professus est. Fridericus
quoque Pulcher Rex amplissimis privilegiis Domum nostram cumulavit,
ac inter cætera Priorem in Seitz in suum Capellanum adoptavit. Plura
quoque & diversa bona sub eo huic monasterio accesserunt. Archi-*

vum abundat de eo testimoniis. Tandem a Rever. P. Gener. Gotfridus in literis ad memoratum Fridericum Pulcrum anno 1314. Sabbato post Assumpt. in Cartusia datis a Prioratu Seitzenfi absolvitur, & fit primus Prior in Maurbach; ad quam e Valle Seitzenfi novam Coloniam deduxit, & dein ad liberandum e carcere Fridericum Pulchrum, eumque cum Ludovico Bavaro componendum operam felicem contulit. Vide Pezii Tom. II. Austr. pag. 338. & seqq. Cui Domui utilissime præfuit usque ad annum 1338. quo die 1 Novembris obiit in senectute bona; primus Provinciæ Alemanniæ, quæ tunc usque ad Rhenum se extendebat, Visitator.

XI.

Dom. Petrus II. *Hic construxit Ecclesiam, id est superiorem Chorum in medio Ecclesiæ (Doxale vocant) ubi duo altaria videbantur, & multa alia ædificia bona.* Præfuit ab anno 1314. usque ad annum 1328 quo obiit ultima Maji. In Kalend. Domus ita scribitur: *Anno MCCCXXVIII. II. Kal. Julii F. Petrus quondam Prior in Seitz, tunc autem in Gyrio.* Ubi per li *quondam* indicatur, quasi obiisset, non ut Prior in Seitz, sed ut Prior in Gyrio. Verum quia Charta capit. Gener. obitum Petri referens, solius Prioratus in Seitz meminit, videtur in Kalend. error esse admissus, forte ex eo, quod idem Petrus anno 1299. fuerit Prior Gyriensis, & ex Gyriensi factus Seitzenfis. Aut certe circa illud tempus Cartusia Gyriensis tres habuit Priores, qui Petri vocabantur: unum ad annum 1299. alterum, qui
obiit

anno 1328. & tertium, qui ab anno 1328. ultra an. 1342. rexit Cartusiam Gyriensem. Si ita, Petri, qui ab anno 1321. adhuc certo Seitzii præerat, successori alias erronee omisso plures anni, regiminis sui tribui debent.

XII.

Dom. Joannes II. Prior in Seitz ab anno saltem 1328. usque ad annum 1332. imo 1335. quo anno a Capitulo Generali plene absolvitur, eo quod contra visitatores appellasset. Absolutus Domum novæ Cellæ in Grunaro (in Franconia) sibi elegit: in qua appellationis suæ excessum ita correxit, ut anno 1337. Capitulum Generale Priori in Grunaro indulserit, quatenus Joannem quondam Priorem Vallis S. Joannis a Disciplina ordinis absolvere, eidemque officium Vicarii injungere possit.

Omissus secundus.

XIII.

Dom. Colomannus erat Prior in Seitz, ut literæ attestantur, anno 1332. in die S. Jacobi. Sed aut diu non fuit, aut Joanni hoc forsitan anno contra eum appellanti cessit. Adsunt literæ de anno 1335, in die inventionis S. Stephani, quibus inscriptus legitur Dom. Godfridus Rector in Seitz, & Prior in Mauerbach. Hinc conjicio Godfridum executioni mandasse Decretum Capituli Gen. Hoc anno in Mense Majo publicatum, & Dom. Joannem plene absolvisse, assumendo Rectoris titulum tantisper, donec alius eligeretur Prior.

XIV.

Dom. Anonymus (forte Colomannus a Godfrido restitutus) Prior ab anno 1335. usque ad annum 1338. tunc a Capitulo Generali ad magnam suam, sui que Conventus instantiam absolutus.

Ex omissis tertius.

XV.

Dom. Anonymus alter præfuit ab anno 1338. usque ad annum 1342.

Ex omissis quartus.

XVI.

Dom. Conradus I. de Haimburga ex Vicario Maurbacensi electus Prior in Seitz anno 1342. vix ultra biennium ibidem præfuit. De hoc author Catalogi : *Dom. Conradus de Haimburga feria secunda in Crastino S. Joannis Baptistæ anno 1342. ad Prioratum Domus nostræ a Conventu, præsentibus Petro Priore in Gyrio, & Hermannò Priore in Fränitz, concorditer electus, literis vocatur, quæ adhuc extant in membraneo Codice signato num. 48. Manuscripta etiam Bibliotheca opus aliquod ejus manu exhibet, cujus titulus: Matutinale B. Virginis, & Hymnus de eadem B. V. Maria.* Dolendum hic citata & plura alia a Collectore Catalogi allegata, nunc Seitzii deesse. Ad Conradum redeo. Idem bis Prior fuit Cartusiæ Gemnicensis in Austria, *vir incomparabilis*, ut MS. eodem sæculo Codex habet, divinis pariter & humanis literis apprime eruditus, magnæ apud Principes auctoritatis, uti Godefridus primus

Alema-

Alemaniae nondum divisae Visitator, ita Conradus primus fuit Visitator Alemaniae Superioris anno 1352. ab inferiori separatae. Edidit rhythmos varios de sanctis, integra psalteria rhythmica de B. Virgine, tractatum super Alleluja paschalia, officiola parva, & Matutinale duplex, majus & minus, & hoc ultimum jubente Carolo IV. imperatore, quo uti volentibus indulgentias concesserunt in suis Dioecesium, Arnestus Pragensis, Godfridus Passaviensis, & Joannes Olomucensis, Episcopi (forte & alii in his terris) tandem Conradus non tam de ordine nostro, quam de tota Ecclesia bene meritis obiit Gemnici anno 1360. die 17. Augusti. Putatur fuisse Cartusianus ille, qui suavit, ut Otto Dux Austriae transportaretur in coenobium novi Montis a se fundatum, nam hujus mortis tempore erat Conradus Vicarius Maurbaci, & cuidam rhythmo subjungit sanctam Revelationem sibi factam.

XVII.

Dom. Nicolaus II. Sub hoc a R. P. Generali anno 1348. data est facultas ampliandi sacristiam, uti etiam hodie novae adstructurae vestigia indicant, & construendi in ea altare. Praesuit utiliter saltem ab anno 1345. usque ad annum 1351. an & quamdiu ultra, incertum mihi. Adfunt literae de die S. Oswaldi anno 1345. & aliae de anno 1351. in Festo S. Thomae Ap. sub hoc Nicolao datae.

XVIII.

Dom. Conradus II. Optimus, si quis ullus, hujus Domus Oeconomus; præter enim confirmationes privilegiorum diversorum & novas gratias a Principibus nostris obtinuit; & plurima bona comparavit. Præfuit ab anno saltem 1360 (quo ejus mentio in Archivo ante Purificationem) usque ad annum 1378. quo iterum ejus meminit Archivum ante festum S. Catharinæ. Inter hos autem annos vix annus præteriit, quo ejus mentio non recurrat. Imo videtur præfuisse usque ad annum 1384. quo anno Conradus Prior Seitzensis in Catalogo visitatorum mihi e Cartusia majori misso Visitator dicitur fuisse.

Vide infra de eodem.

XIX.

Dom. Georgius I. Prior in Seitz saltem anno 1385. ita enim charta Capit. Gen. ad dictum annum Dom. Georgio Priori *n Seitz fit misericordia, & præficimus eum in Priorem Domus B. Trinit. prope Brunam, Brunensi Domui præfuit, & profuit annis multis, ita ut de ipso hoc ibidem extet Elogium. Cujus Diligentia status Domus multum crevit.* Resignavit tandem, & ibidem obiit anno 1407. die 15. Januarii.

Ex omiſſis quintus.

XX.

Dom. Conradus, qui supra, ab anno 1385. usque ad annum 1388. De hoc iterum in prædicta Charta post Georgii translationem subjungitur *Et D. Conradum Monachum ejusdem*

Domus

Domus in Seitz præficimus in Priorem. Obiit anno 1388. die 3. Februarii Visitator Provinciæ cum pleno Monachatu per totum ordinem. Beneficii hujus magnitudo, & Visitatoris dignitas, in qua obiit, videtur evincere, quod, & si Monachus dicatur idem fuerit tamen cum eo, qui tot annis ante præfuerat. Nam ut ex simplici Monacho statim fiat Visitator, & mereatur beneficium Visitatoribus dari solitum intra paucos annos, ordinis praxi contrarium videtur. Ex quo conjicio Conradum hunc annis fere aut ultra 40 (excepto unico intermedio anno 1385.) Domui utilissime præfuisse.

XXI.

Dom. Paulus I. Ab anno 1388. Usque ad annum 1391. *Sub quo teste Catalogo, multa bona a Leupoldo, ultimo Dynasta Gonowicensi, monasterio nostro sunt data.* Hic cum triennio & mensibus aliquot cum fructu præfuisse, sponte cessit, locum daturus Generalibus ordinis, qui Seitzensem Cartusiam, velut cæterarum omnium sub obedientia Urbani VI. Antiquiorem sibi in sedem ex Decreto Gener. Capit. dicti anni elegerant. Nec sine merito cessit Paulus, nam anno 1403. die 6. Januarii mortuus, obtinuit Beneficium Monachatus per totum Ordinem.

NOMINA GENERALIUM

Qui Seitzii ab anno 1391. usque ad 1410.
resederunt.

XXII.

Dom. Joannes Barenfis II. Barenfis ex Priore Domus de Grifulto ab Urbano Papa VI. denominatus Vicarius, mox an. 1382. Generalis, ubi aliquot annis in Domo Florentiæ resedisset, anno 1391. Seitzii residere cœpit. *At vix pedem illuc intulerat, & insanabili morbo oppressus, eodemque ingravescente,* dicto anno die 12. Octobris ibidem obiit in senectute bona.

XXIII.

Dom. Christophorus I. alter Generalis, ex Priore Domus Mggiani electus, ab anno 1391. usque ad annum 1398. quo obiit die 28. Augusti, septimo Generalatus sui anno.

XXIV.

Dom. Stephanus I. Senensis, tertius & ultimus Generalis Seitzii residens ab anno 1398. usque ad annum 1410. quo anno ordo reunitus fuit, & Stephanus in Italiam, resignato tam Generalatu, quam Prioratu Seitzenfi, rediit, institutus eodem anno in Priorem Domus Pontiniani; qui & alias ibidem rexit Cartusias. Obiit tandem anno 1424. die 13. Mensis Augusti, non sine opinione sanctitatis.

De horum trium encomiis alii plura suppeditant; quorum & mentio in Archivo Seitzenfi ad diversos annos, quantum

ad

ad duos posteriores. Primi vero manus propria extabat Seitzii in Codice quodam in hæc verba. *Anno 1391. Ego F. Joannes Prior Cartusie inveni infra scriptum numerum librorum in Domo Vallis S. Johannis in Seitz.* At nunc non extat amplius.

XXV.

Dom. Stephanus Maurbacensis Prior ab 1410. usque ad 1413 qui cum fere triennio præfuiſſet, & nomen ſuum in duobus Archivi locis reliquiſſet poſteris, obiit die 28. Maji anno 1413.

Ex omiſſis ſextus, aut potius confuſus cum præcedenti.

XXVI.

Dom. Conradus III. Prior ab anno 1413. usque ad annum 1424. ſuo, mediante Capitulo Generali, ceſſit ſucceſſori, Vicarius ſubinde ibidem, Vicarius & Procurator, & ſenio frater Cellita. Hic anno 1415. die XI. Kal. Julii, qua Prior in Seitz cum Dom. Andrea in Gyrio, Dom. Jacobo in Frænitz, & Dom. Petro in Pletriach, Prioribus, quilibet pro ſe, ſuiſque domibus, ſpecialem inierunt confraternitatem. Tandem in ſenectute bona obiit anno 1456. die 9. Septembris.

XXVII.

Dom. Bernardus ex Priore in Schnaltz a Capitulo Gener. an. 1424. inſtitutus Prior in Seitz, non ultra quadriennium, ſi tamen tam diu, ibidem præfuit. Vir, ut pietate, ita eruditione & experientia celeberrimus, interfuit Concilio Conſtanti-enſi, & in octo omnibus Domibus qua Prior extitit. Tandem gravatus ſenio Coloniam, ubi vota emiſerat, rediit, ibidemque
obiit

obiit Domus Senior anno 1439. die 15. Martii, cum beneficio pleni monachatus per totum ordinem, & anniversarii perpetui.

XXVIII.

Dom. Andreas I. de Franconia, Prior in Seitz saltem a Festo S. Mathiæ Apostoli anni 1429. usque ad annum 1435. Quo a Capitulo Generali committitur Visitatoribus, ut, si viderint expedire, misericordiam faciant Priori in Seitz; id est, absolvant a Prioratu. Vi hujus commissionis, licet videatur ad unum circiter annum dilata, Andreas ad suam instantiam a Seitzio absolvitur, ita tamen, ut post biennium vel triennium fieret Prior in Pletriach; ubi post sexdecim annorum utile regimen, primum resignavit, & deinde obiit anno 1456. die 1 Aprilis cum beneficio anniversarii per totum ordinem: ita abundat archivum Seitzensis Domus (forte & Pletriacense) ejus actis, ut non immerito ab auctore Catalogi prædicetur, *œconomus, qui censum monasterii auxit.*

XXIX.

Dom. Christophorus II. Hypfel, olim Prior in Tarckan, & Prior in Seitz ab anno 1436. usque ad an. 1443. ea laude, ut de eo in Catalogo, *Vir omni laude dignus, qui jura monasterii mordicus defendit.* Testis hujus laudis est ipsum Archivum Seitzense in multis locis. Hic anno 1443. die 24 Maji absens eligitur Prior in Gemnico, quo primum pervenit tertia Augusti dicti anni, &, ut Seitzii, ita Gemnici utilissime præfuit. Plura de ejus gestis in Catalogo Gemnicensium, ex quo

hæc

hæc pauca, quæ industriam indicant. *Domum nostram ex debitis eripuit, in super & multum thesaurizavit, novam testudinem fecit in Ecclesia, & nova stalla (quæ adhuc adsunt) in choro.* Obiit anno 1451. die 25 Januarii, cum pleno monach. & anniv. perpet. per tot. ordinem.

XXX.

Dom. Marcus ex Priore Brunensi Prior in Seitz ab anno 1443. Qui *Domui sibi commissæ strenue præfuit, & sub eo Fridericus Comes Cilix monasterio plurima beneficia contulit.* Ita Catal. Hic anno 1447. Ex Seitzenfi Priore factus est Prior Domus Passionis Christi in Ligniz (in Silesia) ubi Prior obiit an. 1454. ut habet charta Capit. Gen. & quidem die 12 Februarii juxta Olomucense Necrologium: & juxta Brunense in Novembri. anno 1453.

XXXI.

Dom. Bartholomæus Prior in Seitz ab 1447. usque ad 1456. quo ad magnam suam instantiam a Capitul. Gen. cui præfens intererat ut Cancellarii Coadjutor, a Prioratu absolvitur. Diligentiam ejus in æconomicis quatuordecim locis commendat Archivum; nec tacet Catalogista, dum de eo inquit. *Vir omnino insignis, qui privilegia nostra a Friderico Imperatore Græcii solemniter confirmari impetravit, aliæque multa monasterio comparavit.* Absolutus Seitzii, post annos aliquot factus est Prior Domus Aulæ B. Mariæ in Buxheim prope Memmingam, ubi in regimine obiit anno 1470. die 26 Martii.

XXXII.

Dom. Nicolaus III. Prior in Seitz ab an. 1456. de quo Catalogus: *Vir optimus, qui multa bona præstitit.* Et elogium hoc comprobatur frequens de eo mentio in Archivo. Cum Seitzensi Domui præfuisset annis quatuordecim, & mensibus aliquot, anno 1470 fit Prior in Domo Maubacenci, a quo Prioratu per annos duodecim gesto, & ab officio Visitatoris annis tredecim administrato, & magnam suam instantiam per Capit. Gen. absolvitur anno 1482. At iterum anno 1484. fit Prior Domus Lapidis Refugii in Hungaria: rursusque post septem fere regiminis annos, an. 1491. fit Prior in Fränitz, ubi itidem septimo Prioratus anno in bona senectute obiit an. 1498. die 7 Februarii, habens post mortem plenum cum psalt. Monachatus & anniv. perpet. per tot. ordinem.

XXXIII.

Dom. Henricus de Eckenfeldt Prior in Seitz ab anno 1470. (mentio prima in archivo. Anno, 1471. feria 4. ante Georgii) usque ad annum 1474. Hic Gemnici professus anno 1442. Fit circa annum 1450. Prior in Ollmutz, & anno 1455. Rector Domus Pragensis, quæ ab Augustis solo æquata, cœperat favore Ladislai post humi Regis Bohæmiæ restaurari, ea Henrici industria: ut idem ex Rectore a Capit. Gener. Anno 1464. ibidem institueretur Prior. At anno 1468. Ob novos in Regno exortos tumultus iterum Cartusia hæc diripitur, & deseritur. Henricus vero dicto anno fit Procurator in Yttingen per charitam;

tam ; & deinde Prior in Seitz ubi abdicato regimine, rediit Gemnicum, ubi obiit anno 1481 die 7. Decembris. Elogium ejus a Coævo, qui morti interfuit, istud est. *Multum doctus & benignus Pater, Prior olim in Ollmutz, Prage & in Seitz, & in Tittingen.* Addit tamen, & *electus Prior in Tittingen ire non potuit.*

XXXIV.

Dom. Christophorus Stöckel de Tegernsee, Prior in Seitz ab anno 1474. usque ad annum 1477. Quo ibidem obiit die 23 Februarii juxta Gemnic : at juxta Seitzenfes 1. Martii. Unicum de eo in Archivo docum. de anno 1475. post Festum omnium Sanctorum, Gemnici vota edidit anno 1447. in Adventu.

XXXV.

Dom. Casparus I. Prior ab anno 1477. usque ad annum 1480. quo obiit die 12 Januarii. Tria de ipso in Archivo documenta.

XXXVI.

Dom. Michael I. Prior in Seitz ab anno 1480 usque ad 1489. Oeties ejus meminit Archivum ; prima quidem vice 1480. die SS. Primi & Feliciani ; & ultima vice in die S. Blasii anno. 1489. Quo anno, incerto licet mense, resignavit, Seitzii remansit, & obiit anno 1490. die 18. Julii.

XXXVII.

Dom. Thomas Prior in Seitz anno 1489. Electus, & mortuus die 26. Novembris. Unicæ de eo extant in Archivo literæ datæ dicto anno in Vigil. Nativit. B. V. M.

XXXVIII.

Dom. Conradus IV. putatur Prior in Seitz fuisse, & obiisse anno. 1491. die 20. Septembris. Ita Collector Catalogi. Qui addit se de eo nullum certum potuisse invenire vestigium, præter unicam schedulam sibi a nescio quodam missam, in qua annus & dies mortis cum titulo ponitur. Sed neque ego quidquam de eo in chartis nostris reperire potui. Videantur dicenda in Mathia.

XXXIX.

Dom. Sixtus, *vir optimus & fidelissimus, Prior hujus Domus, Pater & Amator sui conventus.* Prior Seitzii saltem ab anno 1491. usque ad an. 1498. Quo anno circa mensem Aprilis fit Prior in Maurbach. Priorem fuisse anno 1491. in Seitz testatur Codex, in quo legitur : *iste liber emptus est a Dom. Sixto Priore in Seitz an. 1491.* Item charta ejusdem anni ita de eo loquens : *Priori in Seitz non fuit misericordia, & electionem de ipso factam confirmamus & ratificamus.* Hæc confirmatio & ratificatio primum an. 1491. facta, non obscure indicat, inter Dom. Thomam, & Dom. Sixtum, quendam alium, Conradum videlicet aut Mathiam, fuisse an. 1490. Priorem in Seitz. Sixti enim Electio, si post mortem Thomæ sine intermedio evenisset, an. 1490 a Cap. Gen. approbari potuisset. Sed relicto dubio, Sixtus ab an. 1498. usque ad an. 1512. Prior extitit Maurbacensis, Provinciæ annis multis Visitator, tandemque senex obiit an. 1512. die 5 Junii, cum beneficio pleni Monach. & anniv. per tot. ordinem.

Dom. Mathias Mafelhart : a Collectore Catalogi anno. 1498. collocatur inter Priores duplici ex ratione. 1. Quia in Necrologio reppererat ad 19. Maji hæc. *Dom. Mathias, qui fuit Prior hujus Domus.* 2do. Quia in documento quodam anno 1498. Dominica in albis dato Mathias vocatur Prior. Fatetur nihilominus Collector, se ignorare, quo anno obierit, imo dubitat, an non, sicut in aliis posteriorum annorum literis, ita etiam in proxime citato Documento Mathiæ loco legendus sit Mathæus. Re examinata, certum est 1. quod Mathias anno 1498. non potuerit esse Prior in Seitz: in ipso enim anno denunciatur obiisse Dom. Mathias prof. & Vicarius in Seitz in Charta Capit. Gen. Anno 1498. die 14. Maji celebrati. Unde, cum Mathias obierit die 17. Maji, consequens est, obiisse eum anno 1497. cæteroquin non potuisset obitus ejus denunciari in prædicta charta. Inde & illud fere certum, loco Mathiæ in literis Dominica in Albis legendum esse Mathæum. Et quidem recte, Jacobus enim Prior in Maurbach obiit 1498. die 10. Martii; cui, relicto Seitzenfi Prioratu, dum successit Sixtus in fine Martii, vel initio Aprilis, potuit Dom. Matthæus Dominica in Albis (erat tunc 23. Aprilis) esse Prior in Seitz, & quia novus erat, ob nominis utriusque vicinitatem a scriba dicti instrumenti vocari Mathias. Cum tamen in Necrologio Mathias die 19. Maji, qua Prior referatur, & quidem cum addito: qui fuit; verosimile valde est, Mathiam & Priorem fuisse, & se Prioratu abdicasse. Unde &

illud existimo, quod idem Mathias successerit Dom. Thomæ, ut præmissi, die 26 Novembris an. 1489. mortuo, & mutatis circumstantiis, cesserit Dom. Sixto. Qui si immediate successisset Dom. Thomæ, ejus electio ratificari potuisset & debuisset anno 1490. & non 1491. Nec tamen privandus sua laude Dom. Mathias, de quo M. S. Codex. *Require ipsius sermones, & ex Unigue agnosces Leonem, quantus fuerit atque doctus Vir.* Adfunt ejus sermones de tempore & sanctis; adfunt & Liliū authoritatum, & plura alia, quæ inter annos 1470. & 1488. selegit & in ordinem redegit.

XLI.

Dom. Matthæus I. *Sub quo duo minora Altaria in Hospitali anno 1501. die 4 Junii consecrata fuerunt*, præfuit Cartusiæ Seizenfi ab anno 1498. ultra annos duodecim, anno 1510. per Capit. Gen. institutus Prior in Gemnico, at post obitum Dom. Sixti anno 1512. electus Prior in Maurbach, ubique cum magna laude: & Provinciæ Visitator extitit, primo ut socius, dein ut primarius, annis septendecim. Senio gravatus anno 1522. petiit, imo & obtinuit, a Capit. Gen. Dicto anno die 19. Maji inchoato absolvi. Verum antequam in Cartusia majori absolveretur, die 14. Maji obiit Maurbaci, habens post obitum plen: cum psalt. Monach. & anniv. perp. per tot. Ordinem. Plura de eo in Catal. Gemnicensi, & in chronico Maurbacensi.

XLII.

Dom. Wilhelmus Prior ab anno 1510. usque ad 1514. *Qui annis quatuor fideliter Domum sibi commissam rexit.* Tandem dicto anno 1514. vel absolvitur, vel resignavit, obiitque Seizii anno 1523. die 21. Februarii.

XLIII.

Dom. Michael II. ex Vicario Maurbacensi Prior in Seitz anno 1514. per Capit. Gen. instituitur, usque ad anni 1521. initium, vel præcedentis finem, in actu visitationis ad suam instantiam absolutus. rediit ad Vicariatum in Maurbach, in quo & obiit anno 1522. die 9. Februarii.

XLIV.

Dom. Philippus in actu visitationis, quo Michael absolvitur, institutus Prior, quarto post electionem obiit anno 1521. die 18. Februarii. Olim quoque Prior fuerat in Domo Agsbacensi.

XLV.

Dom. Hippolytus indubitatus Prior in Seitz, at incerto tempore ob brevitatem regiminis. Quantum conjectura assequi licet, successit Philippo anno 1521. obiit, ut charta Cap. Gen. refert, anno 1539. die 22. Junii *Prior in Gyrio, & alias Prior in Seitz.*

Ex omisfis septimus.

XLVI.

XLVI.

Dom. Balthasar I. ex Priore Gyrienfi Seitzensis ab anno 1522. usque ad 1526. quo anno circa finem ejus a Prioratu absolutus, ita tamen, ut sequenti fieret Rector in Frænitz : at Rectoratu iterum excusso moritur Procurator in Seitz an. 1533. die 20 Martii.

XLVII.

Dom. Petrus III. ut Gemnici contra voluntatem ordinis fuerat anno 1526. intrusus in Procuratorem, ita videtur intrusus in Priorem Seitzensem circa finem ejusdem anni. Qui tamen intra paucos menses anno 1527. Prioratum una cum ordine abjecit.

XLVIII.

Dom. Bruno Prior in Seitz ab anno 1527 (nam certum est an. 1528. die 2 Januarii fuisse Priorem) usque ad an. 1530. quo per Capit. Gen. fit Prior in Frænitz. Præfuit utrique Domui exemplariter & utiliter calamitoso illo tempore. Anno 1534. ob senium & magnam instantiam a Prioratu Freidnicensi per Cap. Gen. absolvitur; ibique moritur an. 1538. in Dom. Lætare, five ultima Martii, postquam in sacro ordine vixisset 45 annos laudabiliter.

XLIX.

Dom. Andreas II. anno 1530. a Cap. Gen. institutus Prior in Seitz primo suo regiminis anno a Turcis, five Tartaris occiditur anno 1531. die juxta Gemnic. 28 Febr. at juxta Seitzenses die 1 Martii.

In

In hoc Andrea finit collectionem suam Author antiquior, qui cuilibet Priori addidit Documenta ex Archivo petita, obiter tamen, cum additione anni, mensis, & diei, quibus illa data fuerunt. Et tandem concludit, se alibi fusius, si DEUS concefferit, acturum. Quod an fecerit, mihi non constat. Videtur vixisse circa annum 1630. aut ante illum; plurima enim allegat, quæ modo non extant, forte a rebellibus subditis dicto anno in direptione monasterii dispersa.

L.

Dom. Matthæus II. Gurgar ex Priore in Gyrio electus Prior in Seitz anno 1531. *Vir religiosissimus & magnus Ordinis Zelator*, devotione pariter & doctrina præclarus. Duo edidit volumina sat magna, sub titulo, *Flores Campi*, major & minor, antequam Prior esset. Jam Prior officii sui partes strenue peregit, optimum se præbuit œconomum inter temporis istius angustias, turrim quoque magnam contra hostium insultus ædificari curavit, aliaque bona præstitit. Obiit Convisitator Provinciæ cum luctu & damno suorum 1540. die 22. Junii.

LI.

Dom. Blasius ex Rectore Prior anno 1540. a Seizenfi laudatur ut Vir bonus: at anno 1543. in mense Aprili a Visitatoribus absolvitur ob regimen non adeo bonum in utroque statu. Absoluto substituitur quidem D. Petrus, qui tunc erat Prior in Fränitz; at quia ille contentus Domo sua recusavit Seitzensem, ideo sequens fit Prior in Seitz. Triplex saltem de eo in Archiv. vo mentio.

Q

LII.

LII.

Dom. Balthasar ex Priore in Pletriach Prior in Seitz ab anno 1543. usque ad annum 1546. quo obiit 2. Sept. In Archiv. vo triplex de eo mentio.

LIII.

Dom. Virgilius quinque circiter mensium spatio Rector, sive Prior obiit anno 1547. die 4. Januarii, ut habet charta Cap. Gen. aut 11. Febr. juxta Seitzensem.

LIV.

Dom. Jacobus II. Prior anno 1547. & 1548. teste Collectore, qui Catalogum Priorum Seitzensium usque ad annum 1639 deduxit. Quisquis hic fuerit, versatissimus fuit in revidendis, tum Archivi literis, tum Bibliothecæ Codicibus Manuscriptis, uti adverti, dum codices revolvi, & in eis characterem Collectoris reperi, sæpe repetitum. Iste ergo dicto Jacobo attribuit annos 1547. & 1548. & successoribus aliis alios annos, ita tamen, ut nec mensem nec diem alleget, quibus data sunt Documenta. A tempore tamen Hugonis Prioris quædam particularia adducit, quæ & ego adducam. Jacobus Prior (uti & alii quidam ejus successores) an renunciaverit, an obierit sub regimine, nullibi reperire potui. Chartæ Capituli Gen. annuæ, ex quibus & obitus Priorum & Dispositiones Domus colligere potuissem, ab anno 1547. usque ad annum 1560. omnes omnino mihi defunt, & deinceps usque ad annum 1598. quædam adsunt, & aliæ defunt.

LV.

LV.

Dom. Nicolaus IV. ad annum 1549 positus Prior, a memorato Collectore prorsus omittitur. Forte recentior, qui ad annum 1670. Seitzio quoddam Chronicon in Gallias misit, nomen ejus reperit: quo in casu diu præesse non potuit.

LVI.

Dom. Augustinus & ipse anno 1549. inter Priores collocatus, etiam a Collectore, pariter non diu præfuit.

LVII.

Dom. Wolffgangus, qui & ipse a Collectore ponitur præfuisse anno 1549. & 1550. *Defensor jurium, ac piscationum monasterii.* Si Collector, uti annos, ita & menses apposuisset, reconciliari hæc possent.

LVIII.

Dom. Andreas III. Prior annis 1551. & 1552. Ita Collector.

LIX.

Dom. Albertus annō 1547. institutus Procurator in Frænitz, deinde Prior in Seitz annis 1553. 1554. & 1555. Ita Collector.

LX.

Dom. Hermannus de Ursinis ex Liberis Baronibus in Stumnich, Prior in Seitz ab an. 1555. usque ad an. 1561. Hic conversatione sua non se talem præbuit, qualem oportebat: ut proinde circa initium anni 1561. a Visitatoribus non

tamen a regimine absolutus, sed & disciplinæ ordinis traditus fuerit. Suscepit illam patienti animo, & per illam tandem anno 1564. promeruit errorum suorum veniam, & restitutionem, non tamen in officium. Obiit anno incerto, die 18 Novemb.

LXI.

Dom. Andreas IV. Vainoditsch, natione Ungarus, Prior in Seitz annis 1561. 62. & 63. Qui deinde factus Prior in Fränitz multis ibidem annis præfuit, & toti ordini profuit in variis Provinciæ istius negotiis sibi sæpius commissis. Obiit plenus dierum anno 1581. die 4 Maji.

LXII.

Dom. Hugo, Italus natione, Prior anno 1564. sub quo, ut refert Collector, octava die Novembris, Cartusia hæc cum Gyriacensi in Commendam data fuit Domino Zachariæ Cardinali Delphino. Et quamvis præfatus Hugo pluribus annis hic remanserit, ut ex annis 1567. & 68. videri potest in Archivo, sine ullo tamen conventu & administrationis potestate fuisse legitur. Hæc ille. Hugo igitur, licet & conventu, & administratione caruerit, tamen cum titulo Prioris ibidem mansit saltem usque ad annum 1568. & vero similiter usque ad obitum suum, cujus dies fuit 16 Augusti, anno incerto mortuus. Si enim anno 1568. a Capitulo Generali Domui in Gyrio præfectus fuit in Priorem D. Nicolaus, ut refert charta anni illius, cur non & Hugo eundem titulum usque ad obitum retinuisse censetur? forte & unum, & alterum secum habuit socium pro cura spiritualium.

tualium. Certe anno 1561. a Capit. Gen. Seitzio mittuntur D. Thomas in Pletriach, & D. Georgius in Gyrio, ut uterque in dictis Domibus exerceret officium Vicarii. Mortuo igitur Hugone, Cartusia Priore ad tempus caruit.

LXIII.

Dom. Georgius Zentgraff a Capit. Gen. anni 1575. institutus Prior in Seitz in hunc finem, ut ejus industria Domus hæc cum Gyriacensi, Ordini restitueretur. Erat Georgius Goritiæ natus parentibus nobilibus, at in Hispaniam missus, ibi in Domo de Paulari Ordinis nostri, relicto sæculo, se DEO consecravit. Ex provincia ista in Germaniam redux, factus prior in Domo Erphordiæ, nec non Alemaniam inferioris Visitator, per biennium primarius *integræ*, ut de eo R. P. Generalis scribit, *ac Exemplaris vitæ religiosus, multæque experientiæ*. Singularis obedientiæ specimen exhibuit, ubi vix obtento mandato, Prioratum certum cum Visitatoris titulo reliquit, & incertum acceptavit; in Austriam primum ad Visitatorem (a quo expensas itineri necessarias obtinuit) se contulit, inde Græcium; Græcii etiam currum conduxit cum auriga, qui Seitzium duceret. Verum lepido casu dictus auriga loco Cilli intellexit Villach, & quem Cilliam debuit, vexit Villacum. Animus erat Georgio etiam visitare Cartusias in Fränitz & Pletriach: at propter errorem a vectore admissum, relicta hac Visitatione, Romam recta petiit, illucque venit in Vigilia assumptionis B. V. M. Die altera una cum Priore Domus Romæ accessit Illmum Dom. Cardinalem Delphinum

negotii sibi commissi tractandi causa, a quo perquam humaniter acceptus, responsum tulit, expectandum fore diem Consistorii quo adveniente res summo Pontifici relata: & *sua sanctitas* (verba sunt Georgii) *petitioni nostræ benignissime annuit, ac supra quam credi potest, de Restitutione Domorum nobis gratulata est.* At ubi de conditionibus tractatum fuit, obex se interposuit. Cardinalis voluit Romæ sibi satisfieri, & hinc fidejussores petiit Italicas Cartusias: quas cum Georgius obligare non posset, rem ad R. P. Generalem detulit; ipse vero Roma Seitzium iturus, in via in infirmitatem incidit, in eaque in Venetorum Cartusia die 19. Septembris placidissime obiit anno 1575. non sine magna nostrorum Jactura & luctu. Hæc ex literis originalibus ab ipsomet Georgio, a Priore Venetorum, & a R. P. Generali. Habuit plenum cum psalt. Monach. Et Missam de B. M. V. per tot. Ordinem; fuitque etiam Prior in Tuckelhausen. Omittitur quidem in Catalogo, at merito in eum reponendus erit: sub Titulo enim Prioris in Seitz causam egit Romæ, & sub eodem, jam mortuus, denuntiatus est toti Ordini per Chartam Cap. Gen. Mortuo Georgio, inchoatum ab eo negotium commissum quidem fuit Dom. Crispino Maurbacensium Priori: at ille quia senex & infirmus erat, nihil, præterquam per literas, peregit. Tandem Dom. Andreas Gemnicensium Prior restitutionem urfit, & obtinuit, post varios hinc inde habitos tractatus, quorum quidam in originali, alii in copia extant. Vi horum Cartusia quidem Gyriensis post octo annos restituenda erat, & Seit-

& Seitzenſis reſtituta fuit Ordini anno 1579. die 1. Decembris. Unde Patres in Capit. Generali anno 1580. Congregati ita inquiunt. *De Reductione Domus ejusdem (Seitzenſis) ad Ordinem gratias agimus Omnipotenti DEO. Præterea committimus Viſitatoribus Provinciæ, ne poſteriora fiant pejora prioribus, ut Domui illi de idoneo Paſtore auctoritate Capituli Generalis provideant.* Curam Seitzenſis Domus interim a Reſtitutione habuit Dom. Joannes Eckſtein Prior in Pletriack, vir, ut literæ ab eo ſcriptæ teſtantur, in tractandis negotiis expertiſſimus, partim per ſe, partim per Primum Jobſt (de quo infra) donec novus ibidem installaretur Prior, ut ſequitur.

LXIV.

Dom. Joannes Australis, natione quidem Germanus, aſt in ipſa Cartuſia majori ad ordinem admiſſus & profeſſus. Hic anno 1575. die 27 Novembris e Gallia in Auſtriam miſſus, Maurbaci advenit die 7 Januarii anni ſequentis cum literis R. P. Generalis: in quibus inter cætera hoc Generalis noſtri de Joanne teſtimonium. *Quem (inquit) ab ingreſſu religionis & profeſſione pium, devotum, & religioſum invenimus, & omnibus nobis gratum. Qui, ſi perſeveraverit, & profecerit, vobis, provinciæ, ordini, & nobis utilem & profuturum ſperamus.* Joannes ex Auſtria in Franconiam iter direxit, ibidem factus Prior Domus Herbipolenſis: quo Prioratu relicto, Seitzenſis Domus ſibi an. 1582. commiſſa fuit. Venit Seitzium in Vigilia aſſumptæ Virginis, ibidem feria ſecunda poſt feſtum proxima a Joanne Pletriacenſi installatus Prior.

Prior. Præfuit inter plurimas, quas ab Ottolino illo continuas sustinuit, molestias annis fere quatuor, mortuus anno 1586. in Martio, cum Beneficio anniversarii perpetui per totum ordinem.

LXV.

Dom. Joannes Timpont Prior in Seitz anno 1586. 87. & 88. non tamen integris. Uti ex literis habeo, spargebatur anno 1586. rumor de tribus novis, Ciliæ, Goritiæ, & Villaci Episcopatibus erigendis, quibus Cartusiæ illæ quatuor una cum una aut altera Abbatia destinabantur. Rumore sive ficto, sive vero audito, D. Joannes Rector in Seitz anno 1587. mense Februario Principi terræ libellum, quem habeo una cum resolutione, supplicem pro conservatione Cartusiæ sibi concreditæ obtulit. Videtur ex præacta causa D. Joannes, sicut & D. Primus Prior in Freidnitz, indignationem Principis incurrisse, ideoque anno 1588 resignato regimine recessisse. Obiit anno 1607. professus quidem, ut habet Capit. Gener. Domus sylvæ S. Martini, at olim Prior in Seitz, & Vicarius multarum Domorum.

LXVI.

Dom. Primus Jobst; de quo Collector, annis 1588. & 1589. Administrator in Seitz, & Prior in Gyrio. An hæc authenticis hauserit, me latet. Id certum, quod D. Primus 1580. non sub nomine Prioris, sed Procuratoris Seitzii fuerit; at mox ubi anno sequenti obitum D. Andreæ Prioris in Fränitz cognovit, relicto Seitzio Freidnicium properavit, factus ibidem Prior usque ad annum 1588. ita tamen, ut ultimo biennio, dum defen-

defenderat Cartusiam, forte nimium, secedere coactus fuerit. Idem tamen ibidem ab anno 1592. usque ad annum 1597. rursus Prior extitit, anno 1597. a Capitulo Gen. absolutus propterea, quod pene assiduus infirmitatibus detentus Prioris officio debite fungi non posset, & simul missus in Seitz, consilio suo adjuturus Priorem Seitzensem.

Obiit Primus anno 1601. die 3. Junii.

Anno 1589. Cartusiae Seitzenfi a Cap. Gen. in Priorem datus fuit D. Joannes Arnoldus, Prior alias conventus Anglicani. At ille missus in Hispanias ad Regem, obtinendi patrocini causa, eodem anno, antequam Seitzium venit, novo infortunio obiit. Inde promanasse videtur nova Cartusiae desolatio hoc tenore a Collectore expressa. Anno 1589. ad finem declinante, Cartusia nostra secundo ordini subtracta est, & in commendam data D. Georgio Abbati Runensi Ord. Cisterc. qui eam deinde anno 1590. ex integro & 1591. ex parte tenuit. Item anno 1591. Ernestus Archidux Austriae, & Gubernator harum Provinciarum, receptum a Cisterciensibus monasterium nostrum cum Gyriensi, Patribus Societatis Jesu Collegii Gracensis tradidit pro sustentatione alumnorum seminarii Gracensis: cujus administrationem Nicolaus Procurator collegii dicti sub Emerico Rectore obiit.

Anno 1590. Capitulum Generale, ubi audiit Cartusias in Seitz & Gyrio Abbati Runensi in Commendam traditas, sequens edidit decretum. Domorum in Seitz, & Gyrio recuperationem committimus Dom. Stanislao Priori Domus in Pletri-

ach, illique omnem nostram, Capituli & Ordinis auctoritatem impertimur; & ad supplicandum summo Pontifici, & serenissimo Principi Carolo: ut nostra dignentur Jura intueri & tueri, prout eos facturos speramus post veram de omnibus informationem, sicut nobis sentire, atque credere justum est. Dictum vero Stanislaum nullis credimus parciturum expensis & laboribus. Cui & socium adjungimus Dom. Franciscum de Quintana, sacre Catholicæ Majestatis ad Cæsaream Majestatem, & ad dictum serenissimum Principem Carolum (sine dubio quoad recuperationem istarum Domorum) pro Zelo justitiæ Legatum destinatum. Ita Patres Capit. General. dicto anno.

Verum maximo nostrorum damno præfatus Dom. Stanislaus (qui antea Prior fuerat in Gemnico, & multum laboraverat pro restitutione Domus Seitzensis) ipso anno 1590. in mense septembri obiit Græcii. Socius vero Franciscus de Quintana serius advenit, quam oportuit: restitutionem tamen promovit, quam & Clemens VIII. anno 1592. die 9. Julii (ut Collector scribit) certis capitulis confirmavit.

Addam sequentium Priorum Catalogum obiter.

LXVII.

Dom. Franciscus de Quintana Commissarius Generalis, Prior in Seitz, & Visitator Provinciæ. Huc venit (ait Collector) anno 1593. in Martio. obiit anno 1602. non Seitzii, sed in Hispania habens plenum &c.

LXVIII.

Dom. Vianus Gravellius Prior in Seitz, & Visitator Provinciæ Prior 27. Julii, quæ tunc erat feria quinta, anno 1595. installatus, præfuit usque ad annum 1623. quo obiit placidissime die 12 Januarii post mediam noctem circa mediam tertiam.

LXIX.

Dom. Paulus Wayffot Franco, anno 1623. die 13. Februarii installatus Prior in Seitz, usque ad annum 1629. quo fit Prior in Fränitz, ubi etiam obiit anno 1652. die 1. Septembris.

LXX.

Dom. Theodorus Fichtner die 19. Septembris anno 1629. installatus Prior, præfuit usque ad annum 1632. quo ad instantiam absolvitur. Postea Prior in Ollmutz, ubi iterum resignavit; & obiit 1643. die 8 Junii. Anno 1630. spoliatur Cartusia in Seitz, cujus direptionem ipse Theodorus descripsit.

LXXI.

Dom. Joannes Otto, installatus die 7. Julii anni 1632. usque ad annum 1639. quo anno obiit Prior die 19. Septembris.

Hic finit Collector secundus cum hac clausula. Monitum te volo, Lector meus, me solum hic voluisse nomina Priorum hujus Monasterii tibi dare, & non historiam: ipsa enim obscura est, quam tamen DEO dante sperare possis.

LXXII.

Dom. Joannes Serpentinus Prior ab anno 1639. die 10. Octob.
usque ad annum 1663. quo obiit die 3. Januarii. alias diu
Visitator Provinciæ.

LXXIII.

Dom. Hugo Schornos Prior ab anno 1663. a die 22. Aprilis
usque ad annum 1679. quo obiit die 9 April.

LXXIV.

Dom. Georgius Hafnerus Prior ab anno 1679. usque ad ann.
1684. quo obiit die 26 Septembris.

LXXV.

Dom. Joannes Baptista Schilles Prior ab 1684. die 27. Octobris
usque ad 1698. quo ob malam œconomiam absolvitur die
7. Octobris. Moritur Agsbaci anno 1710.

LXXVI.

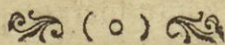
Dom. Gaspar Uwiz Prior ab anno 1698. die 10. Octobris,
per Superiorem Allemanniam Visitator Generalis. Obiit 3.
Januarii 1730.

LXXVII.

Dom. Melchior, electus 20. Maii 1730. Mortuus 1749. die
31. Januarii.

LXXVIII.

Reverendissimus Dominus Casparus Leskovar electus 24. April.
anno 1749. Investitus Prælatus die 26. ejusdem Mensis:
Gubernat feliciter.

**DIPLOMATARIUM
CARTUSIÆ GYRIENSIS.**

DIPLOMATARIUM

FRAGMENTA DIPLOMATUM CARTUSIÆ GYRIENSIS

I.

*Alexander III. Papa, ad Cartusianos scribens, Gyriensē Cœnobium,
ab Henrico Gurcensi Episcopo fundatum, confirmat sine anno.*

Alexander Episcopus Servus Servorum DEI,
dilectis Filiis Priori, & Fratribus Cartusien-
sibus salutem & Apostolicam Benedictionem.
His quæ ad cultum Religionis pertinere viden-
tur, studio totius sollicitudinis nos decet in-
tendere, & quæ ad decorem Domini spectare noscuntur, dili-
genter & solícite confovere. Ex scripto siquidem venerabilis
fratris nostri Henrici Gurcensis Episcopi nobis innotuit, quod
ipse divinæ inspirationis gratia tactus, cum consilio & assensu
Præpositi & Canonorum ecclesiæ suæ, & ministerialium ejus-
dem

dem ecclesiæ, in prædio quodam Gyrio nomine, in Marchia fito, quod ad jus prædictæ ecclesiæ pertinet, de congregatione vestra ad honorem DEI collegium statuit, & fratribus illic comorantibus tantum in redditibus, & possessionibus assignavit, quantum ad necessaria vitæ eorum honeste sufficere possit. Attendentes itaque religionem vestram DEO gratam & acceptam existere, ad preces prædicti Episcopi præscriptum locum cum terminis, & possessionibus cultis & incultis eidem loco ab Episcopo, sicut diximus, assignatis, sub beati Petri, & nostra protectione fuscipimus; & quod inde præfatus Episcopus fecit, firmum & stabile perpetuo manere sancimus: statuentes, ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ protectionis & confirmationis infringere, vel ei aliquatenus contraire &c. si quis autem &c. Datum Anagninæ IV. nonas Junii.

Membrana plumbo signata est, quod Nomen Alexandri PP. III. refert, Sigism. Pusch, Chronol. Sacræ ducatus Styriæ Parte I. pag. 374. Quia fundator Gyriensis Cartusie Henricus Episc. Gurcensis obiit 1176. Bulla hæc antea data videtur.

II.

Leopoldus Gloriosus Dux Austriæ & Styriæ, alter Gyriensis Cartusie Fundator. 1209.

Liupoldus D. G. Dux Austriæ, & Styriæ &c. in perpetuum
Quia nonnunquam temporum labente curriculo &c. Hinc est, quod nos notitiæ tam præsentium quam futurorum transmittere curavimus, qualiter nos pro remedio animæ nostræ, & parentum

rentum nostrorum, tam vivorum, quam mortuorum Domum quandam Cartusienſis ordinis Gyrio nomine reſtituimus, quæ cum quondam a venerabili Heinricho Gurcenſis Eccleſiæ Epifcopo feliciter fuiſſet exſtructa, ab ordine prædicto per Succeſſores memorati Epifcopi in alium fuit translata ordinem, & ſic pene annihilata eſt & deſtructa, quam nos inducti pietatis officio, ad honorem Domini noſtri JESU Chriſti, & Sanctæ ejus Genitricis Mariæ, & S. Joannis Baptiſtæ ad ordinem Cartuſienſium revocavimus noſtræ ſibi manum conſolationis porrigentes. Igitur juxta noſtræ diſcrecionis beneplacitum, poſſeſſionibus, quas ab initio ſuæ exſtructionis habuit, & quas nos de novo adaugemus, certiffimos aſſignamus terminos hoc modo. (*Sequitur totius territorii deſignatio.*) Extra hos terminos conferimus ei villam Vinearum nomine Planinih, præterea annuatim conſtituimus ei in foro Marchburch quinque marcas Friſacenſium pro piſcibus. Conceſſimus etiam ſi quis miniſterialium noſtrorum prædia, vel quævis alia ei conferre voluerit, libere faciat &c. Advocatiam etiam ejusdem loci nobis reſervamus, & hanc totalem noſtræ pietatis actionem ſigilli noſtri roboramus impreſſione. Teſtes autem, qui in hac noſtra præſentes fuerunt donatione, ſubſcribere ſtuduimus. Weregandus de Hohenech, Gebhardus de Seuneck Leutoldus de Peca, Ditmarus de Lichtenſtein, Otto de Chremis, Ulricus de Stubenberch, Cholo de Truchſen, & frater ejus Gottfridus & Otto, Fridericus de Petowe, Reinbertus de Murek, Albertus de Roas, Cholo de Raſe, Bertholdus Dapi-

fer de Emberberch, Albero Pincerna de Grimenstein, Rudigerus Marschalcus de Plankenwart, Ekhardus de Leibenz, Otchar de Wolkenstein, Otto de Wafen, Gerhardus de Crumbach, & frater suus Hainricus de Wilthausen, Otto de Suboz de Austria. Ulricus Struno &c. Henricus Camerarius de Triwafwinchel &c. Acta sunt hæc in foro nostro Marchburch, Anno Dom. Incar. milles. ducentesimo VIII. (nono) Indictione duodecima, quarto Idus Septembris.

Epoche legitima, adverte autem originale diploma non extare, sed hoc in Alberti primi Ducis privilegio insertum contineri.

Hujus Chartæ vitiosum fragmentum citatur a Ludewigio T. IV. reliqui. Manuscr. Lib. III. pag. 185.) Attamen idem Ludewig integram repræsentat Chartam sequentem datam anno 1212, confirmatam a Friderico (Pulcro) Duce Austriæ, pag. 185. &c. unde suppleri possunt, quæ desunt in hoc apographo sequentis Chartæ.

III.

Leopoldus Gloriosus Dux Ecclesiam Gyriensem a se ædificatam novis censibus auget &c. 1212.

Lupoldus D. G. Dux Austriæ & Styriæ in perpetuum. Ad notitiam omnium cupimus pervenire, quod cænobio nostro in Gyrio in die Dedicationis Ecclesiæ, quam ibi ad honorem DEI, & Beatæ Mariæ, Beati Johannis Baptistæ, & Beati Martyris Mauricii Ducis & principis Martyrum Thebeorum propriis sumptibus ædificavimus, plures fecimus gratias speciales, & quarum antefactas nobis placuit confirmare, imprimis possessiones quas ab Episcopo & Capitulo Gurcensi Ecclesiæ emimus centum marcis argenti, pondere Frisacen: cum terminis, quos

quos ei in privilegio Fundationis assignavimus, concludantur, alios terminos discretioni nostræ visum est distinguendo limitare, & ad preces Ven: Heckeberti Babenb. Epi, qui Ecclesiam dedicavit, & Friderici Dilecti Filii nostri, & multorum nobilium ministerialium nostrorum, qui de Austria & Styria ad dedicationem nobiscum convenerant, ultra rivum Grassenich ampliare in dedicationis dotem hoc modo (*Sequitur nova eademque ampla dilatio limitum, & additio novorum censuum. Hæc extant apud Ludewig Tom. IV. Reliqui: Manusc. Pag. 186.*) Testes autem, qui præsentés fuerunt, & ad hoc suis precibus nos induxerunt, subscribere studuimus. Ekebertus Babenb. Epus, Fridericus Filius noster, Ulricus de Pecchah, Albertus de Roas, Luitoldus a Wildonia, Fridericus de Pettovia, Otto de Kunigesberg, Otto de Traberg, Otto de Gratz, Liupoldus de Gonewiz, Hadmarus de Cuning, Marchardus de Hyntberg, Rugerus Marschalcus de Planchenwart. Acta sunt hæc anno Domini milles. ducent. duodec. septimo Id. Nov. Indict: XV. Datum in domo nostra Niumburg per manus Notarii nostri Heinrici Pettoviensis, (*Epoche legitima. Originale non extat, sed insertum est diplomati Friderici Pulcbri.*)

IV.

Leopoldus Gloriosus Dux pontem savo imponit 1224.

Liupoldus D. G. Dux Austriæ & Styriæ &c. in perpetuum. (*Confert singulares immunitates lapideo ponti, quem supra Savum prope Ecclesiam S. Aegidii construxit*) Testes: Gebehardus nobilis

de Seunek, & Cunradus Filius suus. Liupoldus nobilis de Hohenek, & Frater suus, Hartnidus de Ort, Albertus de Rohas, Reimbertus de Murek, Otto de Traberch, Albero Pincerna de Grimenstein, Berchtoldus Dapifer de Emberberch, Rudgerus Marschalcus de Planchenwart, Rudgerus de Pulcka, Liupoldus de Gonewitz, Ortolfus de Vreudenberch, Heinricus scriba Marchiæ, & alii. Acta sunt hæc in Marchburch VI. Idus Feb. Anno Domini M. CC. XXIII. per manus Liupoldi Notarii. *Sigillum penitus fractum est.*

V.

Leopoldus Gloriosus Dux, Gyriensis Cartusiæ Foundationem confirmat.
1227.

Liupoldus D. G. Dux Austriæ & Styriæ &c. (Diploma, quod ex duobus præcedentibus conflatum est) Testes: Hekebertus Babenberg. Episcopus, Luitprandus Archipresbyter de Volkenmarckte, Liupoldus Notarius noster, Wulfingus scriba noster, Laici: Ulricus de Pecka, Albertus de Roas, Liupoldus de Wildonia, & Frater ejus Ulricus, Fridericus de Petove, Otto de Chunigsperch, Otto de Traperch, Otto de Gratz, Gerhardus de Chrumbach, Liupoldus de Gonewiz, Bertholdus de Truna, Pechlinus de Tiver, Officiales. Acta sunt hæc anno ab Inc. Dom. MCC. XXVII. Indiët. XV. VII. Idus Nov. (*aliud apographum Idib.*) in Foro nostro Marchburch. (*Epoche legitima Sigillum tamen huic membranæ nunquam affixum fuisse videtur. Extat Græcii in Conviët.*)

VI.

VI.

(Bernardus Dux Carinthiæ munificus in Gyriensēs 1243.

Berenhardus D. G. Dux Carinthiæ &c. (Confert Gyrienſibus Cartuſianis aream in Urbe Labacenſi ad extruendam Domum atque immunitatem ab omnibus teloneis &c.) Actum Anno milles. ducent. quadrag. tertio. Idibus Aprilis, Indictione I. *Epoche legitima, Sigillum equitem Bernardum repræſentat.*

VII.

Bruno Olomucenſis Ep. Capitaneus Styriæ de maſſis Ferri 1262.

Bruno Ollomucenſis Ep. Capitaneus Styriæ &c. (Mandat Leobienſibus, ut quatuor majores aut decem minores ferri Maſſas ad Gyrienſe Monafterium a Leupoldo quondam Styriæ Duce annuatim designatas, ſine ullo Teloneo avehi permittant) Datum in Marburga, Anno Milles. Ducent. Sexag. Secundo, Menſe Auguſto.

VIII.

Ulricus & Agnes Comites de Heunburg. 1278.

Ulricus Comes, & Agnes Comitiffa de Heynenburg &c. in Provincia noſtra Tiver ſituatas villas Chüetal & Chalop, monaſterio in Gyrio donavimus ſubnotatis teſtibus, Dom. Wlving de Hannau, Dom. Pillung de Cheinach, Dom. Henrico de Griven, Actum & datum apud Voitsperch Anno Dom. MCCLXXVIII. quarto nonas Julii.

IX.

Ulricus & Agnes de Heynburg. 1282.

Confirmatio ejusdem donationis, auctæ Jure montano quoad vineas, facta per eundem Ulricum & Agnetem. Testes: Ulricus de Scherphenberch, Otto de Walde, Fridericus de Leibnitz, Datum & actum in Gyrio An. Dom. MCCLXXXII. in die B. Matthiæ Apost.

X.

Albertus I Dux, confirmat foundationem Gyriensem. 1283.

Albertus D. G. Dux Aust. & Styriæ Dom. Carniolæ, Marchiæ & Portus Naonis, universis Christi fidelibus (confirmat diploma Leopoldi Gloriosi Ducis, quod superius n. II. adductum verbotenus insertum continet) Datum apud Prukkam (haud dubie Muræponti) Anno Dom. milles. ducentes. octoges. tertio, quinto Kal. Augusti.

(Est inserta tota Bulla Urbani IV. qua donationem Leopoldi Ducis firmavit; extat Græcii in concilio.)

XI.

Rudolphus Dux duas Villas Gyriensibus assignat. 1305.

Rudolphus D. G. Dux &c. (assignat Gyriensibus in usum fructum duas villas in Chutal, & Chalop, quousque assignatas sibi per Leopoldum Gloriosum Fundatorem quinque Marcas denariorum de officio Tyver annuatim solvendas percipiant) Datum & actum in Brucca (Muræponti) in Inventione S. Crucis, Anno Dom. milles. trecent. quinto. (Sigillum exhibet Rudolphum

phum equitem, in cuius clypeo insigne Austriacum, in vexillo Panthera Styriæ.)

XII.

Otto de Monparis 1311.

Otto Dominus de Monparis &c. Suscepit protectionem Monasterii Gyriensis. Datum in Geyrio An. milles. trecent. undecimo in die S. Dyonisii Mart. in præsentia D. Gotfridi Prioris Vallis S. Joannis in Seitz.

XIII.

Fridericus Pulcher, Dux, confirmat foundationem Gyr. Græcii 1312.
(*Integram hanc Chartam, cum inserta integra fundatione. Vide apud Ludewig reliqu. Manusc. T. IV. p. 185.*)

Bartholomæo Priori Fridericus D. G. Dux &c. (confirmat Diploma Leopoldi Gloriosi Ducis superius n. III. adductum, quod verbotenus insertum continetur) Datum apud Gretz An. Dom. milles. trecent. duodecimo, aliud apographum habet *IV. Idus Febr. Sigillum ex rubra & flava Zona pendulum exhibet Fridericum equitem, clypeus Austriæ, vexillum Styriæ.*

(*Extat Græcii in conviclu*)

XIV.

Fridericus Pulcher Dux, Episcopo Gurcensi commendat Gyrienses.
Viennæ 1314.

Venerabili in Christo Patri, ac Secretario suo Dom. H. Gurc. Eccles. Episcopo, Fridericus D. G. Dux Austr. & Styriæ salutem & omne bonum. (Committit eidem tutelam Cartusiæ Gyrien-

Gyrienfis) Datum Viennæ Anno Domini MCCCXIV. in die
S. Margaretæ.

XV.

Duynius & Fridericus Comes Modrus. 1315.

✓ **D**uynius & Fridericus Filius, Comites Veglæ, & Vinadoli, Modrussæ & Civitatis Segniæ. Donant monasterio Gyr. unam faumam olei quolibet anno in Festo Epiphaniæ persolvendam, ac immunitatem ab omnibus teloneis &c. Dat. Et Act. Segniæ, in Festo Purif. B. V. M. An. Nat. MCCCXV. Indict XIII.

XVI.

Henricus Rex Bohem: & Dux Carinthiæ confirmat Censum Ulrici Ducis. 1324.

✕ **H**enricus D. G. Bohemiæ, & Poloniæ Rex, Carinthiæ Dux, Tyrol, & Gorit. Comes &c. (Confirmat piam munificentiam Ulrici Ducis, duas Marcas Denar. Aquilum ex Landestrost annuatim solvendas assignatis) Datum in Laibaco Anno Dom. mill. trecent. Vicesimo quarto, die vicesimo sexto, Indict. VII.

Epoche legitima. Sigillum repræsentat Caput Coronatum.)

XVII.

Fridericus Pulcher Aug. prohibet fugam mancipiorum Gyr. Græcii 1320.

Fridericus. D. G. Rom. Rex semper Aug. (Mandat civibus in Tiffer, ut fugitiva Gyrienfis Cartusiæ mancipia non recipiant.) Datum in Gretza, Idibus Januarii Anno Domini Milles. Trecent. Vicesimo, Regni nostri Anno sexto. (Insigne ex rubra
& flava

& flava Zona pendulum Fridericum in folio sedentem exhibet aliud 1329. Vide n. 28.)

XVIII.

Otto Dux Austriae confirmat Diploma Henrici R. Graecii. 1336.

Otto D.G. Dux Aust. Styriae & Carinth. Dom. Carniolae, Marchiae & portus naonis, Comes in Habspurch, & in Chyburch Landgrafius Allatiae. (Confirmat diploma Henrici Regis Boh. &c. quod. n. 15. adductum idque verbotenus insertum continet) Datum Gretze sexto Idus Junii an. Domini M. CCC. XXXVI. Sigillum deperditum.

XVIII.

Albertus & Otto confirmant Diploma Friderici. Viennae. 1337.

Albertus & Otto D. G. Duces Austriae Styriae. & Carinthiae Diplomate Germanico confirmant literas Friderici Pulchri p. m. Romani Regis ac Fratris sui, quae n. 16. adductae sunt) Datum Viennae Sabb. ante Dominicam reminiscere MCCC XXXVII. Sigilla duo, ex quibus primum Alberti repraesentat, Pantheram Styriae, cujus pectori superpositus est clypeus Austriacus cum inscriptione marginali: S. Alberti Ducis Austr. & Styriae. Alterum tria Scuta continet, ex quibus supremum Austriae, inferius a dextris Styriae, a Sinistris Carinthiae, singula erecta collocantur, cum Epigraphe: † Otto Dux Austriae Styriae & Karinthiae.

Extat Graecii in Convictu.

XX.

Albertus II. Dux duos mansus donat Gyriens. Labaci. 1338.

Albertus Dux Aust. Styr. & Carinthiæ (conferat Gyriensibus pia munificentia duos mansus, diplomate Germanico) Datum labaci die S. Bartholomæi, an. Dom. milles. trecent. tricesimo octavo. (Sigillum tria Scuta, sed penitus attrita repræsentat.)

XXI.

Albertus II. mandat Capitan. Carniolæ, ut defendat Gyr. 1339.

Albertus D. G. Dux Austr. &c. (mandat Friderico libero de Sounek, Capitano Carniolæ, & Successoribus ejusdem ut defendant Gyriensem Cartusiam, diplomate Germanico) datum Græcii fer. V. post S. Nicolai, an. Dom. milles. trecent. tricesimo nono. Sigillum penitus fractum, dissipatumque est.

XXII.

Albertus II. mandat Capit. Styriæ, ut defendat Gyr.

Albertus D. G. Dux Aust. &c. (mandat Ulrico de Walsee, Capitanio Styriæ, ut Gyrium se conferat, & inspectis eorum privilegiis ac juribus, pariterque auditis Montparisensibus litem dirimat, eosque ad compensanda damna monasterio illata compellat, diplomate Germ.) Datum Viennæ die S. Lucæ.
Annus deest

XXIII.

Albertus II. mandat Frid. Com. Ciliensi, ut defendat Gyr.

Albertus (mandat Friderico Comiti Ciliensi, ut Gyrienses in suis Juribus & privilegiis, præsertim quoad ænopolium in Tyver

Tyver non impediat, sed tueatur, diplom. Germ.) Datum Viennæ fer. V. post Ægidii. (Annus deest. Sigillum appressum tria Scuta erecta continet, superius a dextris Austriæ, a sinistris Styriæ, inferius Carinthiæ cum lemmate marginali † Albertus Dux Austriæ, Styriæ, & Karinthiæ.)

XXIV.

Albertus II. Mandat Friderico Com. Cil. ut defendat Gyr.

Albertus (Mandat Friderico Comiti Ciliensi, ut bona subditorum Gyriensium, qui in Judicio Tiiser Capitis condemnantur, monasterio relinquuntur, Diplom. Germ.) Datum Viennæ Dominica ante SS. Simonis & Judæ. (Annus deest. Sigillum appressum ut supra.)

XXV.

Albertus II. Imunitatem a Telon. Confirmat Viennæ. 1342.

Albertus D. G. Dux Aust. Styr. & Carinth. Dom. Carn. Marchiæ & portus Naonis. (Confirmat Gyriensis Monasterii ab Omni telonio per Carnioliam, & Vindorum Marchiam immunitatem, olim ab avunculis suis Mainhardo, & Henrico Carinthiæ Ducibus indultam.) Datum Viennæ nonis Septemb. Anno Domini M. CCC. XLII. (Sigillum majus appensum, sed confractum.)

XXVI.

Albertus II. Plenam bonorum immunitatem confert. 1356.

Albertus (Diplomate Germ. Gyriensibus hanc prærogativam dat, ut omnia bona, etiam imposterum pia liberalitate ob-

tinenda, & si alioquin jure fiduciario obligata, in plenum eorum dominium cedant.) Datum ad S. Viti in Carinthia Anno Dom. Milles. Trecent quinquag. Sexto, Sabb. post S. Michaelis.

XXVII.

(*Bartholomæi Com. Modrusæ 1359.*)

Bartholom. Com. Veglæ confirmat donationem ab Orospo Duyno, & Parente Friderico, Gyriensi Cœnobio factum, approbantibus id ipsum Filiis Stephano & Joanne. An. M.CCC. LVIII. Indict. XII. die XXI. Febr.)

XXVIII.

(*Rudolphus IV. Confirmat Diploma, quod Gyriensibus Frid. Pulcher dederat. 1360.*)

Rudolphus quartus D. G. Palatinus Archidux Aust. Styr. & Charinthiæ, Princeps Svwie, & Alfatia, & Dom. Carniolæ, Marchiæ & portus Naonis, nec non Sac. Rom. Imp. Supremus Magister Venatorum, Universis Christi Fidelibus in perpetuum. (Confirmat Diploma ad preces Andreæ Prioris, quod olim Leopoldus Dux Styriæ dederat, & Fridericus Rom. Rex patruus iterato confirmaverat, Græcii XVI. Kal. Novemb. Anno Domini milles. trecent. vicesimo nono, Regni vero an. quinto decimo, quod utrumque verbotenus insertum continet) Hujus rei testes sunt. Illustres Princeps Meinhardus Marchio Brandenburgensis superioris Baviariæ Dux, nec non Comes Tyrol, sobrinus noster Carissimus, & Reverendi in Christo Patres, & Domini amici nostri Carissimi. Dom. Lud. Sanctæ Sedis Aquilegicus

legicus Patriarcha, Dom. Ortolffus Archiep. Salzburg Apostol. sedis Legatus, Paulus Episcopus Frising. Gotfridus Episc. Pataviensis, Joannes Confirmatus Gurcensis nostræ Curiae Cancellarius, Ulricus Episc. Seccoviensis, Ludwicus Episc. Chymensis & Petrus Episc. Laventinus. Item nobiles Viri, avunculi nostri dilecti, Albertus Palatinus Comes Carinthiæ, Mainhardus & Hainricus Comites de Goricia, nec non Comes Otto de Ortenburg. Item Fideles nostri dilecti: Ulricus & Hermantus Fratres, Comites de Cylia, Comes Joannes de Phannberg Capitaneus noster Carinthiæ, Eberhardus de Wallse de Lyntza Capit. Noster Supra Anasum, Eberhardus de Wallse Capit. Noster Styriæ, Leutoldus de Stadekk Capit. Noster Carniolæ, Stephanus de Meissow Marschalcus, Albero de Puchaim dapifer, Haidenricus de Meissow Pincerna, Petrus de Ebersdorff Camerarius, Fridericus de Chreusbach Magister Venatorum Austriæ. Item Fridericus de Wasse de Gretz Pincerna, Rudolfus de Liechtenstein Camerarius, Fridericus de Pettovia Marschalcus, Fridericus de Stubenberg Dapifer Styriæ, Fridericus de Aufenstein Marschalcus, Hertnidus Chreyg dapifer, Hermannus de Osterwiz Pincerna Carinthiæ. Item Joannes Turso de Rauchenekk, Ulricus & Otto de Stubenberg, Gotschalcus de Neytperg, Hermannus de Chranichperg, Hertnidus de Pettovia, Hainricus Wilthaufer. Item Hermannus de Landenberg noster Provincialis Marsch. Austriæ, Hainricus de Hackenperg, noster Magister Curiae, Joannes de Pruun noster Magister Ca-

meræ, Pilgrinus Strewno nostræ Curiaë Marsch. Hainricus de Prunn Pincerna, Albero Ottensteiner Mgr Coquinaë, Wilhal-
mus Pincerno de Libenberg, Dispensator panis nostræ Curiaë,
& plures alii fide digni. Datum Cyliaë Feria tertia proxima an-
te Dominicam, qua cantatur: Domine ne longe. Anno Domini
Mill. Trecentesimo sexagesimo ætatis nostræ anno vicesimo pri-
mo, regiminis vero nostri secundo † Nos vero Rudolphus Dux
prædictus præsentis literas subscriptione manus propriaë roboramus.
† Et nos Joh. DEI gratia Episc. Gurc. Præfati Dom.
nostri Ducis Austriaë primus Cancellarius recognovimus præno-
tata. Sigillum Ceræ rubræ, ex Zona rubra flava, viridique
pendulum, & utraque facie signatum ea magnitudine, figu-
ra, & epigraphe, prout in dissert. Polem. Schönleb. exhibetur.)

XXVIII.

1368. *Pusch*: ex Archivo Græc. Ladula † N. 15.

Hermannus Comes decimas largitur. 1371.

Hermannus Comes Ciliaë pro se, filiisque suis Joanne & Her-
manno, pariterque defuncti fratris sui Udalrici filio comi-
te. Guilielmo, nec non pro anima parentis sui Comitæ Fride-
rici matris Diemudis, ac fratris prædicti Udalrici certas deci-
mas Gyrienfi monasterio donat. Cilejæ die Ascensionis 1371.

XXX.

Hermannus Comes iterum beneficus. 1373.

Idem pro se ac nepote suo Guilielmo, & suis hæredibus in Ca-
pella, quam fundaverat in Cœmeterio Gyr. perpetuam mis-
sam,

lam, lumenque perpetuum assignatis certis decimis fundat. Cilia feria secunda ante Georgii. 1373. *Nulla isthic filiorum mentio.*

XXXI.

(*Albertus III. Gyrio confert immunitatem. a tributis Labaci. 1374.*

Albertus D. G. Dux (confert Gyriensibus, quamdiu Princeps ipsemet vixerit, plenam immunitatem ab omnibus tributis si qua ceteris per Styriam monasteriis imponerentur, atque id ipsum Ulrico de Liechtenstein Capitaneo Styriæ, & Paulo Raming, scribæ provinciali indicat) Labaci fer. II. post palmas Anno 1374.

Extat Græci in Convictu.

XXXII.

Albertus III. confert plenum Dominium Gyriensibus in bona. Viennæ 1387.

Albertus D. G. Dux &c. (Diplom. Germ. Gyriensibus confert plenum Dominium in bona quædam partim emptione, partim pia liberalitate obtenta) Datum Viennæ die festa SS. Ap. Philippi & Jacobi, Anno Dom. milles. trecent. octuag. septimo.

XXXIII.

Guilielmus Dux confert Gyriens. immunitatem a tributis. Viennæ 1398.

Wilhelmus D. G. Dux (diplom. Germ. Gyriensibus confert immunitatem ab omnibus tributis, si qua aliis per Styriam monasteriis imponerentur, atque id ipsum Joanni de Stadek Capit-

Capitaneo Styriæ, & Ulrico de Reichenegg Scribæ Provinciali Styriæ insinuatum, ac demandatum literis præsentibus vult ac jubet) Datum Viennæ die S. Georgii. Anno Dom. milles. trecent. nonag. octavo.

XXXIV.

Guilielmus dominium plenum confert Gyriensibus quoad bona. Viennæ 1398.

Wilhelmus D. G. Dux (diplom. Germ. plenum dominium in bona quædam feudalia Gyriensibus confert) Datum Viennæ fer. II post S. Jacobi Ap. An. Dom. milles. trecent. nonages. octavo.

XXXV.

Idem donat decimas Gyr. Viennæ 1400.

Wilhelmus D. G. Dux (Diplom. Germ. Largitur quasdam decimas Cartusiæ Gyr.) Datum Viennæ Fer. III. Ante S. Barbaræ Anno Domini Milles. quadringentesimo.

XXXVI.

Hermannus Com. Cil. confirmat immunitatem Gyriensibus. 1407.

Hermannus Comes Ciliæ & Segoriæ (confirmat Ioanni Priori ac conventui Gyriensi immunitatem subditorum colonorum ab omni Judicio extraneo, ejusque observantiam mandat suo Judici in Tiver) Datum Cilli FERIA ante Solistit. æst. Anno 1407.

XXXII.

XXXVII.

Fridericus Comes Cil. hanc immunitatem confirmat. 1431.

Fridericus Comes Ciliæ & Segoriæ immunitatem a Parente suo Hermanno Comite, Slavoniæque Bano datam, Leonardo Priori, & Conv. Gyr. Confirmat. Datum in Montpreis Anno 1431.

XXXVIII.

Idem quædam bona confirmat. 1436.

Fridericus Comes Ciliæ & Segoriæ, eidem Leonardo Priori Gyriensi quorundam bonorum emtionem confirmat Cilejæ 1436.

XXXVIII.

Idem emptos agros confirmat. 1438.

Fridericus Comes Ciliæ, Ortenburgi (unde hic Comitatus hoc aut præcedenti anno accessit) & Segoriæ, Leonardo Priori Gyriensi rursus emptos agros confirmat. Cilejæ die S. Viti 1438.

XL.

Idem fundat quatuor Cellas. 1444.

Fridericus Comes (ut Supra) sub eodem priore Leonardo fundat quatuor Cellas pro totidem Presbyteris Ord. Cart. in eodem monasterio Gyriensi, assignatis agris, decimis &c. subscribente, suumque pariter appendente Sigillum Udalrico Filio. Cilejæ Fer. II. post Ass. Deiparæ Anno 1444.

XLI.

Idem Confirmat vineam emptam. 1447.

x. **F**ridericus Comes Ciliæ confirmat Joanni Priori Gyriensi vineam emptam in Slapp prope Rabschach. Datum die S. Erhardi 1447.

XLII.

Idem confirmat jus piscandi. 1449.

Fridericus Comes Ciliæ, Ortenburgi & Segoriæ, ac Banus Slavoniæ, Nicolao Priori Gyriensi (Adversus Præfectum Castri Montpreis confirmat jus piscandi in omnibus rivis intra territorium Gyriense fluentibus) Datum in Saaneck Anno 1449.

XLIII.

Idem dat molendinum 1449.

Fridericus Comes Ciliæ &c. Nicolao Priori (dat molendinum in Dragemel, quod prius novo monasterio ordinis Prædicatorum in valle Saanæ dederat, sed nunc alveo dissipato otiosum hærebat) Datum in Saaneck 1449.

XLIV.

Idem confirmat emptam Domum. 1450.

Fridericus Comes Ciliæ &c. Confirmat emptam Domum in Tiver a Nicolao Priore Gyriensi. Datum Gyrii. 1450.

XLV.

XLV.

Idem confirmat quasdam immunitates. 1451.

Fridericus Comes Ciliæ &c. Confirmat quasdam immunitates Nicolao Priori Gyrienfi. Datum N. Feria V. post Valentini. 1451.

XLVI.

Idem confert subditum. 1452.

Fridericus Comes. Ciliæ. &c. Martino Priori Gyrienfi confert subditum in Gurckveld. Datum in Saaneck die S. Nicolai 1452.

XLVII.

Idem confert Decimas. 1453.

Fridericus Comes Ciliæ &c. Martino Priori Gyrienfi confert decimas cujusdam vineæ. Datum die S. Francisci 1453.

XLVIII.

Udalricus Comes Ciliæ confirmat omnes Foundationes 1455.

Udalricus Comes Ciliæ Ortenburgi & Segoriæ, Banus Dalmatiæ, Croatia, & Sclavoniæ, Othmaro Priori Gyrienfi, confirmat omnes Foundationes, donationes immunitates, census &c. quæ sive avus Hermanus, sive Parens Fridericus P. M. Monasterio Gyrienfi contulerunt. Datum Celejæ 1455. Fer IV. post S. Francisci.

Adverte Sigillum Friderici tribus insignibus constare, ex quibus primum Ciliense, supremum locum occupat, clypeus scilicet in quatuor areas divisus, cum galea Coronata, surgentibus desuper plumis, quibus

bus altior pluma caudæ galli alicujus eminet. Alterum a dextris Comitatus Sagoriæ, clypeum habet, in quo tria Capita Leonina Coronata (prout in clypeo regni Dalmatiæ) desuper Galea Coronata, ex qua ala expansa, bifariam oblique divisa, & inferior Cordibus multis repleta est. Tertium Ortenburgicum, trifariam divisum, ita ut media area sit instar pyramidis, in his tres alæ adjecto Collo & Capite aquilino, absque reliquo Corpore. In Galea Coronata ala, cui pariter digma clypei insertum est. Epigraphe circularis: Sigillum Friderici DEI gratia Cilii, Ortenburgæ, Segoriæque &c. Comitis Anno MCCCCXL.

XLIX.

Romæ 1212. Idibus Aprilis Innocentii III. P. M.

Innocentius Episcopus ----- (*amplissima Bulla confirmat omnes Cartusiæ Gyriensis immunitates, & privilegia eidem varia confert.*)

Ego Innocencius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus SS.

Sequuntur Cardinalium nomina, e quibus quatuor Episcopi medio, septem presbyteri a dextris, quatuor Diaconi a sinistris. Datum Laterani, per Manum Joannis S. Mariæ in Cosmedin Cardinalis, S. Rom. Eccl. Cancellarii. Idibus Aprilis Indiēt. XV. Incarn. Dom. Anno MCCXII. Pontificatus vero Domini Innocentii PP. III. Anno quintodecimo.

(*Sigillum plumbeum.*)

L.

Romæ 1214. XV. Kal. Aprilis Innocentii III. P. M. Gyriensis Cartusie Confirmatio.

Innocentius Episcopus Servus Servorum DEI dilectis Filiis Priori, & Convetui monasterii de valle S. Maritii Cartusiani Ord. Salutem & Apostolicam Benedictionem. Cum a nobis petitur &c. Eapropter dilecti in Domino Filii vestris iustis postulacionibus grato concurrentes assensu possessiones, redditus, & alia bona monasterio vestro a nobili viro L. (Leopoldo) duce Austriæ pia liberalitate collata &c. -- eidem monasterio Autoritate Apostolica confirmamus ----- Datum Romæ apud S. Petrum. XV. Kal. Aprilis, Pontificatus nostri Anno septimo decimo.

LI.

1228. Perusii XV. Kal. Decembr. Gregorii IX.

Gregorius Episcopus --- (*Bulla amplissima fere tota, uti Alexandri III. confirmatoria Gyriensium.*) Ego Gregorius Cath. Ecclesiæ Episcopus SS. (*in medio*) Cardinalis Albanus Episcopus Ex parte dextra tres Presbyteri, ex sinistra quatuor Diaconi Cardinales subscribere. Datum Perusii per manum Martini S. R. E. Vice Cancellarii XV. Kal. Decembr. Indict. I. Inc. Dom. An. MCCXXVIII. Pontificatus vero Domini Gregori Papæ IX. Anno secundo.

Sigillum plumbeum. Gregorii PP. IX.

LII.

1257. Romæ III. Idus Martii Alexandri IV.

Alexander Episcopus ----- (*Confirmat Gyriensium privilegia*)
Datum Laterani III. Idus Martii, Pontificatus nostri Anno
tertio.

Sigillum plumbeum Inscriptum: Alexander PP. IV.

LIII.

1264. Urbe veteri II. Idus Maji. Urbani IV.

Urbanus Episcopus Servus Servorum DEI (*Confirmat Papa Diploma Leopoldi Ducis Austriæ & Stirie, datum Gyriensibus Anno 1209. & ad verbum illud refert.*) Datum apud urbem Veterem
II. Idus Maji Pontificatus nostri Anno tertio.

(*In Sigillo plumbeo. Urbanus PP. IV.*)

LIV.

1307. Pictavis VIII. Kal. Decembr. Clementis V.

Clemens Episcopus (*Mandat Abbati Sitticensi, ut iniquos reddituum, fundorum, aut literarum Girienfium detentores &c. censuris Ecclesiasticis ad restitutionem compellat.*) Datum Pictavis VIII.
Kal. Decembr. Pontificatus nostri Anno tertio.

(*Sigillum plumbeum. Clemens PP. V.*)

LV.

1308. Pictavis II. Kal. Februarii Clementis V.

Clemens Episcopus Servus Servorum DEI, dilectis Filiis Priori, & Conventui Domus de S. Mauritio ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, Cartus. Ordinis, Aquileg.
Diœces.

Diœcef. salutem &c. (*Confirmat omnia Privilegia*) Datum Pictavis II. Kal. Febr. Pontificatus nostri Anno tertio.

Sigillum Plumbeum Clemens. PP. V.

LVI.

1382. Romæ XVII. Kal. Maji. Urbani VI.

Urbanus Episcopus --- (*Indulget & Gyriensibus, ut ob nimiam a metropoli Aquileja distantiam a quovis Episcopo Catholico sacros ordines recipere possint.*) Datum Romæ apud S. Petrum, XVII. Kal. Maji. Pontificatus nostri Anno quarto.

In Sigillo plumbeo. Urbanus PP. VI.

LVII.

1423. Romæ VII. Kal. Julii Martini V.

Martinus Episcopus ---- (*Confert Friderico Comiti Cilix, Sagorixque jus patronatus in capellam S. Egidii prope pontem Savæ & villam Rabsbach, sitam.*) Datum Romæ apud S. Mariam Majorem VII. Kal. Julii Pontificatus nostri Anno sexto.

In Sigillo: Martinus. PP. V.

LVIII.

1431. Romæ. XII. Kal. Martii Eugenii IV.

Eugenius Episcopus ---- (*Confirmat donationem, qua Fridericus Cilix Sagorixque Comes Capellam S. Egidii prope Rabsbach sitam Cartusix Gyriensi contulit.*) Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarn. Dom. milles. quadring. tricesimo primo. XII. Kal. Martii. Pontificatus nostri Anno primo.

In Sigillo. Eugenius PP. IV.

LIX.

1434. Florentiæ XIII. Kal. Febr. Eugenii IV.

Eugenius Episcopus ----- (*Iterato Confirmat unionem & incorporationem Capellæ S. Egidii factam Cœnobio Gyriensi.* Datum Florentiæ Anno Incarn. Dom. milles. quadringent. tricesimo quarto, tertio decimo Kal. Februarii, Pontificatus nostri Anno quarto.

Sigillum ut in præcedente.

NOTITIA
AFFECTA PRIORUM,
ALIORUMQUE PRÆSIDUM
CARTUSIÆ GYRIENSIS.

Collecta ex chartis Gyrienfibus, & aliis
Documentis.

Annus Foundationis Cartusiæ de valle S. Mauricii in Gyrio seu Gyriowe, in Celejano agro sitæ, nos latet; quia literæ primæ foundationis periere.

Illud tamen satis constat ex Bulla Alexandri III. Papæ ab Henrico I. Gurcensi Episcopo Cartusiam illam primum erectam fuisse, qui morti succubuit anno 1176, posteaquam anno 1167 Gurcenses infulas consecutus esset. Itaque circa, aut post annum 1170 Gyriensem Cartusiam fundatam existimo.

Equidem non nisi sequente sæculo Gyriensis Cartusiæ Superiores aliqua serie occurrunt; quia ex Leopoldi gloriosi, Austriæ & Styriæ Ducis, novi Fundatoris literis Anno 1209 docemur: Gyriensis Cartusiæ cœnobium post Henrici Episcopi Gurcensis obitum, ab ejusdem successoribus in alium religiosum ordinem fuisse translatum, ac prope ad nihilum redactum.

1187 WILLEHALMUS.

Primus fortasse, aut alter, Gyriensis Prior, ante alienationem, legitur testis in *Charta Seizenfi VIII.* data a Ditrico Epi-

162 NOTITIA AFFECTA PRIORUM

scopo Gurcensi, Anno 1187. undecimo Kal. Febr. in Pillstein, ubi subscriptus est *Willabalmus Prior de Gyriowa*.

Serius inter testes legitur (*apud Valvasor Carniolæ lib. XI. pag. 141.*)

1260 GEORGIUS.

Georgius Prior de Girowe. In Charta foundationis Cartusie Vrönitz (seu *Vallis Jocosæ, Freudental*) factæ ab Ulrico Duce Carinthiæ, consentiente Agnete uxore. *Actum An. MCCLX. Kal. Novembris tertiæ Indictionis.*

1276 JACOBUS.

Jacobus, antea Prior in Seitz, factus Prior in Gyrio circa an. 1276. *Vide Priorum Seitzenfium Catalogum N. VI.* ubi idem docetur. Mortuus est in Gyrio die 19. Novembr. anno incerto.

1282 EMGO Procurator.

Emgo Procurator conventus Gyriensis legitur in diplomate Alberti Ducis 1283. V. Kal. Augusti.

1299 PETRUS.

Petrus Prior Gyriensis legitur in literis Guardiani domus in Laybach an. 1299. in festo D. MM. Viti & Modestæ.

De Prioribus Gyrii sequentium sæculorum, ita R. P. *Leopoldus Wydeman* eruditus Cartusianus Gemnicensis in epistola ad R. P. *Pusch S. J.* „Sæculo XIV occurrunt Priores octo : at „sæc. XV. circiter octodecim, & non pauciores sæc. XVI. Ho- „rum catalogum exactum dare nequeo, nisi in quibusdam ex „Annalibus ordinis nostri pridem collectis, & in Cartusia majori asservatis, obtinuero instructionem.

1310 vel 1311 GUIDO.

Guido Prior 1310 vel sequente, in Festo S. Petri ad vincula.

1312 BARTHOLOMÆUS.

In confirmatoria Friderici Pulchri Ducis Austr. qua Leopoldi gloriosi donationes anni 1212 constabilit. Datum Gretz IV. Kal. (*vel Idus*) Februarii.

1360 ANDREAS.

In diplomate Rudolf. IV. Ducis Austr. dato 1360 feria III. ante Dominicam, qua cantatur : *Domine ne longe*. Andreas Prior.

1390 ULRICUS.

Ulricus Prior in literis ab se datis in festo S. Lucæ.

1400 MICHAEL.

Michael Prior in literis datis 1400. feria VI. ante Dominicam lætare. Obiit in festo SS. Cosmæ & Damiani 1401. fuit etiam Visitator Provinciæ. Hæc P. *Wydeman in epistola*.

1401 STEPHANUS.

Nonnihil dubitatur de hoc, quia documentum non adnotatur.

1407 JOANNES.

In diplomate Hermann Com. Ciliæ feria III. ante Æquinoct. Joannes Prior in Gyrio.

1426 LEONARDUS.

Leonardus Prior in Gyrio.

1429.

Diploma Friderici Com. Ciliæ in nativ. B. V.

1431.

Ejusdem feria VI. ante Festum S. Joannis.

1434.

In Festo S. Matthiæ.

1437.

In Festo omnium Sanctorum.

1438.

In Charta Friderici Cil. feria IV, ante Dominicam *Oculi*.

1441.

In literis Biguley Auerisperger.

1445 JOANNES.

In literis emptionis feria III. post Dominicam *Latere*.

1447.

In literis emptionis. In Festo S. Agnetis.

1449 NICOLAUS.

In Charta Friderici Com. Ciliæ fer. VI. post Nat. B. V.
& in alia Sabbato ante exalt. S. Crucis. Item in alia feria ante
Pentecosten Nicolaus Prior.

1450.

In ejusdem Friderici Com. literis fer. VI. post festum
Joan. Bapt.

1451.

Item Feria VI. post festum S. Valentini, idem Nicolaus
occurrit.

1451 MARTINUS.

S. Martinus Prior Gyriensis.

1452.

In Charta Friderici Com. Ciliæ feria III. ante Festum S. Nicolai. *Item* in Festi S. Agathæ, in literis contractus cujusdam.

1453.

In literis fratrum de Werdenberg in Festo S. Dorotheæ. In aliis in parasceve.

1454 GREGORIUS.

In contractu quodam Gregorius Prior 1454. in festo S. Viti.

1458 OTHMARUS.

Diploma Friderici III. Imp. in Festo S. Apolloniæ Othmarus Prior. *Item* in contractu feria V. ante Pentecosten 1458.

1461 WERNHERUS.

In literis datis fer. VI. post 8 Urbani. Wernherus Prior in Gyrio.

1462.

In Contractu : in festo S. Erhardi. Wernherus Prior in Gyrio.

1464.

Item in aliis literis 1464.

1471 NICOLAUS.

In literis Andreæ Capitanei in Gurgfeld 1471. in festo S. Laurentii Nicolaus Prior. Eodem anno in aliis alibi feria VI. ante S. Michaëlis.

1476.

In literis datis Festo S. Laurentii Nicolaus Prior. Gyrii.

1479.

In literis pridie S. Jacobi 1479. Nicolaus Prior.

1495. HUGO.

In literis contractus Hugo Prior. Festo S. Bartholomæi 1495.

1496. ENOCH.

Enoch Prior. *Non notatum est documentum.*

1502. HAYMO.

In literis Domini a Stonberg Dominica ante Festum S. Johannis 1502. Haymo seu Hamgo Prior in Gyrio.

1524. GREGORIUS.

Gregorius Prior. occurrit 1524.

1534. AUGUSTINUS.

In literis possessionis, Sabbato ante Festum S. Margarethæ 1534. Augustinus Prior.

1536.

Obiit Augustinus 1536. die 16. Febr. Ita P. Wydeman in epistola ad P. Pusch, ubi ita scribit: „Res non tam admirabilis, quam lamentabilis accidit Gyriensi Cartusie, dum inter septem annos etiam septem habuit Priores, quorum sex priores per mortem sublati sunt hoc ordine: Augustinus † 1536. die 16 Febr.) Reliqua mox suo ordine adnotabimus.

1537. PHILIPPUS.

Philippus Prior in Gyrio in literis.

1538.

1538.

Obiit Philippus 1538. 9 Februarii. (P. Wydeman.)

1539 LEONARDUS.

Leonardus Prior moritur 1539. 6. Martii. (P. Wydeman.)

1539. HIPPOLYTUS.

Hippolytus Prior obit 1539. 22. Junii. (P. Wydeman.)

1540 JOANNES.

Joannes Prior in charta anni 1540. ob senium absolutus eodem anno suo munere. Obiit 1541. incerta die. (P. Wydeman.)

1540 STEPHANUS. GEMNICENSIS.

Stephanus Gemnicensis factus 1540. Prior in Gyrio obiit eodem anno 1540. 5 Octobris. (P. Wydeman.)

1541 STEPHANUS MAUERBACENSIS.

Stephanus alter ex Mauerbacensi Cartusia Prior in Gyrio ex Rectore factus occurrit in charta 1451. (P. Wydeman.) mortuum esse eodem anno 1541. sequens charta probat.

1541. HELIAS.

Helias Prior in charta 1541. feria IV. ante Simonis & Judæ.

1561. GEORGIUS VICARIUS.

A Capitulo Generali mittuntur Seizio D. Thomas in Pletriach, & D. Georgius in Gyrio, ut uterque in dictis domibus exerceret officium Vicarii. (Seizensf. Priores N. LXII.)

1564.

Item de Prioribus Cartusiæ Seizensibus retulimus sequentia:
„D. Hugo Italus natione Prior Seizensis anno 1564. sub quo
„ut

„ut refert Collector rerum Seizenſium octava die Novembr.
 „Cartuſia hæc (Seizenſis) cum Gyriaceniſi, in commendam
 „data fuit Domino Zachariæ Cardinali Delphino.)

Servavit Hugo titulum Prioris Seizenſis, ſed ſine con-
 ventu, & adminiſtrationis poteſtate. Similia Gyrienſibus haud
 dubie acciderunt.

1568. NICOLAUS.

A Capitulo Generali Cartuſiæ Gyrienſi præfectus eſt D.
 Nicolaus Prior, ſaltem titulo.

(*Notitia Priorum in Seitz N. LXII.*)

1575.

Legitur: Ottolinus Scazuola, nobilis Cremonenſis, Re-
 ctor ſeu Gubernator monaſteriorum in Seitz & Gyria. Nempe
 loco Cardinalis Delphini, qui Gyrium commendæ titulo
 poſſedit.

Ab Cartuſianorum Capitulo generali an. 1575 D. Geor-
 gius Zentgraf, nobili proſapia inter Goritienſes, conſtituitur
 Prior in Seitz, hoc ſaltem ſine, ut vir habilis & pius, reſtitu-
 tionem Seiz & Gyrii a ſede apoſtolica ordini ſuo impetraret.
 Romæ Papam propitium habuit; ſed prætenſionibus Cardina-
 lis Delphini Commendatoris ſatisfacere non potuit. Roma re-
 dux Venetiis obiit Georgius re non conſecta. (*Seizenſia ſub Prio-
 re LXIII.*)

Seizen-

Seizenfis Cartusia ordini restituta fuit 1579. 1 Decembris.

1588. & 1589. PRIMUS JOBST.

Collector Seizenfium his annis memorat D. Primum Jobst, administratorem in Seitz & Priorem in Gyrio, sed qui 1581. in Fränitz seu Freudental transiit, ibique Prior fuit usque ad 1588.

De reliquis Gyrienfis Cartusiæ casibus ita inter Notitias pe Prioribus Seizenfibus N. LXVI. Legimus.

1589.

„Anno 1589. ad finem declinante Cartusia nostra (in Seitz & in Gyrio quoque) secunda vice Ordini subtrahita est, & in „commendam data D. Georgio Abbati Runensi Ord. Cisterc., „qui eam deinde anno 1590. ex integro, & 1591. ex parte tenuit.

1591.

„Item Anno 1591. Ernestus Archidux Austriæ, & Gu- „bernator harum provinciarum, receptum a Cisterciensibus „monasterium nostrum, cum Gyrienfi, Patribus Societatis JE- „SU Collegii Græcenfis tradidit, pro sustentatione alumnorum „seminarii Græcenfis, cujus administrationem Nicolaus Procurator Collegii dicti, sub Emerico Rectore obivit.)

Gyriensis Cartusiae prædia reliqua mansere addicta Seminario seu Convictui Græcensi, sub titulo S. Spiritus, ad sustentandos alumnos, qui Gyrienses appellantur, sub cura PP. Societ. JESU. Sed Seizenfis Cartusiae sacro suo ordini restituta fuit anno 1592.

DIPLOMATA
ORDINIS EQUITUM
TEUTONICORUM.

IN STYRIA, GRÆCII
ET
IN GROSSONTAG.

ORDINE TONITRUM TITONICORUM

ORDINE TONITRUM TITONICORUM

ORDINE TONITRUM TITONICORUM

ORDINE TONITRUM TITONICORUM

ORDINE TONITRUM TITONICORUM

ORDINE TONITRUM TITONICORUM

ORDINE TONITRUM TITONICORUM

(0)

171

DIPLOMATA
ORDINIS EQUITUM TEUTONICORUM
COMMENDÆ GRÆCENSIS
AD S. KUNEGUNDEM.

I.

Friderici Ducis Bellicosi fundatoris Anno 1233. MS.

II.

Friderici II. Confirmantis Privilegia Anno. 1236.

III.

Henrici de Gravenstein, & Ulrici de Trüchsen Anno 1239.

IV.

Friderici bellicosi Ducis, Confirm. Privil. Anno 1240.

V.

Judicis Prov. & Mareschalli Styriæ sententia Anno 1255. MS.

VI.

Wilbirgis de Vreidenberg Conf. donationem fraternam Anno
1256. MS.

VII.

Ulrici Archi-Ep. Salisb. Donantis Ecclesiam S. Joannis Bapt.
Anno 1260.

VIII.

Alexandri IV, PP. Confirmantis donationem prædictam Anno
1261.

Y 3

IX.

IX.

Gregorii X. PP. Confirmantis Privilegia Anno 1271.

X.

Rudolphi I. Cæs. concedentis scholam Græcensem An. 1178. MS.

XI.

Friderici II. Archi-Ep. Salisb. eandem confirmantis Anno
1278.

XII.

Romualdi Archi-Ep. Bariensis Indulgentiæ ad fabricam Capellæ 1283.

XIII.

Indulgentiæ Episcopales ad Ecclesiam S. Joannis Bapt. Anno
1300.

XIV.

Bertholdi Dapiferi de Emerberg donatio Anno. 1301.

XV.

Wilhelmi Commendatoris Furstenfeldensis Anno 1306.

XVI.

Hertnidi Præpos. Voraviensi vendentis Fundat. 1306.

XVII.

Ulrici de Wallffe Præf. & Dapiferi Styriæ. Anno 1306.

XVIII.

Friderici Pulchri Cæs. Conf. foundationis Græcencis Anno
1329. MS.

XIX.

Hermani de Windischgratz Anno 1329.

XX.

Margarethæ Wildungi Viduæ Anno 1331

XXI.

Conradi de Berdenburg, vendentis vineam Anno 1342.

XXII.

Ulrici Hager de venditione facta Anno. 1343.

XXIII.

Friderici Dapiferi de Emerberg. Anno 1349.

XIXV.

Nicolai Bruckler & suorum litteræ Anno 1351.

XXV.

Rudolphi IV. Austriaci confirm. foundationem Græc. Anno
1360.

XXVI.

Ortolphi Archiep. Salisburgenfis litteræ Anno 1361. MS.

XXVII.

Alberti III. Austriaci Confirm. Privilegia Anno 1365.

XXVIII.

Joannis Nayengast literæ Anno 1395.

XXIX.

Wilhelmi & Alberti Aufr. Confirmatio Anno 1399.

XXX.

Joannes de Bomerckein Commendatoris Prov. Anno 1440.

XXXI.

XXXI.

Balthazaris Eggenberger obligatoriæ Anno 1479.

XXXII.

Bartholomæi Stadler literæ Anno 1487.

XXXIII.

Maximiliani I. Regis Rom. Confirm. Anno 1490.

XXXIV.

Gregorii Ranner membrana Anno 1497.

XXXV.

Alexandri Papæ VI. ad Episcop. Seccov. Vienn. Lab. Anno 1500.

XXXVI.

Ejusdem ad Commendatorem Prov. Austr. Anno 1500.

XXXVII.

Joannis Burchardi testes literæ Anno 1500.

XXXVIII.

Melchioris Rulkonis Commend. Græc. Anno 1521.

XXXIX.

Caroli Austriaci Confirmatio Privilegiorum Anno 1577. MS.

DI.

DIPLOMATA
ORDINIS EQUITUM TEUTONICORUM
COMMENDÆ AD S. DOMINICAM
SEU GROSSONTAGENSIS.

I.

Friderici de Petovia confirmantis Donationem paternam quo-
ad fundum & decimas Anno 1222.

II.

Friderici de Petovia cedentis Ecclesiam ad S. Dominicæ Anno
1135.

III.

Eberhardi II. Archi-Ep. Salisb. eandem confirmantis Anno
1236.

IV.

Friderici de Petovia donantis villam Hermansdorf Anno 1247.

V.

Philippi Archi-Ep. Salisb. donatione prædictam Conf. Anno
1249.

VI.

Wulfini de Baumgarten donatio Anno 1273.

VII.

Stinkonis Judicis in Hermansdorf cautio Anno 1277.

VIII.

Meslonis de Petovia donatio Anno 1283.

Z

IX.

IX.

Arnoldi de Strygau donantis prædium Anno 1288.

X.

Sigfridi de Herberch donantis decimas, Anno 1315.

XI.

Arnoldi & Nicolai Pukel literæ Anno 1310.

XII.

Fratrum de Herberch membrana Anno 1320.

XIII.

Friderici de Königsberg & uxoris literæ Anno 1321.

XIV.

Wilhelmi de Gorissendorff & uxoris charta & 1323.

XV.

Friderici de Windischgrätz liberantis a censu fundat. 1325.

XVI.

Marchlini Petznizer, vendentis fundum Anno 1351.

XVII.

Echardi Gayfruch reversales Anno 1360.

XVIII.

Friderici Pacifici Cæs. Diploma Anno 1458.

XIX.

Erasmi Turriani Commendatoris Prov. 1540.

XX.

Georgii Herbersteinii Prætoris aliorumque sententia Judiciaria
Anno 1549.

DIPLOMATA
ORDINIS EQUITUM
TEUTONICORUM
COMMENDÆ GRÆCENSIS.

I.

Friderici, Ducis Bellicosæ Fundatoris Anno 1233.

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis Amen.
Fridericus DEI gratia Dux Austriæ & Styriæ
omnibus Christi Fidelibus in perpetuum.
Quia hoc votum in corde gerimus, quod Ec-
clesia DEI per nos proficiat ad commodum &
promotionem Religiosorum summopere intendimus laborare.
Vestigiis igitur viri Christianissimi & devotissimi Principis Patris
nostri felici memorie Leopoldi Ducis Austriæ inhærentes Fra-
tribus Hospitalis sanctæ Mariæ, Domus Theuton in Hierusa-
lem, qui patri nostro magis familiares præ cæteris & fide-
liores extiterunt, ob devotionem ipsorum & animæ patris nostri

remedium conferimus Ecclesiam sitam in colle juxta civitatem Parischgretz, in honorem sanctæ Kunigundis ædificatam, cum omni jure & libertate & jurisdictione, sicut nostri antecessores construxerunt. Damus autem Ecclesiam prædictam ipsis Fratribus cum omnibus dotibus suis & redditibus. Sunt autem isti redditus pertinentes ad dictam Ecclesiam, videlicet in monte, qui dicitur Predel, quatuor villas, Schillingsdorff, Schefstal, Rorpach, & Neustift, cum omnibus attinentiis suis. Damus etiam ipsis quasdam villas, videlicet Makau Vlechingen Wulfingensdorf, & in Mezendorf, octo huebas cum omni jure & attinentiis suis, videlicet pratis, pascuis, sylvis, agris cultis & incultis, vineas cum omni jure montano & servitiis, quod vulgariter dicitur marchdienst. Possunt etiam libere venari omnia ferarum genera, in omnibus proprietatibus bonorum suorum, in nostris terris constitutis. Item damus eis ante dictam civitatem triginta areas minus duabus. Item damus eis numum pro emenda sanguinis, quod vulgo vocatur pluotiger phenich, in omnibus bonis suis per nostras terras ordinatis. Quanto etiam de manu Domini potiora suscipimus, tanto gratius ad honorem Largitoris assurgimus, si loca religiosa & domos cultui suo & nomini dedicatas liberaliter honoramus. Hac ergo ducti consideratione piissima, quod cum Sacram Domum Sanctæ Mariæ Theutonicorum in Hierusalem tanquam Progenitorum nostrorum opus favorabili complectamur affectu, & ubique per terras nostras protectione nostra gaudeant & favore, similem

Similem igitur gratiam in terra nostra Styriæ ampliante Domos ejusdem ordinis sitas in Provincia memorata cum Præceptoribus Fratribus, hominibus, colonis servientibus, & familiis eorum, nec non cum omnibus bonis, quæ in præsentiarum juste tenent, & possideant, vel in antea justis titulis potuerunt adipisci, sub nostra protectione recipimus speciali, eximentes eos ab omni sæculari judicio, munere servitiorum, exactione, onere, secundum indultam eis ejusdem ordinis libertatem. Committimus insuper defensionem ipsorum vicariis nostris in eadem procuranda provincia pro tempore in nobis constitutis, nec non Provincialibus, Judicibus, quibus etiam demandamus, ut causas & quæstiones ipsarum domorum, & Fratrum, quotiens emerferint, in suis Jurisdictionibus ad eorum querimoniam audiant & decident, alias non inquirentes statum ipsorum in bonis suis, nec trahentes eos ad sæcularia Judicia, sed propriam quietem, & indemnitatem prædictarum domorum, Fratrum, hominum, colonorum, & totius familiæ eorundem conservent favore nostri nominis & honore. Præterea ex abundanti gratia nostra eximimus prædictas domos cum hominibus & prædiis suis, cultis & incultis, habitis & habendis cum pratis, pascuis, venationibus, piscationibus ab omni jure sæcularis judicii, ut nulli judicum liceat aliquam placitationis formam in prædiis Ecclesiæ exercere, aut homines ipsius Ecclesiæ, sive colonos, sive proprios, sive censuales, ad standum suo judicio cœercere, neque de navigationibus, sive de vectationibus

venalium suorum aliquid ab eis exigere: Hoc etiam volumus, ut ubicunque, ad fora, vel ad nundinas homines prædictæ Ecclesiæ, negotiandi causa, in nostra terra Styriæ perrexerint, a qualibet exactione mutæ, sive thelonei sint exempti. Volumus etiam ut ipsa Ecclesia, prædia, & omnes causæ, quæ in ipsis emerferint, ab omni jurisdictione tam integre sint exemptæ, ut de ipsis soli Magistro, Præceptoribus, & Fratribus liceat cognoscere, & de cognitis definire. Quod si apparentia furti, aut latrocinii, ad aliquot genus maleficii, quod malefici mortem exigit, in homine Ecclesiæ fuerit deprehensum, quia Religiosarum personarum ordo executionem criminalis iudicii sibi non vendicat, omni possessione rei tam mobili quam immobili Ecclesiæ adjudicata, sola nocentis & nuda persona sæculari iudicio assignetur, omni tamen culpa, quæ pecuniarias exigit compositiones, adjudicata Ecclesiæ & concessa. Insuper concedimus prædictis domibus & fratribus eorundem, ut propria victualia, annonam videlicet, sal, carnes, caseos, pisces, oleum, vinum, pecora, & alia bona ad usum eorum competentia tam in aquis, quam in terris sine theloneis, mutis, vectigalibus, & exactionibus aliis deducant salubriter, & quiete, ut autem hæc donatio & libertas debitum sortiatur effectum, & de cætero maneat inconvulsa, præsentem paginam eandem donationem continentem Sigilli nostri munimine roboramus his testibus subnotatis, quorum nomina sunt Fridericus de Pettovia, Irenfridus de Himperch, & Ulricus Frater suus

Wichar-

Wichardus de Arenstein, Stuchso, Chadoldus Waïffo, & alii
quam plures. Acta sunt hæc in Erpurch anno Virginei partus
MCCXXXIII. Indictione VI. Quinto Kalend. Novembris,
Anno Pontificatus Domini Gregorii Papæ IX. Septimo, Imperante
Friderico gloriosissimo Romanorum Imperatore feliciter. Amen.

II.

(Friderici II. Confirmantis Privilegia Anno 1236.)

Fridericus DEI gratia Rom. Imperator semper Augustus Je-
rusalem & Siciliæ Rex -- Notum fieri volumus universis
tam præsentibus, quam futuris, quod cum S. Domum S. Ma-
riæ Theutonicorum in Jerusalem tamquam progenitorum no-
strorum opus favorabili complectamur affectu, & ubique per im-
perium nostrum protectione nostra gaudeat & favore, similem
sibi gratiam in Ducatibus Austriæ & Styriæ & Marchiæ Carni-
oliæ ampliantes, Domos ejusdem Ordinis sitas in provinciis
memoratis, cum præceptoribus, fratribus, hominibus colonis, ser-
vientibus & famulis eorum, nec non cum omnibus bonis, quæ
in præsentiarum juste tenent & possident, vel justis titulis poterunt
adipisci, sub nostra & Imperii nostri protectione recipimus spe-
ciali, eximentes eos ab omni sæculari judicio, munere serviti-
orum & exactionum onere secundum indultam eis ejusdem Or-
dinis libertatem &c. Ad cujus rei memoriam & robur perpe-
tuo valiturum præsens privilegium fieri fecimus, & Sigillo no-
stro jussimus communiri. Testes autem sunt hi: W. C. Wen-
ceslaus III. Rex Boemiæ, Bertholdus Aquilegensis Patriarcha,
Sifri-

Sifridus Moguntinus, Theodericus Treverensis, & Eberhardus Saltzburg: Archiepiscopi: Ecgebertus Babenbergensis, Sifridus Ratisponensis imperialis Aulæ Cancellarius, Episcopi; Otto Comes Palatinus Reni, Dux Bavarie; Bernhardus Dux Charintie, Henricus Landgravius Thuringie, Comes Palatinus Saxonie; Gotheфридus & Conradus Fratres de Hohenloch, Conradus Liutholdus fratres Comites de Hardegge, Otto de Sluentz, Henricus & Wernardus fratres de Schowenberc, Kadoldus Dapifer de Weldeſperg, Hademarus & Rapoto de Schoenenberc, Hademarus de Sunnenberc, Henricus de Brunen, Imfridus de Hinperc cum fratribus suis, Wichardus de Arnstein, Henricus de Sevelt, de partibus Austrie. Comes Ulricus de Phannenberc, Comes Wilhelmus de Hunnenberc, Comes Hermanus de Ortenburg, Luitholdus & Ulricus de Wildonia, Fridericus & Hartnidus de Betowe, Reinbertus de Muerece, Henricus de Frichſe, cum quam pluribus aliis de Styria. Comes Galle de Carniola & alii quam plures, qui interfuerunt. Acta sunt hæc Anno Dom. Incarn. milles. ducentesimo tricesimo sexto mense Februario decimæ Indict. imperante Domino nostro Friderico D. G. Rom. Imperatore semper Augusto, Jerusalem & Sicilie Rege, Romani Imperii ejus XVIII. Regni Jerusalem duodecimo, Regni vero Sicilie tricesimo octavo feliciter Amen. Datum Wiennæ Anno, mense, Indict. præscriptis.)

III.

Henrici de Gravenstein & Ulrici de Trüchsen Anno 1239.

Ego Hainricus de Gravensteine, & Ulricus de Trüchsen significamus universis quod frater noster Cholo de consensu & beneplacito nostro contulit - - redditus decem talentorum in Syrnich, quos etiam frater noster, Frater Gottfridus Domui Hospitalis S. Mariæ de Domo Teutonicorum Jerusalem contulerat, &c. Ottacherus de Lichtenberch, Wulvingus & Hartenidus de Libenz, Henricus & Ekehardus de Doberenge, Mainhardus de Zemätinsdorf, Hainricus de Parnecke, Plebanus de Græz. Datum anno Domini MCCXXXIX. III. Idus Julii, in Domo prædictorum Fratrum in Græz, in die S. Margaretæ.

IV.

Friderici Bellicosi Ducis, Confirm. Privil. Anno 1240.

In Nomine S. & individuae Trinitatis, Amen. Fridericus D. G. Dux Austriæ & Styriæ omnibus Christi fidelibus - - Cum veri Religiosi FF. Hospitalis S. M. Teutonicorum in Jerusalem suis exigentibus meritis tam a sede Apostolica, quam a sacro imperio & a dilectissimo patre nostro Fel. Mem. Leupoldo Duce Austriæ multorum privilegiorum gaudeant libertate. (Confirmat privilegia Ord. Teuton.) datum & Actum Wiennæ in Nativitate Domini post compositionem & concordiam inter Dominum nostrum imperatorem & nos solenniter celebratam anno Inc. Dom. M. CCXL. Indictione XIII. Coram testibus subnotatis videlicet, Ven. P. Hainrico Episcopo seccoviensi & D. Leu-

toldo Archidiacono Carinthiæ, Magistro Ulrico de Kirchberg;
& nobilibus viris, Chunrado de Hardekke, & Ulrico de Pecca,
Comitibus, Leutoldo & Ulrico Fratribus de Wildonia, Chun-
rado de Hintberch, Friderico & Hertnido Fratribus de Petove,
Heinrico de Hackenberch & aliis quam pluribus fide dignis.

V.

Judicis Prov. & Marescalli Styriæ sententia. Anno 1255.

Nos Gotfridus Judex Provincialis, & Fridericus Junior, de Pe-
tove, Regio mandato Marschalis Styriæ, omnibus hanc
litteram intuentibus, & in eadem expressis salutis & dilectionis
continuum incrementum. Ad præceptum illustris Domini no-
stri Regis Ungariæ, & mandatum Inclyti Bani Capitanei Sty-
riæ ad instantiam querulosam Ecclesiæ Fratrum Domus Theu-
ton. in Grätz, quæ a vobis plurimum læsa dignoscitur, talis
contra vos sententia est promulgata: quod prædia vestra in Do-
mini nostri Regis potestatem redigi debeant, & adusque dari
Ecclesiæ memoratæ donec ipsi per vos fuerit satisfactum. Igi-
tur bona vestra, Domine Heinrice de Puchheim in Furdnich
assignantur pro M. L. Ecclesiæ memoratæ; bona vestra, Domi-
ne Gottscalce de Stange in Linogesdorf pro M. L. Bona tua,
Ludovice de Chaphenst (sic fors abbreviatum, ut legatur Ka-
pfenstein) sub eodem castro jacentia pro M. XV Bona tua Otli-
ne de Berchtoldstein apud Oberndorf pro M. XXVI, bona tua
Ulrice de Winckel in Rabau pro M. XII Bona tua Wernharde
de Haus in Buchew pro M. C bona tua Gebharde de Chunrings-

dorf

dorf in Linobendorff, pro M. XV. Bona vestra Gottschalce de Neutberg dicta Chundorff pro talentis XXX. Bona tua Wulving de Freystein apud Piechlern, vel curiam tuam apud Mitchesdorff, juxta Vanstorff, assignamus Ecclesiæ prælibatæ. Sub pœna judicii, quæ taxata est ex antiquo, ut quæ præscripta sunt, sine contradictione qualibet tenentis. Datum in Gratz in octava Epiphaniæ Anno gratiæ MCCLV. (Appensa sunt duo sigilla, ex quibus primum triangulare majus, exhibet Pantheram Styriæ, alterum Friderici Petoviensis serpentem repræsentat.)

VI.

Wilbirgis de Vreidenberg, conf. donationem fraternam Anno 1256

Ego Wilbirgis de Vreidenberg ad universorum cupio notitiam pervenire, quod ego ad honorem DEI & beatæ Virginis nec non ad consilium & petitem Domini & mariti mei, Domini Heinrici de Helvenberch cessi & renunciavi omni impetitioni, quam habui & habere potui super villam Peringerstorff, quam Ortolfus & Bertholdus Fratres mei Fel. Mem. Fratribus Hospitalis S. Mariæ de Domo Teutonia dederunt, cum eorundem Fratrum habitum sumpserunt &c. Ipsis præsentem litteras dedi in robur & evidens testimonium Domini Gotfridi de Marpurch cognati mei, Judicis provincialis per Styriam & Domini Heinrici mariti mei Sigillorum munimine roboratas, testium nominibus subnotatis, qui sunt D. Heinricus de Rohats, D. Bertholdus de Hunkevelder, D. Fridericus Chlebler, Eberhardus Stamler, Raspo de Pilsstein, Sigmarus

de Seldenberch, Welvelo Raumschuzel, Dietmarus Notarius,
& alii. Actum in Peilstein A. D. MCCLVI. IV. Idus Martii.

VII.

Ulrici Archi-Ep. Salisb. Donantis Ecclesiam S. Jo. Bapt. Anno 1260.

Ulricus D. G. S. Salzburgerensis Ecclesiæ Archi-Episcopus
Apostolicæ sedis Legatus - - Ne longa dierum antiquitas
per declivem cursum labentis temporis memoriam eorum absor-
beat, & in oblivionis caliginosæ immittat tenebras, quæ lu-
cidioris memoriæ nonnunquam serenitas expetit, volumus Acta
nostra nostri styli programme sic in notitiam transfundere, ut
super eis posteritas futuri temporis nullius ambiguitate dubii
respergatur - Noverint igitur tam nostri temporis homines,
quam futuri, quod nos considerantes caritatis esse officium,
religionis locis salubriter providere, Ecclesiam S. Joannis pro-
pe Stubenberch - - FF. Hospitalis S. Mariæ Domus Theuto-
nicorum apud Gretz, quantum ad nos pertinet, contulimus
pleno jure &c. Actum apud Piber Anno Domini M. CC. L. X,
XIV. intrante Aprili.

VIII.

Alexandri IV. PP. Confirmantis donationem prædictam Anno 1261.

Alexander &c. Præceptori & Fratibus Hospitali S. Mariæ
Theutonicorum in Alemania S. & A. B. Solet annuere se-
des Apostolica piis votis & honestis petentium precibus favo-
reni benevolum impertiri, sane sicut lecta coram nobis vestra
petitio continebat, Saltzburgerensis Archi-Episcopus illa de
causa

causa circa vos pie dirigens benignitatis affectum, quia in ordine vestro promotioni fidei & hospitalitatis officio cum omni diligentia desudatur, Capellam S. Joannis juxta flumen Feuftriez cum omnibus juribus & pertinentiis suis saltzeburgensis Diocesis, spectantem libere ad collationem ipsius Archi-Episcopi de consensu Rectoris ejusdem Capellæ & Saltzeburgensis Capituli vobis pia & provida liberalitate concessit, ut cedente vel decedente dicto Rectore proventus eidem Capellæ in vestros proprios usus in perpetuum convertere valeatis, Presbytero ibidem perpetuo servituro de proventibus ipsis portione congrua reservata, de qua congrue sustentari valeat, at consveta ipsius Capellæ onera supportare, prout in patentibus litteris confectis exinde, ac Sigillo Archi-Episcopi præfati signatis plenius dicitur contineri. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, quod ab eodem Archi-Episcopo super hoc provide factum est, ratum & firmum habentes id autoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocínio communimus. Nulli ergo &c. Dat. Laterani VII. Id. Aprilis Pontificatus nostri anno VII.

IX.

Gregorii X. PP. Confirmantis Privilegia Anno 1271.

Gregorius Episcopus Servus Servorum DEI Dilectis Filiis Præceptori & Fratribus Hospitalis S. Mariæ Theutonicorum in Austria, Styria, Carinthia, & Carniola salutem & Apostolicam Benedictionem. Cum a nobis petitur, quod justum

& honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum, ea propter dilecti in Domino Filii vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, omnes libertates & immunitates a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, sive per Privilegia, seu alias indulgentias vobis vel Hospitali vestro concessas, nec non libertates, & exemptiones secularium exactionum a Regibus & Principibus vel aliis Christi fidelibus rationabiliter Vobis, vel Hospitali prædicto indultis, sicut eas juste ac pacifice obtinetis Vobis, & per Vos eidem Hospitali auctoritate Apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. Datum apud Urbem veterem X. Kal. Aug. Pontificatus nostri Anno primo.

X.

Rudolphi I. Cæs. Concedentis Scholam Græcensem Anno 1278.

Rudolphus D. G. Romanorum Rex semper Augustus. Cum de regulis procedat benevolentiae largitate, universos viros religiosos, & Deo fervientes, suo solícite communire præsidio, Fratres ordinis Domus Theutonicorum Hospitalis S. Mariæ Hierosolymitanæ, qui spreta militia seculari facti sunt milites JESU Christi, & sub vexillo Domini regaliter militantis, pro Redemptoris amore se morti, pugnando cum barbaris nationibus, tradere non formidant, tanto attentius debent in omnibus confoveri, quanto gloriosius pro Christiani nominis defensione nescuntur in castris Dominicis militare. Notum igitur facimus

uni-

universis sacri Romani Imperii fidelibus tam præsentibus, quam futuris, quod nos inspectis summa devotione, ac fidelitate sincere, nec non & præclaris servitiis, quæ religiosi Viri antedicti ordinis, nostræ magnificæ Majestati, simulque Romano Imperio præstiterunt, & præstabunt annuente Domino in futurum, de gratia regię Majestatis devotis ac honestis Fratribus prænotati ordinis, videlicet Domus Theutonicorum in nostra terra Styriæ, in loco, qui dicitur Bayrischgretz, residentibus, ob reverentiam & honorem Sanctæ Mariæ Virginis ac beatæ Chunigundis Virginis Patronæ, nec non ut divinum officium felicius & laudabilius peragatur, liberam scholasteriam in eodem loco concedimus, & perpetualiter damus, ita quod sæpe dicti fratres possint scholasticum constituere, & destituere, quando voluerint & eis videbitur expedire. Insuper etiam omnes Scholares, prædictas Scholas frequentantes, nostra regia defensione ac sacri Romani Imperii protectione specialiter ac taliter volumus contueri, ut si forte aliquis eorum excessum aliquem perpetraverit, qui judicium civitatis, vel etiam provinciale videatur contingere, quod hac de causa nulli nostrorum Judicum vel Civium, vel Officiatorum, ipsos Scholares liceat aliquatenus molestare, nisi solo præfato Commendatori, cui talia corrigendi & emendandi plenariam, præsentium serie, tribuimus potestatem, firmiter & districtè præcipientes, ut prædicta ab omnibus vobis inviolabiliter conserventur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostræ concessionis paginam infringere, vel

vel eidem in aliquo ausu temerario contraire, quod qui fecerit, regiae Majestatis offensam, se noverit incursum. In cujus rei testimonium praesentes litteras conscribi & Majestatis nostrae sigillo jussimus communiri. Datum Viennae, Pridie Idus Martii, Indictione VI. Anno Dom. MCCLXXVIII. Regni vero nostri An. V.

XI.

Fridericus II. Archi-Ep. Salisb. eandem Confirmantis Anno 1278.

Fridericus DEI gratia S. Saltzburgensis Ecclesiae Archi-Episcopus, A. sedis legatus. Noverint igitur tam praesentes, quam futuri quod nos pro laudabili & honesta conversatione & rogatu honorabilium FF. Ordinis Domus Theutonicae in Gretz & ut cultus divinus praeclearius celebretur, liberam scholasteriam, quam gloriosissimus Rex Romanorum Rudolphus praenominatis fratribus in loco praedicto, videlicet in Gretz in colle contulit, & concessit, propter hoc, quod etiam praelibati Fratres se nobis in nostris servitiis multipliciter exhibuerunt, & exhibent, cum nostro favore & benevolentia praemissam scholasteriam confirmamus &c. Datum Wiennae pridie idus Martii, indictione VI. Anno ab incarnat. Domini MCCLXX. Octavo, regnante gloriosissimo Rege Romanorum Rudolpho Anno. V.

XII.

XII.

*Romualdi Archi-Ep. Bariensis Indulgentiæ ad Fabricam Capellæ
Græc. 1283.*

Romualdus miseratione divina Barinæ & Canusinæ sedis Archi-
Ep. -- Cum igitur dilecti Filii FF. Domus Theutonico-
rum ad honorem DEi, B. Kunigundis. S. Catharinæ, & B.
Margaretæ in Gretz Saltzburgensis Diœcesis quandam Capellam
laudabiliter inceperint inchoare &c. (confert indulgentias
elemosynas ad structuram hujus ædificii largientibus) datum
Barii VII. die Mensis Maji XI. Indict. An. Dom. M. CC. octua-
gesimo tertio, Pontificatus Domini Martini Papæ IV. Anno tertio.

XIII.

Indulgentiæ Episcopales ad Ecclesiam S. Joan. Bapt. Anno 1300.

Universis Christi Fidelibus præsentis litteras inspecturis. Nos
Frater Basilius miseratione divina Archi-Episcopus Jero-
solymitanus, Nicolaus Rottontinus, Nicolaus Neocastrensis,
Ventura Eugubinus, Frater Angelus Fesulanus, Frater Jacobus
Calcedonensis, Frater Angelus Neposinus, F. Nicolaus Tur-
tibulensis, F. Simon Brugnotensis & Landulfus Brixiniensis,
ejusdem Gratia Episcopi Salutem in Dom. sempiternam. Splen-
dor paternæ gloriæ, qui sua mundum illuminat, ineffabili
claritate, pia vota fidelium, de clementissima ipsius Majesta-
te sperantium, tunc præcipue benigno favore prosequitur, cum
devota ipsorum humilitas SS. precibus & meritis adjuvatur.
Cupientes igitur, ut Capella S. Joannis Bapt. Juxta castrum Stu-

benberch Saltzeburgensis Diæcesis congruis honoribus frequentetur & (conferunt indulgentias facellum hoc statis diebus, præsertim ipsius S. Joannis in cujus honorem ipsa Ecclesia est fundata, visitantibus, vel eleemosynam ad ejusdem utilitatem conferentibus; datum Romæ Anno Dom. MCCC. Pontificatus Dom. Bonifacii P. VIII. Anno VI.

XIV.

Pertholdi Dapiferi de Emberberg donatio Anno 1301.

Ich Bertholt der alte Druchsaetz von Emberberg, und min Sun Berthold wir verjehen - - daz unser, Ene gegeben hat, und auch wir in Halberzdorf ze Oberdorf durch unserer vorderer sele den Brudern von dem Deutschen Hause an dem Le ze Gretze mit allem recht, und mit aller Vriunge also, daz dehein Richter mit deheinen gerichte, auf dem vorgenanten Gute nicht ze schaffen haben schull, an die sache, diu geziuchet zu dem tode, diu uns besunderlich angehæret - - Und ist der Brief geben ze Gratz von Christes Geburt, tausent Jar, driu hundert Jahr, un in dem ersten Jar da nach, an des heiligen Chriutzes Tage in dem Herwft.

XV.

Wilhelmi Commendatoris Furstenfeldensis Anno 1306.

Ich Bruoder Wilhalem der Comendewr ze Fürstenvelde, und die Bruoder des selben Hauses verjehen, doz der Erebere man Bruoder Ot der Comendewr dez teuschen Hauses daze Gretz &c. &c. Dieser Brief ist geben ze Fürstenfelde, do nach
Chri-

Christes gepurt ergangen waren tausent Jar, dreuhundert Jar, und darnach in dem sechsten Jare, an sand Blasın Tage.

XVI.

Herdnidi Præpositi Voraviensis, vendentis fundum Anno 1306.

Wir Hertneid von Gottes Genaden Probst, Marchwart zu den Zeiten Techent, und die samunge datz Vorawe verjehen - - daz wir unsern Hoff ze Gundaren bi dem teuschen Hause ze Gretz mit elliū diu und darzu geheret &c. Der Brief ist geben, do ze Vorawe, do von Christes Geburt waren tausent Jar, und dreuhundert Jar, in dem sechsten Jar, nach sand Stephans Tage in den Weinachten an dem achten Tage.

XVII.

Ulrici de Wallse, Præf. & Dapiferi Styriæ 1306.

Ich Ulrich von Wallse Hauptman und Druchsatz in Steyer vergich an diesen Briepffe - - daz ich des redner bin gewesen gegen meinen Herren, dem hochgebohrnen Fürsten Hertzog Rudolffen von Oestereich und von Steyer &c. Dieser Brief ist geben do von Christes Geburt waren dreuzehenhundert Jar und dornach in dem sexten Jar, des Freytages vor sand Dyonißen Tag.

XVIII.

Friderici Pulchri Cæs. Conf. Fundat. Græcensis Anno 1329.

Fridericus D. G. Romanorum Rex semper Aug. Universis, ad quos tenor præsentium pervenerit, fidelibus suis dilectis gratiam suam & omne bonum. Constituti in nostræ Majestatis

præsentia, vir religiosus Fr. Otokarus, Commendator Domus Theutonicæ in colle prope Gretz, sui que confratres ordinis Fratrum Theutonicorum Hospitalis S. Mariæ Hierusalem devoti nostri dilecti, nobis quoddam privilegium prædictæ Domus per inclytæ recordationis Fridericum Ducem Austriæ & Styriæ traditum & concessum ostenderunt, humiliter supplicantes, quatenus prædictæ Domui & fratribus in ea commorantibus idem privilegium innovare & confirmare dignaremur, cujus quidem privilegii tenor talis est (insertum continetur diploma superius n. 1. adductum) Datum in Gretz Anno Domini MCCCXXIX. in vigilia beatorum Apostolorum Simonis & Judæ Regni vero nostri, anno XV. Sigillum appensum exhibet Fridericum in folio sedentem.

XIX.

Hermani de Windischgraz. Anno 1329.

Ich Herman Windisgratzer auf der Traten gesezzen - - und mein Hausvrowe Margret, und unser Sun Walchun, Herman, Chuntzel, und Jensef &c. (introducitur Ottocarus p. t. Commendator Domus Theutonicæ Græcii) darüwer gew wir in diesen prief versigelten mit unsern anhangunten Insigel zu ain urchunt der warheit. Der prief ist gewen nach Christes gepurd dreuzehen hundert jar, und darnach in dem neuntem und zwaintzigstem jar an Sand Gregoren tag in der Vasten.

XX.

Margaritæ Wildungin Viduæ Anno 1331.

Ich Margret Wildungs Wittwe &c. (meminit hæc Fr. Ulrici Cierberch Commendatoris Domus Teutonicæ Græcii) der prief ist geben ze Grez in der stat, do von Christes geburt ergangen sint dreuzehen hundert jar, darnach in dem ainem und dreizigsten jare, des Sunntages vor Sand Jacobstag der zwelfbotten.

XXI.

Conradi de Berdenburg, Vendentis vineam Anno 1342.

Ich Bruder Chunrad von Berdenburch Cumendewr dotz dem Suntag vergich offenbar - - daz ich mit Urlaub des erbern Gaistlichen mannes Bruder Johans von Rinckenburch des Land-Cumendewr in Oestereich, und in Steyer, und mit rat der Bruder dy zu den Zeiten zem Suntag pei mir waren, verchauft han ain Weingarten daz Hermansdorf gelegen der etwann was suppan Meschen von Hermanfsdorf, - - dem Erbarn Geistlichen Manne Bruder Gregorio dem Cumendewr datz Grätz - - auch han ich vorgenanter Bruder Cunrad - - - in geantwort ein hüben mit allem dew und dazu gehört - - si schullen dy selben huben weder versetzen, noch verchauen, und so si ir nicht länger inne haben wolten - - so soll si in alle pfennig wenig wider angefallen ze dionst der Bruder und dem Haus datz dem Suntag mit alle dew, und datzu gehört, datz der gewerf zwischen uns also stat und unzerbrochen beleib, darüber gib ich in disen

prief verfigelter mit des Haus anhangendem Infigel datz dem Suntag ze ain Urchund der Warheit. Difer Sache feint Gezeugen : Bruder Wisent der Pfarrer von dem Suntag, Bruder Ernst der Ochs, Bruder Nycla der Vreienperger, Bruder Gabriel der Chelener. Der Brieb ist geben datz dem Suntag, do man nach Christes gepurd tzalt drewtzehen hundert Jar, und darnach in dem tzwai, und virtzigsten Jar an sand Pangratzen Tag nach Ostern.

XXII.

Ulrici Hager de venditione facta Anno 1348.

Ich Ulrich der Hager und mein Hausfrau - - verjehen, datz wir verchauft haben Bruder Pauln Cumendewr ze Gretz &c. Datz loben vir in pey unsern trewen an aydes statt - - der brief ist geben nach Christes gepurd dreutzeihen hundert jar, darnach in dem acht und viertzigsten jar an Sand Thomas tag vor Weynachten.

XXIII.

Friderici Dapiferi de Emberberg fidejussio Anno 1349.

Ich Friderich Truchsetz von Emerwerch und ich Amelreicht sein pruder unser paider erben wir verjehen &c. (occurrit hic vox Pürgel prief, id est, verpfandungs brieff, seu charta cautionis) ze Gretz, da nach Christes gepurd ergangen waren drewtzeihen hundert jar, darnach in dem newn und viertzigsten jar, an Sant Maria Magdalen abunt.

XXIV.

XXIV.

Nicolai Pruckler, & suorum, litteræ Anno 1351.

Ich Nycla und ich Jensef, und ich Katrey Hermans des Pruckler chinder, dem GOTT genad, und alle unser Erben, und ich Gergel ir gefwey und mein Haußvraw Elspet &c. (fit mentio Fr. Pauli Commendatoris Domus Teutonicæ Græcii) darüber geb wir in diesen prief verfigelt mit Jacobs dez Schaffer Richter zu derselben zeit zu Gertz anhangunten insigel, mit dez hant der chauff ist geschehen, und mit unsers lieben Ohaim Hansen in der Spererstrazz anhangunten Insigl, di wir dazu erpeten haben in anschaden -- und verpinden wir uns under den egnanten Insigln alle gelübd zu leisten, als vor geschriben stet, zu urkund der warheit. Der prief ist geben nach Christez gepurd dreuzehen hundert jar, darnach in dem ain und funftzigsten jar des Samptztags in den vier tagen in der Vasten.

XXV.

(Rudolphi IV. Austriaci confirmantis Fundationem Græc. Anno 1360.

In nomine S. & individuae Trinitatis, amen. Rudolphus IV. D. G. Palatinus Archidux Austriæ -- nec non S. R. I. Supremus Magister Venatorum omnibus in perpetuum -- Constitutus in præsentia nostra Honorabilis & Religiosus Vir Bernhardus Commendator Domus Teutonicæ in colle juxta civitatem Pairische Grez sitam &c. Hujus rei testes sunt Illustris Princeps Meinhardus Marchio Brandenburgensis Superioris Bavarie Dux, nec non Comes Tyrolensis Consobrinus noster carissimus,

rissimus, & R. in Christo P. P. & Domini amici nostri carissimi : D. Ludowicus S. Sedis Aquilegensis Patriarcha, D. Ortolffus Archiep. Saltzburgerensis Apostolicæ Sedis legatus, Paulus Episcop. Frisingensis Gotfridus Ep. Pataviensis, Johannes confirmatus Gurcensis nostræ Curie Cancellarius, Ulricus Ep. Seccoviensis, Ludwicus Ep. Chymensis, & Petrus Ep. Laventinus. Item nobiles viri, avunculi nostri dilecti Albertus Palatinus Comes Carinthiæ Mainhardus & Hainricus Comites de Goricia, nec non Comes de Ortenburg. Item fideles nostri dilecti Ulricus & Hermanus Fratres Comites de Cylia, Comes Iohannes de Phannberg Capitaneus noster Styriæ, Leutoldus de Stadekk Capitaneus noster Carniolæ, Stephanus de Meissow Marschalcus, Albertus de Puchhaim Dapifer, Haidenricus de Meissow Pincerna, Petrus de Eberstorf Camerarius, Fridericus Chreuspach Magister Venatorum Austriæ, & Fridericus de Walffe de Grez Pincerna, Rudolf Otto de Liechtenstain Camerarius, Fridericus de Pettovia Marschalcus, Fridericus de Stubenberg Dapifer Styriæ, Fridericus de Aufenstain Marschalcus, Hertnidus Chraiger Dapifer, Hermanus de Ostrawitz Pincerna Carinthiæ, Item Joannes Turso de Rauhenekk, Ulricus & Otto de Stubenberg, Gotfchalcus de Neutperg, Hermanus de Chranichsparg, Hertnidus de Pettovia, Hainricus Wilthäuser, item Hermanus de Landenberg noster Provincialis Marschalcus Austriæ, Hainricus de Hackenberg noster Magister Curie, Johannes de Prunn noster Magister Camerae, Pilgrinus

grinus Strewno nostræ Curia Mariscalcus, Hainricus de Brunn Pincerna, Albertus Ottenstainer Magister coquinae, Albertus Pincerna Magister Cellariorum, Wilhelmus Pincerna de Liebenberg Dispensator panis nostræ curia, & plures alii fide digni. Datum in Grez in die S. Scholasticæ V. Anno Dom. milles. trecent. sexagesimo, ætatis nostræ anno vicesimo primo, regiminis vero nostri secundo.

XXVI.

Ortolphi Archi-Ep. Salisb. literæ Anno 1361.

Ortolfus D. G. Sanctæ Salzburg : Ecclesiæ Archi-Episcopus. & A. S. Legatus (agitur de Honorabili viro F. Joanne de Rumpenheim, Provinciali FF. Hosp. S. Mariæ Thetonicorum Jerosolymit. Per Austriam, Styriam, Carinthiam, Carniolam) datum Salzburgæ III. Idus Maji Anno Dom. M. CCC. LXI.

XXVII.

Alberti III. Austriaci Confirmantis Privilegia Anno 1365.

Wir Albrecht von Gottes Gnaden Herzog zu Oestereich, zu Steyer, zu Kärnten &c. Das fir uns kommen seint die erbare und geistlich Leuth, unser lieber andächtg Bruder Johann von Rumpfenheimb Lancomentur, und der Convent des teutschen Haus zu Wienn und zeigten uns ein handvest in Latein geschriben, die ihnen Herzog Fridrich, des alten Herzogs Leopolds Sohn gegeben hat, und die in Weilland der hochgebohrene Fürst, unser lieber Herr und Vatter seelig Herzog Albrecht, aus Latein in Teutsche gemacht, und bekhert hat, und die auch

also besteht mit seinem Brief, und batten uns &c. (sequitur diploma Alberti parentis, quod rursus diploma Friderici adductum n. IV. idiomate Germanico, ab eodem Alberto, compositum) der geben ist zu Wienn an Montag vor sand Cathreintag, nach Christi Geburt dreyzehen hundert Jar, darnach in funfund sechzigsten Jar. (Sigillum quinque minores clypeos, in circum dispositos continet, Austriæ loco supremo, a dextris Styriæ, dein Tyrolis, a sinistris Carinthiæ, dein Carniolæ.)

XXVIII.

Joannis Nagengast literæ Anno 1395.

Ich Hanns der Nagengast &c. Mit des erbeer Manns Hainrich Gottschalichs dew Zeit Statrichter ze Grez anhangenden Infigl. - Gebn nach Christi Gepurd drewtzeihen hundert Jar und in dem funff und neuntzigsten Jar des Montags vor sand Lamprechtstag.

XXIX.

Wilhelmi & Alberti Aufl. Confirmatio Anno 1399.

Wir Wilhalm und Albrecht Vettern von Gottes Gnaden Herzogen ze Oestereich - - bekennen offenlich mit diesen Brieff, daz fur uns komen ist der erber, Geistlich Bruder Michel Comendur des teutschen Hauses hie ze Wienn und hat uns gezaigt ain Hantvest Weilent Hertzog Friderichs des alten Herzogs Leopolts Sun, die er dem teutschen Orden in Oestereich, und in Steyer über ire recht und fraihat gegeben hat, die Weilent die durchleuchtigsten Fursten, Kunig Albrecht von Rom,

Rom, unser Urten, und sein Sun Kunig Fridrich von Rom unser Vetter, mit iren Brieven habent bestett, und die auch der Hochgebohrne Fürst unser lieber Herr und Frn Hertzog Albrecht seliger, dem Gott allen gnädig sey, von Latein in teutsch in seinen Brief bechert und und bestett hat, darüber wir auch gesehen haben des Hochgebohrnen Fürsten Hertzog Albrechts, unders lieben Herren Vettern und Vatters löbl. Gedächtnus bestettbrieff &c. (Confirmat Privilegia ordinis Teut.) geben ze Wienn an Phintztag nach unser Frauen Tag der Schidung. Nach Kristi gepurde, dreutzen hundert Jar, darnach in dem newn undt newntzigsten Jar.

XXX.

Johann de Pomersheim Commendatoris Prov. Anno. 1440.

Ich Johann von Pomersheim Land Commendewr in Oesterreich teutsches Ordens und das gantz Capittel daselbs bekennen - - - das vor uns komen sind der erber Nyclas Soyel und Morgreth sein Hausfrau &c. geben zu Gretz nach Kristi gepurde virtzeihen hundert und in dem virtzigkisten Jarn an Sonntag nach unser lieben Frauen Tag Conceptionis.

XXXI.

Balthasar Eggenberger Obligatoriae 1479.

Ich Walthesar Ekkenberger &c. (adducitur in medium Walthesar Berghauser, Fr. Ordinis Teutonici & Domus Teutonice Græcii Commendator, quicum conventa quædam noster iniit, quorum clausula a nobis subjuncta digna est, ut ad eam

juris antiqui cultores animadvertant) Tetten wir des nicht, oder ob wir in mit dem bemelten Jährlihen Zinns verzugen, und den zu den tag als sich gepirrt, nicht raichten; welchs künftigen Jars das beschechtet, waz schaden si des dann nemen mit Klag, mit Tayding oder wie der schad genant wurd, den geloben wir In mit sampt den verlessen Zinns gants abzelegen und wieder zechern, und fullen sij datz haben auff all unserm Gutt, Erb, und verunden gutt. Davon feu dann richten, und wern soll der Statrichter zu Gretz: wér der saumig daran, so soll es tun der Landfürst in Steyr oder sein Anwalt, wo sy darauf weisent, oder zeigent. Daz ist unser gueter Will. Geben zu Gretz an Freytag nach sand Bartlmeestag des H. Zwelfpotten, nach Kristi gepurd virzehen hundert Jar, und dar nach in dem newn und sibenzigsten Jar.

XXXII.

Bartholomæi Stadler litteræ Anno 1487.

Ich Barthlme Stadler &c. (laudatur der Edele und veste Caspar vom Hard) der geben ist zu Gretz am Freytag nächst vor dem H. Pfingsttag, nach Christi Gepurd tausent vier hundert, und in dem syben und achtzigsten Jare.

XXXIII.

Maximiliani I. Regis Rom. Conf. &c. 1490.

Wir Maximilian von Gottes Gnaden Röm. Kunig - - bekennen, das fur uns Komen ist der Ersam, Gaistlich, unser getrewer, lieber andächtiger Conrat von Stauchwitz Landcomentor

mentor teutisch Ordens der Oesterreichischen Balley &c. Ge-
ben zu Lunntz am ailtften Tag Januarii, nach Christi Gepurd
1490. Unfers Reichs im viertem Jare.

mem 2015 abschließig als XXXIV.

Gregorii Raunner membrana &c. Anno 1497.

Gregorius Raunner Decretorum Doctor &c. (Commemora-
tur Rel. ac Strenus vir, D. Andreas Moshamer Commen-
dator Domus B. Mariæ V. Theuthon. Jerosolym: extra muros
oppidi Grez am Lee) datum Gredwein 9. Die mensis Novem-
bris Anno 1497.

20110301 XXXV.

Alexandri PP. VI. Ad Episcopos Secc. Wienn Lab. Anno 1500.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei Venerabilibus FF.
Seccoviensi & Wiennensi ac Labacensi, Episcopis Salutem
& A. B. Dudum Magistri & FF. Domorum per Alamanniam
consistentium Hospitalis B. Mariæ Theutonicorum Hierosolymi-
tani ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis conquie-
tione per Fel. record. Joannem Papam XXII. Prædecessorem
nostrum percepta, quod nonnulli Archi-Episcopi, Episcopi, Abba-
tes, & alii Clerici, Ecclesiasticæque personæ tam religiosæ quam
sæculares, nec non Comites & Barones, nobiles, milites Uni-
versitates, & alii sæculares Civitatum, & Diœcesum ac partium
vicinarum, in quibus dictum Hospitale, nec non & alia loca ac
membra eidem Hospitali pleno jure immediate subjecta, ad
eosdem duntaxat spectantia consistere dinoscuntur, occupaverant;

vel occupari fecerant, Ecclesias, grangias, obedientias, castra, casalia, terras, vineas, possessiones, census, redditus, & proventus, jura, jurisdictiones, & nonnulla alia bona mobilia, & immobilia ad dictum Hospitale & alia praelibata ejus membra spectantia, seu eadem detinentibus praestabant auxilium & favorem. Nonnulli etiam civitatum & dioecesium ac partium praedictarum, qui nomen Domini in vacuum recipere non formidabant, dictis Magistro & FF. dicti Hospitalis in Ecclesiis, grangiis - - bonis & rebus aliis ad Hospitale praedictum spectantibus multiplices molestias ac injurias inferebant, & jacturas. Idem Praedecessor adversus occupatores, detentores, praesumptores, molestatores, & injuriatores hujusmodi illo volens eis remedio subvenire, per quod ipsorum compesceretur temeritas, & aliis aditus committendi similia praeccluderetur, Vener. FF. Nostris tunc suis Archi-Episcopo Saltzeburgensi & Augustensi, ac Tridentino Episcopis suis dedit literas &c. (quibus eadem, quae hic, continentur) Quocirca Fraternitatibus Vestris per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel alium seu alios contra inferentes Magistro praedicto, suisque Successoribus, nec non FF. Hospitalis pro tempore existentibus in rebus & bonis ad eos & eorum Domos spectantibus molestias, vel jacturas, in omnibus & per omnia procedatis juxta dictarum litterarum continentiam & tenorem - - Datum Romae apud S. Petrum Anno Inc. Dom. M. D. Pridie nonas Aprilis Pontificatus nostri Anno Octavo.

XXXVI.

Ejusdem ad Commendatorem Prov. Austr. Anno 1500.

Alexander Episcopus Servus Servorum DEI, Dilectis Filiis
Conrado de Stauchwitz Præceptori provinciali & Fratribus
Ordinis B. Mariæ Theutonicorum Balliviæ Austriæ S. & A.
B. &c. (Confirmat omnia privilegia Ordini Eq. Theuton. con-
cessa) Datum Romæ apud S. Petrum Anno Inc. Domini M.
D. VIII. Idus Aprilis, Pontificatus nostri Anno Octavo.

XXXVII.

Joannis Burchardi testes Litteræ Anno 1500.

Ioannes Burchardus Decretorum Doctor, sedis Apostolicæ
Protonotarius, Præpositus Ecclesiæ S. Florentii Haselacen-
sis, Argentinensis Diœcesis &c. (Offerunt se in hac charta
nomina Virorum Nobilium Udalrici de Weispriach, Bartholo-
mæi, Stephani, & Mathiæ de Bernegk, Christophori de Puo-
haim, Joannis de Augspurg, Baronum; ac Venn. Conradi de
Stachwitz Commendatoris Baliæ Australis Ord. B. M. V. Theu-
tonicorum, Albani Præpositi in Polan & Christophori de
Schrovenstain Augustensis, Tridentini & Brixinensis Canoni-
ci, ac Johannis de Kunigspurg, Andreæ Spongsteiner, mili-
tum Ernesti, & Sigismundi de Trautmanstorff, Ruperti Wel-
tzer, nec non Rudolffi de Westerstetten Achatii & Sigfridi
Megknighter ac Andreæ Prandner, Armigerorum, & Catharinæ
Vintlerin atque Cæcilie Mochnicerin. Acta sunt hæc Romæ
sub anno a N. D. Millesimo quingentesimo, Indiēt. III. Die
verō V. Mensis Maji.

XXXVIII.

XXXVIII.

Melchioris Rulkonis Commendat. Græc. Anno 1521.

Ich Melchior Rulko die Zeit Commendator unser lieben Frauen Kirchen am Lee bey Grätz &c. Beschehen am Montag vor sandt Jörgen Tag nach Christfi Gepurd tausent funffhundert und im eins und zwainzigsten Jar.

XXXIX.

Caroli Austriaci Confirmatio Privil. Anno 1577.

Wir Carl von Gottes Gnaden Erzherzog in Oesterreich &c. Der ehrsam, unser geheimer Rath. N. O. Camer President, Administrator des Stuffs Muhl-Statt, Teutsch Ordens Commendator am Lee, allhier bey Grätz (Confirmat Privilegium Friderici Bellicosi Superius. n. I. adductum) geben zu Grätz den funffzehenten Maji, im Jare 1577.

DIPLOMATA

ORDINIS EQUITUM TEUTON.

COMMENDÆ AD S. DOMINICAM,

SEU

GROSSONTAGENSIS.

I.

*Friderici de Petovia, confirmantis donationem paternam quoad fundum
& decimas Anno 1222.*

In nomine DEI æterni, Fridericus de Petovia omnibus in perpetuum. Cum ea, quæ geruntur in tempore, sæpius per elapsum temporis a memoria hominum evanescant; ne a posteris patiantur calumniam, seu a quoquam, quæ facta sunt rationabiliter, valeant immutari, humana providentia utile censuit & honestum, ut malignorum penitus caveantur insultus, eadem scripturarum testimonio perennari. Ea propter notum facimus tam præsentibus, quam futuræ posteritatis fidelibus, quod Fridericus Pater noster recolendæ memoriæ pro remedio animæ suæ ac progenitorum nostrorum contulit Venerabili Domui Hospitali S. Mariæ Theutonicorum Jerosolymitani proprietatem suam in Dominico cum medietate decimæ ejusdem terræ eo tempore cum prædictam terram memorandus Pater noster de manibus Ungarorum eripiens, licet vacuum adhuc & inhabitatam primo suæ subjugavit potestati. Unde sæpe dicti Patris nostri

D d

volen-

volentes imitari vestigia, donationem ipsius rationabiliter factam bona voluntate recognoscentes, quemadmodum eandem proprietatem cum omni jure, ac pertinentiis suis est, liberaliter, præsentium autoritate confirmamus. Ut igitur hæc eadem donatio Patris nostri ven. mem. quam nos renovamus & probamus, libera permaneat, & stabilis habeatur, sigilli nostri appensione duximus eandem provide roborandam. Acta sunt hæc Anno Christi Incarnationis MCCXXII. Indict. X. existente.

II.

Friderici de Petovia cedentis Ecclesiam ad S. Dominicam Anno 1235.

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis. Ego Fridericus de Betovia notum facio universis Christi fidelibus, quod jus Patronatus, quod mihi competeat in Ecclesiam, quæ vocatur ad S. Dominicam, defuncto appellatur Grosfontag, contulimus ego & uxor mea Hospitali S. Mariæ Domo Teutonicorum Jerosolymit. pro remedio animarum nostrarum & progenitorum nostrorum, ut Divinus cultus & eruditio fidei per diligentiam fratrum prædictæ Domus amplificetur ibidem. Promittimus, quod dabimus operam ex animo & bona fide, quod auctoritatem & consensum Domini nostri Saltzburgensis Archi-Episcopi ad eandem donationem obtinebimus eidem domui confirmandam. In hujus autem donationis testimonium hanc chartam nostri Sigilli signo fecimus communiri. Hujus rei testes sunt F. Otto Prior & F. Conradus de ordine Prædicatorum de Domo Petoviensi F. Otto & F. Carolus de Domo Teuton.

D. Her-

D. Hermanus miles de Petovia, Pabo de Treven, & Albertus de Raichenstein, Otto de Pirch, Ortolfus de Gorisendorff. Henricus Lupus, & alii quam plures. Acta sunt hæc Anno Domini MCCXXXV In castro Domini Hermani, Octavo Idus Julii.

III.

Eberhardi II. Archiep. Salisb. eandem Confirmantis Anno 1236.

Eberhardus D. G. Saltzburg. Archiepiscopus, Apostolicæ Sedis legatus - - Notum esse volumus, quod nobiles viri Fredericus & Hertnidus FF. de Petovia recognoscentes pie, quod Pater ipsorum contra justitiam abstulit Ecclesiam, quæ vocatur apud S. Dominicam Hospitali S. Mariæ domus Teutonicorum Hierosolymitani, quam avus eorum legitime donaverat eidem, ipsi renovantes eandem donationem rationabiliter factam petiverunt humiliter & devote, ut ipsam nostro consensu dignaremur ratam habere, & rationabiliter roboratione nostri privilegii confirmationeque consigniri: Nos itaque votis ipsorum salutaribus annuentes, considerata etiam plebis illius Sclavicæ correctione, quæ ex provida ordinatione FF. Domus Theutonicæ posset provenire, concedimus eandem Ecclesiam cum omni jure suo eidem domui &c. Hujus rei testes sunt Henricus Episcopus Sekowensis, Otto de Kunigsperg, Eberhardus de Schoninstain, Hermannus de Schoninstain, Hermanus de Petovia, Ortolfus de Gorisindorf, Henricus Lupus, & alii quam plures. Datum apud Petoviam Anno Domini MCCXXXVI. septimo Kal. Februarii.

IV.

Friderici de Petovia donantis villam Hermansdorff Anno 1247.

Fridericus de Bettovia omnibus Christi fidelibus hanc paginam inspecturis salutem in D. JESU Christo. Notitiæ singulorum tenore præsentium volumus declarari, quod Hermanus de Bettovia de castro minori fidelis noster villam, quæ Hermansdorf nuncupatur, cum omnibus suo jure & pertinentiis --- quam a nobis titulo feudi possedit, ad manus nostras resignavit, omni suo jure renuncians libere & absolute, devote & humiliter supplicando, quatenus ipsam villam domui Theutonicæ conferremus. Nos itaque piis ipsius votis & postulationibus inclinati præfatam villam cum omnibus pertinentiis & juribus, sicut præmissum est, in subsidium terræ sanctæ ac in perpetuum nostræ eleemosynæ munimentum ordini domus Theutonicorum Jerosolymitanæ in proprium donavimus libere & absolute perpetuo possidendam; assignationem eorundem bonorum ad manus patris, Chonradi de Osterna dicti ordinis per Austriam & Styriam Præceptoris ac suorum confratrum Gerloci & Heinrichi Sacerdotum & Werenheri Commendatoris de Dominico, velut a nobis petatum est, libere & liberaliter facientes &c. Nomina testium subscribentes, quæ sunt Chonradus Magister Cellarii, Heinrichus Lupus, Hertawicus, Eberhardus, Pertholdus, Heinrichus filii Ottonis militis de Pirche, & alii plures: Acta sunt hæc in Bettovia. Anno Dom. MCCXLVII. V. Kalendas Novembris.

V.

*Philippi Archiep. Salisb. Donationem prædictam Confirmantis
Anno 1249.*

Philippus D. G. Saltzburgensis electus omnibus præsentis scripti inspectoribus notitiam gestæ rei - - commoniti, dum Fridericus de Petovia nostræ ministerialis Ecclesiæ villam in Hermansdorf, quam antea tenebat Ecclesia titulo feodali FF. Hospitalis S. Mariæ Domus Theutonicorum una cum vineis, agris cultis ac incultis, ac sylvis & pascuis conferret perpetuo possidendam &c. Actum Reynæ A. D. Millesimo, ducentesimo quadagesimo nono, VIII. Idus Jan. In præsentia Ulrici Archidiaconi juxta Thraham, Chunradi Decani de Traheberch, Magistri Heinrichi Phisici, Reinheri de Eichlberg, Ottonis de Heileke. Hermani de Ramstein & testium plurium aliorum, in Domino feliciter Amen.

VI.

Wulfini de Paumgarten donatio Anno 1273.

Legum Ecclesiasticarum ac civilium auctoritas talis est, ut in omnibus causis gestorum semper scripturam requirant, quæ post processum temporis testimonium perhibent veritati. Eapropter noverint universi tam præsentis, quam posteris, quod nos Wulfinus miles dictus de Paumgarten pia intentione de consensu & voluntate omnium hæredum nostrorum VV. FF. Hospitalis, S. Mariæ Domus Theutonicorum in S. Dominico & ad Manus F. Bertholdi tunc Commendatoris ibidem

&c. D. Fridericus de Petowe , Dom. Chonradus Ven. Plebanus ibidem F. Bertholdus tunc Commendator FF. in S. Dominico , F. Ulricus Plebanus , F. Henricus de Zuiffenpergen , F. Ulricus Clavier , F. Weriandus & Bertholdus , FF. ejusdem Domus. D. Guntherus de Cherfpach , & Frizo de Holermous & alii quam plures. Actum & datum in Bettowe Anno Dom. M. CC. LXXIII. XVI. Kal. Julii.

VII.

Stinkonis Judicis in Hermansdorff Cautio Anno 1277.

Ne gesta hominum mobilia per oblivionem decidant in errorem , decernitur necessarium , ut quædam facta , nec oblivioni depereant , literarum , testimoniaque testium perennentur. Noverint ergo tam præsentēs , quam futuri , quod ego Stinko supanus in Hermansdorf fide data & voluntarie exposui. DD. meis FF. Domus Theutonicæ in Dominico omnia bona mea , tam in vineis quam in agris seu in aliis quibuscunque possideo , si sine licentia & eorum bona voluntate me ab ipsorum servitio alienare præsumam temporibus vitæ meæ , vel alteri Domino subicere me attentavero. Præterea bona , quæ habeo non adjacentia in ipsorum prædio , vendere teneor , & in eorum præditiis collocare , alioquin omnia bona mea prædicta ipsi Fratres de cætero possidere debeant libere & quiete. In hujus igitur testimonium evidens & cautelam litteram rogavi , Sigilli civium de Pettav munimine roborari , testibus subnotatis , Fr. Ch. Plebanus in Dominico Fr. Wol. Sacerdos.

F. Al.

F. Al. Diaconus, Fr. Diet Commendator Fr. H. de Swessin-
perg, Fr. C. de Wenber, Fr. Wolfkerus, Fr. F. de Nordlingen,
Fr. Georius miles, Fr. Perch. Fr. Ott. F. F. Crofiler Cives.
Werkerling judex, Enicho, Francho, Ortlo, Senstil, Nico-
laus, & Stephanus dicti Houffindarini, & alii quam plures te-
stes idonei, quorum nomina hæc littera non poterat continere.
Acta sunt hæc Anno Dom. MCCLXX. septimo, in Festo S. Vir-
ginis & martiris Margaretæ.

VIII.

Mezlonis de Petovia donatio Anno 1283.

Ego Maezl de Petovia profiteor & scire desidero præsentium
quoslibet inspectores, quod vineam illam sitam in monte
Schiernz scilicet in Hermansdorf, quam soror mea Chunegun-
dis Frenchinna in extremis testamentum faciendo mihi delega-
vit subsidium mihi exhibendo proprio motu & bona voluntate
ad Ecclesiam S. Mariæ V. in S. Dominico in remedium animæ
meæ, ac etiam omnium parentum meorum & fidelium univer-
forum defunctorum, sic deposui & donavi &c. (Commemora-
tor hic Mæzlonis Avus dictus Handvolch & uxor ejus Chune-
gundis, Pater Chunradus & mater Chunegundis, Consobrinus
Otto de Pirsch & Franko etiam Consobrinus ex sorore prius di-
ctæ Chunigundis Frenchinn, & D. Fr. Frater Domini Petovien-
sis. Actum & datum Petoviæ Anno Dom. MCCLXXXIII. in
vigilia Annunciationis S. V. Mariæ.

IX.

Arnoldi Comitis de Strygau Donantis prædium Anno 1288.

Nos Comes Arnoldus filius Comitis Arnoldi de Strygau OO. Christi fidelibus tam præsentibus quam futuris, ad quos præsens scriptum pervenerit, salutem in omnium Salvatore -- Noverint singuli tam præsentis, quam posteris, quod nos pia intentione de consensu & bona voluntate matris & uxoris nostræ, & hæredum nostrorum Venerabilibus Patribus S. Mariæ Domus Theutonicorum Jerosolymitani in S. Dominico ad manus Patris Waltheri dicti Ungari tunc Commendatoris ibidem, in remedium animæ nostræ ac progenitorum nostrorum contulimus prædium nostrum, ubi Dobron residet, in metis Teutoniæ situm &c. (fit mentio Fr. Ottonis dicti de Peugen, Fr. Nycolai de Scharpenberch, Fr. Nycolai Clavigeri, Comitis Ozekonis, Bratychnæ Judicis de Strygau. Actum & datum in Strygau Anno D. M. C. C. LXXXVIII. II. Kal. Julii.

X.

Süßfridi de Herberch, donantis decimas. Anno 1315.

Ich Seyfrid von Herberch vergich -- daz ich mit meiner Prueder rat und mit ir gueten willen Friderichz, und Ulreichez mein gunst dazu geben han, daz der zehend halber in der Scharding, und ze Weitzdorff geschaffet ist dem Haus, und dem Pruedern datz dem Sunntag von Oertleins Kindern von Griffendorf und von Otachern von Dornaw -- und sollen die Prueder von dem Sunntag mir davon mit einem Habich dienen

nen all jarchlich. Daz in daz geschafft und mein und meiner Bruder Gunst staet, und unverprochen beleibt, dez gib ich diesen Prieff versigelten mit meinem anhangenden Insigil -- des sint gezeugen Brueder Ulrich der Pharrer von dem Sunntag, und Brueder Ludweich der Commendewr, Brueder Wernhart der Muerringer, Brueder Heinrich der Chelner, Wulfing von dem Holrmuetz -- der Prief ist geben zdem Sunntag (1315.) an unser Vrowentag, als sie verschiet.

XI.

Arnoldi & Nicolai Pukel literæ Anno 1319.

Ich Arnold der Pukel, und meins Brueder Sun Nychel der Pukel verjehen. Auch sint des gezeigen, Arnolt der Pukel und Chunrad der Poppendorffer, cetel der Diernsteiner, Juri Eyweins Sun -- Der Prief ist gegeben (1319.) Jar an der H. Martren tag Gordyani und Epimachi.

XII.

Fratrum de Herberch membrana Anno 1320.

Ich Seyfrid und Fridreych, und ich Ulrich Bruder alle drey von Herberch verjehen -- daz der Erber und getrew Man Ulreych von Chintzeneck und sein Haus Vrow seligen Vrow

E e

Percht

Percht &c. Dieser sach sint gezeug Weschalch von Ozchwitz, Rudolf und Heinrich, Wulfinch, Ortolf die vier Vaizten, Chunrat von Obraren, Werenher sein Bruder, und ander erber Leut. Der Brief ist geben ze Petow in der Statt (1320.) an des guten sand Georgen tage.

XIII.

Friderici de Königsperg & uxoris literæ Anno 1321.

Ich Fridrich von Chunsperch und mein Haufvrow Vrow Agnes verjehen. Der Brief, ist geben (1321) an sand Mertens Abend in dem vorgenanten Haus do ze Sontag.

XIV.

Wilhelmi de Goriffendorff & uxoris charta Anno 1323.

Ich Wilhallam von Goriffendorf und ich Anna seine Hausfrau verjehen, auch sind des Gezeugen her Welfinc h von Holermuos, Her Ott der Pezniczer Frizl von Anchenstain, Ortolf der Kytzer, und sein Prueder Weytel - - der Brief ist gegeben (1323.) an des heiligen Hern sande Urbanes tag.

XV.

XV.

Friderici a Windischgrätz liberantis a censu fundos. Anno 1325.

Ich Fridreich der Windischgrätzer vergih -- daz ich -- dem Ersam Hern des Deutschen Haußz, und irm Gotshaus ze den Suntag Ewigleich ledig lazen han di drey hueb im Ror, und an der Tzellnitz. Ze Pettow (1325.) ze de Liechtmessz.

XVI.

Mercklini Peznizer, vendentis fundum Anno 1341.

Ich Mærchl Pezznitzer, Ich Agnes sein Würtin und all unser Erbe wir verjehen offnbar -- daz wir mit wohlbedachten mut redlich und recht verchauft habn dem Ersamen Geistlichen Man Bruder Bernharden chumdeur zum Suntag unser ertreich genant, und gelegen in Loschetz mit des Edeln unsers lieben Herrn hant Herrn Herdegens von Pettau Marschall in Steyer, von dem wir ez ze lehen gehabt haben. Darüber geb wir in disn Prief versigelte mit meins genantem Mærchleins anhangunden Infigl, under dem ich genannte Agnes auch vergich, wand ich aygen Infigl nicht enhan. Der Prief ist geben (1351.) an sand Cecilietag.

XVII.

Ecbardi Gayfruch Reverſales Anno 1360.

Ich Ekhart Chunrats Sun des Gayzzruker, vergich daz die Erbern Geiſtlichen Herrn Herr Herwort zu den Zeiten Com-mendewer und di Pruder in dem Deutſchen Haus zu dem Sun-tag. Gebn nach Chriſtes Gepurd (1360.) in den Chatember in der Vaſten.

XVIII.

Friderici Pacifici Cæſ. Diploma Anno 1458.

Wir Friderich von Gots Gnaden Römischer Kayſer zu al-len Zeiten Merer des Reichs, Herzog ze Oeſterreich ze Steyer, ze Kernden, und ze Krain, Grave zu Tyrol. Be-kennen, als der Erwirdig Ludweig von Elrechshaufen Hoch-maiſter in Prewſen unſer lieber andechtiger unſerm getreuwen lieben Achatzen Bohunko ſechzehen hundert und ſyben und funfzig Ungerisch und Ducaten Guldein gelihens Gelt ſchul-dig worden iſt, und dafür das Haus zum Suntag verſchriben, und verphendet, und darumb ſich der Erſam unſer lieber an-dechtiger und getrewer Hans von Pomersheim Lannd commen-dewr in Oeſtereich angenommen. Geben zu der Newnſtatt an Sambſtag nach des Heiligen Krewtztag Exaltationis, nach Chriſti Geburde in vierzen hundert und acht funffzigſten, un-
fers

fers Reichs in Newntzehenden, und unsers Kayserstum in fy-
benden Jaren.

XIX.

(*Erasmi Turriani, Commendatoris Prov. Anno 1540.*

Ich Erasim Freyherr von Thurn, und zum Creutz, Landt-
Commenther der N. O. Balley Deutsch ordens Rom. Kay.
May. Rat, Obrister der Crabatischen Ortfleken und Haupt-
mann in der Mittling. &c. Geben und beschehen zu Laybach
in meins Ordens Haus am neun und zwaintzigsten tag Ja-
nuarii nach Christi unsers Herrn Geburt in funfzehn hun-
dert und im virtzigisten Jaren.)

XX.

*Georgii Herbersteinii Prætoris, aliorumque sententia judiciaria Anno
1549.*

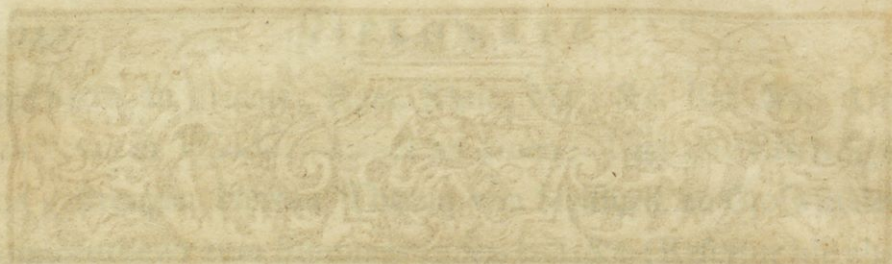
Wir hernach genant Georg Freiherr zu Herberstein, Neid-
perg, und Guettenhag, Lanndverweiser in Steyer,
Christoff Rasch Vizdomb dasellbst in Steir, Frantz von Sauraw
Marschal in Steyr, Adam von Trautmanstorff Ritter, Sigmund Gal-
ler, Moritz von Rāghnitz, alle Röm. Khay. May. &c. Rāthe beken-
nen -- als sich zwischen dem wohlgebohrnen Herrn Lucas Zäckl
Frey-

Freyherrn zu Fridaw, Röm. Khün. May. &c. Rat &c. Und
Leittenant in Windisch-Landt an einen; Und des Erwürdigen
und gestrengen Herren Thanan von Sigistorff zu Groszwinklern
Commenthewr zum Sunntags anders tails &c. (Refertur hic char-
ta Dominæ Annæ Comitiss de Schaumberg, natæ de Petaw,
quam Anno 1441. Sorori suæ D. Agneti de Stubenberg dedit)

Befchehen am achten tag des Monats Aprilis im tau-
sent, fünffhundert und neun und
vierzigsten Jar.

**DIPLOMATARIUM
MISCELLUM
ALIQOT COENOBIORUM
STYRIÆ.**

DIPLOMATARIUM
MISCELLUM
ALPHABETICO
STYLIA

DIPLOMATARIUM MISCELLUM ADMONTENSIA

I.

Witigonis sententia judicialis in favorem Monialium Admontensium Anno 1245.

ego Witigo scriba Styriæ cunctis notum facio per hæc scripta, quod a Domino meo Friderico Illustri Duce Austriæ & Styriæ, habui in mandatis, ut iudicium & iustitiam facerem petentibus per Styriam universis, & cum tali negotio instanter darem operam circumquaque, Heinricus de Perneck quoddam prædium situm in Vinsterpels, scilicet pratum unum cum adjacentibus quibusdam beneficiis impetivit, quod prædium bon. mem. Illustris Dux Liupoldus, pater dicti Domini Friderici, in remedium animæ suæ contulerat literatis sanctimonialibus in Admunt. Sed Abbas Admuntensis tam diu,

& tam sufficienter pro dicta quærimonia coram me respondit, donec per justam sententiam adjudicata fuit ipsis Sanctimonialibus ejusdem prædii possessio quieta & tranquilla. In cujus rei testimonium & majus robur, litteram hanc scribi feci, & mei sigilli appensione firmavi. Data est hæc sententia, sive adjudicatio in Chrawat, in die omnium animarum, Anno Domini MCCXLV.

II.

*Eberhardus II. Archiepiscopus roborat donationem Sophiæ ab Andechs.
Anno 1245.*

Eberhardus D. G. Salzburg. Archiepiscopus, Apostolicæ sedis Legatus, præsentì pagina notum facimus universis quod dilecta nobis in Christo Sophia, Marchionissa in Andechs, peccata sua apud Cænobium Admontense deslens, prædia sua apud Meinhalmistorff, & circa Oberwelz, decem & octo marcarum reddituum monetæ Frisacensis, quæ nunc quiete & pacifice possidet, simul cum omni jure, quod habuit in eisdem bonis, Admunteni Ecclesiæ contulit, pro remedio animæ suæ, & piæ memoriæ Heinrici Marchionis, quondam mariti sui, de libero arbitrio suæ voluntatis, tali apposita conditione, ut D. Abbas & Conventus Admontensis, prius, vel in festo S. Martini, singulis annis de ipsis redditibus, totidem proventus, quot & quales ipsa percipere consuevit, omni occasione postposita, plenarie sibi persolvant; sicut fide data fieri promiserunt. Præterea quoque Abbas & conventus firmiter promiserunt,

runt, hætenus ei administratam integraliter dare, quoadusque ipsa vixerit, prænotatos fructus reddituum nihilominus persolventes. De prædictis autem prædiis, trium marcharum redditus cameræ contulit Dominarum, & unam Sacristiæ, & unam fororibus. Adjicit etiam prædictis, ut post mortem ipsius, dies anniversarius suus, & mariti ipsius pariter celebrentur. Ut autem præsens donatio imposterum plenum robur obtineat firmitatis, præsentem paginam nostri sigilli munimine fecimus roborari, & dilecti in Christo fratres nostri, Ven. D. Chunradus, Frisingensis Episcopus, & D. Chunradus Admontensis Abbas, & ejusdem loci conventus, sigilla ipsorum fecerunt apponi, in evidens testimonium & cautelam.

III.

Otto Comes ab Eberstein, Imperialis Præfectus Styriæ confirmat eandem Donationem Anno 1248.

Nos Otto D. G. Comes de Eberstein Sacri Imperii per Austriam & Styriam Capitaneus & Procurator, Et Ego Witigo scriba ejusdem Imperii Gloriosi, tenore præsentium innotescimus universis, quod Domina Sophia, quondam Marchionissa de Andechs, donationem prædii sui in Welze, potestativa manu sua factam Ecclesiæ Admuntensi, vivente Duce Friderico, sicut ipsa quiete possederat, coram nobis & multis aliis honestis viris publicavit, ut dictum prædium eidem Monasterio, post mortem suam, possidendum confirmavit libere & absolute. Nos igitur fungentes vice sacri Imperii, donationem

supradictam, ratam habentes, hujus facti testes accessimus, & præsentem chartam inde conscriptam nostris Sigillis roboravimus cum testibus subaratis, M. Ulrico de Gruscharn, D. Otone de Erinvels, Waltero Scrath, & aliis compluribus. Actum Anno MCCXLVIII. XIII. Kal. Febr.

IV.

Cessio Litis cum Monialibus Admontensibus Anno 1257.

Innotescat universis præsens scriptum intuentibus, quod ego Liutoldus de Lembach, & uxor mea Alhaidis, simul cum heredibus nostris, coram Domino Duce Zagrabie Stephano, Capitaneo Styriae Glorioso, cessimus nostrae quærimoniae, quam habuimus contra Moniales literatas in Admunde super prato in Vinsterpelse, & beneficiis sibi adjacentibus, propter DEUM, & animarum nostrarum remedium, & earum dilectionem in tantum quod ipsas super eadem lite non impetemus. Ad cujus rei testimonium & majorem cautelam, qui huic negotio interfuerunt, Dominus Gotfridus de Marchpurg, Dominus Wulfingus de Trevenstein, Dominus Luitoldus de Trieben, sua Sigilla una cum meo huic litteræ appenderunt. Acta sunt Anno Domini MCCLVII. Indict. X. Datum in Admunde. XI. Kal. Julii.

V.

Confirmatio Sententiæ latæ in favorem cænobii Admontensis An. 1269.

Ego Herbordus Dapifer de Fullenstein, Judex Styriae Generalis, sedens pro Tribunali (confirmat sententiam Græcii latam,

latam, vi cuius Henricus de Treviach, miles, per Ottonem de Harlowe, Capitaneum Styriæ, & Magistrum Ulricum scribam Styriæ, iussus est, Admontensibus restituere decimas in Treviach occupatas) Actum in Liuben, Anno Dom. MCCLXIX. Alberto Abbate Admuntensi, VII. Kal. Maji, in die S. Marci Ev.

VI.

Rudolphus I. Confirmat Privilegia monasterii Admontensis. Anno 1276.

Nos Rudolphus D. G. Romanorum Rex semper Augustus (confirmat inserta verbotenus diplomata Friderici I. & II. Cæss. superius adducta) Datum in castris apud Wiennam III. Kal. Novemb. Indict. V. Anno Dom. MCCLXXVI. Anno regni nostri quarto.

VII.

Compositio Litis inter Admontenses, & Henricum de Chrotendorff. Anno 1277.

Nos Hainricus Comes de Phannenberg, Judex Generalis Styriæ, & Chunradus de Hintberg, scriba terræ ejusdem, notum facimus &c. (recensetur & confirmatur compositio litis, quoad bona & jura in Muerzthall, seu valle Martia, inter Hainricum Abbatem Admontensem, & Herwicum de Chrotendorff.) Actum Wiennæ IV. Kal. Sept. Anno Domini MCCLXXVII.

VIII.

*Rudolphus I. indulget Henrico Abbati facultatem erigendi munitiorem.
Anno 1278.*

Rudolphus D. G. Romanorum Rex semper Augustus &c.
(concedit Henrico Abbati Admontensi, ut contra hostiles
incurfus ad maiorem sui monasterii securitatem clausuram mu-
nitam erigere, ac intra illam iudicium exercere possit) Datum
Wiennæ pridie Kal. Maj, Indiēt. VI. Anno Dom. MCCLXXVIII.
Regni vero nostri Anno V.

IX.

*Friderici II. Archiep. Salisburg. confirmatio privilegiorum Monast.
Admont. 1278.*

Fridericus D. G. Archiepiscopus Salzburgensis Ven. Fratri
Heinrico Abbati Admuntensi & filiis suis (Perquam grandi
membrana confirmat omnia jura & privilegia huc usque cœno-
bio Admontensis præsertim vero per antecessores suos collata)
Datum apud Mülldorff II. Kal. Maji, Anno Dom. MCCLXXVIII.

X.

*Hartmanni Magistri Ordinis Teutonici confirmatio venditionis bono-
rum. 1279.*

Nos frater Hartmannus de Helderunge, Hospitalis sanctæ Ma-
riæ Teuton. Jerosolymitanæ Magister, universis notum fa-
cimur (confirmat contractum, quo F. Chunradus de Vecit-
wanch, Commendator Domus Theut. per Austriam, Styriam,
Carinthiam & Carniolam, bona in Tepsove & Howe Admon-
tensi-

tenſibus V. Kal. Apr. Judenburgæ vendidit) datum in Mar-
purg, in noſtro Capitulo Generali, Anno Dom. MCCLXXVIII.
Pridie Kal. Maij, Indiſt. VII.

XI.

Transactio Gotfridi Commendatoris Prov. Ord. Teut. 1279.

Nos Frater Gotfridus dictus Leſſo, Commendator Ordinis
Fratrum Teuton. Per Auftriam & Styriam &c. (Agitur de
fundis, & pascuis alpeſtribus Monasterii Admontenſis prope
Frisacum Carinthiæ) Actum Anno Domini MCCLXXIX. In
die S. Catharinæ Virg. & Mart.

XII.

Compoſitio litis inter Wichardum de Polheim & Admontenſes. 1281.

Ego Wichardus de Polnheim, & Sifridus, & Dietricus, &
Heinricus, filii quondam Dieterici Pincerneæ de Dobra,
nec non Margaretha & Catharina Filiæ ejuſdem Dieterici (Com-
ponitur diuturna lis cum Admontenſibus ſuper foro S. Petri,
in Augia) Actum in caſtro Styrenſi, Anno Dom. MCCL
XXXI. XI. Kal. Febr.

XIII.

*Alberti I. Ducis Confirmatio Privilegiorum Admontenſium. Anno
1283.*

Nos Albertus D. G. Dux Auftriæ & Styriæ, Dominus Car-
niolæ, Marchiæ & portus Naonis &c. (confirmat Henrico
III. Abbati Admontenſi, eidemque ſcribæ Provinciali Styriæ,
omnia jura & Privilegia, præſertim a Rudolpho Auguſto Pa-
rente,

rente, Monasterio (collata) Actum in Chindeberch, Anno Dom. MCCLXXXIII. Kalendis Aug. Hujus rei testes sunt. Otto de Lichtenstein, Judex Provincialis Styriæ, & Magister Bentzo noster Protonotarius.

XIV.

(Ejusdem Confirmatio super emptione Curie in Ainöd. Anno 1284.

Nos Albertus Dux Austriæ & Styriæ &c. (Confirmat emptionem Curie in Ainöd factam per Heinricum Abbatem Admontensem, scribam Provinciale Styriæ) datum in Brucka super Muram III. Idus Febr. Anno Dom. MCCLXXXIV. Hujus rei testes fuere: Otto de Lichtenstein, Ulricus de Capella, Hertnidus de Wildonia, Marſchalcus Styriæ, M. Penzo, noster Protonotarius.)

XV.

Ejusdem Principis Diploma, quo Henricum III. Abbatem Admontensem protegit. Anno 1284.

Nos Albertus D. G. Dux Austriæ & Styriæ &c. (severo edicto cavet omnimodæ immunitati Henrici Abbatis, ne scilicet apud eos, quos in rebus officii, tanquam scriba Provincialis Styriæ, fors offenderat, inſons luat justitiæ administratæ inviam.) Datum Wiennæ, XIV. Kal. Apr. Anno Dom. MCCLXXXIV.

XVI.

XVI.

Reversales Ottonis de Perneck, & Duringi de Styra Anno 1284.

Nos Otto de Perneck, & Duringus de Styra dicti, tenore præsentium &c. (Testantur: se omnia damna, quæ ob expugnatum ab Henrico Abbate, ac scriba Provinciali Styriæ, castrum Perneck, perpeffi fuere, non solum æquo animo ferre, sed etiam omne jus regressus in futurum, plene remittere) Actum apud Frisacum III. Nonas Octob. Anno Dom. MCC LXXXIV. Indict. XII. Hujus rei testes sunt: Ulricus de Capella, Otto de Liechtenstein &c.

XVII.

Hertnidi Wildonensis cessio Advocatiæ in fundos Admont. Anno 1287.

Ego Hertnidus de Wildonia, Marschalcus Styriæ, ad universorum notitiam &c. (Testatur: se renunciare omni juri Advocatiæ, quod in complures fundos monasterii Admontensis habuit) Hujus rei testes sunt: Otto de Lichtenstein, Ulricus de Capella, Geroldus Judex de Liesnich, aliique. Datum, & Actum in Curia Wenge, apud montem Zeyriche, XVI. Kal. Julii, Anno Dom. MCCLXXXVII.

XVIII.

Rudolphi I. Aug. Confirmatio iterata Privil. Admont. Anno 1290.

Nos Rudolphus D. G. Rom. Rex. semper Augustus &c. (postulanti Henrico III. Abbati, confirmat rursus omnia privilegia, tam summorum Pontificum, quam Archi-Epis-

porum Salisburgensium , & aliorum Principum favore , Cœnobio Admontensi collata , simulque declarat , ejusdem Cœnobii perpetuum advocatum esse Ducem Austriæ & Styriæ.) Datum Erfordiae X. Kal. Julii, Indict. III. Anno Dom. MCCXC. Regni vero XVII.

XIX.

Ulrici Comitis Phanebergensis & Consortis ejus pia liberalitas Anno 1294.

Nos Ulricus Comes & Margaretha Comitissa de Phaneberch ejusdem tori consortes &c. (testantur Capellæ S. Walpurgis, prope castrum Chaisersberch collatum a se fuisse curiam in Treboch) Datum Agmunde XVI. Kal. Jan. Anno Dom. MCCXCIV.

XX.

Albertus I. Dux confirmat munificentiam Hertnidi Wildonensis. Anno 1295.

Nos Albertus D. G. Dux Austriæ & Styriæ, Dominus Carniolæ, Marchiæ ac Portus Naonis &c. (confirmat membranam Hertnidi de Wildonia, Marschalci Styriæ, vi cujus anno elapso in vigilia S. Andreæ, Græcii villam Maystein prope rivum Leisnich, Cœnobio Admontensi donaverat) Datum Wien. Anno Dom. MCCXCV. in die Cathedræ S. Petri.

SERIES ET GESTA
ABBATUM ADMONTENSIIUM,
PER ANONYMUM DOMESTICUM CONSCRIPTA.

Ad ingressum hujus Catalogi Annalista lectorum sic alloquitur: *Monete te amice lector, ut circa Chronologiam, & temporum, ac annorum annotationem non sis exactior Censor, & rigidus Cato. Nunquam enim circa annos electionis, regiminis, & mortis DD. Abbatum ipsa Manuscripta non concordant &c.* Et post pauca: *Interea ad similes controversias appono meum quoque, sed probabile tantum judicium &c.* Quod ideo animadvertere visum, ut sua sit cuivis de iisdem erudite opinandi licentia.

Arnoldus Administrator I. Admontensis.

Hujus non meminit Liber I. M. S. sed tertius, num. 5. *Mox quasi divinitus accepto oraculo (B. Gebhardus Archiepiscopus Salisburgensis) intrepida mente pronissimo studio monasterium cepit construere, sacris vestibibus, & marmore copioso ornare, redditibus dotare, Arnoldo Monacho S. Petri ad provisionem ipsius loci adscito, favente Domino Reginwardo Venerabili Abbate S. Petri. Sed praedicto Arnoldo propter paupertatem loci non diu hic durante, Isingrinus ab eodem est Archiepiscopo substitutus. Haec ibi. Non integro anno praefuisse Arnoldum credibile est. Nam anno 1075. substitutum esse Isingrinum ait Lib. I. num. 7. Est ergo*

Isingrinus Abbas I.

Hic professus S. Petri successit Arnoldo reduci Anno MLXXV. (1075.) gregisque sui fidelissimus Pastor innumeras, in sedecim regiminis annos, persecutiones, repetitam monasterii devastationem, & incendium, summamque temporum illorum penuriam, quoadusque a B. Gebhardo redditus augerentur, constanter tulit; injuria Henrici IV. in Gregorium VII. insurgentis, & Bertholdi Mosburgici inuasoris Salisburgensis sedis incredibilia perpeffus. Meritus demortui Fundatoris sacra Lipsana solemnī pompa in Admont deducere ac sepelire. Obiit Anno MXC. (1090.)

Gisselbertus Abbas II.

Monachus erat Hirsaugiensis, a B. Thiemone Archi-Episcopo circa Annum Domini 1091. Abbas Admontensium constitutus, postquam a S. Wilhelmo Abbate suo, teste Trittemio in Chronico Hirsaug. ad an. 1083. Deputatus est Abbas Hassungensis, Moguntinæ Diœceseos in partibus Turingiæ, quo monachorum colonias deduxerat; indeque ab Henrico IV. expulsus ab eodem S. Wilhelmo constitutus est Abbas in Reinhartzborn, (vel ut habet Lib. 3. MS. n. 20. In *Reinersbrune*) ac demum monasterium Erfordense gubernavit. Mira & ipse in adversis constantia insignis, creditur a quibusdam, cum B. Thiemone Martyrii palmam consecutus apud Corozaim Palæstinæ urbem ad MCI. (1101) VII. Kal. Octob. Ita Lib. I. MS. & cum eo Bucelinus Germ. Sac. Parte 2. Fol. 3. in hoc Catalogo.

Verum

Verum antiquior his Lib. 3. MS. n. 21. ait. *Tunc & prædictus Abbas Gisilbertus VI. Kal. Octob. apud Jerusalem obiit.* Cum nempe Thiemo martyrium subiit.

Wecilo Abbas III.

Hic primus Abbas Lambacensis fuisse scribitur Lib. 3. MS. n. 24. Quem Conradus Archi-Episcopus secundo ordinationis suæ anno constituerit Abbatem simul in Admont; unde Paulo post reversus, domi moritur. Circa chronologiam hujus, & sequentis Henrici Abbatum, difficultatem non levem notat meus Author. Conradus enim, ut volunt Salisburgenses, Archi-Episcopatum ingressus est Anno MCVI. (1106) quo Wecilo vel jam obierat, vel saltem jam amplius in Admont non fuerat; teste namque dicto Lib. 3. Weciloni mortuo successit Henricus anno MCV. (1105) Sed de hoc statim infra, circa Abbatem sequentem.

Henricus I. Abbas IV.

Monachus Cremphanensis, Weciloni mortuo a Conrado Archi-Episcopo substituitur circa annum 1105. ut colligitur ex MS. Lib. 3. Hic septem fere annos laudabiliter rexit, & confirmationem donationum Gebhardi & Thiemonis procuravit a Paschali II. Eodem Anno. Absorptus præmature fatalibus undis, dum annem Wizzinbach equo trajiceret, confepultus Isingrino in atrio Basilicæ B. V. Anno MCXII. (1112.) Ex Lib. 1. MS. n. 18. Sub hoc floruisse Bertholdum, Garstensem Abbatem primum, Prioris officio functum, & postea miraculis clarum

docet Author MS. Quadam Littera K. Ego in re a pluribus disputata litem non moveo. Illud certum, Bertholdum hunc in Lib. I, MS. expresse dici professum Admontensem, Num. 18. Probabiliter utriusque S. Blasii Alumnus fuerit, primum quidem Hercynii, & tum nostri, antequam ad Gottvicenses, vel Garstenses devenerit. Cæterum quoad difficultatem supratactam circa hujus & præcedentis Abbatum, regiminis & electionis annos, notandum, Catalogos Archi-Episcoporum Salisburgensium apud Hundium in Metropoli, & Franciscum Dükerum, aliudque MS. S. Petrense sub Litera K. supra inductum, velle; Conradum inchoasse Archiepiscopatum Anno 1106. & quidem dictum MS. ad hunc annum sic habet: *Balduinus Rex cum quatuor millibus quinquaginta millia Saracenorum cum Rege suo occidit, Ascalonam cepit; Henricus Imperator obit. Conradus Archiepiscopus Salisburg. constituitur VII. Idus Januar.* Quæ si ita se habent quoad annum, non potuit Wecilo, vel Henricus a Conrado Abbas factus esse, utpote quorum primus Anno 1105. a nobis regressus Lambacum, Abbatiam Henrico reliquerit, secundus vero eodem anno factus Abbas a Paschali II. ipso itidem eodem anno obtinuerit confirmationes donationum Gebhardi & Thie-
monis, ut indicat num. 85. Lib. 3. MS. Auget præterea difficultatem, quod idem Lib. tertius MS. n. 24. dicat, Wecilonem a Conrado accepisse abbatiam secundo ordinationis anno. Sed neque ad irrepens forte descriptoris in Bullam Pontificiam mendum confugere licet, cum exprimat annum Paschalis seden-

tis sextum, qui apud Baronium est Christi 1105. Meus igitur Annalista probabiliter rem ita solvit, ut dicat, Conradum biennio forte citius, quam pallio ornaretur, Archiepiscopatum Saltem per modum Administratoris suscepisse, nempe Anno 1103. vel 1104. pallium vero a Paschali consecutum An. 1106. ait enim dictus Liber tertius MS. n. 22. eum hoc anno XII. Kal. Novemb. a Paschali fuisse ordinatum, & pallio honoratum, quo nempe & Archiepiscopatum subiit VII. Idus Jan. antea vero credibile est eum fuisse solum administratorem, donec nuntius ex Corizana terra de occiso Thiemone advenisset. Unde Salisburgenses Catalogi de anno accepti pallii intelligendi erunt. Admontense vero MS. tertium n. 24 de anno initæ administrationis.

Otto Administrator II.

Henrico Weissenbach submerso, quatuor fere annis Abbate caruit monasterium, ex MS. tertio n. 24. Interea Otto Prior administrabat Abbatiam, postea Abbas Millstadiensis factus. Causam tam diuturni interregni refundit Chronologus in persecutiones Conradi ab Henricianis novennio fere toleratas, ejusque fugam, exilium ex MS. 3. n. 23. ac latibula, in ipso etiam Monasterio nostro frequenter quæsitâ, ubi in specu sedecim hebdomades latuisse, habet MS. 1. n. 19. Qui locus demum repertus est Anno 1588. sub Joanne Hoffman Abbate Admontensi hujus nominis IV. Hic Otto ob insignes virtutes constitutus demum est Abbas ad mille statuas Anno 1115.

Wolvoldus Abbas V.

Hic primum Canonicus Frisingensis, inde audita B. Theogeri, S. Georgii in sylva Hercynia Abbatis fama (demonum Me-
 tensis Episcopi) ibidem Monachus, tum ab eodem Abbate
 Abbas Hufenhovens (hodie Eishofen) deputatus (qui lo-
 cus erat secundus foundationis Schyrensis, in quem ex Vi-
 schach translati sunt) tandem postulatus est a Conrado Archi-
 Episcopo ad abbatiam Admontensem, atque cum hoc elogio a
 B. Theogero dimissus: *Ducite eum cum gaudio, & scitote pro cer-
 to, quia per eum in divino servitio tota vestra proficiet Regio.* L. 3.
 MS. n. 25. Tanta Wolvoldus ad Montes conversationis reli-
 giosæ fama floruit, ut numerus fidelium DEO sancte famulan-
 tium mire augeretur. Ex Conventu ipsius Reimburtus Prior ad
 clavum S. Petri Salisburgum expetitus est; Postea Brixinensis
 Episcopus Dietmarus in Ossiach, Engeschalcus in Beyrn po-
 stulati. Monasterium monialium a Wolvoldo ad Montes funda-
 tum in tantum profecit, ut inter omnia superioris Germaniæ
 præcipuum haberetur, multa & magna nobilitate Illustrissimum,
 quippe Reginis etiam habitatum, Fuit Wolvoldus Archidiaconus,
 Reformatore & Visitatore omnium Monasteriorum Diocesis
 Salisburgensis. Pro causa DEI iniquissimos carceres patienter
 tulit, in compensationem injuriæ Præpositura S. Martini ad
 Straßgang a Comite Ciliensi donatus; vel, ut vult L. 2. MS. n.
 55. a Marchione de Hohenwarte. Insimulatus Stupri,
 candens ferrum illæsa manu sustulit, & culpam a se dimovit.

Dedi-

Dedicationem Ecclesiæ a Cunrado noviter splendide ædificatæ secundam sollemnissime celebravit, consecratæ in honorem B. V. & S. Blasii. Completum quoque sub eodem Abbate est a dicto Archi-Episcopo sumptuosum monasterii nostri ædificium, multo marmore magnificum, postea sub Godefrido Abbate incendio absumptum, cujus meminit Irimbertus, necdum tunc Abbas, oculatus testis in suo Commentario ad Libros Regum. Obiit Wolffholdus non sine opinione sanctitatis Anno Incarn. MCXXXVII. (1137.) Regiminis vicesimo tertio, Kalendis Nov.

Godefridus I. Abbas VI.

Godefridus ejusdem S. Georgii in dicta sylva primum Monachus, Vinearum dehinc Abbas, sed ob infructuosam tunc ejus loci culturam, munere suo Abbatiali resignato ad suos rediit, & paulo post Theodewino Cardinale agente (cujus ante patrocínio Vinearum cura fuerat absolutus) ad clavum Admontensem promotus est, eo monasterii emolumento, ut & temporaliter & spiritualiter multum proficeret, atque inter cætera Germaniæ Monasteria præclare eluceret. Mortuo Conrado Salisburgensi Archipræsule, ad sedem, Godefridi præcipue interventu, promotus est Eberhardus sanctissimæ vitæ Monachus in Priffening, tum Biburgensis Abbas, Admontensium fautor eximius & post mortem Sanctis annumeratus. Sub hoc Godefrido Anno 1150. ex L. I. MS. n. 27 Sophia Regis Hungarorum Belæ filia sacrarum Virginum velum suscepit, spretis generose iteratæ legationis sollicitationibus, & omnibus regni tempora-

lis deliciis, & mundi bonis. Quare miris a cælesti Sponso decorata gratiis post vitam sancte actam sancte quievit in Domino. Historiam fuse recensent annales nostri ex MS. Admontensi antiquo cujusdam anonymi ad verbum desumptam. Tredecim numerantur Abbates, qui temporibus Godefridi diversis in locis Religiosis Coetibus postulati præfederunt, omnes prius Monachi Admontenses, scilicet Reimbertus Prior, tum Abbas S. Petri, ac paulo post Episcopus Brixinensis (Fundator monasterii S. Georgii O. S. Benedicti in Tyroli, alteriusque itidem enes Oenipontum in Wiltau Ord. Præmonstr.) Ambrosius Fuldenfi: Wernerus Brüelenfi: Bertholdus Ratisbonensi ad S. Emmeranum: Engelschalcus Mellicensi: Joannes Gottwicensi: Irimbertus Bambergensi ad S. Michaellem: Hartmannus Campidonensi: Dietmarus Offiacensi: Otto post Reimbertum Prior Mille-statuarum &c. & alii aliis Abbates dati, quin interim Monasterium domi careret viris illustribus, quos inter Rabanus post Ottonem Prior, annis quinquaginta in hoc munere exactis, An. 1169. illud resignavit, cui substitutus Isenricus eodem anno in Abbatem Biburgensem postulatus, dum interea Godefridus post viginti octo Prælaturæ annos MCLXV. (1165) in festo SS. Petri & Pauli ingenti omnium comploratione ad cælos evolat. MS. I. num. 30. Exstant homiliæ Dominicales, huic potius, quam Godefrido II. attribuendæ. Paulo ante, nempe An. MCLXIV. (1164) 22 Junii defuncto S. Eberhardo Salzbουργensi, in cujus locum eligitur Conradus II. S. Leopoldi filius, Episcopus Passaviensis.

Lui-

Luitoldus Abbas VII.

Hic ab unguiculis inter nostros educatus maxima pietate, & prudentia præditus, atque anno MCLXV (1165) 1. Julii (consecratus vero MCLXVI. (1166) XV. Kal. May a Conrado II.) unanimiter electus, strenue rem gessit, Præsul pluribus ac melioribus annis dignus. Sed laborioso regimine fractus septem vix annos præfuit. Nihilominus brevi licet tempore optime suorum curam curavit, prædecessoris sui vestigiis per omnia insistens, L. 3. MS. n. 41. sub hoc præfule Conradus II. Archiepiscopus Ad montes mortuus & sepultus est Anno MCLXVIII. (1168) IV. Kal. oct. MS. 3. n. 43. Agnes Comitissa Wolf-rathusana ex Admuntina in Niwenburgensem Abbatiam a Friderico Imperatore translata, sub eodem Rabanus Prior religiosissimus, officium suum annos omnino quinquaginta piissime administratum ob senectutis incommoda resignat. Alexander III. omnes donationes monasterio factas confirmat, & confirmationes prædecessorum Lucii II. Innocentii II. & Paschalis II. ratas habet, ac monasterium in suam tutelam suscipit &c. MS. 3. n. 88. Anno MCLXXI. (1171) Marchio Styriæ in monasterio divertit, ibidemque litem nobis motam componit, instrumentum cum testibus desuper per aurem attractis extat L. 2. MS. n. 320. uti & alia hujusmodi numeris seqq. Sub eodem Henricus post Rabanum Prior Anno MCLXIX. (1169) postulatur in Biburg, & Henricus in Müllstadt. L. 3. MS. n. 34. Erat hic posterior Comitis Poponis de Gieche filius, de quo

statim postea. Tandem Luitoldus postquam prudentissime præfuit Abbatiae septem annos, obdormivit in Christo An. MCLXXI. (1171) III. Non. Septemb. quo anno S. Thomas Cantuar. martyrio coronatus. L. 3. MS. n. 44.

Heinricus II. Abbas VIII.

Iste, ut dictum, Poponis filius, Professus Admontensis, postulatus Abbas Millestatuensis, a majori parte electus, electioni tamen consentire noluit, ex humilitate insufficientiam suam ad regimen Abbatiae Admontensis prætendens, & quietem Abbatiae suae Müllstadiensis, cui tum præerat, obtexens. De quo plura nostri annales inter monachos Admontenses. Ex L. 1. MS. n. 34. & L. 3. MS. n. 44.

Rudolphus I. Abbas IX.

Henrico recusante onus Abbatiae Admontensis, dum vota scinduntur, eo res devolvitur, ut nullus e gremio clavum tenuerit, sed Rudolphus ex S. Lamberti postulatus sit: qui electionem acceptavit quidem, sed Admontensis disciplinæ rigorem ferre non valens, post duodecim hebdomadam regimen Admontenses a sua iterum obedientia absolvit.

Irimbertus Abbas X.

Cedente sponte Rudolpho, Anno 1171. seu potius 1172. mense Majo, vel Junio, unanimiter electus est Irimbertus Germanus Frater Godefridi Abbatis, sub quo & sacrum habitum suscepit, & ad clavum S. Michaelis in Bamberg postulatus Abbas transivit. Erat vir magnæ pietatis, & doctrinæ, cujus adhuc

adhuc exstant Commentarii in Libr. 4. Regum, Judicum, Josue, & Ruth. In senectute Abbas creatus laudatissime suis præsuit annos quinque cum dimidio, usque ad Annum MCLXXVII. (1177.) Quo mortuus est 25. seu potius 15. Decembris. Ex L. 3. MS. n. 45. ubi XVII. Kal. Jan. ponitur.

Anonymus Abas XI. Abbas S. Lamberti.

Anno MCLXXVIII. (1178.) (administrante fors interim Priore) postulatur Abbas S. Lamberti in Abbatem Admontensem in quam postulationem quia summus pontifex Alexander tum Venetiis agens non consensit, cassata est, & unanimi suffragio electus.

Rudolphus II. Abbas XII.

Erat hic alienigena ex longinqua regione adveniēns, sed piissimæ conversationis, & prope nimiae mansuetudinis; adeo ut ad negotia minus aptus, pedum alteri cedere cogeretur; successoris sui postea iterum successor, ex infra dicendis. Ex Chron. Admont. certum, quod Conradus III. Salisb. hunc Rudolphum Anno 1177. Electum, coegerit electioni renunciare, eisdemque Isenricum Abbatem Biburgensem Anno 1178. susceperit, quem discordibus cum Rudolpho suffragiis aliqui postularunt. Circa annos regiminis hujus & sequentis Abbatis MS. nostra discordant. Probabiliter Rudolphus juxta MS. L. 3. ob insufficientiam non fuit confirmatus, sed statim subrogatus.

Isenricus Abbas XIII.

Vir prudentissimus, Admontensis Asceterii post Rabanum Prior; postea Biburgensis, & tandem sui monasterii Abbas, quod annos undecim & menses aliquot probe rexit, diem suum in comitatu Friderici Imperatoris, in auxilium Dominici Sepulchri versus Hungariam tendentis, in acie obiens. Extant adhuc varia privilegia a Pontificibus huic Abbati concessa in emolumentum temporale & spirituale Monasterii. Præfuit probabiliter undecim annos, & menses aliquot, usque ad annum MCLXXIX. (1179.) etsi MS. L. 1. velit ante hunc ab An. MCLXXVIII. (1178.) usque ad annum MCLXXXIII. (1183.) sedisse Rudolphum, ex quo sequeretur, hunc tantum sexennio rexisse.

Hocce demortuo iterum unanimi eligentium voto sedi suæ restitutus est Rudolphus II. qui rem etiam domesticam insigniter auxit, & post laudabile Monasterii regimen in senectute bona quievit in Domino MCXCIX. (1199.) Ex MS. 3. n. 48. & Chron. Admont. Isenrici nomen in Necrol. Monach. Admont. die 10. Aug.

Joannes I. Abbas XIV.

Ioannes, Vir & merito vitæ, & morum dignitate præstans, ex Priore Admontensi postulatus in Biburg, sed inde ad Abbatiam domesticam revocatus. Sub hujus regimine multæ acceperunt Monasterio donationes, & has inter Parochia in Jaringen. Rexit annos quinque usque ad annum MCCIV. (1204.)

Ex

Ex MS. 1. Verius autem ex antiquiori MS. 3. n. 49. usque ad MCCII. (1202.) ita ut Rudigerus triennio federit usque ad MCCV. (1205.)

Rudigerus Abbas XV.

Etiam hic concorditer electus, mansuetus suorum Pater; qui feliciter quidem rexit, sed infelici ac misero casu interiit; dum enim lapicidarum spectat industriam, saxo præoccupatus opprimitur, maximo suorum luctu. Cui ad annum 1205. substituitur Wolframus. Certum est ex Tab. Admont. n. 118. Rudigerum adhuc Anno 1204. fuisse Abbatem. Et ex n. 117. jam Anno 1203. Ind. VI. VIII. Idus Jan. fuisse Abbatem.

Wolframus Abbas XVI.

Vir singularibus a DEO dotibus præ cæteris ornatus, meruit ex decem annorum hospite (erat enim professus Rainerfbrunnensis in Turingia) in Abbatem Admontensem eligi, sed post biennium misera paralyfi correptus est, & ad muneris sui onera ineptus, resignavit Abbatiam MCCVII. (1207.) Sub ipso Godefridus Monachus MCCVI. (1206.) postulatur in Ozziach, qui demum post resignationem Wolframi revocatus domum, Abbas esse cogitur, & soleniter inauguratur. Estque.

Godefridus II. Abbas XVII.

Qui rexit Abbatiam annos undeviginti sedulo & fideliter, sed amore quietis ultro se se Abbatiali honore abdicavit, post rem domesticam insigniter auctam. Anno MCCXXVI. (1226.) VIII. Idus Decembris.

Wichpoto Abbas XVIII.

Tertia mox die, id est, octava Decembris, per unanimem electionem Wichpoto Godefrido successit, & post tres annos cessit e vita, pridie Kal. Decemb. composita feliciter cum Monasterio S. Petri diuturna lite circa prædium Admunta dictum.

Jodocus Abbas XIX.

Successit hic antecessori suo An. MCCXXIX. (1229) pridie nonas Decembris, præfuitque anno uno cum dimidio ad usque annum MCCXXXI. (1231) quo piissime obdormivit in Domino, octava Junii. Ex MS. 1. n. 45. Hæc Jodoci electi dies non concordat cum die extincti Wichpotonis. Omittit Jodocum MS. 3. & Wichpotoni subjungit immediate sequentem; qui est

Berchtoldus I. Abbas XX.

De Wichpotone & Bertholdo, omisso Jodoco, ita Chron. Adm. 1229. Wichpoto Abb. Adm. XII. Kal. Decemb. Abbas Berchtoldus de Beuern ei substituitur. Cujus tamen nomen inter Abbates Benedicto Buranos apud Gew. non reperitur, sed inter Michaeli-Buranos apud Mezgerum. Is igitur primum Buræ Abbas, ob insignem doctrinam postulatur in Admont, quem Lib. I. MS. vocat virum sagacissimi ingenii, & omni laude dignum. De anno postulationis dubitatur, ob omis- sum in L. 3. MS. Jodocum. Hunc quoque Berchtoldum anno seqq. MCCXXXII. (1232) postulatum esse a Petrensisbus vult
idem

idem L. I. MS. citatus, quod tamen Petrensis suis antiquitatibus non concordare probat meus Annalista hoc loco, ex eo, quod extet ibidem instrumentum Eberhardi II. Archiepiscopi ad eundem Abbatem Petrensem Bertholdum ab anno MCCXXXI. (1231) datum nonis Aprilis, consequenter prius jam postulatum concludit, adeoque non praeuisse monasterio Admontensi; aut si praeuerit, Jodocum non pertigisse usque ad terminos regiminis supra assignatos: verissimile igitur est Jodocum obiisse mense Januario, vel Februario, & eodem anno successorem Bertholdum statim post susceptam domi Abbatiam avocatum esse a S. Petrensis. Mortuus est post decennium, An. MCCXLII. (1242) Resignanti vero domi successit Anno MCCXXXI. (1231)

Conradus Abbas XXI.

Hunc Anno MCCXXXII. (1232.) Jam praeuisse, ex Instrum. N. 153. liquet. Electus vero est MCCXXXI. (1231.) idque unanimi totius Congregationis voto, ex MS. 3. n. 50. Electus decima sexta Aprilis, rem graviter egit, vir & in Religionis observantia strenuus, & in rebus domesticis indefessus. Sub hoc parochia Admontensis exempta est a jure Archidiaconatus in valle Anasi, seu Ensthal. Fuit Conradus Friderico II. Imperatori charissimus, quem a feria quarta Pentecostes usque post Sanctissimæ Trinitatis Festum Ad Montes hospitem meruit. Diuturna lis Monasterii cum Reimberto quodam de Mureke Conradi hujus prudentia & merito finita est, Reimberto confesso,

se Monasterio injurium fuisse, atque id unum nunc obtendere, ut pro se DEUM orent. Hæc lis terminata Anno 1231. ex n. 171. eademque confirmata per Eberhardum Archiepiscopum 1231. Ind. VIII. Nonas Decembris. Præfuit Conradus laudabilissime annos undecim : de quo Lib. 3. MS. loc. cit. ait : *Possessiones Ecclesiæ augmentare studuit ; quæ invenit , fideliter conservavit , alienata sive obligationibus , sive alio quocunque modo onerata recuperavit ; ad hæc etiam emendo redditus , construendo ædificia non pauca , honorem domus Domini ampliavit , in hoc opere laudabili , & proposito majora faciendi a Domino est vocatus ex hac vita præmia perpetua per DEI gratiam adepturus.* Negat Lib. 1. MS. inveniri ullibi annos regiminis, quibus præfederit : at tertius exprimit undecim jam dictos cum tribus mensibus : aitque mortuum An. MCCXLII. (1242.)

Berchtoldus II. Abbas XXII.

Hunc Bertholdum Lib. 1. MS. prorsus omittit, uti & Bucelinus ; eundem tamen adducit Lib. 3. MS. n. 51. & 52. Ut videre est in descriptione continuationis illius his locis, ubi ejusdem Bertholdi insigne habetur elogium, ut qui jam ante duarum Ecclesiarum, Biburgensis nempe, & Sewensis, seu Seonensis pastor, rectorque exstiterit. Vir simplex & rectus, ac timens DEUM, singulari mansuetudinis prærogativa pollens, qua arte vincendi in bono malum gravissimas illorum temporum persecutiones, attractis sibi adversariorum cordibus plurimum mitigavit, ampliusque, quam alicujus judiciariæ potestatis asperitas

ritas eos absterrere potuisset; ut ait idem Lib. loc. cit. Post sedecim annorum regimen laudabile quidem, sed laboriosum, curis attritus quievit in Domino.

Fridericus Abbas XXIII.

A puero Ad Montes educatus, & Anno MCCLIX (1259) unanimiter electus, fame urgente cum suis ad S. Petrum exulare cogitur, donec annonæ caritas, quæ universam Styriam pene inhabitatam fecerat, sublata sterilitate defineret. Tulit Fridericus patienter famis & vitæ ærumnas, quatuor annorum Abbas cum dimidio, & ad superos evocatus obiit verosimiliter Anno MCCLXIV. (1264.)

Ulricus I. Abbas XXIV.

Etiam Ulricus, cognomine Zant, quatuor annis cum dimidio præfuit, & resignata Abbatia paci suæ in Monasterio Mülstadiensi consuluit, exortis domi discordiis. Lib. 3. MS. vult illum factum Abbatem ibidem, ita ut probabiliter successerit Dietmaro ad S. Petrum evocato in locum Simonis II. Anno 1270. Et si Lib. 1. MS. eum dicat apud Abbatem Mülstadiensem, quem appellaverat, usque ad obitum remansisse. De hoc L. 3. MS. ait: *licet bonis Ecclesiæ Admontensis nihil adjecerit, de his tamen, quæ invenit, nulla minuit, aut obligavit.*

Albertus Abbas XXV.

Electus de gremio, vir quidem pius, & bonus Religiosus, sed rei æconomicæ minus peritus, in ultimam cum suis egestatem recidit, donec successor Henricus Monasterium totum

quasi noviter fundatum reflorescere fecit. Lib. 3. MS. n. 53. Huic Henrico Albertus ob probatam ejus prudentiam, & in administratione rerum dexteritatem, Abbatiam sponte cessit An. MCCLXXV. (1275.) etsi MS. L. 1. velit rexisse solum triennio. Contrarium enim colligitur ex annis regiminis Henrici, qui viginti duobus annis rexit usque ad MCCXCVII. (1297.) Illud tamen dandum, regente adhuc Alberto quasi administratorem fuisse Henricum, quod ansam discordiæ MStorum præbuerit.

Henricus III. Abbas XXVI.

Natus est Henricus claris parentibus ad S. Walburgam prope Liefnich, & admodum juvenis monasterium ingressus. Sed quia in eo resplenduit singularis judicii maturitas, de consilio Conventus Procurator Generalis, & inspector omnium bonorum Admontensium constitutus est, eo deficientis Monasterii emolumento, ut ipsi etiam Albertus Abbas pedum ipsum, & cum pedo jus omne cederet. Incredibilia sunt, quæ hic Abbas præclare gessit, singula tamen fere publicis instrumentis clara, quorum fuscum texunt Catalogum nostri Annales. Plus ille fecisse dicitur, quam ullus antecessorum suorum, merito inde adhuc vivens alter a Gebhardo Fundator monasterii appellatus. Fuit Rudolpho Habsburgico Ejusque Filio Austriæ Duci Alberto, & Nepoti acceptissimus, ab Alberto Vicarius Gubernator Styriæ designatus. Castrum Gallenstein ipse cum licentia Rudolphi, & ejus Filii Alberti ædificavit a fundamentis, auctoritatem exercendi judicium intra clausuram, & usum mitræ pro se

& successoribus in perpetuum a Gregorio X. primus obtinuit, & admirabili œconomiae successu in tantum monasterii sui splendorem promovit, ut in Germania superiori vix esset ei simile. Tandem animi causa supra montem Dietmars-Berg cum nepote ascendens, sagittæ ictu, quem nepos in feram intenderat, improvise tactus interiit, annos vix quinquaginta natus, Anno MCCXCVII. (1197.) non sine ingenti Fratrum luctu & comploratione.

Engelbertus Abbas XXVII.

Hic nobili genere natus, unanimi Fratrum consensu post Henricum electus, solitudinis & studiorum amantissimus fuit. Eum in finem in Valle Jonspach S. Ægydio Ecclesiam struxit, & eremicolæ instar ibi frequenter delitescens, suavem & studiis excultissimam vitam duxit. Extant adhuc studiosi calami doctissimi partus, quos ipse elucubravit, quorum aliqui MS. donec typis mandentur, apud nos servantur; meritis inde Catalogo Patrum accenseretur Tomo 25. Bibliothecæ maximæ, Folio mihi 362. edit. Augustanæ Anno 1677. ubi liber illius de ortu, progressu, & fine Romani Imperii, ibidemque alia velut ab ipso scripta specificantur, scilicet Commentarius in psalmum, *Beati immaculati*: de articulis fidei: de passione Domini, & mysterio crucis: de Corpore Christi: de gratia Salvationis, & justitia damnationis: de libero arbitrio: de summo hominis bono: de providentia DEI: de miraculis Christi: de Statu defunctorum: tractatus in Evang. *In principio erat Verbum*

&c. Scripsit vero insuper, ut ipsemet Engelbertus in Epistola ad Rectorem studii Wiennensis amicum suum data, & adhuc extante testatur, præter jam dicta, sequentia etiam opuscula, quorum quædam: habemus: de vita & virtutibus B. V. Mariæ: de Regimine Principum, tractatum in Muscam: super antiphonas, *O Sapientia* &c. Super quæstione illa, *utrum DEUS fuisset incarnatus, si primus homo non fuisset lapsus*. Tractatum super passione Domini in Matthæum: de sensu doloris Christi in passione: super librum Aristotelis de mundo: de inundatione Nili: de Festinatione: de Naturis animalium: de quibusdam naturalibus: de causis & signis mutationis aeris & temporum: de causa longævitatatis hominum ante diluvium: speculum virtutum: de officiis & abusibus eorum: de eo, utrum sapienti competat ducere uxorem: dialogum concupiscentiæ & rationis: de consilio vivendi: de electione Regis Rudolphi: de passione S. Catharinæ; incepit quoque secundam penultimi operis partem de prælio & victoria dicti Regis contra Ottocarum Bohemiæ Regem, sed impeditus itinere Patavino, quo avocatus est, non expedit; unde post novennium redux scripsit cætera, ex quibus multa metrice. Notum esse puto, quod huic Abbati communiter attribuitur piissimus ille hymnus: *Omni die dic Mariæ*, qui alias hymnus Casimiri dicitur. Initia horum MStorum habentur in dicta Engelberti epistola, sed non fines. Quidam Concionator Regius Hispaniarum in concionibus typo vulgatis Virum Sanctum, & spiritu Prophetico plenum eum appellat.

Obiit

Obiit senex decrepitus post triginta quatuor Prælaturæ annos in oratorio B. V. cujus impensissimus cultor fuit.

Eckhardus Abbas XXVIII.

Engelberto Anno MCCCXXXI. (1331) piissime mortuo successit omnium voto Eckardus Lauterbek, vir pius & obfervantiæ regularis instaurator summus, ingentem alens monachorum coronam, laudatis moribus, studiisque optime instructam. Post duodecim annos Abbatiae moritur An. MCCCXLIII. (1343.)

Udalricus II. Abbas XXIX.

Concordi electione inauguratus, vir insigni pietate præditus, & nobili prosapia de Welza oriundus, sacrarium Admontense pretiosa suppellectili exornavit. Cultui præcipue S. Wolfgangi addictissimus, cujus honori altare marmoreis suffultum columnis ædificavit. Rexit viginti & unum annos.

Leo Abbas XXX.

Enobili & opulenta stirpe natus (quam tamen MS. non exprimit) successit Udalrico. Præfuit anno uno cum dimidio, aquis infelici casu submersus.

Joannes II. Abbas XXXI.

Nobili prosapia genitus, & singulari virtute præditus, antequam consecraretur, morbo correptus ad cælos evolavit circa Annum MCCCLXVI. (1366.)

Albertus II. Abbas XXXII.

Unanimitèr monasterio prælatus, vir strenuus & severus, claro genere natus, & bonus œconomus, (adeo, ut studio servandi sua nihil ferme notabile in molimina ædificiorum impenderit) disciplinam monasticam studiosissime conservavit, ac demum decimo octavo regiminis anno pie obdormivit in Domino An. MCCCCLXXXIV. (1384.)

Wilhelmus Abbas XXXIII.

Ob summa ingenii ornamenta, & animi, corporisque egregias dotes (MS. L. I. n. 62.) etfi cætera juvenis, e gremio unanimiter eligitur, Anno MCCCCLXXXIV. (1384.) vir literarum & œconomix studiosissimus, præclara nihilominus molitus ædificia, sed vix septennio rexit. Obiit An. MCCCXCI. (1391.) pridie Kal. Octob.

Hertnidus, seu Hartnidus Abbas XXXIV.

Nobili Familia progenitus, electus unanimiter ex gremio (MS. L. I. n. 63.) Vir insignis prudentiæ, doctrinæ & sanctitatis, qui merito vitæ suæ requisitus est a Sigismundo Imperatore, ut Filium suum in baptismo patrinus levaret, quod & fecit, oblati ad cunabula mille aureis. Hic Præsul a Bonifacio IX. Pontif. Max. obtinuit privilegium consecrandi Altaria intra suæ ditionis limites, in Ecclesiis Monasterio subjectis, item benedicendi vestes, calices &c. Et conferendi quatuor minores Monachis sibi subjectis: quam potestatem successores adhuc in praxi exercent, ipseque etiam Hartnidus in variis Ecclesiis

clesiis duodecim altaria consecravit. Virginis Deiparæ cultor fuit eximius, author Ecclesiæ Culmensis hodiedum miraculis clarissimæ, cujus ipse primum lapidem posuit, multis pro ea indulgentiis, gratiisque obtentis. Erexit quoque in honorem S. Erhardi Ecclesiam in cœmeterio parochiali. Disciplina regularis fuit amantissimus, ac demum speciali sanctitatis opinione post laudatissimum novendecim annorum regimen migravit ad Christum Anno MCCCCXI. (1411.)

Georgius Abbas XXXV.

Hartnido piissimo ad superos sublato, Admontenses ex Crempphanensi monasterio postularunt virum insignem quidem, & pietate in pauperes præsertim celebrem, Georgium Lueger, sed valetudine corporis laborantem. Hic antecessorem suum in omni pietate imitari studuit, Ecclesiam in Weng sub honore SS. Cosmæ & Damiani de novo erexit, & ipse dedicavit. In monte Culm Fraternitatem BB. Virginis instituit, & post novennium laudabiliter administratæ Abbatæ, tum causa infirmitatis, tum amore quietis sponte resignavit Anno MCCCCXX. (1420.)

Andreas Abbas XXXVI.

Andream Stethamer nobili stirpe progenitum, & virtutum genere conspicuum testatur Lib. 5. MS. n. 65. Rexit laudabilissime monasterium quadraginta sex annos. Ædiculam veterem, seu Capellam DEiparæ innovavit, multa utiliter ædificavit, Bibliothecam struxit, Ecclesiam BB. Matris in Monte Culm sacris ipsanis & reliquiis, auro, argentoque clausis, ornatisque

decoravit. Obiit septuaginta septem annorum meritiſſimus ſenex, in Capella DEiparæ a ſe innovata ſepultus, Anno MCCCCLXVI (1466.)

Joannes III. Abbas XXXVII.

Ex Illuſtriſſima familia Comitum de Trauttmanſtorff ortus ſacrum habitum adoleſcens induit. Factus Sacerdos parochiam Ardninganam obtinuit, pietate morum inſignis. Electus unanimiter ſuo in regimine multa laudabiliter præſtitit, redditus auxit, ſacrarium multis pretioſis ornatibus inſtruxit, vaſis etiam ex auro, argentoque comparatis. Mitram inſuper pretioſam, & baculum paſtorales ex cryſtallo affabre elaboratum fieri fecit. Fuit ſingularis amator, & ſollicitus pater ægrorum fratrum. Fundavit aram ad montem Oliveti dictam, cum miſſa ibi quotidie legenda. Cum annos ſeptendecim optime rexiffet immatura adhuc ætate pluribus digniſſimus annis, piſſime moritur Anno MCCCCLXXXIII. V. Kal. Octob. non ſine lachrymis elatus ad tumulum (1483.)

Antonius intruſus Abbas XXXVIII.

Mortuo Joanne, cum vota Fratrum ſcinderentur, Fridericus Imperator per vim, & renitente Conventu, ſacerdotem ſæcularem intruſit, Antonium Gratia DEI dictum, natione Venetum, Doctorem, & SS. Theologiæ Pariſiſ quondam Profeſſorem, virum quidem Nobilem, & Regiæ Majeſtatis olim præceptorem, ſed Monachorum oſorem (L. I. MS. n. 68.) & crudelem

delem monasteriū vastatorem, qui nec thesauris Ecclesiæ percipit, sed sacra æque ac profana, antecessoris studio parta, Venetias ad suos cognatos deportari fecit. Ipse demum bene refertis oculis, nummisque Admontensibus gravis, concubia nocte, in salutatis Fratribus excessit, erupit, evasit, Italiæ fines spectans, sed in Monasterio Arnoldsteiniano interceptus, captivus ad Montes reductus, in Castro Gallenstein honesto habitaculo inclusus, & tandem ibidem defunctus MCCCCXCI. (1491.) Administrante probabiliter interim Priore domestici regiminis curas.

Leonardus Abbas XXXIX.

Post obitum Antonii Congregatio cautior unanimi voto de gremio suo elegit insignem virum Leonardum de Stainach, virtutibus & prudentia clarum. Qui statum monasterii sub Antonio valde humiliatum plene restituit, multisque utilissimis structuris ampliavit, debitis, quibus onerabatur, exolvit, parochiam in Cammer a Turcis & Hungaris devastatam reædificavit, Præposituram in Zeyring ab iisdem solo æquatam reparavit, in remedium atrocissimæ pestis Ecclesiam SS. Sebastiani & Rochi in Weng erexit, eoque medio luem epidemicam extinxit; communicationem privilegiorum Congregationis Cassinensium Roma ab Alexandro VI. obtinuit; & post abbatiam optime administratam Anno MDI. (1501) in Domino obdormivit V. Idus Julii.

Michael Abbas XL.

Michael Griefauer ob exurgentes in congregatione discordias, amore quietis, honore Abbatiali dimisso, inter Religiosos S. Petri communem vitam egit, ibidem mortuus, & sepultus Anno MDXIX. (1519.) Et quamvis interim hortatu viri optimi P. Laurentii Weissenberger pro reconciliatione animorum honori S. Annæ Sacellum erigeretur, atque etiam fratres unirentur, factum tamen, ut jussu Maximiliani Imperatoris Monasterio Commendatarius præficeretur Episcopus Labacensis Christophorus Rauber, vivente adhuc Michaelē, sed quo regiminis ejus anno, non reperio.

Christophorus Abbas XLI.

Christophorus Rauber, vir admodum insignis, si modo æque abbatiae sibi creditæ, uti Episcopatui prodesse voluisset; neque enim taceri potest, quod per historiam pridem palam est, pessima scilicet Admontensis œconomiae administratio, ut qui pleraque ab antecessoribus parta, Viennam abstraxerit; verbo ita rem gessit, ut monasterium vix amplius, multorum etiam, annorum curis, recolligere se se potuerit. Moritur Christophorus Viennæ Anno M. D. XXXVI. (1536.)

Amandus Abbas XLII.

Post fata Christophori elegere Admontenses e gremio unanimiter Amandum Hünnerwolff, virum spectatæ virtutis & doctrinæ, ac vere Amandum, qui statum monasterii multum melioravit,

oravit, difficillimis licet exactionibus ob bellum Turcicum afflictus. Obiit hausto in domo creditoris aut veneno, aut certe potu ex secuta inde morte jure suspecto. Anno MDXLV. vigesima Octobris, magno cum fratrum luctu in Capella B. V. sepultus. (1545.)

Valentinus Abbas XLIII.

A puero apud nos educatus, & per electionem monasterio praelatus, non elogio, sed maledicto se dignum fecit. Hæresim enim Lutheranam secutus, quod Congregationem in suam sententiam pertrahere non posset, decrepitus jam & senex Abbatiam resignat, & in privata vita, separatus a Christi Corpore, diem suum infeliciter claudit Anno MDLXXV. (1575.) Sub hujus infausto regimine monasterium monialium penitus extinctum est. Contra communem tamen hanc de hoc abbate plebis, & omnis ordinis opinionem, atque aperta manuscriptorum documenta, meliora de eo sentit Reverendissimus Dominus meus, nescio, quibus ad id motivis inductus. Hoc de eo laudabile adduci potest, quod rerum Monasterii domesticarum curam non perfunctoriam gessisse videri possit, cum tanta actorum ejus æconomicorum copia in Archivo nostro reperiatur. Resignavit Abbatiam ad initium anni MDLXIX. (1569)

Laurentius Abbas XLIV.

Quia sub Valentino cum disciplina Religiosa & jam numerus monachorum defecerat, post resignationem ejus postulatus est vir insignis Laurentius Lambardo ex Monasterio Sitticensi

Congregationis, seu ordinis Cisterciensis. Is collapsam disciplinam restauravit, fidem orthodoxam passim eliminatam restituit, & per undecim annos laudabiliter præsuit, ampliato per multa & necessaria ædificia insigniter Monasterio. Tandem curis & illius ævi difficultatibus fessus sponte resignavit ad finem Anni MDLXXIX. (1579.)

Polydorus administrator intrusus, Communiter tamen computatus Abbas XLV.

Hic iterum aulæ usus favoribus, Monasterioque per vim præfectus, Polydorus de Montegnan, sacerdos alias sæcularis, non multum ultra biennium Abbatiam tenuit. Inde resignavit, monasterium in statu calamitoso, vereque deflendo post se relinquens. Cujus tamen iterum misertus Dominus, fuscitavit spiritum viri successoris, qui splendorem ejus velut e luto extraxit, auxitque. Fuit is.

Joannes IV. Abbas XLVI.

Joannes IV. Cognomento Hoffman, post peragratas in statu sæculari multas provincias, pius tamen, & literatus, sacrum habitum in monasterio S. Lamberti sumpsit, ob singularis prudentiæ & probitatis famam, ab admodum parva tunc Admontensium Congregatione post resignationem Polydori postulatus est in Abbatem. Pollebat insigni autoritate & æstimatione apud Principes terræ, difficillimis expediendis negotiis sæpius ab iisdem adhibitus. Monasterii rem æque feliciter, ac sollicitè curavit, Bibliothecam insignem adornavit, divinum cultum summopere auxit,

auxit, gravissima debita exsolvit, & Monasterium splendori antiquo restituit. Nomine Celsissimi Principis & Archiepiscopi Wolfgangi Theodorici, Serenissimi Caroli Archiducis Filiam Mariam Magdalenam e sacro fonte levavit. Eminentissimum Cardinalem Hippolytum Aldobrandinum dies quindecim hospitem honorifice habuit. Rexit laudatissime triginta tres annos, Anno MDCXIV. (1614.) Die decima quarta Octob. pie defunctus.

Matthias Abbas XLVII.

Et hic Professus ad S. Lambertum, atque inde ad Abbatiam Ad Montes postulatus, statim in initio sui regiminis disciplinam monasticam in optimam formam deduxit. Multos in Congregationem suscepit bonæ indolis & talentorum Religiosos, quos ad diversas Academias magnis sumptibus studia prosecuturos dimisit. Ecclesiam nostram in eam formam, quam hodiedum suspicimus, renovavit. Camerae Inferioris Austriæ Græcii præses constitutus munus illud magna cum laude administravit. Post insignia in monasterium, totamque Provinciam merita Anno MDCXXVIII. (1628.) decima Martii evocatus ad superiores Anno Regiminis decimo tertio.

Urbanus Abbas XLVIII.

Quæ & quanta Monasterio suo præstiterit meritissimus Abbas iste, per censere longum foret. Sufficiat dixisse, eum cœnobio addidisse splendorem, quo Germaniæ satis nominatum, evaserit, tertii Fundatoris titulo dignus. Vir erat eximia scientia,

tia, singulari prudentia, & rara præditus authoritate, ut vel loquentem quisque revereretur, studiorum quoque & studiosorum amantissimus. Factus Abbas, cum viginti fere solum numereraret subditos Fratres, Religiosorum numerum ultra quinquagesimum extendit. Structis, comparatisque ædificiis clarus, ornatum quoque Ecclesiæ insigniter auxit, coëmpta argentea lampade præclaræ magnitudinis, integroque altari argenteo adhucdum extantibus. Calicem præterea aureum onustum gemmis sacristiæ adjecit; Dominium Strechoviense nonaginta sex millium Florenorum summa nostri juris fecit, Gymnasium erexit &c. Maximæ interim fuere Elecmosynæ, quas præsertim occulte sine arbitris effudit in pauperes; in hospites etiam liberalissimis, non obstantibus gravissimis, quas belli causa solvebat, exactionibus. Tantæ fuit apud Ferdinandum III. Imp. authoritatis, ut ad Regem Poloniæ Legatus designaretur, a quo tamen tam oneroso munere, etsi cætera glorioso, precibus ipse, muneribusque datis se se exemit, repudiatis pluribus adhuc aliis dignitatibus. Divini cultus, & disciplinæ religiosæ promotor erat egregius. Obiit Græcii in domo nostra Anno MDCLIX. (1659.) solemnî pompa ad Parochiam primum ibidem, mox vero post funeralem concionem delatus Admonitium, sepelitur domi in sacello S. Barbaræ a se constructo. Illud notabile, quod sancte amicus Alberto Abbati S. Petri, eodem cum ipso mense Majo creatus Abbas, cum ipso post triginta annorum regimen, & octo Menses, eodem omnino die, tertia

tertia scilicet Januarii fit evocatus ad superos, & si non eodem anno.

Raymundus Abbas XLIX.

Raymundus ex liberis Baronibus de Rehlingen votis triginta quinque a triginta novem capitularibus electus, & in festo Smi. P. Benedicti consecratus, multa in divinum cultum, Ecclesiæque ornatum expendit. Religiosorum numerum ultra octogesimum promovit; aliaque multa laudabiliter gessit, meliori tamen pietatis, quam œconomix successu; bonus enim in omnes, quod profudit in alios, suis incaute subtraxit, ob nimiam hospitalitatem, atque munificentiam æs alienum contrahere coactus. Magnum fuit Raymundi nomen apud patriæ Proceres, imo & apud Illustrissimum Principem Carolum Caraffam Nuntium Viennæ Apostolicum, cujus jussu in celeberrimo & exempto Monasterio ad S. Lambertum nomine Sanctissimi Alexandri VII. electioni novi Abbatis præfedit. Universitas Salisburgensis, quem olim Professore habuit, Præsidem Academicum denique venerata est. Kaillwangerenses cuprifodinæ sub hoc Abbate monasterio accessere. Decessit apoplexia tactus Anno MDCLXXV. (1675) decima quinta Julii, post septendecim fere annorum Abbatiam.

Adalbertus Abbas L.

Successit Adalbertus Heuffler de Rasen, patria Tyrolensis, sequestris ordinis prosapia natus, atque a teneris Ad Montes educatus, in litteris & moribus supra ceteros eousque pro-

fecit, ut in eum virum evaserit, quem quicumque nōset, satis deprædicare se non posse ingenue fateatur. Vere gemina Abbatum, rebus gestis clarissimus, utpote cujus tempora memoriam hominum necdum superent, cum multi adhuc extent in vivis ejusdem veneratores. Inauguratus Romæ SS. Theologiæ Doctor, inde Salisburgi Professor, ac Pro-Cancellarius, demum Campidonæ Serenissimi & Eminentissimi Cardinalis Badensis in negotiis Imperialibus Locumtenens, in Monasterialibus vero, & quæ ad disciplinam regularem spectant, administrator, ubivis optime meritus est. Tantæ jam prius authoritatis, factus inde Abbas, se tamen Deputaturæ, Locumtenentis, aliisque publicis Provinciæ muneribus (inter quæ etiam summo Cameræ Viennensis præsidio) studiose subduxit, Abbatiam etiam depositurus, nisi lachrymæ filiorum obstitissent. Coactus tamen esse supremus belli Commissarius, qua in sparta ita se gessit, ut nec peritius quid sperasses a milite. Ingens in eo oris comitas, & vis quædam occulta trahendi animos, ut primo quemvis affatu sibi conciliaret. Cultor DEI paræ erat impensissimus, cujus honoribus in monte Culm sumptuosum templum, ædesque pro pœnitentiariis sat elegantes construxit; quo tamen, aliisque insignibus ædificiis nihil obstantibus rem œconomicam non modo non minuit, sed egregie auxit, mira utique e cœlo benedictione cumulatus. Mortuus ex pleuritide Anno MDCXCVI. (1696) decima septima Maji.

Godefridus Abbas LI.

Godefridus ex liberis Parentibus de Gold, a Lampading, post notabile interregnum eodem anno, nona Octobris electus, solo virtutis, qua se Congregationi spectabilem fecit, intuitu, quaque effecit, ut exemplo magis, quam verbo & imperiis dux suis ad perfectionem, & observantiam regularem efficeretur Rei æconomicæ æque peritus, ac sollicitus, etsi ob brevitatem regiminis fructus ejus vel degustare, vel saltem discernere satis non licuerit. Vir erat, omnium sincera confessione, aliud omnino nihil, quam DEUM spectans. Præfuit annos quatuor. Mortuus Anno MDCCII. (1702) Octava Novembris, ipsa sancti cognominis sui die, summo mane, cum solemnitatis natalitia appareretur a Conventu, celebraturus diem illam in cœlis. Eodem anno electus

Marianus Abbas LII.

Marianus Lendlmayr, vir litteratura severiore clarissimus, Athenæi Græcensis primum alumnus, tum Magister Salisburgi in Philosophicis, ac demum Theologicis, cum insigni doctrinæ præconio, tandem Universitatis ibidem Pro-Cancellarius. Summæ spei ad tractanda negotia patriæ publica, postquam suam in his dexteritatem Commissarius Provinciæ Viennam missus successu rei, plus pene, quam sperabatur, felici, Proceribus exhibuit. Obiit non completo Abbatiae quinquennio An MDCCVII. (1707) decima septima Martii. Eodem anno electus quarta Maji.

Anselmus Abbas LIII.

Primam lucem aspexit in Provincia Salisburgenſi ad S. Ægydium e parentela prænobili Dominorum Lürzer de Zechenthall prognatus, Anno 1661. die 31. Julii. Primam ætatem humanioribus litteris in ipſa Salisburgenſis Provinciæ Metropoli, mox etiam ſeverioribus diſciplinis, & ſcitis Jurisprudentiæ apprime excoluit: inde aſceterio noſtro adſcriptus vota nuncupat Anno 1682. Poſt emenſa Theologiæ ſtudia Græcii Anno 1687. Neo-Myſta ad aram ſtetit. Submiſſis ſubinde in curam animarum lacertis, potens fuit in opere & ſermone. Mox inſtruen- do Monaſterii Archivo, & poſtliminio Secretariatus muneri, cellæ vinariæ, & aulæ præfecturæ applicitus, in arduis negotiis & magni momenti commiſſionibus fortes comprobavit humeros, manus dextera tenentis tunc clavum Domini Adalberti factus, donec ab eodem ad vacantem divi Joannis Baptiſtæ in Cammern paræciam eveheretur. Annos hic tredecim animarum Paſtor, cum re domeſtica etiam publica tractavit negotia, ſæpius Viennam, Græcium, Salisburgum ablegatus Commiſſarius & Procurator, nunquam ab onere ſine honore rediit. Mariano Præfule defuncto, Admontenſium Caput votis quadraginta conſtitutus eſt 4. Maji, Anno 1707. & eodem Anno a Celiſſimo Ordinario Salisburgenſi confirmatus, ac benedictus, Intimi Conſiliarii honore, & Archi-Diaconi per vallem Aneſi dignitate auctus, pauloque poſt Græcii in Curiam Provinciæ ſolemniter introductus. In Abbatiali dignitate, quo

Zelo

Zelo esset animarum, palam fecit, catechizando rudes & parvulos, sedendo pro tribunali pœnitentiæ: septies prope mille Archidiaconatus sui incolas sacro chrismate intra Monasterii septa confirmari curavit. Animarum pastores vigilantia suæ concreditos in celebrata synodo nervoso orationis pondere ad omnigena partium suarum studia est cohortatus. Gliscenti abstrusiores inter latebras hæresi Lutheranae murum se aheneum opposuit. Virtutem Anselmi suspexere quoque exteri: qua evocata alma Universitas Salisburgensis eum sibi præsidem: Congregatio vero Benedictina ibidem Visitatorem: Inclyta demum Styriæ Provincia Patriæ sibi Patrem, statuumque deputatum præfecit. Quam provide, sagaciter & circumspexisse tanta munia magnanimus Præsul tulerit, gratiæ rariores Augustissimorum Cæsarum Josephi I. & Caroli VI. quorum aulas iteratis vicibus subibat Provinciæ Commissarius, in eum dilapsæ testatum exhibent, ubi ab utroque aurea pretiosissima cruce, copiosis gemmis rutilante, donatus est. Sed tumultuum forensium, & aulicarum curarum satur, monasterii sui negotia prima semper pro merito statuenda censuit. Hic Gymnasium erudiendæ in re literaria scholasticæ juventuti olim statutum penu adeo copiosa instruxit, ut inde allecta numerosa & prima Styriæ nobilitas nostros in Montes convolaret, comico theatro actionibus etiam summos Provinciæ Proceres in plausus evocando. Serenissimos Bavariæ Principes cum Illustrissimo e Provinciæ Metropoli comitatu in Castro S. Martini iterato hospites excepit: Augustissimas Majesta-

tes in Cellis Marianis Pontificaliter introduxit. Præter copio-
 fas & largas eleemosynas, quas cum palam in sinus pauperum,
 tum clam in eos congefferat, quos a colligenda ostiatim stipe
 pudor prohibet; primus in monasterio pro cæna Domini Do-
 minicum mandatum induxit. Beneficientiam Præfulis hujus ve-
 neratur Seraphica PP. Capucinatorum in Ragersburg, & PP.
 Franciscanorum in Judenburg familia, quibus a Vulcani incle-
 mentia exterminium prope passis liberale prorsus subsidium sup-
 peditavit: sicut & exurgenti novissime PP. Capucinatorum mo-
 nasterio in Irnding sat copiosam Bibliothecam instruxit. Ædi-
 ficia pleraque sub jure & dominio monasterii, domi, forisque
 constituta, sua e vetustate in meliorem reduxit formam: alia ve-
 ro ab ipsis fundamentis, non incongruo oculorum illicio sat ma-
 gnifice suscitavit. Cultus Mariani perenne monumentum po-
 suit ad ipsum Monasterii ingressum Virginæ Matris, cum adje-
 ctis Tutelarium sculptis iconibus, elegantem e polito lapide sta-
 tuam. Honori ejusdem Virginis in Monte Culm pretiosum ex
 argento, rutiloque resplendens lapide, Pedum Abbatiale, omni-
 busque prope, egentioribus præsertim sui juris Ecclesiis, ali-
 quod devoti animi memnosynon, obtulit: in ipsis collibus Scla-
 vonicis Jaringæ Confraternitatem sanctissimi Rosarii solemni ri-
 tu instituit. Id mirum, quod inter quotidianas, gravesque ex-
 pensas, inter ferrea tempora, æs alienum notabiliter plane im-
 minuerit, & duros Admontensium compedes laxarit. Damnis
 exortis, casibusque omnibus superior, uni mortis jaculo subjace-

re cogitur Anno MDCCXVIII. octava Maji, cum annum undecimum laboriosi regiminis explevisset, apoplectico correptus symptomate, omnibus tamen morientium sacris rite munitus, arduam luctam protraxit in quinquagesimam usque octavam horam.

Antonius Abbas LIV.

Reverendissimus Dominus Antonius de Mainersperg electus est Anno MDCCXVIII. Die XVIII. Mensis Octobris. Ob dissidia quædam inter aulam Cæsaream, & Archiepiscopum Salisb. gliscentia, non nisi An. demum MDCCXXVII. Die XXIV. Junii a Celsissimo Principe Episcopo Chiemensis, in Ecclesia Monasterii Admontensis solemniter ritu consecratus fuit. Vir erat egregia vitæ sanctimonia, ad aliorum exemplum, conspicuus, Christiana prudentia in alios indulgens Pater, in se unum severus: bonarum litterarum uti ipse peritus insigniter, ita earundem promotor fuit indefessus. Ad meliorem vitam evocatus fuit An. MDCCLI. Die XXIX. Sept. annum agens ætatis nonum supra septuagesimum.

Matthæus Abbas LV.

Reverendissimus & Amplissimus Dom. Matthæus Offner, Antonii Abbatis dignus plane successor, An. MDCCLI. Die XIII. Decemb. suorum suffragiis præsul Cœnobii renunciatus fuit. Benedictionem eidem Salisb. MDCCLII. XXIII. Jan. solemniter impertiit ipse Celsissimus Princeps, & Archi Ep. Salisb. Andreas Jacobus, ex Illustrissima Comitum Dietrichsteiniorum Stirpe. Abbatem hunc laudatissimum quarto abhinc an. Maria Theresia Augusta Missionum Sacrarum, per Vallem Anasi & Paltæ, superiorem constituit. Regit hodie Feliciter.

DIPLOMATA MONASTERII
AD S. LAMBERTI
ORD. S. BENEDICTI.

XXI.

*Liberalitas Ottonis III. Imperatoris in Ecclesiam S. Lamberti: intra
Annos 996. & 1002.*

Otto Divina favente clementia Imperator. Si quid de
nostræ magnitudinis imperialis munificentia DEI Ecclesiis
emolumenti pro illarum stabilitate conferimus, procul dubio id
proprium in mercede habemus. Quare omnium fidelium no-
strorum advertat industria, qualiter nobis interventu ac petiti-
one Ottonis Carnorum ducis, quoddam nostræ proprietatis spa-
tium capiens ex omni parte in latitudine seu longitudine tria ju-
gera in monte Carentino, cum dimidia parte ligni montis illius
in latere positi, cum decem jugeribus pratorum, juxta fluvium
Glanum jacentium, ad Ecclesiam S. Lamberti Martyris, quali-
cunque supradicti montis parte, excepta nostra regia sede, fan-
cto Lamberto servientibus perpetuo possidendum tradere, ac
delegare vilum fuit, cum exitibus & redditibus, & omnibus uti-
litatibus ad præfata jugera pertinentibus, ea ratione, ut nemi-
ni quidquam in ea Ecclesia militantes debeant, nisi quod ad
DEI servitium spectat. Verum ipse locus, ac in eo loco DEO,
& S. Lamberto militaturi, sub nostra mundiburdii defensione

susce-

suscepti ita scilicet ut nullus Judex, aut quilibet ex judiciaria potestate, Ecclesias aut loca, aut agros, vel possessiones, quos modo idem locus S. Lamberto donatas possidet, aut quos deinceps in ipsius jus divina pietas voluerit augeri, ad causas dicendas, ad freda exigenda, aut mansiones aut operatus faciendos, aut fide jussos tollendos, aut homines ipsius Ecclesiæ injuste distringendos, aut ullas redhibitiones, seu illicitas exactiones requirendas, nullo unquam tempore ingredi audeat, aut ea, quæ supra dicta sunt, penitus agere præsumat: sed liceat loci Rectoribus supradicti, & Fratribus in eo Christo, & S. Lamberto militaturis, omnia ad eum pertinentia sub immunitatis nostræ defensione, quieto jure possidere, pro nostra incolumitate, ac pro stabilitate nostri regni Clementiam DEI jugiter exorare.

Deest locus, & annus. Hic nihil exprimitur de Benedictinis nec de Abbate nec de Monachis. Has tabulas refert Megiserus lib. VII. Annal. Carint. pag. 680. & Martinus Bauzer S. I. in Annalibus Manuscriptis Fori Julii & Istriae.

XXII.

(Charta Donationis plurium bonorum Monasterio S. Lamperti, olim in Carinthia, nunc in Styria factæ ab Heinricho Duce Carinthiæ.

Ex codice Diplomatico Epistolari R. P. Bern. Pez, Parte I. pag. 283.

Anno 1103.

Omnibus Christi fidelibus, tam præsentibus quam futuris innotescat, quod Carinthiæ Dux Heinrichus pro animæ suæ remedio & dilectæ Conjugis suæ Liutkardæ, & pro animabus Patris & Matris suæ Marchvardi & Liutpirgæ, Fratrumque

suorum & aliorum Parentum ac debitorum suorum, & omnium fidelium defunctorum ad Altare S. Lamperti in silva ultra aquam Theodosiam, Ecclesiam sanctæ Mariæ in loco, Grazluppa dicto, sitam, exceptis ministerialibus eorumque prædiis & beneficiis, cum omni jure, quod nunc habet, & postea habitura erit, præsentī Harthmanno Abbati cunctisque successoribus suis omni subjectione obediendum & in eadem Valle Adalbertum Cocum, Reginhalmum, Hamidei, Reginhalmum cumeorum beneficiis, si absque liberis, socia sibi conjuge progenitis, obierit, potestativa manu sine omni contradictione tradidit.

Præterea mercatum Judenpurch cum usu, qui muta dicitur, theloneo & prætereuntium merce. Eadem traditione Ecclesiam Wicanchircha cum omni usu, quem nunc habet, vel postmodum habebit, & Ecclesiam S. Martini Linthe, cum omnibus ad eam pertinentibus. Nec non & eandem Villam cum piscina, molendinis, piscatoribus, pariterque Stabulariam Curtem, quam Oci possidet, excepto Wolfriglio ejusque beneficio, & Vallem Auelance cum Ecclesia ibidem constructa, & ministerialibus hanc habitantibus Helimperto, Walbrunnone, Cadalhohe cum aliis suis, excepto Egilmundo, cum omni utilitate, silvis, venationibus piscationibus, pascuis, pratis, cultis locis & incultis, salino & rudere, quod Aric dicitur, Castoribus & Martonibus. Ecclesiam Sanctæ Mariæ in Comitatu, qui dicitur Murztal, & stabulariam curtem Scalchdorf, & quidquid in eodem Comitatu habuit, exceptis beneficiis Waldonis &

Gunda-

Gundakari. Parochiam S. Georgii ad Agriach, cum usu quem modo tenet, Postmodumque tenebit. Tale prædium, quale habuit in loco, qui vocatur Piberthal, Parochiam scilicet S. Andreae, & Ecclesiam S. Margarethæ cum omnibus pertinentiis suis, exceptis ibi ministerialibus suis, eorumque prediis & beneficiis. Saltum autem, qui Vorst vulgo dicitur, cum omni usu, quem habet, venationibus, melle, pellibus marconum, & saltuaribus, qui Vorstere dicuntur, & fluvium Cheinach, cum omnibus, illo pertinentibus, piscationibus, Castrorum Venationibus, & villam Seclinge, in qua Diethmar habitat, sic ut & possessa, & Curtem stabulariam Zedernica cum omni jure ad hanc pertinente, & vineas ibidem ex toto inferiores & superiores.

Confirmata est autem hæc traditio subscriptorum testimonio testium, qui sunt; Vdalscalch Comes, Walt Comes de Riuna, Chunrat filius Vdalscalci Comitis: Wilhalm de Huninpurch, & Starchant Marchio de Soune, & frater ejus Vdalrich, Rutprecht de Dietrichstain, Liutpolt, Huntheri, Gerhoch de Treueffe. Poppo de Sedelsach. Walthon de Lungowi. Pabo de Suplich. Liutholt de scunenperch. Otto de Pustris. Meginhart, Marchwart, Peringer, Vdalrich, Adalbrecht, & in audientia aliorum quamplurimorum Clericorum ac laicorum.

Scripta est hæc notitia anno Incarnationis Dominicæ millesimo C. III. Indictione X. VII. Idus Januarii.

NB. Aut Indictio XI. esse debet, aut annus MCII.

XXIII.

*Diploma firmatæ Foundationis Monast. S. Lamberti Bened. cujus
apographum habetur in Archiv. Run. Lit. G. XII.*

1104.

Quia peccatis existentibus, temporum successio, & ætas in deterius labitur, Ego Henricus Divina cooperante gratia Carinthiæ Dux, per præsentia scripta ad communem successorum memoriam transmittere curavi, qualiter Abbatiam S. Lamberti, quæ sita est in Episcopatu Salzburgenfi, in comitatu Frisacensi, ultra aquam Theodosiam ex paterna hæreditate præditam ordinavi. Prædictam igitur Abbatiam Pater meus Marquardus pro Remedio animæ suæ, nec non & dilectæ conjugis, Matris meæ, videlicet Liutpurgæ, & omnium parentum suorum tam præteritæ quam futuræ generationis in solo proprietatis suæ, quam hereditario Jure possidebat, ædificare cœpit. Et quia ejus in Domino piæ devotionis propositum morte præveniente non potuit consummari, Divina favente Misericordia, ego Henricus Dux Filius ejus, spe participandæ retributionis consummandum assumpsi laborem. Ibi ergo ad usum Fratrum DEO fervientium eidem Ecclesiæ in perpetuum habenda de meis, sicut subscripta sunt, contuli, Ecclesiam videlicet S. Mariæ in Valle Grasluppa sitam, exceptis ministerialibus eorumque beneficiis, cum omni jure, quod nunc habet, & habitura erit, præsentem Hartmanno Abbate cunctisque successoribus suis cum omni subjectione obediendum & in eadem valle Albertum Co-

cum,

cum, Reinhelmmum Hamedei, cum eorum beneficiis, si absque liberis conjuge sibi socia progenitis obiverint, potestativa manu sine omni contradictione contradidi. In ambitu etiam Monasterii in Valle Margestal a Lapide, qui Gravestein dicitur, & alpe Warguste dicta, & ab ortu fluminis Laznika, usque ad introitum ejusdem in alveum, qui Mura dicitur, eidem loco tradidi subjiciendum, & secus decursum fluminis ejusdem quoddam prædium Perndorff dictum, cum adjacente alpe Ceyrike nominata. Præterea Mercatum Judenburch cum omni usu, qui muta dicitur, teloniis (*Fors. ex*) & prætereuntium merce. Eadem etiam traditione Ecclesiam in Weizzenkirchen cum omni usu, quem nunc habet, vel postmodum habebit. Ecclesiam S. Martini Linthe cum omnibus ad eam pertinentibus, nec non & eandem villam, cum piscina, molendinis, piscationibus, pariterque stabulariam curtem, quam Ozi possidet, excepto Wolfftrigulo, ejusque beneficio, & in Valle Avelenz centum regales mansos a terminis Weizzenpach, & Feichte, cum Ecclesia ibidem constructa, & ministerialibus, ac habitantibus Helmberto, Waldbrunone, Chadelocho cum filiis suis, excepto Engelmudo, cum omni utilitate, silvis, venationibus, piscationibus, pascuis, pratis, cultis & incultis, salmo & rudere, quod Arz dicitur, Castoribus & Martonibus: Et in eodem confinio, in comitatu, qui Murztal dicitur, Ecclesiam S. Georgii sitam in prædio, quod Lobink vocatur, Ecclesiam S. Mariæ, & stabulariam curtem Schalchstorff, & quidquid in eodem comitatu ha-

hui, exceptis beneficiis Waldonis & Gundakarii. Parochiam S. Georgii ad Adriach, (videtur deesse *Idem* aut compingendum cum præcedenti, ut *in loco*,) cum usu, quem nunc tenet, & postmodum tenebit. Tale prædium, quale habui in loco qui vocatur Pyberthal, Parochiam videlicet S. Andreae, & Ecclesiam Sanctæ Margarethæ cum omnibus pertinentiis suis, exceptis ibi Ministerialibus eorumque beneficiis. Saltum etiam, qui vulgo dicitur Forst, cum omni usu, quem habet, venationibus, molle, pellibus Martonum, & saltuaribus, qui Vorstare dicuntur, & fluvium Chaynach cum omnibus illo pertinentibus piscationibus, Castorum venationibus, usque ad fluvium Leyckwicz dictum, & villam Sedinge, in qua Dytmar habitat, sicut est possessa cum adjacente prædio usque ad alpes Pyberalbe. Curtem & stabularia ad Yrniz cum omni jure ad hanc pertinente, & vineas ibidem ex toto superiores, & inferiores. Confirmata est autem hæc tradicio apud Magunciam in universali Curia, præsentia & nutu, & auctoritate Henrici quarti Imperatoris Augusti sub Testimonio istorum Principum. Friderici Colonienfis Archi-Episcopi: & quam plures Episcopi, & Seculares. Actum Maguncie in Christo feliciter, *scriptum* (*videtur delendum*) XVI. Kal. Feb. Indiæ VII. (*lege XII.*) Anno Incarn. Dom, M. C. IIII. temporibus Henrici quarti Rom. Imp. Augusti, cujus privilegiis datis loco & tempore prænotato, hæc traditio confirmata invenitur.

Adverte hanc clausulam ex ipso autographo Lambertine fundationis per ejus loci Professore Theologiæ, R. P. Hyacinthum Peri, benevole descriptam, Puschio communicatam, ita sonare :

Confirmata est autem hæc traditio apud Magunciam in Universali curia, presentia, nutu & auctoritate Hainrici Imperatoris quarti Augusti, sub testimonio istorum Principum: Friderici Colonienfis Archi-Epi, Brunonis Trevirensis Archi-Episcopi, Burchardi Monasteriensis Ep. Erlungi Wirzburg. Ep. Udalrici Eistettensis Ep. Hartwici Ratisbon. Episc. Ottonis Babebergensis Episcop. Hermannii Augustensis Ep. Hainrici Frisingensis Ep. Gebehardi Tridentini Ep. Ducis quoque Guelfonis de Bavaria, Luitherii Ducis de Saxonia, Friderici Ducis de Svevia, Comitum quoque Godfridi Palatini, Hermannii Marchionis, Luitpaldi Marchionis, Tietwaldi Marchionis, Berengari Comit. Actum Maguncie in Christo Feliciter, scriptum XVI. Kal. Febr. Indict. VII. Anno Incarn. Dom. Millesimo centesimo quarto, temporibus Heinrichi quarti Rom. Imperatoris Augusti.

XXIV.

1146.

Inter Chartas *Runensis Cœnobii Cisterciensium N. VII.* Ottokarus Marchio Styrensis firmat concambium inter Abbates S. Lamberti & Runensem: *Graz. XI. Kal. Septembr. MCXLVI.*

XXV.

XXV.

1159.

Inter chartas *Runensis Cœnobii N. IX.* Eberhardus I. Archiepiscopus Salisburgensis definit litem inter Otkerum Abbatem S. Lamberti, ex Admontensibus assumptum, & inter Gerlacum Abbatem Runensem. 1159. *Sine loco & die.*

XXVI.

1170.

(*Diploma Friderici I. Aug. Confirmantis Foundationem & privilegia Monast. S. Lamberti in Styria.*)

In Nomine S. & Ind. Trin. Fridericus Divina Favente Clementia Rom. Imp. Aug. Sane fatemur &c. Eapropter affectuoso Divinæ remunerationis intuitu omnia prædecessorum nostrorum vestigia diligenter imitantes, & eandem indulgentiam sperantes, pro remedio animæ nostræ, & dilectæ Consortis nostræ Beatricis, Imperatricis Augustæ, nec non & prolis nostræ contulimus, & Imperiali munificentia concessimus Ecclesiæ S. Lamberti in Sylva, quæ est juxta aquam Theodosiam, in Willa Chövelach nuncupata, forum pro suæ voluntatis arbitrio ordinare, & ad ipsius Ecclesiæ commoda forensia in eo sibi pura constituere. Præsertim (*fors præterea:*) eandem Ecclesiam, & omnia ejus bona, tam mobilia, quam immobilia in nostræ protectionis defensionem speciali dilectionis prærogativa suscepimus, eademque Imperatoriæ Majestatis auctoritate semper defendenda perpetuo conservari decrevimus ipsi Ecclesiæ, & Bernhero Abbati, & omnibus

nibus successoribus ipsius, simul & universo conventui concedentes, & auctoritate nostra confirmantes, quæcunque Comes Marchvardus, & Filius ejus felicitis memoriæ Dux Carinthiæ Henricus eidem Ecclesiæ contulerunt, ad hæc etiam sibi confirmantes, quæcunque post obitum prænominati Ducis, Sophia Uxor ipsius Ducis tertia, conata est ab Ecclesia, usurpatione violenta subtrahere, ea enim ipsa Ecclesia solemni judicio Regalis Curiae obtinuit. Ut igitur hæc nostræ liberalitatis donatio, & nostra bonorum Ecclesiæ Imperialis protectio universis tam præsentibus quam futuris evidenter pateat quæ a prædictis Ecclesiæ Fundatoribus ipsi collata sunt, suis ea nominibus determinanda censuimus. Sylvam in qua sita est ipsa Ecclesia a Tieffenbach cum suis attinentiis &c. (ut in Diplomate Henrici Fundatoris reliqua recensentur) Ad augmentum quoque hujus dispensationis, & gratiæ eadem Ecclesia Imperialis Curiae judicio obtinuit, ut nullus mortalium inbeneficiari possit Feodis Ecclesiæ, nisi qui proprietario Jure de familia ipsius esse dignoscitur. Statuimus itaque --- Hujus rei testes sunt Hainricus Gurcensis Episcopus, Hermannus Dux Carinthiæ, Engilbertus Marchio de Kreiburg, Bertholdus Marchio de Voheburg, Otto Senior Palatinus Comes de Wittilinspach. Bertholdus Comes de Andechs, Engelbertus Comes de Gorze, Duo Comites de Plaigne Leopoldus & Heinricus, Udalricus Comes de Hohenburg, Otto de Stubenberg, Wulfingus de Chapfenberg, Gottfridus de Diernstein, & alii &c. Acta sunt hæc Anno Dom. Incarn. millesimo centesimo, septu-

agesimo, Indiſt. tertia, regnante D. Frid. Rom. Imp. Glorioſo,
Anno regni ejus decimo ſeptimo, Imperii autem decimo quinto,
Datum apud Friefach. Quinto nonas Martii.)

XXVII.

1222.

Inter Chartas *Runenſes* N. *XLVIII.* eſt epitome literarum, quibus Leopoldus dux Auſtr. & Styriæ componit litem inter Abbates S. Lamberti, & Runenſem. *Greß die V. Idus Januarii* 1222.

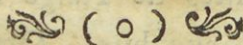
XXVIII.

1414.

Anno *MCCCCXIV.* Neofladii die Dominico ante Aſcenſionem Fridericus dux Auſtriæ Eccleſiam Byber Abbati & Monasterio S. Lamberti reddit & firmat, cum conditione miſſarum dicendarum.

Germanicam hanc chartam, inter Celejanas Puſchius ex Tabulario aulico Græcenſi excerptiſit.

Inter documenta Canonice Seccoviensis, quæ parte priore dedimus, N. CL. mentio fit Ottonis Abbatis S. Lamberti An. 1310. Item N. CCXII. *Joannis* Abbatis ejusdem Cœnobii Anno 1457.

NOTITIA AFFECTA.

De Abbatibus & Chartis Oberburgensis, seu Obern-
burgensis quondam Cœnobii Ord. S. Benedicti.

Oberburg seu Obernburg Oppidulum inferioris Styriæ, in agro Celejano, ad Carinthiæ & Carniolæ confinia, Cœnobio ordinis S. Benedicti ornatum fuit, sub patrocinio Beatissimæ DEI genetricis Mariæ, per nobilem virum Dyebaldum de Chagere, & uxorem ejus Trutam, qui hortante, juvante, & confundante Peregrino Patriarcha Aquilejensi, allodium Obernburg foundationis causa donavere vel anno 1140. vel præcedentium aliquo: uti ex primo Obernburgensium Diplomate discimus.

1140.

Primi Abbatis, ac multorum deinde, nomen non invenimus. Dabimus itaque, quod habemus. Quod si Monasterium Anno 1140, primum extrui cœpit, atque si primus Abbas paullo diutius vixit, poterat sequens Abbas *Engelbertus* primus ei Cœnobio præfuisse &c.

1173. *Engelbrechtus.*

In Charta Ulrici Patriarchæ Aquil. data *Seixensi Cartusie* inter testes legitur: *Engelbrechtus Abbas de Obernberg.* Datum apud *Obernberch*, in pleno Capitulo Anno *MCLXXIII.* Indictione *IV.* (sed Corrige VI. vel VII.)

1228.

Gregorius IX. PP. Confirmat Privilegia Obernburgensium.
*Datum Laterani Mense Martii, Pontificatus Anno primo. Vide
 Oberburgensia N. VI.*

1243. Henricus.

In diplomatis versione Germanica, quam damus inter hæc
Obernburgensia N. II. Henricus Abbas in Obernburg a Bertholdo Patriarcha Aquil. Confirmationem rerum suarum impetrat. *Datum Sacillo MCCXLIII. die XIX. Junii. Indict. I.*

1263. Henricus.

Ulricus Dux Carinthiæ Confirmat Henrico Abbati & Sacerdoti Ecclesiæ Oberburgensis confinia in alpibus &c. *Datum apud Stein. Anno MCCLXIII. die SS. Apost. Petri & Pauli. Vide : Diplomata nostra Obernburg N. III.*

1268. Joannes.

Ulricus idem Dux eadem Confirmat novo Abbati Joanni. *Datum Labaci in castro nostro Anno MCCLXVIII. Die S. Alexii Confess. Vide. Oberburgensia nostra N. IV.*

1274.

Ottocarus Rex Bohemiæ, Dux Austriæ, Styriæ, Carinthiæ &c. Protectorium concedit Obernburgensi Cœnobio. *Datum Gretz MCCEXIV. XVI. Kal. Maji. Vide Oberburgensia N. V.*

(1286.)

1286. *Joannes.*

Ulricus Com. de Heunburg, & Uxor Agnes reversales dant
Joanni Abbati in Obernburg, se acceptos fuisse ut loci Ad-
 vocatos. *Repertorium Austriacum MS. Parte II. fol. 273.*

1308. *Wulfgangus.*

Wulfgangus Abbas in Obernburg testatur se veniam dare inju-
 riarum, etiam captivitatis, quas ab *Friderico Comite de*
Heunburg passus est. *Datum in festo S. Dionysii MCCCVIII. Pusch*
ex Tabulario Aulae Gracensis.

1309. *Leopoldus.*

Confirmatio præfatæ condonationis injuriarum, data a novo Ab-
 bate *Leopoldo*, Comiti *Friderico de Heunburg*. *Die Sab-*
bati S. Petri. Pusch ex Tabulario Gracensi.

1320. *Leopoldus.*

Elizabetha nata Comitissa de Gœrz, cavet pro marito suo comite
Hermanno de Heunburg, *Leopoldo Abbati in Oberburg*.
Repertor. Austriac. Parte II. fol. 276.

1365. *Ulricus.*

In Diplomate *Rudolfi IV. Ducis Austriæ*, quo erigit *Viennen-*
sem universitatem, testis: *Ulricus Abbas in Obernburg*. *Datum*
Viennæ die S. Gregorii MCCCLXV.

Chronologia Diplomatica Universitatis Viennensis P. I. pag. 57.

Item ibidem pag. 30. Idem Abbas occurrit in similis materiæ
 Diplomate. *Die 12. Martii. eodem anno.*

1390.

Bonifacius IX. Confirmat omnia jura Obernburgensi Cœnobio. *Datum Romæ apud S. Petrum VII. Kal. Junii Pontificatus nostri anno primo.* Electus est Bonifacius 1389. in Novembr.

1396. *circiter.*

Chartæ fragmentum Hermanni II. Comitis Ciliæ, qua memorat se tunc erexisse Capellam in Obernburg.

1414.

Literæ, quibus Abbas & Monasterium in Obernburg a Joanne Papa XXIII. petunt sibi confirmari Advocatum suum Hermannum Com. de Cilia (*die XXI. Novembris MCCCCXIV*)

1415.

Joannes XXIII. Papa, annuit : *Datum X. Kal. Febr. Pontificatus anno V. Pusch ex Tabulario Græc.*

1430.

Inter Chartas Comitum Ciliæ, a *Puschio collectas*, ad annum 1430. habetur : arbitrium litis pronunciatum ab Alberto duce Austriæ, inter Fridericum Ducem Austriæ, patruelem suum, & inter Comitem Hermannum de Cili, qui & Oberburgensia jura tuebatur, & mentio fit limitum in Alpibus sub Ulrico Duce Carinthiæ statutorum. *Pusch Ciliensia 1263 & 1268.*

1443. *Rudolfus.*

Prior & conventus in Obernburg opem implorarat Hermanni Comitis Ciliæ, advocati sui, contra Abbatem *Rudolfum*, quod privilegia, & opes monasterii clam abstulisset, atque petunt

tunt electionem alterius Abbatis. *Pusch ex Tabulario Græcensi.*

Caspar.

Anno 1460. Caspar Abbas in Obernburg moritur.

1460. *Gregorius.*

Fridericus Cæsar, cum consensu Papæ, uniturus Abbatiam hanc Obernburgensem novo Episcopatu Labacensi, vetat novam Abbatis electionem, attamen Oberburgenses eligunt *Gregorium.*

1461.

Electionem Abbatis Papa nullam declarat, imperatore id postulante. Idem Fridericus Cæsar, & Papa Pius II. traditionem Abbatiae Obernburgensis ad Episcopatum Labacensem urgent: Gregorius Abbas pro viribus intercedit, sed non auditur.

1462.

Gregorius Abbas se submittit, spondetque se scripta & thesaurum sacrum monasterii traditurum Episcopo Labacensi Sigismundo Lambergio; eidem Abbati Gregorio pensio congrua promittitur. Hæc ex *Valvasor: Carniolæ Lib. VIII. pag. 654 &c.* qui ex MStis documentis refert: Bullam Pii II. Pontif. qua Episcopatum & Capitulum Labacense instituit, atque ab omni Jurisdictione tam Patriarchæ Aquilejensis, quam Archiepiscopi Salisburgensis eximit, esse Datam anno MCCCCLXII. V. Idus Septembris.

Literæ vero Friderici Augusti, de fundatione Episcopatus Labacensis, numerosis testibus obsignatæ, ita inscriptæ notantur. ("Datum aureæ bullæ Græz oppido, die 6. mensis Decembris 1461. Imperii Friderici tertii decimo, regnorum Romani vigesimo secundo, Ungariæ vero tertio.)

1463.

Denique Gregorius Abbas tradidit omnia documenta, & sacrum thesaurum cœnobii, abdicans se omni jure anno 1463. die 11 Octobris Labaci in Domo Teutonicorum equitum, in præsentia duorum Canonorum, ac duorum Militum, & aliorum. *Valvasor loco citato.*

Labacensi Episcopo hodieque Obernburgum paret, celeberrimum his diebus ab Æde sacra haud procul oppido Obernburgo sita, ubi S. Xaverii Indiarum Apostoli icon prostat multasque DEUS illustres impertitur gratias iis, qui magna cum fiducia sancti hujus intercessionem hoc in loco implorant.

DIPLOMATARIUM OBERNBURGENSE

XXVI.

(1140. *Peregrini Patriarchæ Auctoritate firmatur Traditio, Cœnobio Obernburgensi facta.*

In Nomine DEI Patris & Filii & Spiritus Sancti. Amen. Quoniam universis maxime Ecclesiarum Prælati in vinea Domini constitutis, ita temporalia seminare convenit, quatenus in die districti examinis Cælestia cum gaudio metere mereantur. Idcirco nos Peregrinus DEI gratia Sanctæ Aquilejensis

fis Ecclesiæ Patriarcha notum esse volumus omnibus Christum co-
 lentibus, tam præsentibus quam futuris, qualiter Dyebaldus
 Nobilis quidam de Chagere, & uxor ejus Truta, perpendentes
 Regnum Cælorum tantum cuique valere, quantum voluerit, di-
 vitias & gloriam mundi detrimentum, hæreditatem in Cælo pro-
 missam æternam & beatam vitam animi penfantes, ut & ipsi
 possessores illius hæreditatis vel ultimi esse mereantur, nostro
 hortatu, multorumque prudentum consilio allodium suum
 Obernburg. sicut & ipsi usi sunt, habere cum castro & nemore,
 aquis, pratis, pascuis piscationibus, venationibus, accessi-
 onibus, rationibus, servis & animatis, & eorum peculiis Sanctæ
 Aquileiensi Ecclesiæ tradiderunt. Hoc jure & hoc modo, ut
 castrum & aream adiacentem castro, & decem mansos, &
 duos syntmansos cum suis mansis nemorum & forstarum cum
 uno manso nemori adiacenti, unum molendinum cum suo man-
 so, & ministeriales utriusque sexus proprie centum, qui legem, &
 jus Aquilejensium dienstmaniorum eorum collaudatione debent
 habere cum omnibus possessionibus suis. Sane cætera omnia
 quæ remanent culta sive inculta cum quingentis fere aliis do-
 nationis mancipiis cum suis mulieribus ac natis Monasterio
 Obernburg, quod a nobis & a nobili Viro Dyebaldo de Cha-
 gere ejusque uxore Truta in honorem gloriosæ ac perpetuæ
 DEI Genitricis Virginis Mariæ, de novo fundatum est,
 Monachis secundum Regulam sancti Benedicti ibidem
 DEO mancipatis perpetuo jure proprietario deserviant, & liceat

eisdem Monachis, nec nobis, nec nemini cujusdam aliorum, nisi solis Monachis molendinam erigere, de nemore sive forstario extirpare per se, & suos quantum poterint, & ad cultum suum redigere, & confinia sua, prout melius voluerint, extirpando & suos ibi colonos locando dilatare. Et plenam facultatem præmemorati Monachi habeant molendinam ædificandi, piscandi, venandi, pelles cervorum, sive aliarum bestiarum nec non accipitres, nisos sine omni contradictione accipiendi in nemore sive in forstario. Insuper nos considerantes piam & devotam intentionem nobilis viri Dyebaldi de Chagere, & uxoris ipsius Trutæ de consilio & consensu totius Capituli Sanctæ Aquileiensis Ecclesiæ eidem Monasterio duas partes decimarum cum novalibus cultis sive incultis plebis de Obernburg, & duas partes decimarum cum novalibus cultis sive incultis plebis sanctæ Mariæ de Frazlau contulimus perpetuo possidendas, quarum tamen primam decimationem scilicet plebis de Obernburg Nobilis Dyebaldus de Chagere a nobis & antecessoribus nostris jure feudali possidebat, successores nostros in Domino rogantes, ut quod causa devotionis fecimus, ratum & firmum habeant, & manu defensionis teneant, dedimus etiam eisdem legalibus decem mansos in beneficium in foro Julii sitos in villa Budriach, ut falem & oleum in parte illa terrarum habere possint. Ad erigenda ædificia ipsius Monasterii dictis Monachis ad manus triginta marcas persolvimus. Laudatum & firmiter compromissum est ab utraque parte sub fidei innodati-

nodationibus tam nostra, quam nobilis Viri Dyebaldi de Chagere & uxoris illius Trutæ, ut neque nobis neque alicui successorum nostrorum nec ipsis viventibus aliquo tempore liceat quicquam de præmissis superius sicut sunt lucide expressa per ordinem Monasterio Obernburgk infringere, subripere, vel inbeneficiare, vel diripere, vel quolibet alio modo alienare. Si quis successorum nostrorum immemor salutis propriæ timore Divino postposito fecerit, irritum omnino habeatur. Præterea interdiciamus, ne aliquis ejusdem Ecclesiæ res invadere, lædere, vel aliquo modolibet molestare audeat: quodsi quis facere præsumperit, anathematis vinculo se subjacere, & cum Anania & Saphira deputatum se esse cognoscat. Hujusmodi ergo donationis testes sunt Ditmarus Tergestinus, Gerwicus Concorinden: Adam Emonen. Epi. Comes Bernhardus, (*Carinthiæ*) Menhardus advocatus, Albertus de Manzano & Filii ejus, Hermanus Wolfen de Trecento, Menhalmus de Crægen, Menhardus de Schwarzenpach, Henricus de Rottenstein, Amelbertus de Cholmero, Henricus de Trimonn, Ludovicus de Lauarion, Conradus de Neunpach, Werenherus de Fara, Amelricus de Bugula & Wico Filius. Joannes de Fontana bona, Merbotto de Salto, Wernhardus de Syelago, Hermanus de Pinfano, Conradus, Eberhardus, Woltrich, & alii multi, quorum copia interfuit, tam Clericorum, quam Laicorum. Ut autem hæc donatio firma & inconcussa permaneat, rogatu supradictorum jugalium hanc Chartam Donationis scribi & Sigilli nostri impressi-

one insigniri fecimus. Actum est hoc Aquileiæ in Ecclesia sanctæ
 Mariæ feliciter. Anno Dominicæ Incarnationis MCXL. Indi-
 ctione III. VII. Idus Aprilis, Anno Pontificatus nostri nono, Re-
 gnante Domino Conrado Glorioso, Romanorum Rege Dat. per
 manum Pagini notarii S. Aquileianæ Ecclesiæ.

*Albertus Dux Austria, post Imperator, Anno 1286. advocatos
 Cænobii Obernburgici elegit Udalricum, Andream & Fridericum Comi-
 tes de Scharchant & Haynburg, quibus mortuis advocatia transit
 ad Cileiæ Comites, velut sanguine junctos. Ita Megis L. 7. c. 9. Laxius
 L. 6. Migrat gent.)*

XXX.

1147.

Charta Conradi Regis indicatur *apud Valvasor Carniolæ Lib.*
 X. pag. 207. & 208. Qua confirmat privilegia Obern-
 burgensis Cænobii. *Datum Idibus Februarii MCXLVII.*

Testes: Henricus Reginoburgensis, Otto Frisingensis,
 Eberhardus Bambergensis, Reginbertus Patavinus, Geberhardus
 Eichstetenensis, Hartmannus Brixinensis, Altmannus Tridenti-
 nus, Anshelmus Hildesheimensis Episcopi: Henricus Dux
 Bavarie, Henricus Dux Carinthie, Engelbertus Marchio, &
 Comites complures.

XXXI.

Obernburgensis Fundatio rursus Confirm. a Bertboldo Patriarcha An. 1243.

Bertholdus von Gottes Genaden, des heiligen Aquileyschen
 Stuls Patriarch. Allen Christglaubigen gegenwärtigen und
 khünff-

khünfftigen in Ewigkeit. Die lieben Sönnē : Heinrich Abbtē und das Convent des Closters Obernburg haben uns diemüetig gebetten, damit wir, ain Privilegium von seeliger Gedächtnusz Peregrino Patriarchen, unserem vorfordern, Gedachten Closter gegeben verneuen, und woll wissendlich bestätten genädigeleich wierdigeten. Derhalben wir In pett welche die gerechtigkeit rühmen, und in sich die billigkeit halten, günstigleich genaigt, gedachtes Privilegium und alles so darinnen begrieffen verneurende, bestätten es, ganz gewisz und woll wissendlich aus der Aquileyschen Kirchen und unser macht, und verwharen es, mit hilffe und schernb dießz Schreibens. Zu merer und größerer Versicherung soliches Privilegium laut von Wort zu Wort einverleibende, der wissendlich dieser ist.

Vide totum latinum supra Num. XXIX.

Welches Privilegii form hin obbegrieffen aufgedruckt stätt und vest für vnns und vnser Nachkhomben vnzerprüchig zu halten, haben wir zu ewiger und vnändelicher beständigkeit gegenwerttigen brief schreiben, und mit vnser auch des Capittels zu Aglern Sigills anhangung verwahren lassen.

Zeügen aber dieser Verneüung oder Bestättigung sein gewesen Otto Margraf Brobst zu Sannek, Vreich Magister Berenegerher Viczdomb, Hainrich Pfarrer zu Schelach. Albrecht Pfarrer zu Treuen. Fridrich de Porcillis. Rudolf de Libriano. Wilhelm de Fonte bono, Artuich de Castello, Vreich und Jo-

hannes sein Sun de Khucania. Hainrich Cliczeio, Warinnt und Anczut gebrüeder de Mels. Ottacar de Atems, Hainrich und Warimund brüeder de Cerou. Ruprecht de Budrio. Fridrich und Ludwig von Weiden, Permelo de Fagedifs. Leonhardt Selefo. Wenillo de Fagania, und ander vilmer.

Datum bey Sacillo durch hannde Bonencontri Thumherrn zu Aglern vnfers Hoffschreibers. Im Jarr der Gnaden ain tausand zway hundert drey und vierzigisten. Da der Römer Zins zall war 1. den 19. Junii glückfälliglich.

XXXII.

Privilegium Ulrici Ducis Carinthiae super eo, quod quicquid Alpibus illorum de Ortt, in rebus Libertinorum adquisierit, libere possideat Monasterium Obernburgense.

1263.

Quoniam circa ea, quæ in negotiis hominum rationabiliter ordinantur, non solum utilis, sed etiam necessaria sit scriptorum memoria, per quam & subrepentis oblivionis effugatur obscuritas, & malignantis ingenii versutiis obviatur. Nos ergo Ulricus DEI Gratia Dux Carinthiæ, Dominus Carniolæ: notum esse cupimus universis hanc paginam inspecturis, quod dilecti nobis Henrici Abbatis Sacerdotis Ecclesiæ Oberburgensis, & sui Conventus Patribus inclinati, ipsis hanc gratiam fecimus specialem, quod quidquid per nostrum districtum & dominium de rebus libertinorum sunt consecuti, a tempore illorum de Ortt, quotquot sibi Hartnidi successerunt propagine

suc-

ſucceſſiva, ipſos poſſidere volumus pacifice & quiete juſtitia exigente. Et quia præfati libertini ad nos dictis de Ortt decedentibus ſunt devoluti, Eccleſiæ Obernburgenſi tanquam nobis dilectæ & devotæ gratiam ſupradictam decrevimus taliter ampliare, quod ſi quid de rebus libertinorum & noſtris in temporibus conſequi poterunt, licite & honeſte dictæ Eccleſiæ Obernburgenſi in remiſſionem noſtrorum peccaminum ſimiliter confirmamus; præſertim cum non ſolum illam, ſed etiam alia cœnobია teneamur pro noſtræ facultatis modulo promovere. Et ut hæc actio robur habeat firmitatis, ſigillo noſtro præſens ſcriptum duximus roborandum. Datum apud Stein Anno Domini milleſimo ducentefimo ſexageſimo tertio in Feſto SS. Apoſtolorum Petri & Pauli, præſentibus Ludovico Plebano Labac. Archidiacono Carniolæ, Gebhardo de Lilienberg, Walthero Gerlocho de Seldenberg, Henrico de Helffenberg, militibus, & aliis multis, quorum copia ibi fuit.

XXXIII.

Ulricus Dux Carinthiæ confirmat terminos Alpium ſcilicet Loſek, & Ertlau, ex Fundatione Diebaldi Fundatoris ad Monafterium Obernburgenſe ſpectantium 1268.

Nos Ulricus DEI Gratia Dux Carinthiæ, Dominus Carniolæ & Marchiæ &c. Univerſis præſentibus & futuris rei geſtæ memoriam. Dominus Joannes Abbas Obernburgenſis Monafterii & conventus ejusdem cum quingentis viris probaverunt probabiliter coram Judicibus a nobis miſſis, ſilvam quæ dicitur

Sulztpach ad suum Monasterium pertinere proprietarie usque ad terminos sive *vertices montium Lossegk & Erlau* ex donatione Domini Diebaldi Fundatoris Monasterii memorati. Nos igitur ne videamur usurpare Patrimonium JESU Christi, & Gloriosæ Virginis Matris ejus, ecce per præsentés statuimus, & firmiter inhibemus, ne deinceps quisquam hæredum sive successorum Nostrorum dictum Monasterium pro prædictis terminis, & omnibus ad dictam sylvam pertinentibus cultis sive incultis impetere sive inquietare præsumat in animæ nostræ præjudicium sempiternum, quia jura memorati Monasterii plenarie recognovimus, prout aliæ litteræ nostræ ac judicium posterorum super prædictis editæ plene ac evidentissime manifestant. Ut itaque prælibatum Monasterium proprietatis suæ libertate in dicto nemore libere perfruatur, præsentés litteras nostri Sigilli munimine fecimus roborari. Præsentibus Fidelibus nostris Ottone de Landestroff, Guidone de Reuttenberg, Ulrico de Habsnach, Gebhardo de Lilienberg, Herbordo de Obersperg, Predwor Boëmo, Henrico Januario, & Hileprando Prothonotario nostro, ac aliis de Curia nostra multis. Datum Labaci in Castro nostro. Anno Domini 1268. Indictione undecima, in die sancti Alexii Confessoris.

XXXIV.

Protectorium Ottobari Regis Bohem. Concessum Monast. Obernb. 1274.

Nos Ottocarus D. G. Rex Bohemiæ, Dux Austriæ, Styriæ Carinthiæ, Marchio Moraviæ, Dominus Carniolæ, Marchiæ

chiæ, Egræ, & Portus Naonis, constare volumus universis, ad quos pervenerit præsens scriptum, quod viros religiosos fratres domus Ordinis Sancti Benedicti sitæ in Obernburch ob remedium animæ nostræ in protectionem nostram recepimus specialem, nolentes ut per aliquos indebite molestantur præcipimus quoque Capitularibus nostris sub obtentu nostræ gratiæ & favoris, ut eos per quos iidem fratres Domus prædictæ offensi fuerint vel gravati, ad satisfactionem debitam & condignam auctoritate nostra debeant coercere, & domum sæpefatam cum bonis & hominibus & loco & nomine nostro habeant propensius commissam, eamque contra quemlibet violentum invasorem foveant protegant & defendant. Datum in Gratz Anno Domini MCCLXXIV. Xvi. Kal. Maji.

XXXV.

Gregorius IX. Papa suscipit Monasterium Obernburg. in Beati Petri protectionem & confirmat privilegia ejusdem 1228.

Gregorius Episcopus Servus Servorum DEI dilectis filiis Abbatî & Conventui Monasterii Obernburgen. Aquileien. Diocesios salutem & Apostolicam benedictionem. Justis petentium desideriis, dignum est nos facile præbere consensum & vota quæ a rationis tramite non discordant effectu prosequente complere. Ea propter dilecti in Domino filii vestris justis postulationibus grato concurrentes assensu personas vestras & locum in quo Divino estis obsequio mancipati cum omnibus bonis quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis, aut in futurum justis

P p

modis

modis procurante Domino poteritis adipisci, sub beati Petri & nostra protectione suscipimus, specialiter autem possessiones, redditus & alia bona vestra sicut ea omnia iuste & pacifice possidetis vobis & per vos eidem monasterio vestro auctoritate apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Laterani mense Martii Pontificatus nostri anno primo.

XXXVI.

Bonifacius Papa IX. accipit Monasterium Obernburgense in suam protectionem, cum decimis & bonis. 1390 7 Cal. Junii.

Bonifacius Episcopus Servus Servorum DEI dilectis Filiis Abbatibus & Conventui Monasterii in Obernburgh ordinis Sancti Benedicti Aquileiensis diocesis salutem & Apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est & honestum tam vigor æquitatis, quam etiam ordo exigit rationis ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum producat effectum, ea propter dilecti in Domino filii vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu personas vestras & Monasterium in quo divino estis obsequio mancipati, cum omnibus bonis quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis aut in futurum iustis modis præstante Domino poteritis adipisci sub Beati Petri protectione suscipimus atque nostra; specialiter autem certas decimas domos, possessiones, vineas, terras, prata, pascua, & alia bona vestra, sicut ea iuste & pacifice obtinetis, vobis & per vos eidem monasterio vestro, auctoritate apostolica, confirmamus, & præ-

& præsentis scripti patrocínio communimus, salva in prædictis decimis moderatione Concilii Generalis. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romæ apud S. Petrum VII. Kal. Junii. Pontificatus nostri anno primo.

L. S.

in plumbo
appensi

XXXVII.

Bonifacius IX. Papa confirmat omnia Privilegia & alias indulgentias a suis Prædecessoribus Monasterio Obernburgensi concessas item exemptiones exactionum secularium a Regibus & Principibus, Anno Domini 1390.

Bonifacius Episcopus Servus Servorum DEI dilectis Filiis Abbati & conventui Monasterii in Obernburg Ordinis sancti Benedicti Aquileien. Diœc. Salutem & Apostolicam Benedictionem. Solet annuere sedes Apostolica piis votis & honestis petentium precibus favorem benevolum impertiri. Eapropter dilecti in Domino Filii vestris justis postulationibus grato concurrentes assensu omnes libertates & immunitates a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus sive per privilegia vel alias indulgentias vobis & Monasterio vestro concessas, nec non libertates & exemptiones secularium exactionum a Regibus & Principibus vel aliis Christi Fidelibus rationabiliter vobis & Monasterio prædicto indultas, sicut eas juste & pacifice

obtinētis, vobis & per vos eidem Monasterio Authoritate Apostolica confirmamus, & præsēntis scripti Patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis DEI & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud sanctum Petrum VII. Kalendas Junii Pontificatus nostri Anno primo.

Studenizensis. XXXVIII.

Parthenonis in Studenitz ordinis S. Dominici, Fundatio facta 1263.

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis Amen. Cum, ut Divus ait Apostolus, creatura omnis subiecta sit plurimum vanitati, ac consveta temporum mutabilitas gestorum memoriam secum vehementer pertrahat in nihilum, nisi Scripturarum firmitate solertius fulciatur. Universis Christi fidelibus, tam præsēntibus quam successivis præsēntium serie cupio declarari. Quod ego Sophia humilis vidua JESU Christi, post mortem quondam dilecti Mariti mei Domini Richeri de Sunegk, sciens juxta vocem Apostolicam, me in hujus exilii ergastulo civitatem manentem habere non posse, decrevi animæ meæ salubriter consulere, ac providere in futurum remedio salutari. Quare ob laudem Divinæ Majestatis, ad fundandum Monasterium Gloriosissimæ Virginis, ac Intemeratæ Matris Mariæ in loco, qui vulgo Studenitz dicitur, nunc autem Fons gratiæ nuncupatur, bona hæreditatis meæ, voluntate non modo libera, sed etiam

etiam studiosa, sed & gratulabunda libere condonavi, felici commercio admodum utens, pro terrenis cælestia, pro perituris æterna sollicitè comparando, sermone veritatis roborata, quo ait: Omnis qui reliquerit domum vel agrum, seu quidquam hujusmodi propter Nomen meum, centuplum accipiet, & vitam possidebit, pro his modicis, sempiternam. Volens autem ut super hujusmodi donatione, omnis cesset controversia, cunctæque contradictionis ac cavillationis humanæ occasio, seu materia imposteriorum penitus valeat extirpari, quæ per hæredes, ac propinquos meos Fratrem videlicet meum Dominum Henricum, & Filium ejus Henricum de Rohats, & Sororios meos Dominum Ottonem de Chungesperg, Henricum de Wilthausen, nec non hæredes ipsorum succrescente hominum malitia posset forsitan attemptari. Ego Sophia parte hæreditatis, quæ me contigebat in castro Studenitz cum omnibus possessionibus & attinentiis ejusdem prædictis hæredibus ac amicis meis juxta desiderium & postulationem ac acceptationem ipsorum, assensu libero resignavi hac adhibita tamen pactione, quatenus ipsi prælibatæ donationi meæ affectu tam sincero quam benevolo annuentes, omni universaliter Juri suo, si quod post obitum meum in cunctis bonis, quæ contuli Monasterio prætaxato, habere viderentur, utpote Advocatiæ, vel alterius exactionis seu domini cujuscunque, velut, in communitatibus sylvarum ac pascuorum, cæterarumque impetitionum, juxta morem patriæ, quocunque nomine censeantur, plenarie renunciarent.

Quod & illi ob meritum felicitis memoriæ, ac remunerationis æternæ, semotis omnibus controversiæ fomentis, affectu tam benevolo, quam devoto concesserunt præsentis.

Sunt autem hæc bona, quæ contuli Monasterio memorato: prædicta Villa Studeniz, in qua sunt 10. mansi cum sylva superius adjacente. item in villa Criescendorff in qua sunt 12 mansi item in Villa quæ dicitur Pucholachz mansi, item in Villa, quæ dicitur Pabresach, unus mansus, & unum pratum. In Villa Lofenz. 4. mansi. In Villa Grede 2. mansi. In Villa Sdresgonesdorff 10. mansi. In Villa Drafgonwesdorff. 8. Mansi. In Valla Ter ---- 2 mansi & dimidius. Item duæ carratæ vini, quod vulgo Pergrecht dicitur, annis singulis, a subnotatis amicis meis, & me, ac hæredibus ipsorum sæpe dictæ donationi addentur prælibato Cœnobio persolvendæ. Ex parte videlicet mei, carrata dimidia, & ex parte Fratris Domini Hainrici de Rohats dimidia. Ex parte Nepotis mei Hainrici de Wilthausen dimidia. Ut autem prænotata donatio mea in perpetuum robur obtineat firmitatis, nec ab ullo imposterum ullatenus valeat irritari, præsentem paginam, Sigillo Domini Ulrici Illustris Ducis Carinthiæ, ac Sigillo Venerabilis in Christo Patris Domini Dietterici Gurcensis Ecclesiæ Episcopi, & Sigillis prædictorum hæredum, videlicet Domini Hainrici Fratris mei de Rohats, Domini Ottonis de Chungespergk, Hainrici de Wilthausen, contra impetus adversariorum decrevi muniendam, atque testibus subnotatis, qui omnes prædictæ ordinationi præfentiali-

sentialiter affuerunt. Testes vero sunt hujus: Dominus Hainricus Sacerdos, Dominus Bertholdus Sacerdos Capellanus Domini Episcopi Gurcensis Ecclesiæ, Dominus Joannes Capellanus Monasterii memorati. Dominus Hertnidus de Marchpurch, Dominus Pappo de Vreidenperch; Guntherus de Cherschpach, Gundackerus de Juna, Herdwicus de Mansperch, Ottho de Pulzgau, Gotschalcus de Lapriach, & alii quam plures. Acta sunt hæc Anno Incarnationis Domini MCCLXIII. Indictione sexta. Octavo Calendas Junii.)

XXXIX.

Fundatio Parthenonis in Studeniz Stabilitur, & augetur circa 1286.

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis Amen. Evanescent cuncta temporaliter acta, nisi scriptura aut voce testimonii memorie commendentur. Innotescat igitur tam presentibus quam futuris presentem paginam inspecturis, quod soror Sophia, Domini Alberti de Rohas Filia, de Patrimonio, quod parti suæ cessit in hæreditatem semper pie cogitans, cogitavit sibi perpetuum facere memoriale, pro remedio animæ suæ, & parentum suorum, faciens oraculum & Cœnobium, in eo coniungens, & associans sibi sorores, quæ Sanctimoniales nuncupantur, locum qui vocatur Studeniz sibi eligens, qui elapsus est de proprietate hæredum suorum cum prædictis Sororibus, quousque vixerit pedem firmum fixit habere stabilitatis, & ut etiam post mortem ejus dictæ Sorores Domino semper serviendo ibidem perpetuo debeant permanere. Nos vero, qui sumus hære-

hæredes , videlicet Henricus de Rohats cum Uxore sua Gysla, & duabus Filiarum suarum Gertrudi & Prida consentientibus, nec non & Richza cum tribus pueris suis Ottone, Henrico, & Catharina, & etiam Gertrudis Beatæ memoriæ pueris quatuor plene faventibus, Hainrico, Alberto, Diomede, & Chunegundi pium ejus affectum considerando, voluntarium ei assensum præbuimus, & præbemus de bene inceptis: eidem loco post mortem ejus viginti mansus de mediis nostris, videlicet Criezendorff, etiam præfatum locum Studenitz cum Sylva nostra superius adjacente, quæ utilis erit eidem loco cum duabus Carratis vini, quarum dimidiam me Henricum, & pueros meos præfatos, nec non & Richzam cum pueris suis dimidiam solvere loco eidem annuatim continget, quarta parte in bonis ejusdem Claustrī permanente, dilectam Sororem nostram Sophiam dictis Sororibus suis & nostris ibidem DEO militaturis dimidiam, bona voluntate consentimus perpetuo deservendum. Cedentes ab omni Jure & proprietate, quam prius in dicta bona habuimus, nullam etiam nos usurpantes habere in eis advocatiam, præterquam perdilectæ Sororis nostræ supradictæ, approbatione, quæ Vogtfrau dicitur, sitque Vogta nulli alieno, qui sub nomine hæreditatis sua advocatiæ eidem loco vellet præesse, nisi Domini Apostolici, nec non & Patriarchæ, verum etiam, qui Spirituali regimine reguntur consentiant. Ne vero hæc pia & utilis animæ nostræ donatio ab aliquo nostrorum posterorum, sub nomine hæreditatis sive advocati-

vocatia dictus locus, & sorores DEO servientes in eo debeant gravari, vel molestari aliqua indebita exactione, praesentem paginam Sigillis nostris cum testimonio subscriptorum testium decrevimus roborari. Sigillum Venerabilis Plebani de Marchpurch pro Sigillo puerorum de Wiltthousen, qui proprium adhuc non habent Sigillum, apponentes. Testes autem sunt Philippus Venerabilis Salzburgerensis Ecclesiae Electus, in cuius praesentia haec acta sunt. Ulricus Seccovienfis Episcopus. Ortolfus Solienfis Praepositus. Chunradus Plebanus de Marchpurch. Hainricus Plebanus de Bottone, Fridericus, Hartnidus Fratres de Bottone. Rudolphus de Stadeich, Wolricus & Gotfridus Fratres de Chowoschowe, Gondacharus & Wobalinus Fratres de Chungesperch; Ortolfus, Hainricus, Gotschalchus Fratres de Radersdorff. Hilprandus, Volricus milites de Robats, & alii quam plures. Acta sunt haec Anno Incarnationis Domini (1296.) In Ecclesia Bottone, Idus Aprilis. Apostolicam sedem Honorio gubernante.

Quis Honorius? nam IIIus obiit an. 1227. Itaque debet alius fuisse, scilicet Honorius IVtus qui sedit Annos duos, dies 2. obiit Anno Christi 1287. hoc magis convenire videtur cum altero scripto.

XL.

Eigntlicher Entwurff, und Beschreibung des Ursprungs von den in unter Steuer nemblichen in Viertl Cilli liegenden Jungfrauen Closters Dominicaner Ordens Studenicz genandt.

Studenicz hat den namen von einem brunne, welcher veeft undter dem berg Wotfch, an einem einsamen orth endt-

springet, vnd sich der negst dabey, in einem khleinen auf einer folsen stehenden stekhel oder geschlössel, wonhafft be-
 befundtenen Seeligen frauen Sophia vermuetlich in Jahr
 1258. dreymalig, nit nur allein in wein vervvandelt, son-
 dern auch dem allgemeinen rueff nach, eines einfaltigen
 bauers dochter durch gebrauch dieses wassers, von der
 blindheit gereiniget, und die dikhe yber die augen ver-
 vvachsne feell abfallen gemacht, mithin den Namen Stude-
 nicz beyn Brunn der Gnaden bekommen hat. In ervvee-
 gung dieser wunderbahrlichen geschicht, hat die Gottseelige
 Frau Sophia, ein laibliche Dochter des Herrn Albrecht zu
 Rochatsch, und hünterlassene Wittib des Herrn Reichardt
 von Sunekh (auch ein laibliche Schwester des Ottochari
 Khoenigs in Pöhm, Erczherczog in Esterreich, Kharndten,
 und Crain etc.) bedenkheth, dasß alle weltliche sachen in
 dießer Welt zergenglich, und wer das feinige weegen des
 Namben Gottes verlasset, in Himel von ihme hundert fachig
 empfanget, mithin auch ihre zeitliche Güether in himblische
 verkheren wollen, und deswegen der Göttlichen Mayestött
 zu Ehren die fundation des Closter vnßer lieben Frouen der
 Reinißten Muetter Gottes, Studenicz beym Prun der Gnaden
 gethan, und ihre angenombene Erbs Portion von Stottenberg,
 mit einwilligung Ihres Hrn. Brueder Heinrichs Rogatz wie
 auch ihrer andern geschwisterten Hrn. Otto von Khunspurg,
 Item des Hrn. Heinrich von Wiltenhausen und allen ann-
 dern

dern Befreinden sambt der Vogthey mit allen Recht und Gerechtigkeiten, nichts ausgenomben auf Ewige Zeit, als Studenicz mit 10. sicz, mit angehenkhten Waldt und 2. Weingarten. Item das dorff Khroiffendorff gestüfft, auch zugleich den habit angenomben und Priorin worden,

Nun hat Ihr Herr Brueder Ottokharus Khœnig in Behaimb Erzherzog in Esterreich, Steuer, Charendten und Crain etc. Ihr und zu dem Closter Studenicz beym Prun der Gnaden in den 1262. Jahr mit nur allein zu ersezung einer erbs portion in Kharendten von der Herrschafft Souneckh genandt, sondern ouch Gott zu Ehren und guetten seiner Eltern von seinen guettern 57. tt. Herrn güldt zu ewigen zeithen mit der Vogthey auch allen recht und gerechtigkeiten gestüfft, welches die gottseelige frau Sophia samt ihren vorigen Stüftung in ihrn letzten Stüfft Brueff zusamben specificiret hat, eintragen auch mit unterschrüfft und Sigill des Ulrich Herzog in Kharndten, ingleichen mit Sigill des hochwürdigsten Hr. Bruno Püschhoff zu Vllmuz, Item des Hochwürdl. Herrn Dietrich Püschoffen zu Gurgck, und mit Sigill ihrer obbemelten befreündten im Jahr 1263. verfärtigen lassen, worczue auch An. 1259. als in Anfang disses Closters zwoy Brueder zu Loybach mit Namben Rudolphus und Henericus mit Einkleidung. Ihrer zwoy Schwester Sophia und Elisabeth undterschüdlliche Pauern Sitz gestüfft, mit hin disses Adelige Jüngfrauen Closter undter der Regl des

heiligen Vatters Dominici von zeit zu zeit zuegenommen , und in dem Pabstlichen und Apostolischen Schucz und Schermb der H. H. Apostlen Petri und Pauli an und aufgenommen auch zur gänzlichen vollkhommenheit gelanget , und mit grossen schönen Priuilegien und Freyheiten begabet , auch von allen Romischen Khayfsern als Lanndtsfürsten und alleinigen Schutz-Herrn Confirmiret worden ist. Vermög welichen undter andern auch eine Frau Priorin von den Convent durch Freye Wahlen in beysein Khayf. Hrn. Hrn. Commissarien und des ord. Hrn. Erczbrüesters in viertl Cilli mit grossen uncosten und sonderlicher solemnitet eligiert , volgsamb in grossen respect und hochheit gehalten wuerth. Bestehet also disses hoch Adeliche Closter Studenicz beym Gnaden - Brun obgemeltermassen on einen einsamen , undter dem Gebürg verborgnen compendiosen mit einer schönen Khürchen gecziehrten gebäu , geniessen vollen Himmblichen trost , auch einen sonderlichen guetten lufft worinen die mehresten Closter Frauen von Adelichen Geblueth ein zümblich hohes alter erreichen , und endtlichen in aller frommen einigkheit ihr tugendtsambes leben mit lob Gott den Allmechtigen und der allerreinesten Jungfrouen Maria preissen aufferbeulichen feelig enden.

Recentior est hæc narratio. Ottocarus Rex non fuit hujus Sophiæ frater.

Voraviensia XLI.

*(Diploma Ottocari Marchionis Styriæ, an. 1163. Fundatoris collegi-
tæ Ecclesiæ Voraviensis Canon. Regul. S. Augustini, cujus Ori-
ginale in Archivo præfati Collegii asservatur.*

IN Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis, Ego Odacker,
Divina pietate Styrensis Marchio, omnibus, tam præsentibus,
quam futuris salutem. Quia testante sacra Scriptura elemosinarum largitate peccata remittuntur fidelibus: Idcirco nos Divini timoris, & amoris intuitu, pro salute nostra, & dilectæ Conjugis nostræ Chunegundis, nec non & karissimi filii nostri Otakari, & omnium antecessorum nostrorum, quodam prædium nostrum Vorowe dictum ad Juvavensem Sedem potestativa manu tradidimus, & in eodem prædio Viros Religiosos secundum Regulam Beati Augustini viventes, jugiter ibidem permansuros, auctoritate Domini Nostri Eberardi, Venerabilis Archiepiscopi collocavimus, qui apud Omnipotentem DOMINUM, (*abbreviatio illa melius legitur DEUM,*) pro nostris, & omnium antecessorum nostrorum peccatis assidue intercedant, & orent. Ad removendam autem omnem impofterum ambiguitatem, terminos ejusdem prædii propriis nominibus exprimere dignum duximus. Ab aqua videlicet, quæ Vorowe dicitur, usque ad aliam aquam, quæ Laventz dicitur. Quidquid inter duas istas aquas continetur, quod ad nostrum spectat Dominicale, ad præbendam Fratrum Vorowensium jure proprietatis pertinere volumus. Quidquid etiam inter ean-

dem Laventz, & Tucham minorem, item a capite rivuli, qui dicitur Sultzbach, & a capite rivuli, qui dicitur Zelveskevere, a capite etiam, qui dicitur Lengerskevere, usque in Hungariam proprietatis habuimus, sub eadem traditione continetur. Tradidimus etiam eis alpes usque in Cerewalt, prænominato prædio adjacentes. Ne autem malorum hominum incurfu pax servorum DEI turbari possit, in futurum eandem Congregationem, ab omni exactione liberam esse statuimus, tali tenore, ut nullus successorum nostrorum hæredum, aliquod servitium jure advocatiæ ab eis, vel ab eorum colonis requirat, sed solius Divini timoris intuitu, & pro futura retributione sub eorum patrocínio, & defensione conserventur. Statuimus etiam, ut per omne nostrum prædium, & quocunque nostræ ditionis, atque regiminis progreditur iudicium, nullus mutæ seu vectigalium, seu etiam thelonei exactiones de rebus ad jam dictam Congregationem deputatis præsumat exigere, sed eundi & redeundi, dicendive jus, emendi & vendendi ea, quæ ad necessitatem pertinent Monasterii, provisores ejusdem liberam etiam habeant facultatem, si vero, quod absit, aliquis Episcoporum, sive aliorum Prælatorum quispiam, prædia jam sæpius memorata a Monasterio in Vorowe alienare, aut in proprios usus redigere quocunque modo præsumpserit, omni altercatione semota in nostram, & Hæredum nostrorum potestatem, eadem prædia ex integro volumus redire. Ut autem hæc nostræ traditionis

Kar-

Kartula, firma permaneat, sigilli nostri impressione roborare decrevimus. Acta sunt hæc Anno Dominicæ Incarnationis M°. C°. LX°. III°. apud Fischac, annuente consilio, & assensu Domini Eberhardi Venerabilis Juvavenfis Archi-Episcopi, anno Pontificatus sui XVI. præfente venerabili Romano Gurcensi Episcopo, & aliis, quorum nomina subter annotavimus. Hujus rei testes sunt Marquardus Niwenburgensis, Gerhohus Richerspergensis, Wernherus Sekkowensis Præpositi. Adelbertus de Berge, Adelramus de Urle, Liutoldus de Hohentorff, Henricus de Steinberg, Gundaker de Steinbach, Rapoto de Puten, Heinrich de Svartzah, Uthalrich de Kranichberg, & frater suus Sigefridus, Duringus de Werven, Babo de Surheim, Willehelmus de Wagingerberg, Karolus pincerna, Rudegerus frater Marquardi junioris, Godescalcus Skirchinck, & frater suus Otto. Herrandus de Hagenberg, Duringus de Starchenberg, & filius ejus Berchtoldus, & alii quam plures.)

XLII.

Litteræ Patentes, quibus Richerus de Hagenfeldt Collegio, & Ecclesiæ Voraviensi quædam prædia contulit, prout habentur in Archivio ejusdem Collegii.

Noverit fidelium religio, tam omnium modernorum, quam eorum successorum, quod quidam Richerus & ejus filius de Hagenfeldt, Ministerialis Marchionis Otachari intenta salute propria, ac communi omnium redemptione fidelium Vo-

rowensi Ecclesiæ, sed sub petitione, & autoritate præfati Marchionis, simul & allodia delegavit duntaxat, si filius cohæredem ex se genitum non habebit, hujus rei testes istos subnotavimus. Dominum Gothfalcum de Nithperch, filiumque ejus Luitoldum de Rotengrube, Luipoldum de Chrewehbach, Pilgrinum de Steinvelth, Heinricum de Hophowe, fratrem ejus Ottonem, Heinricum de Gumplaha, Heinricum de Wilhalmspurch, Meinhardum Camerarium, Adalbertum Genshagil, Adalbertum de Potensteine, Wechelone de Nithperch. Ne harum vis Litterarum jurgari possit, impressio sigilli Domini nostri Marchionis prohibet.

NB. Affixum est sigillum Ottocari, prorsus idem cum eo, quod Litteris foundationis appensum. Dies & annus prædictæ donationis in ipso originali non exprimitur.

Vorawiensis Collegii foundationem confirmavit sub Bulla plumbea Alexander III. die II. Kal. Febr. Indictione quarta Anno Incarnationis M. C. LXX. Pontificatus Anno Duodecimo.

Eberhardus I. Salisburg. Archi-Episc. erigit Parochiam Dechants-Kirchen (nunc Voraviensium.) Salisburgi Actum Anno M. C. LXI. Indictione nona, Pontif. sui, XV.

Adalbertus Archi-Ep. Salisb. confert Voraviens. decimas. Actum Anno M. C. LXX. Indict. III. Octavo Kal. Decemb. Pontificatus Anno II. locus deest.

XLIII.

Diploma Ottocari Ducis Styriæ primi, & ex sua Familia ultimi, quo prædia quædam confert Ecclesiæ Voraviensi, ejusque privilegia confirmat, prout habetur in Archivo illius.

In Nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis Amen. Ego Otakar Stirienſis Dux omnibus fidelibus ſalutem in perpetuum. Quia teſte Sacra Scriptura, elemoſinarum largitate peccata remittuntur fidelibus, idcirco nos timoris Divini, & amoris intuitu, pro ſalute noſtra, & omnium antecellorum Parentum noſtrorum, cogitavimus terram Styriæ, dilecto conſanguineo noſtro Liupoldo, Duci Auſtriæ, ex nimia noſtri corporis infirmitate venundare proprietarie, cum omnibus ſuis pertinentibus. Excepto quingentos manſus pro ſalute noſtra ad cœnobია, quæ feliciffimus Pater noſter Otakarus Marchyo fundavit, videlicet Vorowe, Seides, una cum hoſpitali in Zerwaltde pro remedio animarum noſtrarum, omniumque fidelium defunctorum, & ad promotionem eorundem cœnobiorum, quorum fundator hereditate nos tantum adhuc ſupervivimus eoſdem redditus ad prædicta loca largiffime diſtribuendo. Cum enim locum Vorowenſem ex plantatione novella, ex nimio dilecti patris noſtri piæ memoriæ fundacione diligereſſimus affectu, optimas villas in Marchia ſitas, Laventz, & Mûldorf, quæ ad noſtrum ſpectabant Dominicale, eidem loco contulimus libere in perpetuum ſerviendas. Similiter advocatiam poteſtativa manu volumus, quicumque Dominus terræ ſuperſtiterit noſtri

loco, absque exactione qualibet, humiliter in DEO nostri causa, & karissimi Patris nostri protegat deinceps, & defendat. Emendi etiam & vendendi ea, quæ ad necessitatem pertinent, ejusdem Monasterii provifores, liberam habeant facultatem, eundi & redeundi, ducendive jus, seu etiam thelonei exactiones, statuimus in tota terra nostra, nullus ab eis de cætero exigere præsumat. Ut autem hæc nostræ traditionis kartula firma permaneat, sigilli nostri impressione decrevimus roborare. Hujus rei testes sunt: Herrandus de Wildonia, Fridericus de Petovia, Liutoldus de Hohenstouf, Henricus de Steinperge, Gundackarus de Steinbach, Rapoto de Puten, Henricus de Swarzzach, Gotschalcus Schierlinch, & frater suus Otto, Doringus de Starchenberch, Willehalmus de Waigerberch, Udalricus & Sigefridus fratres de Chraniperch, Karolus Pincerna, & alii quam plures. Acta sunt hæc anno Incarnationis Domini MCLXXXIII. vere feliciter Amen.

Hucusque prædictum diploma, cui annexum sigillum Ottocari Marchionis Styriæ. Ubi pariter observandum, quod nomina subscriptorum testium in ipso diplomate melius expressa sint, quam in litteris præcedentibus Fundatoris Vorawiensis, Marchionis Ottocari, ideoque si quid ibi vitiose scriptum, id ex præsentibus corrigi possit.

XLIV.

*Diploma Friderici I. Cæs. quo fundatum ab Ottocaro Marchione
Styr. ejusque Coniuge Sophia hospitale in Cerevald confirma-
tur: apud Lazium, Lib. 12. Reip. Rom.*

Fridericus Divina providentia Rom. Imp. semp. Aug. Magnæ pietatis esse æstimamus &c. Eapropter cognoscant omnes Imperii, nostrique fideles, tam futuri, quam præsentis, quod nos pro salute nostra, nostrorumque antecessorum approbavimus, & ratam habuimus bonam voluntatem, & traditionem, atque donationem, quam noster dilectus consanguineus Ottocarus Marchio Styrensis, una cum uxore sua Kunigunde Marchionissa, in spem æternæ retributionis libere contulit, in eo maxime loco, ubi peregrinorum, & pauperum, per eorum terras iter agentium inopia posset sublevari. Prædictus enim Marchio incultam partem sylvæ Cerevald, quam propinquus Ecbertus Comes de Buttene Vornbacensibus dederat, datis tribus excultis mansis in loco, qui vocatur Nivesidel (Neusidl) & quarto Wilhelmsburg, cum Ortolfo Abbate, adstipulantibus fratribus concubavit, ac in ea Hospitale, in honorem Divæ Genetricis & semper Virginis MARIE, in usum prætereuntium fundavit, ut stratum, tectum, forum, & quodcunque aliud divertentes possint habere pro facultate subsidium. Ad quod ministerium tradiderunt residuum ejusdem sylvæ, quod eorum cognoscitur fuisse, tam ipse Marchio Ottocarus, quam ipsius uxor Kunegundis Marchionissa, cum exitibus & redditibus, omnique utilitate quæ-

fita, & inquirenda, excepta piscatione, & venatione, quam ex parte sibi retinuerunt, partim in usum hospitalis ea uti concesserunt. Hi vero sunt termini sylvæ ad hospitale deputatæ: a meridie amnis Froschnice cum alpe, a septentrione scaturigines fontium in Moure (fors Muerza) fluvium confluentium. Ab occidente Pirckenwanc villa, in qua tres mansus cum curtili, loco eidem tradiderunt. Item mansum in villa Fœzer cum prato adjecerunt. Tres etiam mansus Pachte, & in Schergendorff cum propriis eorum hominibus, qui coloni eorum erant, donaverunt, Ecclesiam præterea S. Stephani in Chrebar, cum prædiis & Dominiis ad eam pertinentibus addiderunt, in pauperum sustentationem, & pro peccatorum suorum remissione, sic videlicet, ut ipse Hospitalis locus cum omnibus ad id pertinentibus, sub ipsius Marchionis, & filii sui, legitimorumque successorum suorum defensione maneat, & consistat. Ministeriales etiam Marchionis, & filii sui, cum uxoribus & liberis, de prædio suo eidem hospitali delegaverunt: Otto de Stubenberch, decem mansus in Vorove, & vineam in Spiceharde, Godeschalcus de Rechberch villam Nivenfidl, Rapato de Buttene duos mansus apud S. Petrum. Henricus de Schwarzach, tres mansus, Sifridus de Kranichberg, vineam Crottendorf, Balduinus medicus vineam Vîschac, Bernardus de Stubenberg, vineam Mersdorff. Hæc autem omnia ex privilegio prædicti Marchionis Ottocari per ordinem continentur. Nos igitur pro salute animæ nostræ prædictum hospitale situm in loco, qui dicitur Cerewald, in Episcopatu

patu Salisburgenſi, & omnia prædia ipſi hoſpitali data, & im-
poſterum danda ſub noſtram imperialem proteſtationem reci-
pimus, & ab omnibus ſervitiis, quæ appellantur, Voitmurce,
& Marchdienſt, ſupra memorata bona hoſpitalis abſolvimus,
ſtatuentes & firmiter præcipientes, ne quis exactionem veci-
galium &c. præſentem inde chartam conſcribi juſſimus, &
imperiali ſigillo confirmari fecimus, & communiri, adhibitis
teſtibus, qui in privilegio Marchionis continentur, quorum
nomina hæc ſunt: Ottocarus Archi-Presbyter, Engelherg,
& Bernardus Presbyteri, Bernardus de Muregge, Lutoldus
de Waldſteiner, Vlricus de Vrle, Hermannus de Wihenſtei-
ne, Meginhardus de Trüebaswinkl, Vdiſcalcus de Nitperch,
Otto & Wulſſingus de Kapfenberch, Ludovicus de Glanegge,
Rapato de Kranichberch, Albero, & Vlrich de Duncken-
ſteine, Otto de Wolheſdorff, Bertholdus de Engiſchalkesveld,
Wulſingus de Kremſa, Rudolphus de Stahrenberch, Frideri-
cus de Mursdorff, Duringus de Stegne, Wernherus de La-
wend, Vdiſchalcus, & Eberhardus de Viſchac, Merboto de
Trabſtetten, & alii quam plures. Et ego Chriſtianus Can-
cellarius, & Moguntinæ Sedis electus recognovi. Acta ſunt
hæc anno Dominicæ Incarnationis 1166. regnante Domino
Friderico Roman. Imperatore glorioſiſſimo, Regnorum ejus
14. Imp. 9. Datum apud Auguſtam civitatem Idibus
Oſtobris.

XLV.

Diploma Foundationis Monasterii Novo-Montani Ordinis Cisterciensis in Styria superiori, correctum juxta Autographum.

1327.

In nomine Domini Amen. Otto DEI gratia Dux Austriæ, & Styriæ Dominus Carniolæ, Marchiæ ac portus Naonis Universis Christi fidelibus tam præsentibus quam futuris in perpetuum. Licet generaliter imago hominis ad imaginem omnium condita creatoris, prout suæ deposcit qualitas conditionis suo sit opifici ad reddendas gratias obligata; specialiter tamen in sublimioribus constituti, tanto sunt ei ampliori obnoxii famulatu, quanto potioribus beneficiis ipsos sua fecit providentia principari. Cum igitur gratiæ a DEO nobis abundantius collatæ desideremus existere non ingrati, progenitorum nostrorum, ac Serenissimi Domini Friderici Romanorum Regis Domini & fratris nostri karissimi, qui spe Divinæ remunerationis de suo patrimonio, monasteria fundaverunt, vestigiis inhærentes, nostræque considerationis intuitum, ad Sacræ Religionis, Ordinis Cisterciensis habitum, qui velut luminare splendidissimum, inter alia Catholicæ fidei Sydera micantia luce rutilantiore præradiat, & sereniore coruscatione refulget, convertentes. Ad honorem gloriosæ Virginis Mariæ, Monasterium in novo Monte nuncupandum, perpetuo, accedente nihilominus, præfati Domini Friderici Romanorum Regis, ac Illustris Alberti Ducis Austriæ & Styriæ, fratrum nostro-

nostrorum karissimorum , ac præclaræ Elisabeth Conthoralis nostræ , hæredumque nostrorum beneplacito & consensu , ob nostræ , progenitorum & fratrum nostrorum , ipsorum , ac nostrorum hæredum animarum salutem , & æternæ salvationis præmium , fratres Conventuales Monasterii Sanctæ Crucis , ad exercendum in eodem novæ plantationis monasterio Divinum obsequium evocavimus , manu potestativa exstruendum decrevimus & fundandum. Et ut fervens nostræ devotionis affectus , quam erga dictam foundationem nostram pio Zelo gerimus, Monasterio nostro ad perpetuum exuberet, ipsum Monasterium cum Fratribus ibidem congregatis , seu congregandis , terris , obventionibus , & Juribus subsequenter volumus ampliare : donantes primo eisdem in novo Monte ad orientem , per plagam meridionalem montem , qui dicitur Pernthall, seu Hohenwarth usque ad montem Hauzenberg , & ab eodem monte sursum ad occidentem omnes alpes , & sylvas usque ad alpes dictas Lan, prout aqua pluvialis descendendo ex parte Claustri , ad aquam dictam Mürtzze dicitur demonstrare. Et abinde per plagam Septentrionalem duas valles dictas Chrumpen , cum omnibus bonis & Juribus , nobis , & fratribus nostris in eisdem pertinentibus , per ipsos , ipsorumque sequaces perpetuo possidendas. Insuper donamus Fratribus prædictis, in antiquo Monte, bona, possessiones, Jura, & proprietates singulas, ibidem nobis , & fratribus nostris pertinentes , nemoribus in Monte præfato sitis, quæ ad
usum

usum communem laborantium, more solito, pertinere volumus, duntaxat exceptis. Præterea tradimus fratribus prænotatis aquam & vallem dictas Redisen, usque ad Geschaid cum omnibus vallibus easdem attingentibus, juribus, proprietatibus, urbano, ac utilitatibus quibuscunque, nemoribus ut præscribitur exceptis, omnes etiam piscationes & judicia nobis & fratribus nostris, in præfatis metis, & terminis competentes, ac pertinentes cum pleno jure concedimus fratribus prænotatis. Statuimus etiam, quod per Abbatem, seu Fratres dicti Monasterii nostri, laborantibus in aqua Mürzze, cum lignis & struibus nullum inferant obstaculum, vel gravamen. Hac insuper prædictos Abbatem & Conventum gaudere volumus gratia, ne quis Judicum Provincialium, seu alter Judex quiscunque de bonis Ecclesiæ, ac de hominibus seu Colonis propriis & censualibus judicia sibi vendicet, vel ipsos ad standum iudicio sæculari, pro causa quacunque, præter mortis causam compellere seu vocare valeat, ullo modo. Volumus enim, ut tam ipsius Ecclesiæ prædia habita & habenda, quam etiam omnes causæ, quæ emerferint in eisdem, ab omni Jurisdictione cujuscunque Judicis, tam integre sint exempta, ut de illis soli Abbati ejusque officialibus liceat cognoscere, & de cognitis definire. Et si apparentia latrocinii, sive furti, vel criminis, quod Mort dicitur, vel aliud quodcunque genus maleficii, quod mortem exigit malefactoris, in homine Ecclesiæ fuerit deprehensum, quia hujus iudicii executionem, Ordo Eccle-

cle-

clericalis sibi non vendicat, nec adscribit, omni possessione rei tam mobili quam immobili Ecclesie adjudicata, persona sola & cingulotena (*sic: loco cingulotenus*) per eum, qui in defensione Ecclesie vices nostras sibi pro tempore gerit commissas, ad iudicium sanguinis offeratur, omni tamen culpa, quae pecuniarias compositiones admittit, Ecclesie concessa, nihilominus & indulta. Volumus etiam in deducendo vino, seu annona sua, ac omnibus domui suae necessariis, nomine telonii sive mutae, in aquis vel in terris, quocunque tempore anni, nulla unquam pensio ab eis requiratur. Insuper donamus Abbati & fratribus saepe dictis unum Jus Castrense apud Halstatt quod vulgariter Purchlechen dicitur, a relicta quondam Schuchlerii de Halstatt per nos exolutum, cum omni jure & utilitate, sine servitio de eodem fieri consveto, habendum & possidendum liberaliter & quiete. Deputamus etiam eisdem annis singulis ad Officiales nostros in Halstatt, unam libram carratorum salis majoris legaminis ad monasterium suum, sine omni muta deducendum. Et ut haec nostra fundatio, donatio, & libertatum concessio, a nobis, fratribus nostris, ac nostris successoribus rata & inviolabilis permaneat, praesentes litteras scribi, ac nostro & praedictorum fratrum nostrorum, quos ad confirmationem praedictorum petivimus, sigillis duximus roborandas. Nos Fridericus DEI gratia Romanorum Rex semper Augustus, & nos, Albertus eadem gratia Dux Austriae & Styriae, profiteamur praesentibus, & desiderantes pium & salubre propositum illustris Ottonis Du-

cis Austriæ & Styriæ fratris nostri carissimi, in nova Monasterii sui plantatione, quod non solum primis fundatoribus, verum etiam illud saluum servantibus & confirmantibus, salutis proficit ad augmentum, ex animo sincerissimo promovere, ipsam foundationem, donationem, libertatum & jurium concessionem, prout in his & aliis per fratrem nostrum Ottonem Ducem, eidem monasterio datis litteris, expressius exprimitur, approbamus, ratificamus, & præsentis scripti patrocínio confirmamus, ac sigillorum nostrorum munimine roboramus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc nostræ donationis, concessionis, amplificationis & confirmationis paginam infringere, vel ei ausu temerario contraire, & si quis attemptare præsumpserit, præter pœnam gravissimam a nobis, nostrisque successoribus eidem inferendam, indignationem nostram se noverit incurrisse. Datum in Chremsa, Idibus Augusti, Anno Domini millesimo trecentesimo vigesimo septimo. Regni vero nostri, Friderici Romanorum Regis anno tertio decimo.

XLVI.

Inter documenta *Canonice Seccoviensis N. CC*, dedimus chartæ epitomen, qua Ulrico D. G. Seccoviensis ecclesiæ Præposito, Joanni Decano, totique Capitulo Frater *Sigismundus* Abbas, Joannes Prior, totusque conventus monasterii *Novi montis* ordinis Cisterciensis confederationem quoad suffragia pro defunctis stabiliunt. "Datum in nostro monasterio, FERIA II. ante festum *Mariæ Magdalene* Ao. 1423.

XLVII.

XLVII.

[*Primordia nobilis Monast. sanctimonialium Ordinis S. Dom. Mäbrnbergæ.*]
Sequentia ex originali membrana, a D. Matre D. Sigefridi fundatoris
Asceterii data, cum affixis solitis Sigillis de verbo ad verbum ac-
curate descripsi.

1251.

Fuga & mutabilitas temporum facta hominum solent abolere, ut, quasi non fuerint, ignorentur. Necessario igitur & pro utili provisum est consilio, ut ea, quæ in tempore aguntur, ne cum tempore labantur, memoriæ literarum perpetuo commendentur. Notum igitur sit omnibus tam præsentibus, quam futuris, quod ego Geisla relicta Domini Alberti de Merenberch, & filius meus Sifridus, attendentes provida consideratione, quia pro parvis magna, & terrenis cœlestia sumus feliciter recepturi, ad honorem, & gloriam ipsius Domini nostri Jesu Christi, ejusque Matris Virginis gloriosæ Mariæ, Claustrum sororum degentium sub regula beati Augustini secundum institutiones fratrum Prædicatorum cum Ecclesia in fundo nostræ proprietatis sub Castro Merenberch, fundavimus, & construximus dotando ipsum claustrum, donationem faciendo ipsi claustro in possessionem perpetuam, triginta Marcarum redditus infra scriptarum de nostrorum hæredum voluntate libera, & consensu. Sunt autem hæc nomina cohæredum nostrorum, quorum prompta voluntas, & consensus huic donationi affuit, & accessit: scilicet Anna filia mea de Stadeke, Hermanus filius filiæ meæ de Chlam,

Anna neptis mea, Chunegundis neptis mea de Emberch, Mech-
tidis neptis mea de Greiffenfelse, Generi mei Rudolphus, & Lui-
toldus de Stadekke. Prædia vero per nos collata jure perpetuo
& inviolabili præfato clauſtro ſecundum vocabula ſua & loca,
ubi ſunt ſita, diligenter conſcripſimus, ne aliquod ſuper his im-
poſterum dubium vel calumnia oriatur. Sunt igitur hi manſi &
prædia, quæ ſequuntur, primo ſcilicet manſus, qui dicitur Per-
weineſhube, in quo prædictum clauſtrum - - eſt conſtructum,
& molendinum, quod ſitum eſt in eodem manſo - - - Nolentes
itaque, ut de his omnibus collationibus & donationibus factis
aliqua poſſit in perpetuum vexatio vel calumnia de quocum-
que præcedente tempore attentari. Præſentem paginam muni-
mine noſtri ſigilli, & aliorum virorum nobilium appenſione ſi-
gillorum duximus in perpetuum roborandam. Teſtes ergo no-
ſtræ actionis, & donationis ſunt Viri Nobiles Choto de Salden-
hoffen, & frater ſuus Chunradus, Chuno de Vinchenſtaine &
frater ſuus Otto, Rudbertus de Truchſen, Dominicus Kuſſan,
Otto de Rien, Rudbertus de Hardekke, Dietmarus de Tunitz,
milites quatuor, Ulricus de Hardekke, Hertwicus & gener ſuus
Jauzo, Sighardus de Merenberch, Chunradus Swarzel, Erne-
ſtus & Wilſingus Snovelin & alii quam plures. Data ſunt hæc
Anno Domini milleſimo ducentefimo quinquageſimo primo in
die Joannis Baptiſtæ.

XLVIII.

Sequuntur litteræ Gertrudis Ducissæ Styriæ, quibus D. Sigefrido facultatem fundandi concedit. Ex originalibus litteris, quibus Sigillum sericis filis appensum est, de verbo ad verbum descripsi.

1263.

Quia quæ aguntur in tempore, ne cum labilitate temporis simul elabantur, litterarum apicibus solent præservari. Noscant igitur tam præsentēs, quam futuri, quod nos Gertrudis Ducissæ Styriæ fideli Ministeriali nostro Sivrido de Merenberch concedimus per præsentēs, quatenus de omnibus proprietatibus & feudis ad Ducatum Styriæ pertinentibus, quæ a nobis possidet, ordinandi conferendi, legandi, prout salutis suæ ac proximorum viderit expedire, liberam habeat facultatem. Et ne super hac aliqua calumnia imposterum possit suboriri, scripturam hanc sigilli nostri munimine duximus roborandam, in prædictorum certitudinis & inviolabilitatis firmamentum. Data sunt hæc anno ab incarnatione Domini MCCLXIII. Nonis Januarii. In Castro Vottsperch. Interfuerunt autem his & testes existunt frater Hainricus & frater Walchirus de ordine fratrum Prædicatorum, Dominus Meinhardus Capellanus noster, Waltherus miles Laturus, Bertholdus miles de Sackahtal, Sigehardus miles de Truhfen, & quam plures alii.

Mollem annum legere : MCCLXIII. omisso.

XLIX.

Sequentia ex Diplomate D. Sigefridi de verbo ad verbum descripta sunt.

1251.

Fuga & mutabilitas temporum facta hominum solent abolere, ut, quasi non fuerint, ignorentur, necessario itaque & perutiliter provisum est consilio, ut ea, quæ in tempore aguntur, ne cum tempore labantur, memoriæ litterarum perpetuo commendentur. Notum igitur sit omnibus, tam præsentibus quam futuris, præsens scriptum intuentibus, quod ego Sifridus dictus de Merenberg, prædia possessiones, seu mansos, nec non sylvas, quibus dotavi, & fundavi, Claustrum meum, sub Castro Merenberg, libere dedi & absolute nullo hominum contradicente, nullum jus mihi, nec hæredibus meis, siue iudicii, siue advocatiæ, siue alicujus molestiæ, quocunque nomine censeatur, in eisdem de cætero possessionibus reservando. Et hoc de voluntate, & consensu omnium hæredum meorum, utriusque sexus, prout in privilegio foundationis Clausfri prius memorati, plenius & lucidius continetur. Nolens itaque ut de his omnibus collationibus & donationibus per me, & cohæredes meos factis, aliqua possit impetitio, vel vexatio, præcedente tempore a quoque hominum attemptari, præsentem paginam munimine, seu appensione mei Sigilli duxi in perpetuum roborandam. Testes ergo rei hujus gestæ sunt viri nobiles. Chuno de Vinkenstaine & frater suus Otto, Rupertus de Hardeke, Ditmarus de Tymnitz, milites quatuor, Ulricus de Hardeke & gener

gener suus Pytzo, Sichardus de Marnberg, Chunradus Swarzel, Ernestus & Voluinger Snouelin, & alii quam plures. Acta sunt hæc anno Domini MCCLI. in die Beati Joannis Baptistæ.

L.

Sequitur Copia Latini Diplomatis, quo Monasterium ab Ottobacharo in tutelam assumitur.

1272.

Nos Ottocharus DEI gratia Bohemiæ Rex, Dux Austriæ, Styriæ, Carinthiæ, Marchio Moraviæ, Dominus Carniolæ, Marchiæ &c. &c. Scire volumus præsentium quoslibet inspectores, quod Claustrum Sanctimonialium in monte Sanctæ Mariæ apud Meranberch cum hominibus, ac omnibus possessionibus, atque bonis quibuslibet in nostram protectionem, & gratiam regiam accipimus, & assumimus specialem, mandantes universaliter singulis & singulariter universis firmiter & districte, ne quis idem Claustrum præsumat, vel audeat quomodolibet perturbare, sed potius devotionem dictarum Sanctimonialium intuens ad reverentiam DEI & remedium animarum easdem promoveat in singulis negotiis earundem. Si quis autem secus facere, quod non credimus, attemptaverit, nos noverit non modicum perturbasse. Sed nihilominus dilectis fidelibus nostris Ulrico de Dirnholz Capitaneo Carinthiæ, Carniolæ & Marchiæ, & Christophoro Scribæ Styriæ dedimus nostris specialibus litteris firmiter in mandatis, ut talia debeant sine moræ dispendio integraliter revocare, & easdem Sanctimoniales manutenere, & defen-

defendere fideliter loco nostri. Datum Pragæ Anno Domini
MCCLXXII. decimo Calendas Maji.

LI.

Sequitur simile Diploma a Rudolpho Rege datum genuinum. 1277.

Rudolphus DEI gratia Romanorum Rex semper Augustus spectabili viro Comiti Tyrolensi: cæterisque Comitibus, Nobilibus, Ministerialibus, ac fidelibus nostris, & Imperii universis, per Styriam, Carinthiam, Carnioliam, & Marchiam constitutis præsentis litteras inspecturis gratiam suam, & omne bonum. Æquitatis vigor expostulat, & ordo suggerit rationis, ut eum in membris suis specialiter honoremus, qui nostris non exigentibus meritis Regali nos folio præfecit, ad hoc videlicet, ut defensionis præsidio cunctas personas miserabiles foveamus. Eapropter universis & singulis vobis mandamus, & præcipimus auctoritate regia firmiter & districtè, quatinus domum, sive Monasterium Sororum Sanctæ Mariæ in Merenberch ordinis Prædicatorum, quod cum universa sua substantia, personis scilicet & rebus tam mobilibus, quam immobilibus ubicunque locorum sitis, ad idem monasterium pertinentibus in nostram tutelam & defensionem susceperimus specialiter, ne offendatis deinceps in personis vel rebus præfatis, vel dispendiose tangatis, nec permittatis ab alio quocunque indebite molestari. Ut Sorores ibidem Domino famulantes, protectæ privilegio Regiæ Majestatis inoffensa quiete gaudeant, & pro bono statu regni nostri imperturbatæ jugiter divinam clementiam deprecantur. Scientes,

tes, quod si fecus attemptatum fuerit, vestram arguemus negligentiam in hac parte, molestatores hujusmodi gravem indignationem incurrant regiae Majestatis. In cujus rei testimonium praesens scriptum ipsi dedimus nostri Sigilli munimine roboratum. Datum Viennae XV. Cal. Martii Ind. V. Anno millesimo ducentesimo septuagesimo septimo, Regni vero nostri anno IV.

Hæc privilegia postmodum Augustissimi Imperatores & serenissimi Archiduces Austriae & Styriae, &c. successive confirmaverunt, & multis auxerunt, novisque gratis ampliaverunt.

Quod Monasterium hoc Merenbergense ad initium ordinis Prædicatorum sua primordia nactum fuerit, ex eo colligitur, quia jam anno 1221. & sequentibus annis successive Sororibus, sive Sanctimonialibus Marnbergæ fundos alios venditos, alios donatos esse litteræ docent.

Sepulchrum D. Sigefridi (a quo monasterium communiter fundatio sancti Sigefridi appellari consuevit) Fundatoris & Martyris in Cœnobiali Ecclesia a se erecta sub titulo Annunciationis B. M. V. ante magnum altare, ad cornu Evangelii situm pluribus gratiis, & miraculis clarum est.

Lapidi, qui cupreum loculum D. Fundatoris sacris ossibus in præfato sarcophago tegit, sequentia verba inserta leguntur: *Mirabilis DEUS in Sanctis suis.*

Deinde sequitur Germanico idiomate.

Hic in Crypta jacet sepultus hujus Ecclesiæ fundator S. Sigefridus de Marnberg, qui in temporibus Regis Ottokari Pragæ Martyrizatus, & deinde per suos consanguineos huc allatus est.

Supra sepulcrum lapideum statua D. Sigefridum repræsentans ad murum erecta est, circa quam hæc verba antiquis characteribus expressa leguntur.

S E F R I D U S

DE

M E R N B E R G.

P O L I C A R P.

R I C H A R D.

A N N O D O M I N I

M. CC. LXXII.

P A S S U S E S T.

EXCERPTA NECROLOGICA

Nomina quorundam ex Cartusiæ Seitzenfis
Necrologio collecta.

Januarius.

2. Berta de Saltzingberch. - - - 10. Domicellus Otto.
15. Mescko de Marchpurga : Qui hic fundavit missam & habet
anniv. (*ad hoc fit.*)
23. D. Herdegen de Petovia. (*pro quo adhuc redditur Seitzii
annivers. in mense Augusto.*)
30. Rudolphus de Treuna - - - item Præpositus G. de Gurc.
(*Etiam nunc redditur Seitzii anniv. pro Rudolpho de Planken-
wart & uxore ejus in Januario. Sed an hic idem sit cum
Rudolpho de Treuna, ignoro.*)

Februarius.

17. D. Otto Dux Austriæ. 20. Duricus de Gunowitz &
uxor sua.
24. D. Gerhardus Dux - - - D. Artolphus de Gonowitz.
25. D. Ulricus & uxor sua Margaretha. (*Puto Ulricum Com. de
Pfsannberg, cujus uxor Margaretha filia Ulrici de Heunburg
erat hic intelligendum.*)

25. D. Gartmodus Canonicus S. Joannis in Angis, qui habet pro se & suis anniverfarium.

Martius.

2. Cunradus Camerarius Archiepiscopi de Salzburg.
21. Dietricus Episcopus Gurcensis.

Aprilis.

7. Niclas Grüel, Civis Petov. cujus uxor dedit 300. Flor. monasterio.
15. D. Oſwaldus Episc. Zagrabienſis. Idem, vel aliis hujus nominis 29. Aprilis.
25. Mathias Notarius in Marpurg. : Qui habet tricenarium perpetuum. (*adhuc durat.*)

Majus.

9. Maji D. Otacharus Dux Styriæ.
2. Maji Elisabeth Teufenprein & Anna filia ejus. (*adhuc Seit-
zii redditur anniv. in mense Decembri pro D. Anna filia Do-
mini Ottonis de Teufenprein.*)

Junius

Junius.

In mense Junio fit anniv. adhuc pro D. Leupoldo de Gunowitz,
cujus tamen nomen in vetustiori Necrologio deest.

Similiter in mense Julio pro D. Agnete Hermeitz de Leubnitz.

Julius.

19. D. Gertrudis Ducissa Austriæ, & D. Fridericus filius ejus.

28. D. Liupoldus Dux Austriæ & Styriæ, fundator Cartusiæ in
Gyriova.

Augustus.

15. D. Leupoldus filius Ducis Austriæ & Styriæ.

18. Nobilis D. Sigismundus Rintzmaul Provincialis Styriæ, qui
huic domui delegavit mille Florenos anno 1601.

20. L. Filius Ducis Austriæ. 17. Dedicatio Ecclesiæ in Hospitali.

September.

22. D. Mathildis. (*In Seitz tertia die post festum S. Hieronymi
redditur in conventu anniversarium D. Friderici Comitis Cili-
ensis cum candelis : die vero 13 Octobris tricenarium pro Co-
mitibus Ciliæ, etiam cum candelis.*)

October.

17. D. Veronica Comitissa Ciliæ.
 26. D. Dux Ulricus Fundator Domus in Fränitz.

November.

3. D. Clara de Petovia, de qua vide in Calendario Domus,
 ubi ita scribitur: *In die animarum post vesperas dicitur agen-*
da in Choro pro D. Clara de Petovia, cujus officium sequenti
die redditur in Conventu ex ordinatione D. Stephani Senensis
Prioris Cartusiæ.

11. Ottocharus de Gunowitz - - - 15. Rudolphus de Rafia, &
 Hiltrudis uxor ejus.
 29. Chunradus de Fürholz - - - D. Chunradus ad petitionem
 Dom. Ducis hic scri-
 ptus die 5. Novembris.

December.

31. D. Otackcher Fundator loci hujus - - - (*Anticipatur anni-*
versarium Fundatoris in secunda vel tertia hebdomada Adven-
tus: nam obiit ultima Decembris, qua die reddi non potest,
cum candelis.)
 31. L. Dux Austriæ & Styriæ.

In men-

In mense Septembri redditur anniversarium D. Ottonis de Liechtenstein.

In Octobri redditur anniv. D. Ottonis de Glenitz de Michelsdorff, & D. Sophiæ de Pemauerin.

In Novembri redditur anniv. D. Friderici de Aufsee.

In Capitulo jacet Comes Fridericus, filius Comitis Ciliæ, sub signo crucis, qui obiit juvenis absque uxore.

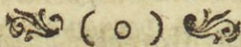
Runenſia.

Excerpta ex Necrologio antiquissimi Monasterii Runensis Ord. Cist. quod sub titulo *Anniversarii*, per ejusdem Cœnobii Religiosum conscriptum est; ut patet, ex duplici tabula, seu pagina penultima, in qua habetur: *Anniversarium Innocentii Papæ, & Stephani, & Reinberi Cardinalium, explicit, anno Domini MCCCXC. Joannis Baptistæ.* Ex altera vero parte sequentia leguntur: *Laus tibi sit Christe, quia liber explicit iste: Detur pro penna, scriptori virgo Maria: quam scripsit Fr. Angelus prior, pro salubri memoria omnium defunctorum, cujus anima cum fidelibus hic conscriptis requiescat in requie sempiterna Amen: His recentiori atramento subjiuntur sequentia: Hic idem Fr. Angelus postea factus Anno Domini MCCCLXXXVIII. (1399.) Abbas in Runa conscripsit hæc Anno Domini MCCCCXXII. (1422.) in die S. Gregorii, & per DEI misericordiam ipse cum omnibus suis Successoribus, & hujus Monasterii fratribus permaneat ad requiem sempiternam Amen. Sub initium vero ita legitur: Quoniam sunt nonnulli, quibus non satis patet, videtur deesse quando quibusque temporibus conven-*

conventui pisces, alleca, & ova præter solitam præbendam administrantur, hujus paginæ inspectione eorundem poterunt notitiam invenire. In conversione S. Pauli ministrabit Leutoldus. Fer. V. post cineres. Dietricus Præpositus &c.

His recensitis in fine subjunguntur versus sequentes: *Spes venia, Mater reorum, Virgo MARIA: Mortis Antidotum tumiferere mei: (scriptoris peccatoris:) Conventui Runæ da gaudia plena salutis: cum Pastore suo Stella Maria maris: Albigena Chryste, liber quos continet iste: Ad cæli patriam duc dans requiem sempiternam.*

Sequitur deinde Calendarium, ritu veteri, ut singulis diebus plures loculi respondeant. In primo notantur festa, in 2. fervitia. in 3. Monachi, quorum nominibus tum aliqui Episcopi, Canonici, Præpositi sunt immixti. in 4. Novitii. in 5. Converfi. in 6. Familiares nostri in Runa, ubi plurima nobilitas adscripta. His recentiore manu aliqua adjecta nomina defunctorum. Id dolendum, quod veteribus non sit adjectus annus, sed sola dies mortis designetur, vel anniversariæ memoriæ.

Januarius.

1.	Cal.	<i>Martinus Dulacher</i> Abb. Run. 1559. Gundackarus de Planchenwart.
2.	IV.	Gertrudis de Wafen. Ulricus de Bernstain.
3.	III.	Otto de Crotendorff. Withmarus de Planckenwarth.
4.	II.	Nicolaus Præpos. Neuburgensi. Otto de Planckenwart.
5.	Non.	Waldo Marchio, unus de fundatoribus Rune.
6.	VIII.	Gertrudis uxor D. Hertnidi de Stadeck. Elifabeth ux. Jo. de Crotendorff.
7.	VII.	
8.	VI.	Albero de Chunringe. Gertrudis uxor sua.
9.	V.	Wulffingus de Chaffenberch. Cunradus de Wafyn.
10.	IIII.	Hertnidus de Wildonia. Catharina uxor Domini de Valle.
11.	III.	Rudolphus Præpos. Seccovi. Rudlinus de Chirchberg. Chunigundis de Cazce.
12.	II.	<i>Hermannus</i> Abb. in Runa 1570. Jonan. Abb. in Sittich.
13.	Id.	Fridericus Rom. Rex. Bernhardus Dux Carinthiæ.
14.	XIX.	Cunegundis de Göffe.
15.	XVIII.	Chunradus de Hanz.
16.	XVII.	Rugerus de Altenhoffen. Hertnidus de Wildonia. Katharina Pincerna de Rabenstein.
17.	XVI.	Reinbertus de Mureck.
18.	XV.	Dominus Marquardus de Herweystorff.
19.	XIV.	Wernhardus Episc. Seccoviensis.

20.	XIII.	Domina Ofina de Stubenberg.		
21.	XII.	Dominus Herdegen Pettaver.		
22.	XI.	Joan. Præpos. Seccov. 1570. Manegoldus de Altenhoffen.		
23.	X.	Ulricus de Walse.		
24.	IX.	Prueschenck Tristanus.		
25.	VIII.	D. Diedmudis uxor D. Ulrici de Walse.		
26.	VII.	Clara uxor D. Hermani de Cranichberg.		
27.	VI.			
28.	V.	Ulricus Seccov. Episcopus.		
29.	III.			
30.	III.	Georgius Seccov. Ep. Reinpertus filius Pincernæ de Rabenstein. D. Leutoldus de Stadech, Diedmudis uxor sua.		
31.	II.			

Februarius.

1.	Cal.	Ulricus de Planckenwart.		
2.	IV.	Heinricus Dux Austriæ & Styriæ.		
3.	III.	D. Offina de Stadech. D. Joanna de Walse.		
4.	II.			
5.	Non.	D. Petrus Abbas, in Runa. Wilhelmus de Wafen.		
6.	VIII.	D. Heinricus Abb. in novo monte. D. Nicol. Abbas Run. 1112.		
7.	VII.	D. Helena Comitissa de Ortenburg. Agnes de Planckenwart.		

Chun-

8.	VI.	Chunradus de Valle.
9.	V.	
10.	IV.	
11.	III.	Magister Henricus de Haffia. Prof. Theol. eximius
1391.
12.	II.	Hermanus Propos. Seccov. Elifabeth de Wildonia.
13.	Id.	Hedwigis uxor D. Friderici de Stubenberg. Alber-
tus miles de Horneck.
14.	XVI.	
15.	XV.	Sophia uxor Stadlarii.
16.	XIII.	Anna Reg. Roman. Chunradus Rom. Rex, qui de-
dit nobis Gaistall & Werndorff.
17.	XIII.	Otto Dux Austr. & Styriæ.
18.	XII.	
19.	XI.	Elifabeth de Gredwein.
20.	X.	
21.	IX.	
22.	VIII.	Heinricus de Perneck.
23.	VII.	Richardis de Holeneck.
24.	VI.	Engelbertus Abbas in Runa.
25.	V.	
26.	III.	D. Wlffingus de Stubenberch Junior.
27.	III.	Heinricus Ep. Seccov. David Abb. in S. Lamperto.
28.	II.	Wolfgang Com. de Montfort. Canon. in Gurck
1513.

Martius.

1.	Cal.	Chunegundis de Planckenwart. Thomas de Fled-
nig Colon. Præp. in Vorav.
2.	VI.	
3.	V.	Chunradus miles de Gleisdorf.
4.	III.	Planca Ducissa Austriæ & Styriæ.
5.	III.	Pilgrinus Saltzburg. Archi - Ep. Perchta de Liech-
tenstein.
6.	II.	Otto Comes de Phanberch.
7.	Non.	Ottocarus de Crotendorff. Agnes uxor D. Ottonis
de Stubenberch.
8.	VIII.	
9.	VII.	Leutoldus de Wildonia. Gertrudis de Steinberg.
D. Wolffgangus Stubenberg plebanus ex
Prugka. D. Otto de Haunau.
10.	VI.	Otto de Stubenberch.
11.	V.	
12.	IV.	<i>Bartolomæus de Grundnig</i> Abb. Run. 1577. NB. Hic
etiam notatur die sequenti.
13.	III.	Seifridus Zerricarus. Ofina uxor D. de Stadeck.
14.	II.	Amalia Leifera Abb. in Göß. 1566.
15.	Id.	
16.	XVII.	Chunradus miles de Altenhoffen.
17.	XVI.	Otto Frising. Ep. Nicolaus Præpos. in Stentz.
18.		Wollfgangus Abbas in nov. M.

Wolff.

18.	XV.	Wolff. Neff. Abb. Sittic. 1566.
19.	XIV.	Simon Abb. nov. Mont. Mechtildis de Phanneberg.
Dimudis Abb. in Gössa.
20.	XIII.	Elisabeth de Planchenwart. D. Leutoldus de Sta-
deck.
21.	XII.	
22.	XI.	
23.	X.	Hertnidus de Stadeck.
24.	IX.	Rudolphus de Stadeck.
25.	VIII.	Leo de Wildonia. Otto miles de Waltstain. Artol-
fus Mordax.
26.	VII.	Albertus Pincerna de Rabenstein.
27.	VI.	Gottfridus de Hardeck.
28.	V.	Joannes Abb. in Runa.
29.	IV.	Ortolfus de Cranichperg.
30.	III.	
31.	II.	Werlo de Wildonia, Margaretha uxor D. Ottonis
de Stubenberg.

Aprilis.

1.	Cal.	
2.	IV.	
3.	III.	Romanus Gurcensis Episcop.
4.	II.	Pilgrinus Saltz. Archiep. Anna uxor Bertholdi de
Wolfferau.
5.	Non.	Ernestus de Teuffenbach.

6.	VIII.	
7.	VII.	
8.	VI.	Mechtildis de Erenvelz.
9.	V.	
10.	IV.	<i>Hertwicus Abb.</i> Run. Rudolfus Junior de Stadeck.
Hertnidus de Wildonia.
11.	III.	
12.	II.	Elizabeth. de Planckenwart. Chunegundis de Altenhoffe.
13.	Idus.	<i>Nicolaus Abb.</i> Run. 1384.
14.	XVIII.	Leutoldus de Wildonia. Mechtildis de Pecka.
15.	XVII.	<i>Wolfgang. Abb. Run.</i> 1515. Rudegerus de Planckenwart. Ulricus Præpos. Secc.
16.	XVI.	
17.	XV.	Dietricus de Stadeck. Ulricus Pincerna de Rabenstein.
18.	XIV.	
19.	XIII.	Elisab. uxor. Herm. de Chranichperg. Otto de Stubenberg.
20.	XII.	
21.	XI.	
22.	X.	Otto Mordax. Ulricus de Pernstain.
23.	IX.	Chunradus Salzb. Archiep.
24.	VIII.	Bertholdus Wolfferauer.
25.	VII.	
26.	VI.	Rugerus de Planckenwart.

27.	V.	Wladislaus Saltz. Arch. Leokardis de Plankenwart.
28.	IV.	Sophia Mordaxin.
29.	III.	
30.	II.	Margaretha Ducciffa Aust. & Styr. anno VII.
		<i>Majus.</i>
1.	Cal.	Albertus Rex Rom. Chunegundis de Stainberg.
2.	VI.	Gertrudis Mordaxin.
3.	V.	Gotfridus de Hard.
4.	IV.	
5.	III.	
6.	II.	Otto de Wafen. Margaretha uxor D. Ottonis de Stubenberch.
7.	Non.	
8.	VIII.	Otakerus Dux Styriæ.
9.	VII.	Wlffingus de Feiftritz.
10.	VI.	
11.	V.	
12.	IV.	
13.	III.	
14.	II.	D. Anna de Stadeck.
15.	Idib.	
16.	XVII.	
17.	XVI.	
18.	XV.	Dietmarus de Stubenberch Can. Seccoviens.
19.	XIV.	

Eliza-

20.	XIII.	Elisabeth de Planckenwart. <i>Joann. Abb. in Runa</i> 1539.
21.	XII.	
22.	XI.	Chunradus Pincerna de Rabenstein.
23.	X.	Ulricus Abb. de S. Lamperto.
24.	IX.	
25.	VIII.	Otto de Stubenberch.
26.	VII.	
27.	VI.	Elisabeth de Planckenwart.
28.	V.	Rugerus Junior de Planckenwart.
29.	IV.	
30.	III.	
31.	II.	

Junius.

1.	Cal.	Agnes Monialis in Sekkaw. NB. Hoc atramento recenti scriptum.
2.	IV.	Elisabeth de Stubenberch. Ruedlinus de Planckenwart.
3.	III.	Julianus de Planckenwart. Leopoldus Dux Austr. & Styriæ.
4.	II.	Dietmarus de Planckenwart.
5.	Non.	
6.	VIII.	
7.	VII.	Aleif uxor D. de Wafen.
8.	VI.	Conradus Episc. Seccov. Otto miles de Valle.

Hert-

9.	V.	Hertwicus de Crotendorff.
10.	IV.	Fridericus, Rex Rom. Ernestus Dux Aust. & Styriæ hic sepultus obiit anno Dom. MCCCCXXIV. (1424.)
11.	III.	
12.	II.	
13.	Idib.	
14.	XVIII.	Joan. Præpos. in Vorau 1518. Margaretha de Eppen- stein.
15.	XVII.	Fridericus Dux Austr. & Styriæ. Chunrad de Plan- ckenwart. Rudolphus de Stadech.
16.	XVI.	
17.	XV.	
18.	XIV.	
19.	XIII.	
20.	XII.	
21.	XI.	
22.	X.	
23.	IX.	
24.	VIII.	
25.	VII.	
26.	VI.	Gotfridus Abb. Admuntensis.
27.	V.	Dedic. altarium S. Michaelis Joan. Bapt. Nicolai Trinit. Jacobi. Sim. & Judæ.
		X x Rudol-

28. IV. Rudolphus Dux Austriæ & Styriæ. Huc pertinet
dedicatio Cap. S. Mar. quæ in Cal. scripta
ad mens. seqv.

29. III.

30. II.

Julius.

1.	Cal.	{ In vigil. Petri & Pauli consecrata est capella S. Mar. Afræ. anno Dom. M. CCC. LXXXVIII. (1388.)
2.	VI. <i>Wernbardus Abbas Run.</i>	
3.	V. septim.	
4.	IV.	

Dedic. Capellæ ad omn. SS. Rudolphus Plankenwar-
ter, qui fundavit capellam B. V. ad omnes SS.
& Salve Regina in Straßindl.

6. II. Henricus de Stadeck.

7. Non.

8. VIII. D. Fridericus de Valle.

9. VII. Leupoldus Dux Austriæ & Styriæ.

10. VI. Sophia pia Fundatrix Monasterii Runensis.

11. V. Ulrich Mordax.

12. IV. Hertnidus de Wildonia. Chunradus de Meyrhoff.

13. III. Alheidis de Planckenwart.

14. II. Wilhelmus Dux Austr. & Styriæ, qui dedit mona-
sterio jus montanum & decimam in Lutenberg,

15. Idib. Rudolphus Rex Rom. *Theodoricus Abb. in Runa.*

16. XVII.

Petrus

17.	VII.	Petrus Præpos. Seccovienfis.
18.	XV.	Colomanus Abb. in Novo monte. Agnes de Wil- donia.
19.	XIV.	Ulricus Comes de Phanneberg.
20.	XIII.	Albertus de Stainperch.
21.	XII.	
22.	XI.	
23.	X.	Rudolphus Dux Aust. & Styriæ.
24.	IX.	Mechtildis de Peckach. Hainricus Comes de Phan- neberch.
25.	VIII.	Chunradus Mordax. Ulricus de Planckenwart.
26.	VII.	Gebhardus miles de Piscina.
27.	VI.	Ulricus de Wafen.
28.	V.	Gerodus Præpos. in Seccau. Margaretha de Swam- berg. Ulricus Ungnad Plebanus in Gredwein.
29.	IV.	
30.	III.	
31.	II.	

Augustus.

1.	Cal.	Hermanus miles de Pettow.
2.	IV.	Waltherus Grabner.
3.	III.	
4.	II.	Henricus Crotendorffer.
5.	Non.	Albertus de Horneck.
6.	VIII.	

7.	VII.	Chunradus de Wafen, Wlſingus de Geſtinck.
8.	VI.	Gertrudis de Perneck.
9.	V.	Eberhardus de Waſſe.
10.	IV.	Dux Leopoldus, filius Ottonis Ducis. Lucia Mor-
daxin.
11.	III.	Spineæ Coronæ. <i>Angelus Abb. in' Runa</i> (NB. recent.
rubric.) Wlſingus de Hannau,
12.	II.	
13.	Idib.	Rudolphus Archiep. Saltz.
14.	XIX.	Fridericus Wolffrauer.
15.	XVIII.	Wolfgangus de Stubenberg. recent atr.
16.	XVII.	
17.	XVI.	
18.	XV.	<i>D. Otto Abbas in Runa.</i>
19.	XIV.	Joann. Pernecker.
20.	XIII.	<i>D. Albero Abb. in Runa.</i> Andr. Præpoſ. Seccov.
21.	XII.	
22.	XI.	Dedic. altariſ S. Thomæ.
23.	X.	Irmgardis Comitiffa de Runa.
24.	IX.	
25.	VIII.	Sifridus de Cranichperg.
26.	VII.	Otakerus Rex Boh. Dux Auſt. & Styriæ. Dietma-
rus Weiſenecker.
27.	VI.	Otilia de Erenvelz.
28.		

29.	IV.
30.	III.
31.	II.

September.

1.	Cal.	
2.	IV.	Anna Ducissa Aust. & Styriæ.
3.	III.	
4.	II.	
5.	Non.	
6.	VIII.	Joannes de Stadeck. Capitaneus in Styria.
7.	VII.	
8.	VI.	
9.	V.	Cunradus de Lenbach.
10.	IV.	Cunradus de Rabenstein.
11.	III.	Sibito de Crottendorff.
12.	II.	Fridericus Seccov. Episc. Henricus Grabner.
13.	Idib.	Tuetta de Stadeck.
14.	XVIII.	Karezza de Stubenberg.
15.	XVII.	Elizabet de Turri.
16.	XVI.	Gebhardus Præpositus in Stenz.
17.	XV.	
18.	XIV.	
19.	XIII.	Gertrudis Grabnerin.
20.	XII.	
21.	XI.	

22.	X.	Ortolffus de Steinberg.
23.	IX.	Chunigundis de Crottendorff. Ulricus de Wafen.
24.	VIII.	Margaretha de Emberberch.
25.	VII.	
26.	VI.	Otto de Perneck.
27.	V.	Ruedmarus Episcop. Seccov.
28.	IV.	Wernherus Præpos. de Seccau. Ulricus de Stubenberg. Anna de Stadeck. Herm. de Chronichperg. Anna Mordax. Anna Stubenb.
29.	III.	Cimburga Ducissa Aust. & Styriæ. NB. hæc pridie obiit teste Frid. filio.
30.	II.	

October.

1.	Cal.	Chunradus de Hornech. Fridericus de Wolfferau.
2.	VI.	Duringus de Phanneberg. Otto de Erenvelz.
3.	V.	Cunigundis de Rauchenstein.
4.	IV.	Wlffingus de Erenvelz.
5.	III.	D. <i>Heinricus Abb. Run. septimus.</i> Hedwigis de Planckenwart. Heinricus Prusching.
6.	II.	
7.	Non.	
8.	VIII.	Heinricus Episcop. Seccov.
9.	VII.	Dietricus de Stadeck. Otto Altenburger. Nicol. de Pettovia.

10.	VI.	Elisabeth Regina Rom. & Ducissa Austr.	Heinricus Abb. tertius de Novomonte.
11.	V.		
12.	IV.	Reinpertus de Mureck.	Cristanus Abb. ex Novo- monte.
13.	III.	<i>Ludwicus Abb. in Runa.</i>	
14.	II.	Erasmus de Perneck.	
15.	Idib.	Joann. de Planckenwarth.	
16.	XVII.		
17.	XVI.	Rudolphus de Stadeck.	
18.	XV.	Leutoldus de Stadeck.	Dietmarus Zebinger.
19.	XIV.		
20.	XIII.	Sophia Comitissa de Phanneberg.	Wlfgangus de Stubenberg.
21.	XII.		
22.	XI.	Bernhardus Comes de Phanneberg.	Alhaides de Wasse.
23.	X.		
24.	IX.		
25.	VIII.		
26.	VII.	Liupoldus Marchio Styriæ, & Fundator Runensis Cœnobii.	
27.	VI.	Elizabeth Rom. Regina.	
28.	V.	Sigefridus de Altenhofen.	
29.	IV.		Mech-

30. III. Mechtildis de Pettovia.

31. II.

November.

1. Cal.

2. IV.

Wovoldus Abb. Admunt.

3. III.

Berchtoldus de Emmerberg.

4. II.

5. Non.

6. VIII.

Cunradus de Planckenwart.

7. VII.

Elizabeth monialis de Seccovia.

8. VI.

Otto de Ernvelz præcipuus consolator conventus in

9. V.

Runa. Wulfgangus de Stubenberg, hic affectus devotione ad locum suæ sepulturæ in Runam dedit reliquias, partem S. Crucis & cerebellum S. Andreae cum Monstrantia solempni, & annivers. cujus peragitur cum

10. IV.

11. III.

Otto Wolfferau. M. ff. 1442.

12. II.

Joann. Abb. de S. Lamp. Pellingus de Cheinach.

13. Idib.

Rapoto Mordax.

14. XVIII.

15. XVII.

16. XVI.

17. XV.

Ortwinus tertius Abb. in Runa. Herburgis de Planckenwart. Ulricus

18.	XIV.	
19.	XIII.	
20.	XII.	
21.	XI.	Ulricus Comes de Phanneberg.
22.	X.	Heinricus de Stubenberg.
23.	IX.	Herrandus de Altenhoffen. Marquardus Preyhaffen.
24.	VIII.	Gertrudis Herbergstorff.
25.	VII.	
26.	VI.	Margaretha de Perneck.
27.	V.	Sifridus de Crotendorff, Sybito de Wafen.
28.	IV.	
29.		Agleuta Ducissa Sclavoniæ, Fridericus de Stadeck. Herrandus de Wildonia.
30.	II.	Jaus de Graden.

December.

1.	Cal.	
2.	IV.	Herrandus de Wildonia.
3.	III.	Chunigundis de Wafen.
4.	II.	
5.	Non.	Anna Comitissa de Phanneberg.
6.	VIII.	Ulricus Ep. Seccov. Nicol. de Rabenstein. Wlfin- gus de Stubenb. Chunigundis Pettaverin.
7.	VII.	Eberhardus Saltz. Archi. Sophia Grabnerin. Chun- radus de Planckenwart.
8.	VI.	Hertnidus de Orte.

9.	V.	
10.	IV.	<i>Sifridus Abb. in Runa.</i>
11.	III.	Hermanus miles de Sturmberg.
12.	II.	
13.	Id.	Carolus Leupoldus Seccov. Epi.
14.	XIX.	Margaretha comitissa de Phanneberg.
15.	XVIII.	
16.	XVII.	Fridericus filius Ottonis Ducis Austr. & Styriae. Jo. de Perneck.
17.	XVI.	
18.	XV.	
19.	XIV.	Elisabeth de Libenberg.
20.	XIII.	Hermanus Reifacher.
21.	XII.	<i>Reimoldus Abb. Run. Septimus. Christianus Abb. in Runa.</i> Margar. de Teyffenbach.
22.	XI.	Alhaidis de Wasen.
23.	X.	Otto de Perneck. <i>recent. atr.</i> Rungerus de Waldt- stein <i>rec. atr.</i>
24.	IX.	
25.	VIII.	
26.	VII.	
27.	VI.	Ulricus de Stubenberg, Ulricus Saurau. Rudol- phus de Stadeck.
28.	V.	
29.	IV.	

30. | III. | Otacker Marchio Styriæ, filius fundatoris, & fundationis Runensis Cœnobii consumator præcipuus.

31. | II.

I T E M

Excerpta e Necrologio Cathedralis Ecclesiæ
Seccoviensis, quæ Confraternitatis appellatur.

Januarius.

Cal.	Rudigerus - - - - - de Starchenberg.
IV. Non	Theodora Ducissa Austriæ
VI. Idus	Wulfingus de Chaphenberch. Laicus.
IV. Idus	Otackerus Præpositus de Vorove.
III. - - -	Ao. MCCCXLVIII. (1348.) obiit Rudolphus II. dictus Ratzer Præpos. Seccov.
II. - - - -	Fridericus Rex Rom. ob cujus remedium &c.
Idibus.	Heinricus Dux Austriæ.
XVII. Cal.	Otto Haulfo de Gæula, ob cujus remedium.
XVI. - -	Raimpertus de Mureck qui dedit nobis villam Vet- schinam.
XIII. - -	Wernhardus Episcopus Seccoviensis.
XII. - - -	Sigehardus de Rættenperch. Fridericus miles dictus Trapp.
IX. - - -	Obiit Reverendus in X ^{to} . Pater, & D. Joannes Dur- renberger in Ecclesia nostra Cathedrali. D. G.

- Præpositus, qui rexit ad triginta annos, in bono suo obiit Ao. 1510. Sacramentis Ecclesiæ prius rite provifus.
- - - - - Andreas Gayler hujus loci Can. obiit.
- VII. - - - D. Ulricus senior de Liechtenstain, ob cujus &c.
- IV. - - - Sigismundus dictus Lembfitzer, Præpos. in Stentz.
- - - - - Ao. Domini mill. quadringt. septuag. septimo, obiit Reverendus in Xto. Pater & D. Georgius dictus Uberacker Episcopus Ecclesiæ Seccov. Pontificatus sui anno XX.
- - - - - Ao. Domini 1531. obiit Rev. in Xto. Pater & Dominus Gregorius Schärdinger, hujus loci Præpositus.
- III. - - - Erhardus Præpositus in Stentz.

Februarius.

- II. Non Ulricus piæ memoriæ Episcopus Seccoviensis, ob cujus &c.
- III. Idus Hermanus dictus Potschacher, hujus loci Præpositus, Ao. M. CCC. XXXIX. (1339.) & D. Andreas Schmeltzer Præl. in Stentz.
- XVI. K. Meginfridus de Pranck, cano. fr. n. Mechtildis de Chranichperch.
- XV. - - - Bernhardus de Ror, Archiepiscopus Ecclesiæ Saltzeb. olim hospes hujus loci.
- XIV. - - - Benedicta monialis, seu Erndrudis filia Alrami nostri Fundatoris.

Die-

- - - - - Diemudis de Pranck. uxor D. Peringeri militis de
 Pranck. ob cujus &c.
 XIII. - - - D. Udalricus quondam Præpos. in Pöllan, olim mo-
 nasterii Vorav. Professus.
 XII. - - - Werianus Presbyter, & Canon. quondam hujus lo-
 ci Præpositus.
 - - - - - Joannes Galer Can. hujus loci.
 VIII. - - - Lantfridus in Eppenstein, qui dedit nobis curiam
 in Chrauwat.
 - - - - - Burchardus de Weyspriach, Cardinalis & Archiepi-
 scopus Saltzeburgensis.
 VII. - - - Judita de Mourech, conversa soror nostra, &c.
 VI. - - - Nicolaus Præpositus Seccoviensis.
 III. - - - Hainricus piæ memoriæ Episcopus Seccoviensis.

Martius.

- Cal. Domina Alhaidis, mater D. Dietmari de Geula.
 - - - - - Venerabilis Pater Colomanus Præpositus monasterii
 in Varau. &c.
 V. Non. D. Otto Dux Austriæ, & Styriæ, ob cujus reme-
 dium &c.
 IV. - - - Peringerus miles de Pranck.
 VIII. Idus. Eberhardus & Mechtildis Parentes D. Chunradi de
 Paumchirchen.
 V. - - - Adalbero (fundator de Rouna,) hic dedit nobis præ-
 dia, & vineas.

----- Chunigunt de Pranck. Leukard. Conv. Aniverfari-
um omnium Dominarum tam viventium ,
quam defunct. quem instituit D. Agnes de
Neideck.

Idibus. Otto Presb. & Canon. quondam hujus loci Præpo-
fitus, Prædicator factus.

----- Andreas Pransperg, Præpos. in Vorau, Nicolaus
Ezingh quondam Præpos. ibidem.

XVII. K. D. Pernoldus de hospitali in Cervvald, qui dedit
nobis VIII. Marc. arg.

XVI. - - Hermannus dictus Haller, Præpositus hujus Eccle-
siæ.

XIII. - - D. Ortolfus miles de Pouchs, ob cujus &c.

X. - - - Venerabilis Pater & D. Sebastianus Præpos. & Archi-
diaconus hujus loci.

VIII. - - Ulricus dictus Weitzenecker, piæ mem. Ep. Sec-
cov. qui dedit &c.

VII. - - - Chunigundis de Eppenstein.

Aprilis.

II. Non. Romanus Senior Episc. Gurcensis.

III. Non. Ao. Domini mill. quingentes. sexagesimo sexto, die
Sabbato sancto Paschæ hora ferme Vta. (non
additis matutina an vespertina) obiit Vene-
rabilis nec non Religiosus Pater ac Dominus,
Jacobus Waschl, Præpositus & Archidia-
conus

conus hujus Ecclesiæ Cathedralis Seccovienfis.

VII. - - - Ernestus Conven. de Waldeck. Herrandus de Auwe, qui dedit &c.

V. - - - Chunradus Senior, & Albertus Archiep. (Salisb.) Hujus Chunradi temporibus instituta est Seccovienfis Congregatio quam ipse ditavit parochia, ecclesiis, decimis & bonis privilegiis.

Idus. Ulricus Præpositus hujus loci benignus & pius, dictus Colluser, Rexit post Trapp. Ao. Domini M. CCCC. XXXVI. (1436.)

XVI. K. Fridericus Dux Austriæ in expeditione.

XI. - - - Alhaidis de Caphenberch, conv.

VIII. - - - Diemudis mater Episcopi Rudmari, Walchunus Pater ejus, miles dictus de Hader.

VII. - - - Dietmarus dictus Cholbo, Præpositus Seccovienfis.

IV. - - - Ortolfus Cholbo, Margaretha uxor ejus, ob quarum remedium &c.

Majus.

Cal. Albertus Rex Rom. interfectus a fratruele suo Duce Joanne in Prucka civitate Sveviæ, qui dedit nobis X. tal. Wienn. denar.

VII. Idus Otacharus Dux Styriæ noster advocatus. Hic dedit nobis villam in Waldensdorff, & alpes super Judenburch, & alia.

Ulri-

- VI. - - - Ulricus de Pranck. ob cuius remedium &c.
 XV. - - - Otacharus Præpositus de Vorau.
 XIV. - - - Joannes Præpositus in Vorau.
 IV. - - - Petrus quondam Præpositus in Stentz.
 II. - - - Chunigundis de Pranck. &c.

Junius.

- Cal. Otto dictus Prancker, Pater, & Chunigundis uxor
 ejus, mater Domini Wolfgeri Canonici, ob
 quarum memoriam &c.
 III. Non. Elizabeth Bohemiæ Regina.
 V. Idus Dietmarus miles, Pater Domini Dietmari de Geula.
 - - - - Nicolaus quondam in Stæntz Præpositus.
 IV. - - - Fridericus Rom. Imperator in expeditione obiit.
 - - - - Johannes dictus Neyperger piæ memoriæ Episcopus
 Seccoviensis, hic fratrum amator, & dedit
 nobis aliqua clenodia argentea & deaurata ec-
 clesiæ nostræ cum reliquiis, & comparavit
 missam quotidianam in ara S. Albani simul
 cum anniversario, NB. *recentius*.
 XVII. K. Fridericus Dux Austriæ & Styriæ.
 - - - - Sigmarus piæ memoriæ Episcopus Seccoviensis di-
 ctus Hobeker, qui in Concilio constantiensi
 Ao. Ch. XVII. (1417.) *Rec.*
 XIV. - - Dietmarus Presb. & Canon frater Domini Friderici de
 Stubenberch.

- Otto Præpositus Ecclesiæ Voravenfis.
- X. - - - Eberhardus Archiepiscopus Saltzburgensis, qui jecit
fundamenta hujus ecclesiæ, & ditavit prædiis,
decimis, & ornamentis.
- IX. - - - Læntfridus de Eppenstein in expeditione. Hic ulti-
mus filiorum illorum pergens Jerosolymam
tradidit nobis prædium omne Goberritz, quid-
quid ibidem habere poterat.
- V. - - - Gerhohus Præpositus Reicherspergensis, magister in
Theologia & doctor clarens miraculis.
- IV. - - - Albertus de Eppenstein. Hic dedit nobis omne præ-
dium suum Cappellen in Muertztal, & alia.
- - - Hertnidus dictus Noppinger Præp. Vo-
rav.
- III. - - - Wolfgerus Senior de Pranck, ob cujus &c.
- II. - - - Domina Cunigundis de Liechtenstein, ob cujus &c.

Julius.

- V. Non. Venerabilis Magister Georius Kriechbaum Presbyter,
olim commissarius hujus loci, obiit Ao. Ch.
94.
- III. - - - Chunradus de Rammstein. Hic dedit nobis præ-
dium &c.
- II. - - - Ulricus piæ memoriæ Episcopus Seccoviensis.

Nonis.	Reichtza C. Fundatrix hujus loci , & soror nostra.
VII. Idus.	Christianus Præpositus Seccoviensis de Foro Julio oriundus. Ao. Domini MCCCXXI. (1321) <i>Hæc epocha recentior.</i>
VI. - - -	Sophia Marchionissa Styriæ.
III. - - -	Hainricus II. piæ memoriæ Seccoviensis Episcopus.
- - - - -	Petrus Abbas de S. Lamberto.
- - - - -	Wolfgerus de Pranck Junior. ob cujus &c.
II. - - -	Hainricus de Trofeyach , dictus Peutzel Præpos. Seccoviensis.
XVII. K.	Ulricus II. dictus Prancker Præpos. Seccoviensis.
XII. - - -	D. Dietmarus miles de Reifenstein , ob cujus &c.
- - - - -	Kolmannus Abbas monasterii novi montis.
VII. - - -	Arnoldus quondam Præpositus Seccoviensis.
V. - - -	Geroldus Præpositus Seccoviensis.
IV. - - -	Leupoldus Dux Austriæ , & Styriæ.

Augustus.

IV. Non.	Gertrudis de Pranck Conv.
V. Idus	Purchardus de Mureck , hic dedit nobis prædia &c.
IV. - - -	Udalricus Dux Carinthiæ.
III. - - -	D. Elisabeth , uxor Ortlini de Gæula , ob cujus &c.
XVII. K.	Reverendus in Xto Pater & Dominus, Dominus Chri- stophorus Ecclesiæ Seccoviensis Episcopus, & Vale-

Valetudinarius, qui apud Ecclesiam Gurcensem elegit sepulchrum.

- XVI. - - - Romanus Junior, Episcopus Gurcensis.
- XV. - - - Colomanus Abbas Cænobii Novimontis, An. 18.
- - - - - Urfula Pranckerin Conv.
- XIV. - - - Ernestus de Chapphenberch.
- VIII. - - - Albero Abbas de Rouna.
- - - - - Anno Domini MCXX. (fors CCC.) octuagesimo
(obiit) Reverendus Pater (& Dominus) Andreas Præpositus (hujus) ecclesiæ, qui rexit laudabiter annis XLV. (id est 45.)
- X. - - - - Fridericus piæ memoriæ Episcopus Seccoviensis.
- VII. - - - Otachrus Rex Bohemiæ.
- - - - - Marquardus de Chapphenberch.
- II. - - - - Ulricus Prancker, Presb. & Can. hujus loci, obiit
Ao. MCCCCXXX. (1430.)

September.

- IV. Non. | Hugo Abbas de Rouna.
- III. - - - Hainricus Prancker, ob cujus remedium &c.
- II. - - - - Ao. Domini M. CCCC. XIII. (1414.) obiit Venerabilis Pater, ac Dominus, Dominus Fridericus Pernecker, Episcopus Seccoviensis. NB. Excepta Epocha, quæ illæsa penitus, reliqua diluta & rasa videntur.

XVIII. K.	Thomas Enser Præpositus in Stantz, Ao. 36.
XIII. - - -	Bernoldus quondam Præpositus in Vorovva.
XI. - - - -	Gotfridus Præpositus Seccoviensis.
V. - - - -	Anniversaria Domini Otachri senioris de Gæula. <i>recent.</i>
IV. - - - -	Wernherus primus Præpositus Seccov. & Institutor hujus loci.
- - - - -	Hainricus Rom. Imperator.
- - - - -	Rudmarus Episcopus Seccoviensis, ob cujus reme- dium &c.

October.

VI. Non.	Albertus de Rammstein. Hic dedit nobis curiam &c.
III. - - -	Hermanus Carinthiæ Dux.
Nonæ.	Hainricus piæ memoriæ Seccoviensis Episcopus.
XVI. Idib.	Hainricus Dux Carinthiæ.
XV. Kal.	Leupoldus Dux Austriæ, & Styriæ.
- - - - -	Wolfframus Præpositus Seccoviensis.
XIII. - -	Ao. Domini MCCCCXLVI. (1446.) obiit Reveren- dissimus in Xto Pater, & Dominus Lembacher. Proprie Georius dictus, hujus cænobii Episcopus.
VIII. - -	D. Dietmarus miles de Gæula, qui dedit &c.
III. - - -	Wocho piæ memoriæ Seccoviensis Episcopus, ob cujus memoriam &c.

Novem-

November.

- IV. Non. Hærtnidus Pater nostri Fundatoris Adelrami.
- III. - - - Rudolphus Præpositus Seccoviensis.
- II. - - - Otachrus miles de Geula, qui obiit in civitate Lucana.
- IV. Idib. Albertus Lantscriba Styriæ, Judita uxor sua, ob &c.
- XIV. K. Ao. Domini M. CCCC. LV. (1455.) obiit Religiosa Domina, Agnes Enstalerin, Magistra monialium, soror Prælati nostri Andreæ.
- XI. - - - Bernardus de Varowe Præpositus, Ernestus.
- - - - Chunigunt. co. (comitissa, vel conversa?) mater Otachari Ducis. NB. Superadlur quoque *de Lounkirchen*. Est dubium utrum hæc vox ad Chunigundam, an ad Juditam C. spectet.
- VIII. - - - Otto senior de Liechtenstein, & sui progenitores. Ulrius de Vraunburch Pater, & Perchta uxor, ejus mater; Dietmarus & Gertrudis uxor ejus, avi de Patre. Alramus de Weitzenstein, & Sophia uxor ejus, avi de matre. Agnes, Alhaidis, Diemudis, uxores ejus. Ulricus studens, Otto Laicus filius, Chunegundis de Petovia, filia. ob quorum remedium &c.

December.

Nonis.	Gundakerus de Pranck, & Domina Diedmudis uxor sua, Nicolaus filius eorum, ob quorum re- medium &c.
Idibus.	Karulus piæ memoriæ Seccoviensis Episcopus. VI
XVIII. K.	Hetzmannus quondam hujus loci Præpositus.
XVII. - -	Leupoldus piæ memoriæ Episcopus Seccoviensis.
XIV. - - -	Ulricus Episcopus Seccoviensis. <i>Rec.</i>
XIII. - - -	Marchardus Præpositus Eccle. Varovens. III
XI. - - -	Nicolaus dictus Gewler conversus hujus loci. <i>Rec.</i>
X. - - - -	Hartmannus Brixienfis Episcopus.
VIII. - - -	Venerabilis Dominus, & Pater Ulricus dictus Trapp. Præpositus & Archidiaconus hujus loci obiit Ao Domini M. CCCC. XV. (1415.)
VII. - - -	Adelramus de Waldeck, conversus, Fundator Sec- cov. Cænobii.
- - - - -	Ortolfus quondam hujus loci venerabilis Præpositus.
II. - - - -	Otacher marchio Styriensis, Advocatus noster. III
- - - - -	Leupoldus Dux Austriæ, & Styriæ Mo. in S. Cruce. NB. Hæc subscriptio & syllaba <i>Mo.</i> significat <i>Monachum.</i>

Ceterum combinata characteris varietate, necrologium istud circa medium seculi decimi quarti primitus descriptum videtur, prout ex nomine Rudolphi II. Seccov. Præpositi, adjecta simul

simul anni, 1349. epocha, colligitur. E contra Wocho Episcopus, Ao. 1334. aut seq. extinctus, ad III. Kal. Novemb. Character miniato, eoque primogeniis ferme simili, absque epocha notatur. Rudmarus vero Episcopus Seccoviensis, Ao. 1351. ad IV. Kal. Octob. pariter minio, sed manus recentioris, notatur.

I T E M

Excerpta ex Necrologio Fraternitatis Canon. Seccov.

IX.	Kal. Feb.	Arno Archiepiscopus Salisb.
V.	Non-Mart	Dietramus Præpos. Cellenf.
XII.	Kal. Apr.	Sigebaldus primus Decanus Salisb.
	Kal. Apr.	Engelbertus Fundator S. Pauli in Lavent.
IV.	Idus Apr.	Poppo Laicus, Pater (S.) Hartmanni Episcopi Brixenf.
VI.	Idus Apr.	Balduinus Archiep. Salisb.
II.	Non-Apr.	Iremburch, Fundatrix Monast. Ossiach.
	Non. Jun.	Norpertus (S.) Archiep. Magdeburg.
XVII.	Kal. Julii.	Geberhardus Archiep. Salisb.
XV.	Kal. Julii.	Hartowigus Ep. Magdeb. Frater Englberti.
V.	Kal. Aug.	Dietmarus Archiep. Saltzb.
III.	Kal. Sept	Herolt Archiep. Saltzb.
	Non.Sept.	Thiemo Archiep. Saltzb.
IV.	Kal. Oct.	Poppo Patriarcha Aquil.

II.	Idus Oct.	Luipramus Archiep. Saltzb.
	Kal. Nov	Guntherus Archiep. Saltzb,
VIII.	Kal. Jan.	Elitzabeth Ducissa Carinthiæ soror Ducis Sty- riæ. <i>An Ottocari I. Ducis?</i>
Prid.	Non. Dec.	Chunigunt Marchionissa.
XI.	Kal. Dec.	Chunigunt Marchionissa, mater Ducis Sty- rensis.

I N D E X

PERSONARVM ILLVSTRIVM

QUÆ IN DIPLOMATIBVS OCCVRRVNT.

Numerus major annum Christi notat: literæ designant *Diplomataria*, nempe R. *Ruense*, S. *Seizense*, G. *Gyriense*, T. a. *Teutonicorum priorem partem*. T. b. *Teutonicorum posteriorem partem*, M. *Miscellaneum*. Numerus minor est documenti in suo *Diplomatario*.

A.

Adam Emonensis Episcopus. 1140. M. 29.
 Adelbertus Archiepiscopus Salisburgensis 1170. M. 42. & 1189. R. 12.
 Albanus præpositus in Polan. 1500. T. a. 37.
 Albertus I. Dux Austriæ, 1283. M. 13. & 1284. M. 14. & 1284. M. 15. & 1295. M. 20. & 1283. G. 10.
 Albertus II. Dux Austriæ. 1338. G. 20. item 1339. G. 21. & G. 22. & G. 23. G. 24. & 1342. G. 25. & 1356. G. 26. & 1327. M. 45. & 1334. R. 47. 1338. R. 48.
 Albertus III. Austriæ Dux 1365. T. a. 27. & 1374. G. 31. & 1387. G. 32.
 Albertus & Otto Duces Austriæ. 1337. G. 19.
 Albertus & Leopoldus Duces Austriæ. 1367. R. 53. & 1371. R. 54. 1372. R. 55. 56.
 Albertus Palatinus Carinthiæ 1360. T. a. 25. & 1360. G. 28.
 Albertus Salzburgensis Archi-Episcopus. 1187. S. 8.
 Albertus Abbas Admontensis 1269. M. 45.
 Alexander III. P. M. 1170. M. 42. & 1165. S. 1. 1177. S. 3.
 Alexander IV. Pāpa 1257. S. 24. 25. & 1257. G. 25. & 1261. T. a. 8.
 Alexander VI. Pāpa 1500. T. a. 35. & 36.

A a a

Altmannus Tridentinus Episcopus. 1147. M. 30.
 Amelricus Abbas Runæ 1260. R. 2.
 de Andechs Marchio Henricus, Sophiæ maritus 1245. M. 2.
 de Andechs. Marchionissa Sophia. 1245. M. 2. & 1248. M. 3.
 Angelus Fesulanus Episcopus. 1300. T. a. 13.
 Angelus Neposinus Episcopus. 1300. T. a. 13.
 Angelu Abbas Runæ. 1423. R. 63.
 Anselmus Hildesheimensis Episcopus. 1147. M. 30.
 de Atems Ottachar. 1243. M. 31.
 de Aufenstein Fridericus. 1360. R. 50. & 1360. G. 28.

B.

Bartholomæus Prior Gyriensis. 1312. G. 13.
 Basilius Prior in Seiz. 1165. S. 1.
 Basilius Jerosolomitānus Archiepiscopus. 1300. T. a. 13.
 de Berenburch Commendator in Suntag. 1342. T. a. 21.
 Beremundus Prior in Seitz. 1165. S. 1.
 Bernherus Abbas S. Lamberti. 1170. M. 26.
 Berengarius Comes. 1104. M. 23.
 Bernhardus Comes Carinthiæ. 1140. M. 29.

Bernar.

I N D E X.

Bernardus Dux Carinthiæ. 1236. T. a. 2.
 Bernardus vel Berenhardus Dux Carinthiæ. 1243. G. 6.
 Bernardus Commendator Græcensis. 1360. T. a. 25.
 Bernhardus Commendator in Suntag. 1351. T. b. 16.
 Bernardus Tergestinus Episcopus. 1173. S. 2.
 Bertholdus Patriarcha Aquilejæ. 1236. T. a. 2. & 1237. S. 19. & 1243. M. 31.
 Bertholdus Dux Dalmatiæ Meranius: intra 1187. & 1204. S. 22.
 Bertholdus Marchio Istriæ, pater ducis prioris intra 1187. & 1204. S. 22. mortui mentio.
 Bertholdus Commendator in Suntag. 1273. T. b. 6.
 Bertholdus March. de Voheburg. 1170. M. 26.
 Bonifacius IX. P. P. 1390. M. 36. & 1390. M. 37.
 Bruno Olomucensis Episc. Capit. Styr. 1260. G. 7.
 Bruno Trevirensis Arch. 1104. M. 23.
 Burchardus Episc. Monasteriensis. 1104. M. 23.

C.

de Chagere Diebaldus & uxor Truta. 1140. M. 29.
 de Chapfenberg seu Capfenberg, vide Kapfenberg.
 Carolus, vide Karolus.
 de Castello Artvicus. 1243. M. 31.
 de Cheinach Liupoldus. 1138. R. 2.
 de Cholmer Amelbertus. 1140. M. 29.
 de Chremis Otto. 1209. G. 2.
 de Chrottendorf Henricus. 1277. M. 7.
 Chunegund. vide Kunegund.
 Chunradus vide Conradus.
 de Chunring Albero. 1252. R. 19.
 — Hadmarus. 1212. G. 3.
 Cunrat filius Vdalscalci Comitis 120 $\frac{3}{2}$. M. 21.
 de Cierberch Ulrichus Commendator Græcii. 1331. T. a. 20.

de Cilia, seu Cili, Fridericus. 1431. G. 37. & 1436. G. 38. & 1438. G. 39. & 1444. G. 40. & 1447. G. 41. & 1449. G. 42. & 1449. G. 43. & 1450. G. 44. & 1451. G. 45.
 de Cilia Hermannus filius prioris. 1407. G. 36.
 de Cilia Com. Ulrichus & Hermannus fratres. 1360. T. a. 25. & 1360. R. 50. & 1360. G. 28. Hermannus solus 1371. G. 29. & 1373. G. 30.
 de Cilia Comes Udalricus. 1455. G. 48.
 Clemens V. P. 1307. G. 54. & 1308. G. 55.
 Conradus III. Rex 1144. R. 3. 1146. R. 4. & 6. & 7. 1147. M. 29.
 Conradus I. Archiepiscopus Salisburgensis 1138. R. 2.
 Conradus Episcopus Frisingensis. 1245. M. 2.
 Chunradus Abbas Admontens. 1245. M. 2.

D.

Dietericus Gurcensis Episcopus. 1182. S. 8. 1263. M. 38.
 de Dierenstein Gottfridus. 1170. M. 26.
 Dietmarus Commendator in Suntag. 1277. T. b. 7.
 de Dietrichstein Rutprecht. 110 $\frac{3}{2}$. M. 22.
 de Dirnholz Ulrichus. 1272. M. 50.
 Ditmarus. 1128. R. 1.
 Ditmarus Tergestinus Episcopus. 1140. M. 29.
 de Dobra Dietericus. 1281. M. 12.
 de Dunckenstein Albero. 1210. R. 15.
 de Dunckenstein Henricus. 1128. R. 1. & frater ejus Udalricus 1146. R. 5. item Albero & frater ejus Udalricus.

E.

Eberhardus I. Archiepiscopus. Salisburg. 1155. R. 8. & 1159. R. 9. 1164. R. 10. & 1159. M. 25. & 1161. M. 42. & 1163. M. 41.
 Eberhardus II. Archiepiscopus. Salisburg. 1236. T. a. 2. & 1236. T. b. 3. & 1245. M. 2.

Eberhar-

I N D E X.

Eberhardus Tridentinus Episcop. 1104. M. 23.

de Eberlein Otto Comes. 1248. M. 3.
de Ege Adram & Adelbertus fratres. 1128. R. 1.

Eggenberger Balthazar. 1479. T. a. 31.
Egebertus Bamberg. Episcop. 1236. T. a. 2.

Elisabetha Alberti I. Cæs. vidua. 1312. R. 30. 1320. R. 40.

Elisabetha uxor Ottonis Ducis Austriae. 1327. M. 45.

Elisabeth Leopoldi March. Styrens. filia. 1138. R. 2.

Elrechshausen Ludovicus Magister ordin. Teuton. in Borussia. 1458. T. b. 18.

de **Emerberch** Bertholdus Dapifer. 1211. R. 16. 1217. R. 17. & 1212. G. 4.

de **Emberberch** Bertholdus Druchfæs, cum filio Bertholdo. 1301. T. a. 14.

de **Emberberg** **Fridericus** Dapifer & Amelricus frater. 1349. T. a. 23.

Engelbertus Marchio. 1147. M. 30.

Engilbertus Marchio de Kreiburg. 1170. M. 26.

Engelbertus Abbas de Obernberg. 1173. S. 2.

Erlungus Würtzburgensis Episcop. 1104. M. 23.

Ernestus Dux Austriae. 1409. R. 60. 61. 1423. R. 63.

Eugenius V. P. M. 1431. G. 58. & 1434. G. 59.

F.

de **Fledniz** **Fridericus** Capitaneus Styriae. 1409. R. 61.

Fridericus I. Augustus. 1166. M. 45. & 1170. M. 26. & 1182. S. 9 & 1165. S. 1.

Fridericus II. Cæsar. 1236. T. a. 2.

Fridericus III. pacificus Cæsar. 1461. R. 64. 1476. R. 65. 1479. R. 66. & 1458. T. b. 18.

Fridericus Dux Austriae. 1233. T. a. 1. 1240. T. a. 4. & 1235. S. 16.

Fridericus Pulcher. 1312. G. 13. & 1314. G. 14. 1320. G. 17. & 1337. G. 19. & 1312. R. 29. 1314. R. 31. 1316. R. 32. 33. 34. 35. 36. 1319. R. 37. 1320. R. 38. 39. 1327. R. 41. 1329. R. 42. 1327. M. 45. 1329. T. a. 18.

Fridericus Dux Austr. 1414. M. 28.

Fridericus, Leopoldi II. Ducis Austr. & Styriae filius 1212. G. 3.

Fridericus Illustris Dux Austriae & Styriae. 1245. M. 1.

Fridericus Dux Sueviae. 1104. M. 23.

Fridericus Colonienfis Arch. 1104. M. 23.

Fridericus II. Archiepiscop. Salisburgensis. 1278. M. 9. 1278. T. a. 11.

Fridericus Episcop. Concordiae. 1237. S. 19.

Fridericus Petenensis Episcop. 1173. S. 2.

de **Fulenstein** **Herbordus**. 1269. M. 5.

G.

de **Galler** **Sigismundus**. 1549. T. b. 20.

de **Gayfruk**) **Ehardus** **Conradi** fil. 1360. T. b. 17.

Geberhardus **Eichstetens** Episcop. 1147. M. 30.

Gerhohus **Richerspergensis** Præpositus. 1163. M. 41.

Gerlacus Abbas Runæ. 1146. R. 5. & 7. & 1156. R. 8. & 1159. M. 25. & 1159. R. 9. & 1164. R. 10.

Gertrudis **Conradi** III. regis uxor. 1146. R. 6.

Gertrudis **Ducissa** **Styriae**. 1263. M. 48.

Gervicus **Concordinensis** Episcop. 1140. M. 29.

de **Gelling** **Swiker**. 1138. R. 2.

Gotfridus Comes Palatinus. 1104. M. 23.

Gotfridus Patriarcha Aquil. 1182. G. 9.

Godefridus Pataviens. Episcop. 1360. T. a. 25. & 1202. S. 20.

Godefridus Episcop. Pataviens. 1360. T. a. 25. & R. 50.

Godefridus Judex Styriae. 1255. T. a. 5.

Godfridus Prior Vallis S. Joannis in Seytz. 1311. G. 12.

de **Görze** **Engelbertus** Comes. 1170. M. 25.

I N D E X

de Görz Albertus Palatinus Carinthiæ,
Meinhardus & Henricus. 1360. R. 50.
Gregorius IX. 1228. M. 35. & 1228. G.
51. & 1228. G. 23.
Gregorius X. Papa. 1271. T. a. 9.
Gregorius Commendator Græcii. 1342.
T. a. 21.
de Grätz Helmhاردus, Fridricus, Udal-
ricus, & Gotfrid. Regimbert, Udalri-
cus. 1146. R. 7.
de Grez vel Grätz Otacher. 1189. R. 12.
Otto & Ottacher. 1205. R. 13. Otto
1206. R. 14. Otacher & filii Otacher
& Ulricus. 1206. R. 14. & 1210. R.
15. Otto & Ottacher. 1211. R. 16.
de Grätz Ditmarus. 1207. S. 14.
de Grätz Henricus 1241. S. 30.
de Grätz Eschwin. 1311. R. 16.
Guelphus Dux Baviaræ. 1104. M. 23.
de Guettenberg Leutoldus & Elizabeth.
1216. R. 14.
de Gunovitz Ortolfus, Otocharus, &
Leopoldus. 1202. & 1184. S. 6. 1195.
S. 12. 1213. S. 15.
— Otacher, 1206. S. 21.

H.

Hager Ulricus. 1348. T. a. 22.
Hagenfeld Rucherus. annus in ori-
ginali non exprimitur. M. 42.
de Hannau Wulfing. 1261. R. 26. &
1278. G. 8.
de Hardegge Conradus & Luitoldus. 1236.
T. a. 2. Conradus. 1240. T. a. 4.
de Hardekke Ulricus. 1251. M. 47.
de Hardekke Rudbertus. 1251. M. 47.
Heckelbertus Episcopus. Pabenberg. 1212.
G. 3. 1227. G. 5.
Henricus, seu Hainricus IV. Imp. Aug.
1104. M. 23.
Hainricus Frisingensis Episcopus. 1104.
M. 23.
Hainricus Comes de Goricia. 1360. G. 28.
Hainricus Gurcensis Episcopus. 1170. M.
26. & mortui mentio. 1209. G. 2.
Henricus Austriacus, Dux Baviaræ. 1144.
R. 3. & 1146. R. 6. & 1147. M. 30.

Henricus Dux Carinthiæ. 1104. M. 21.
& 1104. M. 23. & 1170. M. 24. mor-
tui mentio.
Henricus Thuringiæ Lantgrav. 1236. T.
a. 2.
Henricus Episcopus. Seccoviensis. 1236. T.
b. 3. & 1240. T. a. 4.
Henricus Rex, Vicarius Imperii, pro
Friderico I. patre. 1189. R. 12.
Henricus Rex Bohemiæ, & Dux Ca-
rint. 1324. G. 16.
Henricus Dux Carinthiæ. 1147. M. 30.
Henricus Reginoburgensis Episcopus. 1147.
M. 30.
Henricus Abbas Obernburgensis. 1263.
M. 32.
Henricus Admontensis Abbas III. 1283.
M. 3. 1284. M. 14. & 1284. M. 5.
& 1284. M. 16. & 1290. M. 18. &
1277. M. 6. & 1278. M. 7. & 1278.
M. 9.
Hartmannus Brixinensis Episcopus. 1147.
M. 30.
Hartmannus Abbas S. Lamperti. 1104.
M. 22. & 1104. M. 23.
Hartvicius Ratisbonensis Episcopus. 1104.
M. 23.
de Haslove, Otto, Cap. Styriæ. 1269.
M. 5.
Heberhardus Bambergensis. 1147. M. 30.
ab Herberstein Georgius Baro prætor Sty-
riæ. 1549. T. b. 20.
de Helderunge Hartmannus Magister
ordinis Teutonici. 1279. M. 10.
Hermannus Dux Carinthiæ. 1170. M. 26.
Hermannus Marchio. 1104. M. 23.
Hermannus Augustensis Episcopus. 1104.
M. 23.
Hermannus Præpos. in Seccau. 1222.
R. 18.
Herbnidus Præpositus Voravii. 1306. T.
a. 16.
Hertnidus Præpositus Gurcensis. 1187.
S. 8.
Hertnidus Episcopus Gurcens. 1298. S. 29.
Hertvicius Abbas Runæ. 1338. R. 46.
Herwart, Commendator in Suntag. 1360.
T. b. 17.

de Ho-

INDEX.

de Hohenburg Udalricus Comes. 1170.
M. 26.

de Hohenke Luipold. 1165. S. 1. & filii
Werardus & Liupoldus. 1173. S. 2.
1207. S. 14. 1212. G. 4.

de Hohenek Werewardus. 1209. G. 2.

de Hohenke seu Honeke. 1241. S. 30.
& Hugo.

de Hohenloch Godefridus & Conradus
fratres. 1236. T. a. 2.

Hohenstorff Luitoldus. 1163. M. 41, &
1184. M. 43.

de Hunnenberch. Com. Wilhelmus. 1236.
T. a. 2.

de Hunnenburch seu Heunburg Ulricus,
& Agnes. 1278. G. 8. 1282. G. 9.

de Hunnesperch Fridericus & Gottschal-
cus filius & Meginhardus frater. 1128.
R. 1.

I.

Jacobus Abbas Mosacensis. 1237. S. 10.
Innocentius III. Ponti. Max. 1212. G.
49. & 1214. G. 50. & 1207. S. 14.

Johanna Dux Austriae &c. 1345. R. 49.

Johannes Episcop. Gurcensis. 1360. R.
50. & 1360. T. a. 25. & 1360. G. 28.

Johannes Prior Seizenf. 1184. S. 4. & 5.
& 7. 1207. S. 14.

Johann Abbas Obernburgensis. 1268.
M. 33.

K.

de Kapfenberg Wulfingus. 1170. M. 26.
1187. S. 8. 1195. S. 12. cum filiis

Ottone & Wulfingo. 1146. R. 5. Otto
solus. 1156. R. 8.

Karolus Austriacus Dux Styriae. 1577.
T. a. 39.

Kunigund uxor Otokari IV. March. Sty-
riae. 1146. R. 4. 1163. M. 41. & 1166.
M. 41.

de Kunisberg, Otto. 1212. G. 3. & de
Chunigperch. 1227. G. 5.

L.

Landulfus Brixinensis Episcop. 1300.
T. a. 13.

de Leibnitz Fridericus 1282. G. 9.

de Leimbach Luitoldus & uxor Alhai-
dis. 1257. M. 4.

Leopoldus Marchio Styriae. 1128. R. 1.
mentio ejus mortui, uxoris, & proli-
um viventium. 1138. R. 2.

Leopoldus sanctus Marchio Austriae. 1204.
M. 23.

Leopoldus I. Dux Austr. 1184. M. 43.
& Styriae. 1195. S. 12. 13.

Leopoldus II. Dux Styriae & Austriae.
1205. R. 13. & 1206. R. 14. 1209. Mi

1. 1210. R. 15. 1211. R. 16. 1217. R.
17. 1222. R. 18. & 1222. M. 27. &
1207. S. 14. 1213. S. 15. 1202. S. 20.

1206. S. 21.

Leopoldus Dux Austr. pater Frideric.
(bellicosi.) 1245. M. 1. mortui mentio

Leopoldus Dux Austriae. 1305. S. 36.

Leopoldus Dux Austriae. 1405. R. 59.

de Lesso Gotfridus Commendator Ord.
Tent. per Austriam &c. 1279. M. 11.

de Lichtenberch Ottacher. 1238. T. a. 3.

Lichtenstein Ditmarus. 1209. G. 28. &
1210. R. 15. 1217. R. 17.

de Liechtenstein Ulricus. 1259. R. 22.
1260. R. 24. 1261. R. 26.

de Liechtenstein Henricus Capitan. Styriae
1260. R. 25.

de Liechtenstein Otto Cammerarius Sty-
riae & filii. 1302. S. 33.

— Otto & Rudolfus 1311. S. 38. &
1284. M. 14. & 1287. M. 17.

de Liechtenstein Rudolf & Otto. 1360.
T. a. 25. 1360. R. 50. & 1360. G. 28.

de Liechtenstein Ulricus. 1374. G. 31.

Liutherius Dux Saxoniae. 1104. M. 23.

Lucius III. Papa. 1184. S. 4. & 5. & 6.
& 7.

Ludovicus Aquilej. Patriar. 1360. G. 28.
& 1360. T. a. 25.

Ludovicus Episcopus Chyemenfis. 1360.
R. 50. & 1360. T. a. 25. & 1360. G.
28.

I N D E X.

Ludovicus Commendator in Suntag.
1315. T. b. 10.
Ludovicus Prior in Seiz. 1298. S. 29.
Luitkardæ, Henrici Ducis Carinthiæ
uxoris, mortuæ mentio. 1103. M. 22.

M.

Mainhardus Marchio Brandeb. Dux Ba-
variæ Com. Tyrol. 1360. G. 26.
1360. T. a. 25.
Mainhardus, & Henricus Carinthiæ Du-
ces. 1342. G. 25. mortuorum mentio.
Meinhardus & Henricus Com. Goritiae.
1360. T. a. 25.
Marchuardi & Liutpirgæ Parentum Hen-
rici Ducis Carinthiæ mortuorum mentio
1103. M. 22.
Marquardus Niwenburgensis Præpositus.
1163. M. 41.
Margaretha Leopoldi March. Styrensis.
filia. 1138. R. 2.
de Marpurch Gotfrid. Judex Styriæ. 1256.
T. a. 6. & 1260. R. 23. 24. 1261.
R. 26. & 1257. M. 4.
de Marpurch Ulricus. 1213. S. 15.
de Marpurch Wernherus. 1207. S. 14.
Martinus V. P. M. 1423. G. 57.
Maximilianus I. Cæsar. 1490. T. a. 33.
de Mels, Warient. & Anczut fratres.
1243. M. 31.
de Mierenberch Sifridus & mater ejus
Geisla. 1251. M. 47. & 1263. M. 48.
& 1251. M. 49. & 1261. R. 26.
de Merin Henricus Scriba Styriæ. 1222.
R. 18.
Michaël Commendator Wiennæ. 1399.
T. a. 20.
de Modruff Comites Duynius & Fri-
dericus. 1315. G. 15. & 1359. G. 27.
de Modruff Bartholomæus Comes. 1359.
G. 27.
de Modruff Comites Stephanus & Joan-
nes. 1359. G. 27.
de Monparis Otto. 1311. G. 12.
de Mordax Dietmarus. 1138. R. 2.

de Moshamer Andreas Commendator
Græcii. 1497. T. a. 34.
de Murek Reimburtur. 1212. G. 4.

N.

de **N**eutperg Gottschalcus. 1255. T. a.
5. & 1360. T. a. 25.
Nicolaus Rottontinus Episcopus. 1300.
T. a. 13.
Nicolaus Neocastrensis. Episcopus. 1300.
T. a. 13.
Nicolaus Prior in Seitz. 1202. S. 20.
1206. S. 21.

O.

de **O**рте Hertnidus. 1222. R. 18. 1260.
R. 23. & 24. & 1146. R. 4. cum
Ortolfo fratre. 1146. R. 7.
de Ortenburch Ulricus. 1195. S. 12.
de Ortenburg. Hermannus Comes. 1236.
T. a. 2.
Ortenburg. Otto, Comes. 1360. G. 28.
& 1360. R. 50.
Ortolphus Archiepiscopus Salisburg. 1360.
T. a. 25. & 1361. T. a. 26. & 1360.
R. 50. & 1360. G. 28.
de Osterna Conradus, Provincialis Ord.
Teuton. per Austriam. 1247. T. b. 4.
de Ostervitz Hermannus. 1360. T. a. 25.
& 1360. R. 50.
Otto III. Aug. 1002. M. 21.
Otto Dux Austriæ. 1327. M. 45. & 1336.
G. 18. & 1331. R. 43. 1332. R. 44.
& 45. 1338. R. 46.
Otto Bavarus, Com. palat. Rheni. 1236.
T. a. 2.
Otto Senior Palatinus Comes de Witt-
linspach. 1170. M. 26.
Otto Carnorum Dux. 1002. M. 21.
Otto Bambergensis Episcopus. 1104. M. 23.
Otto Frisingensis Episcopus. 1147. M. 30.
Otto Commendator Græcii. 1306. T. a. 15.
Ottobong Patriarcha Aquil. 1305. S. 37.
Ottokerus V. Marchio Styrensis. 1146.
M. 24. & 1163. M. 41. & 1166.
M. 44. 1138. R. 2. & ibi ejus mono-
gramma

I N D E X.

gramma. item 1144. R. 3. & 1146.
R. 4. & 1146. R. 5. 1156. R. 8.
Ottacher VI. Marchio Styrensis. 1165.
S. 1. 1177. S. 6. 1179. R. 11. idem
Dux. 1184. S. 7. 1182. S. 9. & 1185.
S. 10. Idem cum patris & avi, &
matris mentione. 1189. R. 12. &
1184. M. 43.
Ottacarus Rex Bohemiæ Dux Austriæ
&c. 1272. M. 50. & 1274. M. 34.
& 1274. S. 11. & 1252. R. 19. 1260.
R. 23. 24. 25. 1271. R. 28.
Otkerus Abbas S. Lamberti. 1159. R.
9. & 1159. M. 25.
Ottocharus Commendator Græcii. 1329.
T. a. 18. & 19.

P.

Paulus Episcopus Frising. 1360. R. 50.
& 1360. T. a. 25. & 1360. G. 28.
Paulus Commendator Græcii. 1348. T.
a. 22. & 1351. T. a. 24.
de Paumgarten Wulfig. 1273. T. b. 6.
de Pecka Ulricus. 1227. G. 5.
de Peilstein Hermannus. 1241. S. 30.
Peregrinus Aquilejensis Patriarcha. 1140.
M. 29.
de Perckhauser Balthasar Commendator
Græcii. 1479. T. a. 31.
de Pernech, Otto. 1284. M. 16.
de Perneck Stephanus & Matthias. 1500.
T. a. 37.
Pero Abbas Sitticensis. 1187. S. 8.
Petrus Prior in Seiz. 1237. S. 19. 1241.
S. 30.
Petrus Laventinus Episcopus. 1360. T.
a. 25. & 1360. G. 28. & 1360. R. 50.
de Pettovia Fridericus. 1222. T. b. 1.
mentio Patris Friderici mortui. idem
1235. T. b. 2. cum Hertnido fratre,
item & 1273. T. b. 6. & 1247. T. b.
4. & 1277. S. 28. & 1255. T. a. 5.
& 1260. R. 23. 24. & 1233. T. a. 1.
1236. T. a. 2. 1240. T. a. 4. & 1209.
G. 2. & 1227. G. 5.
de Pettovia Herdegen. 1351. T. b. 16.

de Pettovia Fridericus. 1360. T. a. 25.
& Hertnidus. Item ambo. 1236. T. b. 3.
& 1360. R. 50.
de Pettau Anna, uxor Comit. de Schaumi-
berg & illius soror Agnes nupta Stu-
benbergio. 1441. T. b. 20.
Pettowe Hertnidus. 1360. G. 28.
de Peugen seu de Pogen Otto. 1288. T.
b. 9.
de Pfannberg Bernardus & Ulricus. 1259.
R. 22.
de Pfannberg Bernardus & Henricus
1261. R. 26.
de Phanneberch Henricus Comes. 1277.
M. 7.
de Pfannenberch N. Judex Styriæ. 1277.
S. 31.
de Phannenberch Ulricus Comes & Mar-
garetha uxor. 1294. M. 19. & 1236. T.
a. 2.
de Pfannberg Joannes Comes. 1360. R.
50. & 1360. T. a. 25.
Philippus Cæsar. 1207. S. 14.
Philippus Archiepiscopus Salisburgensis.
1249. T. b. 5.
de Pilstaine seu Peilstaine. 1173. S. 2.
de Plaige duo Comites Leopoldus &
Henricus. 1170. M. 26.
de Pomersheim Joannes Provincialis Teu-
tonici ordinis in Austria. 1440. T. a.
30.
de Pomersheim Johannes, Commenda-
tor ord. Teutonicus in Austria. 1458.
T. b. 18.
Polnheim sive Poltheim Vichardus & fi-
lii. 1281. M. 12.
Preiner Andreas. 1476. R. 65.
de Pucheim Henricus. 1255. T. a. 5.
de Puechaim Albertus. 1360. R. 50. &
1360. T. a. 25.
de Puchaim Christoph. 1500. T. a. 37.
de Puten seu Bûten, Henricus 1182. S. 9.

R.

Raumschûzel Welvelo. 1256. T. a. 6.
Reginbertus Patavinus Episcopus.
1147. M. 30.
de Rin-

I N D E X.

- de Rinkenburg Joannes, Commendator
in Styria & Austria. 1342. T. a. 21.
- de Rohats Albertus. 1207. S. 14. & ejus
filia Sophia. 1286. M. 39.
- de Rohats Henricus. 1256. T. a. 6. &
1263. M. 38.
- Romanus Gurcensis Episcopus. 1138. R.
2. 1156. R. 8. & 1163. M. 41.
- Romualdus Archiepiscopus. Barenensis. 1283.
T. a. 12.
- de Rosenberg Wocho. 1260. R. 23. &
Capitaneus Styriae. 1261. R. 26.
- Rudolfus I. Caesar. 1277. M. 51. & 1278.
T. a. 10. & 1276. M. 6. & 1278. M.
8. & 1283. M. 13. & 1290. M. 8.
- Rudolfus Dux Austriae. 1305. S. 35. &
36. & 1305. G. 11.
- Rudolfus IV. Palatinus Archidux Austriae.
1360. R. 50. 51. 1365. R. 52. & 1360.
T. a. 25. & 1360. G. 28.
- de Rulko Melchior Commendator Grae-
cii. 1251. T. a. 38.
- de Rumpfenheim Joannes Magister pro-
vincialis Teutonici ordinis. 1361. T. a.
26. & 1365. 27.
- S.
- de Saurau Franciscus Marschallus Styriae.
1549. T. b. 20.
- de Scala Comes Henricus & Sigenhar-
dus fratres. 1179. R. 11.
- de Schalach Fridericus. 1173. S. 2.
- de Schellenberg Eglolfus. 1316. R. 33.
- de Scherffenberg Henricus. 1261. R. 26.
- de Scherphenberch Ulricus. 1282. G. 9.
- de Scherfenberg Nicolaus. 1288. l. b. 9.
- Sifridus Archiepiscopus Mogunt. 1236.
T. a. 2.
- Sifridus Ratisbon. Episcopus. 1235. T. a. 2.
- Sigismundus Caesar. 1418. R. 62.
- de Sigistorf. Thanan. Commendator in
Suntag. 1549. T. b. 20.
- Simon Brugnatenis Episcopus. 1300. T.
a. 13.
- Sophia uxor 3tia Henrici Ducis Carinth.
1170. M. 26.
- Sophia Leopoldi, March. Styriae, uxor.
1128. R. 1. 1138. R. 2.
- de Soune Udalricus. 1102. M. 21.
- de Soune Starchant Marchio. 1102.
M. 22.
- de Seuneck Gebhardus. 1209. G. 2. &
1212. G. 3. & 1224. G. 4. & 1173. S. 2.
- de Souneck Sophia vidua. 1263. M. 38.
- de Souneck Richeri, mentio mortui.
1263. M. 38.
- de Sounek Fridericus. 1339. G. 21.
- de Stadek Leutold Capitaneus Carniola.
1360. T. a. 25.
- de Stadek Joannes. 1398. G. 33.
- de Stain seu de Lapide Otto. 1205. R. 13.
1211. R. 16.
- de Stein Wulfig. 1146. R. 4.
- de Starchenberg Deringus. 1163. M. 41.
& 1184. M. 43.
- de Stahrenberg Rudolfus. 1166. M. 44.
- de Stauchwitz Conradus Commendator
Austri. 1490. T. a. 33. & 1500. T. a.
36. & 37.
- de Steinbach Gundacker. 1163. M. 41.
& 1184. M. 43.
- de Steinberg Henricus. 1163. M. 41.
& 1184. M. 43.
- Stephanus Rex Hung. & Dux Styriae,
Belæ IV. filius. 1259. S. 17. & 1255.
T. a. 5. 1259. R. 22.
- Stephanus Banus Capitan. Styriae. 1255.
T. a. 5. & 1254. S. 18. & 1259. R.
22.
- Stephanus Dux Zagabriae. 1257. M. 4.
- de Stira Deringus. 1284. M. 16.
- de Strigau Arnoldus Comes. 1288. T.
b. 9.
- de Stubenberg Bernardus. 1166. M. 44.
- de Stubenberg Otto. 1166. M. 44. &
1170. M. 25.
- de Stubenberg Wulfig Judex Styriae.
1259. R. 22. 1360. R. 23. 24.
- de Stubenberg Fridericus. 1360. T. a.
25. item Ulricus & Otto: ibidem.
1360. G. 28. & 1360. R. 50. Ulricus
1205. R. 13. 1210. R. 15. 1211. R.
16. & 1213. S. 15. & 1209. S. 2.

I N D E X.

T.

Theodora Leopoldi Ducis austriæ vi-
dua. 1233. S. 27.
Theodoricus Archiepiscop. Trevir. 1236.
T. a. 2.
de Thurn, Erasmus, Baro Commenda-
tor in Austria infera. 1540. T. b. 19.
Tiervaldus Marchio. 1104. M. 23.
de Trautmansdorff Adam. 1549. T. b.
20.
de Trautmansdorff Ernestus & Sigis-
mundus. 1500. T. a. 37.

U.

Udalricus Eistettensis Episcop. 1104.
M. 23.
Udalricus seu Ulricus Archiep. Salisburg.
1259. S. 17. & 1260. T. a. 7. & 1259.
R. 21. 1269. R. 27.
Udalricus Patriarcha Aquilei. 1165. S.
1. 1173. S. 2.
Udalricus Abbas S. Lamberti. 1146. R.
7. mortuus 1159. R. 9.
Ulricus Dux Carinthiæ. 1263. M. 32. &
1268. M. 33. & 1263. M. 38. & 1267.
S. 26.
Ulricus II. Episcop. Seccoviensis. 1305.
S. 36.
Ulricus III. Episcop. Seccov. 1360. R.
50. 1360. G. 28. 1360. T. a. 25.
Ulricus IV. Seccoviensis Præpositus. 1423.
M. 46.
Urbanus III. Papa. 1186. & 1187. R.
67. 68.
Urbanus IV. 1264. G. 53.
Urbanus VI. 1382. G. 56.
de Udalschalch Comes. 1104. M. 22.
Ventura Eugubinus Episcop. 1300. T.
a. 13.
de Veutwanch Chunradus Commendator
Domus Teutonicæ per Aust. Styr. Car-
rint. & Carn. 1279. M. 10.
de Volkenmarke Luitprandus Episcop.
& Archipresbyter. 1227. G. 5.
de Vreudenberch Ortolfus. 1212. G. 4.

B b b

W.

Walchenstein, Ottochar. 1209. G. 2.
de Walde, Otto, 1282. G. 9.
Waldonis Comitis in Valle Runæ men-
tio. 1138. R. 2.
de Waldekke Adram. 1128. R. 1. 1146.
R. 7.
de Walt Comes de Riuna. 1104. M. 22.
de Wallse Eberhardus 1360. G. 28. &
1360. R. 50. & Fridericus; item Eber-
hardus. 51. & 1360. T. a. 25. & Fri-
dericus de Gretz.
de Waltsee Ulricus Capitaneus Styriæ.
1305. S. 36. & 1316. R. 36. & 1306.
T. a. 17.
de Waltstein Fridericus. 1128. R. 1.
de Walthstein Wilhardus. 1206. R. 14.
Waltherus Ungarus, Commendator in
Suntag. 1288. T. b. 9.
de Welfsberch, seu Welfsberch Otto in-
tra 1187. & 1204. S. 22.
de Weltzer Rupertus. 1500. T. a. 37.
Wenceslaus Rex Bohem. 1236. T. a. 2.
Wernherus Seckoviensis Præpositus. 1163.
M. 41.
Wernherus Commendator in Suntag.
1247. T. b. 4.
de Wildonia Herrandus. 1195. S. 12.
Hertnidus 1207. S. 14. Herrandus.
1210. R. 15. 1211. R. 16. 1217. R.
17. 1260. R. 24. 1261. R. 26.
de Wildonia Leutoldus & Ulricus fra-
tres. 1240. T. a. 4. 1236. T. a. 2.
1222. R. 18. Ulricus solus. 1260. R.
14. Hertnidus. 1260. R. 23.
de Wildonia, Hertnidus Marschallus Sty-
riæ. 1284. M. 17. & 1287. II.
1295. M. 20.
Wilhelmus Dux Austriæ &c. 1398. G.
33. & 1398. G. 34. & 1400. G. 35.
cum Alberto fratre. 1399. T. a. 29.
cum fratribus Leopoldo, Ernesto &
Friderico. 1398. 1399. R. 57. 58.
Wilhelmus Prior de Gyriova. 1187.
S. 8.

Wit.

I N D E X.

Wilhelmus Commendator Fürstenfeldæ. 1306. T. a. 15. Wilhelmus Abbas Runæ. 1189. R. 12. de Windischgrätz Fridericus. 1325. T. b. 15.	de Windischgrätz Hermannus cum uxore Margaretha & filiis tribus. 1329. T. a. 19. Witigo Scriba Styriæ. 1252. R. 19. Wolferus Patriarcha Aquil. 1207. S. 14.

No. * x x x 120

